

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av körkortslagen och vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ändringar i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, lagen om yrkeskompetens för taxiförare, lagen om förarexamensverksamhet, lagen om Trafiksäkerhetsverket, vägtrafiklagen och lagen om fordonstrafiksregistret.

I propositionen föreslås att Trafiksäkerhetsverket beviljar körkortstillstånd och körkort samt vissa av förare krävda kompletterande tillstånd som i dag hör till polisens behörighet. Polisen svarar för övervakningen av de medicinska kraven för förare uppfylls samt för att meddela körförbud på grund av trafikbrott eller förlorade förutsättningar för körkort. Polisen bestämmer också om återkallande av tillstånd.

Trafiksäkerhetsverket kan skaffa tjänster av privata eller offentliga serviceproducenter. Serviceproducenten ska bland annat kunna ta emot ansökningarna och lämna ut korten och tillstånden till sökanden då de inte sänds per post. I lagarna införs enhetliga bestämmelser om kraven på skötseln av serviceuppgifter.

Dessutom föreslås det att körkortslagen ändras så att Trafiksäkerhetsverket i fortsättningen meddelar närmare föreskrifter om de medicinska krav som rör körkort och tillstånd.

I propositionen ingår också förslag som gäller att utveckla bestämmelserna om körkort samt körkortsprocessen. Separata kortva-

riga körkort ska inte beviljas längre. Anordnande av yrkesutbildning för förare av tunga fordon underlättas.

I propositionen föreslås också att det trafiklärartillstånd som krävs av bilskollärare beviljas efter två genomförda obligatoriska examensdelar som ingår i specialyrkesexamen för trafiklärare. Trafiklärartillståndet ger behörighet att ge undervisning för körkort för kategori B och för körkort för lätt fyrhjuling i kategori AM. Behörighet för annan undervisning ska visas separat.

Enligt propositionen ger den grundläggande utbildningen för förarprovare som ingår i specialyrkesexamen för trafiklärare behörighet att ta emot körprov för kategori B, för lätt fyrhjuling i kategori AM samt för kategorierna C1 och C. Behörigheterna för andra kategorier ska förvärfvas separat. I körkortslagen och lagen om förarexamensverksamhet ska tas in bestämmelser om erkännande av den utbildning och det kunnande som trafiklärare samt förarprovare som genomgått utbildningen i en annan EU- eller EES-stat har.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2016. Bestämmelserna som gäller trafiklärare och förarprovare samt vissa bestämmelser som gäller yrkeskompetens avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att lagarna har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 INLEDNING	5
2 NULÄGE	6
2.1 Lagstiftning och praxis	6
2.1.1 Körkort och tillstånd samt förfarandet och behörigheten som gäller dem	6
2.1.2 Europeiska unionens lagstiftning och internationell praxis som gäller körkortsprocess	9
2.1.3 Körkortsbestämmelser och yrkeskompetens	10
2.1.4 Trafiklärare och förarprövare	10
2.1.5 Lagstiftningsbehörighet som gäller förarens medicinska krav	11
2.2 Bedömning av nuläget	11
2.2.1 Allmänt	11
2.2.2 Servicenätverket för polisens körkorts- och tillståndsuppdrag, personalresurser och prestationsintäkter	13
2.2.3 Trafiksäkerhetsverkets verksamhetskoncept	14
2.2.4 Trafiksäkerhetsverkets servicenätverk	14
2.2.5 Övriga aktörer och handlings sätt i samband med körkortsprocessen	15
2.2.6 Uttag av körkortsavgifter	16
2.2.7 Förändringarna i polisens omvärld	16
2.2.8 Behörighet som gäller medicinska krav i anslutning till körkort	17
2.2.9 Körkortsbestämmelser och yrkeskompetens	18
Kortvarigt körkort	18
2.2.10 Trafiklärare och förarprövare	19
2.2.11 Ändringar i grunderna för specialyrkesexamen	20
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	21
3.1 Målsättning	21
3.2 Alternativ som gäller körkorts- och tillståndsbehörighet	22
3.2.1 Det nuvarande systemet för behörighetsfördelning fortsätter	22
3.2.2 Trafiksäkerhetsverket tar över körkortsmyndighetens uppgifter	22
3.2.3 Trafiksäkerhetsverket tar över endast de uppgifter som gäller att bevilja körkort och därtill hörande tillstånd	24
3.3 De viktigaste förslagen	24
3.3.1 Behörighet i körkorts och tillståndsuppgifterna	24
3.3.2 Lagstiftningsbehörighet i ärenden som gäller körhälsa	26
3.3.3 Utveckling av bestämmelser och processer som gäller körrätt	26
3.3.4 Förslagen som gäller trafiklärare	27
3.3.5 Förslagen som gäller förarprövare	28
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	29
4.1 Ekonomiska konsekvenser för medborgarna	29
4.1.1 Behörighetsförändringarna som gäller körkort och tillstånd	29
4.1.2 Ändringarna som gäller trafiklärare	30
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	31
4.2.1 Behörighetsförändringar som gäller beviljande av körkort och tillstånd	31

4.2.2	Konsekvenserna för polisförvaltningen	32
4.2.3	Konsekvenserna för Trafiksäkerhetsverket	32
4.2.4	Systemändringar	33
4.2.5	Ändringarna som gäller trafiklärare och förarprövare	34
4.3	Konsekvenser för miljön	34
4.4	Samhälleliga konsekvenser	34
4.4.1	Behörighet i körkorts och tillståndsuppgifterna	34
4.4.2	Ändring av bestämmelserna om sökande av ändring	36
4.4.3	Ändringarna som gäller trafiklärare och förarprövare	37
4.4.4	Konsekvenser för företagen	37
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	38
5.1	Beredningsskeden och beredningsmaterial	38
5.1.1	Behörighetsförändringarna	38
5.1.2	Ändringar som gäller trafiklärare och förarprövare	39
5.2	Remissyttranden och hur de har beaktats	39
5.2.1	Förslagen som gäller behörighetsöverföring	39
5.2.2	Förslagen som gäller trafiklärare och förarprövare	43
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	46
	DETALJMOTIVERING	46
1	LAGFÖRSLAG	47
1.1	Körkortslagen	47
1.2	Lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare	66
1.3	Lagen om yrkeskompetens för taxiförare	70
1.4	Lagen om förarexamensverksamhet	73
1.5	Lagen om Trafiksäkerhetsverket	78
1.6	Vätrafiklagen	78
1.7	Lagen om fordonstrafikregistret	80
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	81
3	IKRAFTTRÄDANDE	82
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSDRNING	82
4.1	Offentliga förvaltningsuppgifter	82
4.1.1	Offentliga förvaltningsuppgifter	82
4.1.2	Offentliga förvaltningsuppgifter som anförtros andra än myndigheter	82
4.1.3	Trafiksäkerhetsverkets nuvarande serviceuppgifter i anslutning till tillstånden	83
4.1.4	Överföring av uppgifter från en myndighet till en annan	84
4.1.5	Tillstånds- och andra uppgifter som föreslås bli skötta av serviceproducenter	84
4.1.6	Uppfyllande av ändamålsenlighetskravet	86
4.1.7	Behörighetsfördelningen mellan myndigheterna och tillgodoseendet av de grundläggande rättigheterna	87
4.1.8	Subdelegering av serviceuppgifter	90
4.2	Skydd för privatlivet och personuppgifter	90
4.3	Normgivningsbehörighet	92
4.4	Tillämpning av straffbestämmelser	94
	LAGFÖRSLAG	96
	Lag om ändring av körkortslagen	96
	Lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare	114
	Lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för taxiförare	119

Lag om ändring av lagen om förarexamensverksamhet	124
Lag om ändring av 2 § i lagen om Trafiksäkerhetsverket.....	129
Lag om ändring av vägtrafiklagen	130
Lag om ändring av lagen om fordonstrafikregistret.....	132
BILAGA.....	136
PARALLELLTEXT.....	136
Lag om ändring av körkortslagen	136
Lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare	178
Lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för taxiförare.....	188
Lag om ändring av lagen om förarexamensverksamhet	198
Lag om ändring av 2 § i lagen om Trafiksäkerhetsverket.....	208
Lag om ändring av vägtrafiklagen	209
Lag om ändring av lagen om fordonstrafikregistret.....	212

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Behörigheten i körkortsprocessen fördelas mellan två förvaltningsområden. Kommunikationsministeriet har ansvar för körkortslagstiftningen. Trafiksäkerhetsverket som hör till ministeriets förvaltningsområde ansvarar för att ordna förarexamensverksamheten, registrera körkort i fordonstrafikregistret, tillverka körkortsblanketter, sända körkort per post samt för att bevilja och tillverka andra av förare krävda kort och tillstånd. Behörigheten att bevilja yrkeskompetensbevis för förare av tunga fordon och färdskrivarkort hör till Trafiksäkerhetsverket. Verket ansvarar för att ordna och övervaka körtillståndsprov för taxiförare samt bland annat för olika uppgifter som handlar om att godkänna och övervaka utbildare. Uppgifterna i samband med att bevilja och tillverka kort och tillstånd sköts i praktiken genom att man köper tjänsterna hos privata serviceproducenter. Eftersom Trafiksäkerhetsverket inte har någon regionorganisation som förarexamensverksamheten kräver har producenterna konkurren utsatts landskapsvis. Uppgifterna har i huvudsak slagits ihop med examensmottagaruppgifterna.

Polisen som hör till inrikesministeriets förvaltningsområde har som allmän förvaltningsmyndighet beviljat körkort och de flesta av övriga tillstånd som krävs för förande av ett fordon. Som körkortsmyndighet har polisen bedömt personens förutsättningar utifrån de tillgängliga registeruppgifterna och sökandens utredningar. Utifrån registeruppgifterna bedöms om kraven på vanlig vistelseort och personlig lämplighet uppfylls. När det gäller kraven på körhälsa, fattas beslut om att villkoren för beviljande uppfylls utgående från sökandens läkarutlåtande och när det gäller kraven på körskicklighet utgående från det intyg som förarexamensmottagaren har gett. Inom inrikesministeriets förvaltningsområde ansvarar Polisstyrelsen för tillstånds- förvaltningsuppgifterna och polisens administrativa instruktioner. Polisen sköter sina uppgifter med hjälp av regionorganisationen.

Bestämmelser om behörighet i anslutning till körkort och vissa av förare av fordon krävda tillstånd finns i körkortslagen (386/2011), lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) och lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009). Vägtrafiklagen (267/1981) innehåller bestämmelser om parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

I körkortslagen föreskrivs om körkortstillstånd och körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel och trafiklärartillstånd samt om polisens behörighet vid beviljande av dem. Polisen meddelar körförbud till följd av trafikbrott om behörigheten inte hör till tingsrätten. Polisen övervakar också annars förarnas körhälsa och körskicklighet än i samband med ett ansökningsärende och kan meddela körförbud tills vidare för den som har körrätt om de medicinska kraven inte uppfylls eller bestämma att den som har körrätt måste uppvisa ett nytt läkar- eller specialläkarutlåtande eller ett intyg över ett prov på körförmåga, över körprov eller förarexamen om det finns skäl därtill till exempel på grund av trafikbeteendet.

Enligt lagen om yrkeskompetens för taxiförare beviljar och återkallar polisen körtillstånden för taxiförare. Polisen övervakar att körtillståndets medicinska krav uppfylls och kan bestämma att ett nytt läkar- eller specialläkarutlåtande måste uppvisas. Enligt lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare beviljar Trafiksäkerhetsverket yrkeskompetensbevis, men behörigheten till återkallande ligger hos polisen. På polisens rätt att omhänderta och lämna tillbaka kortet till körrättsinnehavaren tillämpas körkortslagens bestämmelser eftersom åtgärden har samband med meddelande av körförbud. Enligt vägtrafiklagen beviljar polisen parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Till behörigheten att bevilja hör med undantag för förarens yrkeskompetensbevis, undervisningstillstånd och övningstillstånd för motorcykel, att man konstaterar att de föreskrivna medicinska kraven uppfylls. Kontrollen av att de medicinska kraven uppfylls i

fråga om dessa tillstånd sker genom att man kontrollerar att körkortskraven uppfylls. I samband med undervisningstillstånd, trafiklärartillstånd och taxiförarnas körtillstånd bedöms den personliga lämpligheten med beaktande av trafikbrott och andra brott.

I körkortslagen finns allmänna bestämmelser om körkortstillståndets och körkortets medicinska krav. I lagen ingår bemyndigande att genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärda närmare bestämmelser om körhälsa.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Körkort och tillstånd samt förfarandet och behörigheten som gäller dem

Körkort

I körkortslagens 3 kap. föreskrivs om körkortstillstånd och utfärdande av körkort. Enligt lagens 14 § beviljas körtillstånd av polisen. I samband med beviljande körkortstillstånd görs en bedömning av sökandens förutsättningar att få körtillstånd på grundval av sökandens vanliga vistelseort samt av att sökanden uppfyller de medicinska krav som körkortet kräver. Ett körkortstillstånd och en föreskriven minimiålder är ett villkor för att få delta i förarexamen (54 §). Ett ytterligare villkor för att kunna delta i förarexamen kan till exempel vara att sökanden fått den föreskrivna förarundervisningen eller att sökanden tidigare haft körkort för motsvarande kategori. Körrätten uppkommer när förarexamen är godkänd och ett intyg över förarexamen lämnas ut (6 §). Intyget över förarexamen ger personen rätt att köra en viss tid innan körkortet blir färdigt. Om ett körkort inte kräver förarexamen, uppkommer körrätten när körkortet eller ett temporärt körkort lämnas ut.

Om bilagorna till ansökan om körkort föreskrivs i lagens 10 § och om villkoren för beviljande i 12 §. Ett villkor för beviljande är att sökanden uppfyller de medicinska kraven, sökanden inte betraktas som farlig i trafiken på grund av fortgående missbruk av alkohol eller något annat berusningsmedel, sökanden

har vanlig vistelseort i Finland eller om sökanden studerar här så att körkortet enligt Europeiska unionens lagstiftning kan beviljas i Finland. Körkort kan inte beviljas om sökanden har meddelats körförbud i Finland eller någon annan stat som hör till Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (en EU- eller EES-stat).

Att de medicinska kraven uppfylls visas med ett läkar- eller specialläkarutlåtande som fogas till ansökan. Tillståndsmyndigheten kan också bestämma att sökanden också måste uppvisa ett kompletterande utlåtande om ett sådant ska krävas till exempel enligt läkarens rekommendation. Polisen får information om körförbud ur de register som polisen har rätt att använda. Till polisen hör också att förnya körkort och lämna ut dupletter av körkort om det ursprungliga kortet har blivit stulet förkommit eller förstörts (27 och 28 §).

Förarexamina tas emot av förarexamensmottagare enligt lagen om förarexamensverksamhet, dvs. serviceproducenter som ingått avtal med Trafiksäkerhetsverket (3 §). Förarexamensmottagare bedömer förutsättningarna för att få delta i examen och ger ett intyg över en godkänd förarexamen. I lagen om förarexamensverksamhet finns bestämmelser om behörighet för anordnare av förarexamina, förarprövare samt för de personer som är anställda hos dessa och som tar emot körprov och körtillståndsprov när det gäller farliga ämnen (3, 3 a, 4–7, 7 a–h §). Uppgiften som examensmottagare betraktas som en offentlig förvaltningsuppgift. Kraven på principen om god förvaltning i verksamheten som gäller denna offentliga förvaltningsuppgift ingår i lagen om förarexamensverksamhet (8–12 §).

Enligt körkortslagens 31 § ansvarar Trafiksäkerhetsverket för att körkort och andra tillstånd enligt körkortslagen tillverkas och levereras för att lämnas ut till sökanden. Enligt lagens 26 § skickas körkortet till sökanden per post om det inte är nödvändigt att polisen lämnar ut körkortet på grund av att myndigheten måste få sökandens gamla körkort eller av någon annan orsak som hänför sig till dokumentssäkerhet eller till en i körkortslagen föreskriven uppgift. Sökandens tidigare körkort återlämnas till myndigheten i enlighet de anvisningar som åtföljer postförsändelsen el-

ler lämnas personligen till polisen när det nya körkortet lämnas ut. Enligt körkortsdirektivets krav ska körkort som är utfärdade i någon annan EU- eller EES-stat och lämnade till myndigheten återlämnas till den utfärdande myndigheten och skälen för detta ska anges.

Enligt 31 a § i körkortslagen kan Trafiksäkerhetsverket sköta de uppgifter som gäller att tillverka och leverera körkort genom att köpa servicen hos en privat eller offentlig serviceproducent. Till uppgifterna kan också höra mottagande av körkort som återsänds av dem som får körkort. Motsvarande handlingssätt kan tillämpas på andra i lag föreskrivna tillstånd. Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om övervakning av producentens verksamhet, kraven på serviceproducenten och principen om god förvaltning. Serviceproducenten ska vara pålitlig och ha de telekommunikationsförbindelser, den standard på datasystemet samt övriga tekniska, ekonomiska och funktionella färdigheter som krävs för att sköta uppgifterna samt färdigheter att ordna den datasäkerhet som uppgifterna förutsätter. Paragrafen innehåller också bestämmelser om sekretess av de personuppgifter som man behandlar i samband med skötseln av uppgifterna, om tillämpning av personuppgiftslagen samt om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar.

Till ansökan om körkort ska fogas ett läkarutlåtande. Enligt körkortslagen fastställer social- och hälsovårdsministeriet formuläret för blanketten för läkarintyg. På blanketten finns inte personens egentliga hälsouppgifter. Läkaren gör en anteckning på blanketten om personen uppfyller de medicinska kraven för körkortskategorin eller inte. På blanketten kan också finnas läkarens rekommendation om ett utlåtande från en annan läkare eller specialläkare eller till exempel om avläggande av körprov. Andra uppgifter som behövs för beviljandet finns i regel att få i myndigheternas register, till exempel uppgifterna om vistelseort och körförbud. Uppgifter om körförbud finns i fordonstrafikregistret.

Andra tillstånd enligt körkortslagen

I 4 kap. i körkortslagen som rör förarundervisning finns bestämmelser om undervis-

ningstillstånd som krävs för undervisning av förare och om övningstillstånd för motorcykel. Enligt lagens 42 och 45 § beviljas tillstånd av polisen. Grunderna för beviljande av undervisningstillstånd ingår i lagens 39 och 40 §. Kraven på tillståndssökande som arbetar som lärare är att sökanden uppfyller den föreskrivna minimiåldern, har körkort som uppfyller kraven, har avlagt provet för undervisningstillståndslärare och är lämplig för undervisningsuppdrag. Bestämmelser om orsaker som gör att sökanden inte anses vara lämplig för undervisningsuppdrag, dvs. sökanden har gjort sig skyldig till olika brott eller förseelser, ingår i lagens 39 § 1 mom. 4 punkt. Av sökande som ansöker om ett övningstillstånd för motorcykel krävs ett gällande körkortstillstånd, att sökanden uppfyller vissa krav som gäller undervisning och prov och att sökanden inte har eller har haft körförbud inom fem år före tillståndsbeslutet.

Enligt körkortslagens 89 § beviljas trafiklärartillstånd av polisen. Enligt lagens 88 § är villkoret att sökanden uppfyller vissa krav på minimiålder och formell kompetens och att sökanden på grund av de personliga egenskaperna inte anses olämplig för trafikläraruppgiften. I 88 § ingår också närmare bestämmelser om kraven på personlig lämplighet. Tillstånd kan inte beviljas om sökanden har körförbud eller om sökanden på det sätt som det nämns i paragrafen har gjort sig skyldig till trafikbrott eller trafikförseelser eller andra sådana brott som tyder på att sökanden uppenbart är olämplig som trafiklärare. Ett hinder kan också vara att sökanden i övrigt genom sin livsstil eller sina personliga egenskaper har visat sig vara uppenbart olämplig som trafiklärare. Informationen fås då från polisens register. Bestämmelser om återkallelse av trafiklärartillstånd ingår i 90 §. Motiveringen kan vara att personen inte längre uppfyller kravet på personlig lämplighet eller personen har fått körförbud.

Yrkeskompetensbevis för förare

Trafiksäkerhetsverket beviljar det yrkeskompetensbevis för förare som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (20 §). För att få ett yrkeskompetensbevis krävs att kraven på körkort och utbildning

uppfylls. Beviset beviljas för den tid som motsvarar yrkeskompetensen som fås för fem år i sänder. I stället för ett yrkeskompetensbevis kan man göra en anteckning i körkortet. För anteckningen svarar polisen i egenkap av körkortmyndighet (22 §). Yrkeskompetensbeviset återkallas av polisen (21 §) eftersom åtgärden hänför sig till körförbud, varvid polisen omhändertar beviset och körkortet för den tid som körförbudet är i kraft.

Körtillstånd för taxiförare

Enligt 3 § i lagen om yrkeskompetens för taxiförare har polisen behörighet att bevilja körtillstånd. I lagens 10 och 13 § finns bestämmelser om att bevilja körtillstånd och förlänga tillståndets giltighetstid. Beroende på sökandens ålder beviljas körtillstånd för fem eller två år i sänder (369/2014). Körtillstånd förutsätter att man uppfyller kraven på utbildning, hälsotillstånd och personlig lämplighet. Att kraven på körhälsa uppfylls bevisas med ett läkarintyg. Från och med juni 2014 ska körförmågan bevisas med ett särskilt läkarutlåtande och skyldigheten till brottsliga gärningar som är ett hinder för personlig lämplighet, utreds med hjälp av polisens register. Trafiksäkerhetsverket levererar en körtillståndsblankett till polisen som ger blanketten vidare till sökanden. Verket ansvarar för att ordna och övervaka taxiförarnas prov. Enligt lagens 34 § kan Trafiksäkerhetsverket sköta uppgiften, likaså övervakningen av dem som fått tillstånd för utbildning av taxiförare, i samband med förarexamensverksamheten genom att delvis tillämpa bestämmelserna om skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter i nämnda lag och lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort.

Parkeringsstillstånd för rörelsehindrade

Enligt 28 b § i vägtrafiklagen beviljas parkeringsstillstånd för rörelsehindrade av polisen. Polisen kan bevilja tillstånd för gravt rörelsehindrade eller för transport av gravt rörelsehindrade. Tillståndet förutsätter att kraven på arten och svårighetsgraden av handikappet uppfylls. Uppfyllandet av de närmare kraven enligt vägtrafikförordningen bevisas

med sökandens läkarintyg. Tillståndet tillåter parkering på områden där parkering är förbjuden genom trafikmärken, på avgiftsbelagda parkeringsplatser utan avgift, på parkeringsplatser där den maximala parkeringstiden har begränsats med trafikmärken för längre tid än begränsningen.

Behandling av personuppgifter som gäller körkort i polisens verksamhet

Bestämmelser om polisens personregister ingår i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003, nedan polisens personuppgiftslag). Som allmän lag tillämpas på behandling av personuppgifter personuppgiftslagen (523/1999) samt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I 3 § i polisens personuppgiftslag föreskrivs om informationssystemet för förvaltningsärenden. I informationssystemet registreras bland annat fotografiet och namnteckningsprovet som personen har lämnat till polisen (bilduppgifter). Med stöd av bestämmelsen registreras i informationssystemet personens fotografi och namnteckningsprov som är avsedda för tillverkning av körkort.

I 19 § i polisens personuppgiftslag finns bestämmelser om att lämna ut polisens personregisteruppgifter till andra myndigheter. Med stöd av paragrafen 1 mom. 1 punkt får polisen trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som avses i 11 § 1 mom. 5 punkten i lagen om fordonstrafikregistret ur polisens personregister till Trafiksäkerhetsverket genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form.

Polisen lämnar ut de uppgifter ur personregistret som behövs i myndighetssamarbetet genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form. Med stöd av 19 § 1 mom. 1 punkten får Trafiksäkerhetsverket ges straffuppgifter ur polisens informationssystem om bedömning av personens lämplighet enligt lag är ett villkor för att bevilja tillstånd. Ur informationssystemet för förvaltningsärenden får bilduppgifter lämnas ut med personens samtycke.

Polisstyrelsen är registeransvarig för polisens informationssystem. Den registeransvarige beviljas användarrättigheter till polisens

informationssystem i den omfattning som arbetsuppgifterna förutsätter. Användarrättigheterna som beviljas ska alltid övervägas fallspecifikt. I lag finns inte bestämmelser om att bevilja användarrättigheter.

Fordonstrafikregistret

I lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) ingår bestämmelser om uppgifter som införs i registret, den registeransvariges rätt att få uppgifter, uppgifternas offentlighet och om att lämna ut uppgifter. Lagen innehåller bestämmelser om bland annat vilka uppgifter och på vilka villkor de får införas i registret, till vem och för vilket ändamål dessa uppgifter får lämnas ut samt i vilken form utlämnandet får ske.

Fordonstrafikregistret är ett personregister och uppgifterna införs i registret enligt dess användningsändamål, bland annat för att förbättra trafiksäkerheten eller att sköta de uppgifter som den registeransvarige ska sköta enligt lag. Om inte något annat föreskrivs i lag, tillämpas på sekretessen och utlämnandet av registeruppgifter lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). På övrig behandling av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999). Registret innehåller uppgifter om körkort och andra i propositionen avsedda tillstånd som krävs av förare. I lagen finns också bestämmelser om rätten att få information av serviceproducenter om de uppgifter som producenten skött som serviceuppgift (12 §), om utlämnande av uppgifter i elektronisk form till serviceproducenten som producenten behöver för att sköta dessa uppgifter (15 §) samt om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till serviceproducenten (17 §).

Enligt 11 § 1 mom. 5 punkten i fordonstrafikregisterlagen har Trafiksäkerhetsverket rätt att av polisen få uppgifter som gäller bland annat körrätt och ansökan om körrätt, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd, trafiklärtillstånd, körtillstånd för taxiförare, parkeringstillstånd för rörelsehindrade, körkort och i körkortet gjorda anteckningar om lastbils- och bussförarnas yrkeskompetens, hindren för beviljande av körkortstillstånd eller körkort, körförbud och grunderna för förbuden, återtagande av

ADR-körtillstånd, administrativa sanktioner i anslutning till körrätt och körkortstillstånd samt andra tillstånd och utlämnande och omhändertagande av körkort och tillstånd som nämns i paragrafen.

2.1.2 Europeiska unionens lagstiftning och internationell praxis som gäller körkortsprocess

Harmoniserade bestämmelser om körkort ingår i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort (körkortsdirektivet). Direktivet innehåller inte bestämmelser om krav på utfärdare av körkort, men det definierar den medlemsstat som är behörig i körkortsfrågor.

I samband med utredningsarbetet kring körkortsprocessen år 2009 (inrikesministeriets arbetsgrupp AAKE) gjordes via Trafiksäkerhetsverkets samarbetsnätverk en enkät som skickades till 12 EU-stater. Alla stater ansåg att beviljande av körkort är myndighetsverksamhet. Nio svarsstater var av den åsikten att beviljande av körkort innehåller utövning av offentlig makt i dessa stater. Polisen sköter körkortsprocessen endast i två stater (Danmark och Island). I Frankrike är dessutom inrikesministeriet och regionala aktörer behöriga myndigheter. I flera stater finns kommunala eller landskapsvisa myndigheter (Belgien, Holland, Irland, Tyskland) och i flera också en särskild trafikmyndighet (Spanien, Storbritannien, Norge, Sverige och Estland). I vissa stater är körkortstillverkningen utlagd, men i övrigt sköts processen av myndigheterna.

Enligt enkäten kan körkortsfrågor skötas elektroniskt i fyra stater (Storbritannien, Norge, Sverige och Estland). I övriga stater kräver körkortsprocessen ett personligt besök, i vissa stater är det också möjligt att få betjäning per brev.

Den svenska körkortsmyndigheten är Transportstyrelsen som beslutar om att bevilja körkort, skaffar körkortet och förvaltar körkortsregistret. I Sverige sköter myndigheten hela processen. Ansökan om körkort kan lämnas in personligen, elektroniskt eller per brev. Ett fotografi och en digital underskrift tas på examensplatsen eller sökanden sänder dem per post till kortutfärdaren. Ett färdigt

körkort sänds till sökanden som registrerat brev som sökanden hämtar på posten. Posten kontrollerar sökandens identitet, tar över och makulerar det gamla körkortet.

2.1.3 Körkortsbestämmelser och yrkeskompetens

Kortvarigt körkort

Enligt körkortslagens 23 § utfärdas körkort för kategori B först bara för två år trots bestämmelserna i 22 §. Efter övningsdelen och fördjupningsdelen utfärdas körkortet för 15 år. Enligt lagens 25 § 2 mom. får detta körkort emellertid lämnas ut högst ett år innan den kortvariga körrätten som sökanden har går ut. Om till exempel ett lastbilskörkort utfärdas innan personen fått undervisning för övnings- och fördjupningsdelen, utfärdas körkortet enligt 22 § för den tid som återstår av tiden för den kortvariga körrätten. Enligt lagens 65 § 2 mom. meddelas en innehavare av kortvarig körrätt körförbud för upprepade trafikförseelser om antalet gärningar är två under ett års tid eller tre under två års tid efter att innehavaren har fått en kortvarig körrätt. Körförbud under giltighetstiden för ett kortvarigt körkort innebär enligt 23 § 3 mom. att även det nya körkortet är ett kortvarigt körkort. I regel förutsätter detta en ny förarexamen.

Krav som gäller körkortsålder och yrkeskompetens

Enligt 5 § 2 mom. i körkortslagen är villkoret för tillämpningen av ett sänkt ålderskrav för att få delta i förarexamen för körkort för tunga fordon att personen fått en 280 timmar lång grundläggande yrkeskompetensutbildning. När det gäller lastbils kategorier krävs inte yrkeskompetens när man deltar i examensprovet, om förvärvandet av kompetensen ingår i den läroplansenliga yrkesinriktade grundexamen i logistik.

2.1.4 Trafiklärare och förarprövare

Trafiklärare

I körkortslagen (386/2011) finns bestämmelser om behörighet för trafiklärare. Av bilskollärare krävs i regel ett trafiklärartillstånd som beviljas av polisen.

Enligt körkortslagens 88 § är villkoren för trafiklärartillstånd med rätt att ge förarundervisning för kategori B att sökanden har fyllt 23 år, sökanden har avlagt specialyrkesexamen för trafiklärare med tillhörande undervisningspraktik, sökanden har rätt att köra övningsfordonet och har haft körkortet i minst tre år samt att sökanden inte gjort sig skyldig till förseelser. I rätten att ge förarundervisning för kategori B ingår enligt paragrafen också rätt att ge förarundervisning för mopedkörkort.

När förarundervisningen för mopedkörkort inleddes år 2011, försökte man dämpa prishöjningen som de nya kraven orsakade, också genom krav på lärare. För lärare som ger körundervisning för moped i en bilskola godkändes också behörighet för lärare med undervisningstillstånd, vilket enligt 40 § i körkortslagen kräver att läraren är minst 21 år, har godkänts i teoriprovet för undervisningstillståndslärare, har motorcykelkörkort som han eller hon haft en viss tid eller mopedkörkort som han eller hon avlagt efter 1.6.2011 i enlighet med körkortslagens krav samt att läraren till sina personliga egenskaper är lämplig för utbildningsuppdrag.

I körkortslagens 84 § 2 mom. ingår en bestämmelse som gör undervisningspraktik möjlig för den som studerar till trafiklärare. Enligt bestämmelsen får den som studerar vid en inrättning som utbildar trafiklärare som ett led i utbildningen för specialyrkesexamen för trafiklärare vara lärare utan trafiklärartillstånd på en bilskola som är godkänd för undervisningspraktik om han eller hon har tillstånd för undervisningspraktik.

Enligt 91 § i körkortslagen utfärdas tillstånd för undervisningspraktik av en läroanstalt vars tillstånd att ordna utbildning inbegriper specialuppdraget att ordna trafiklärarutbildning. Närmare bestämmelser om praktiken och tillståndet för undervisningspraktik ingår i kommunikationsministeriets förordning om praktik i uppgifter som trafiklärare och förarprövare (1086/2012).

Förarprövare

Bestämmelser om kraven på behörighet att ta emot körprov för förarexamen finns i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998). Enligt lagens 7 § ska en person som tar emot körprov till sin yrkeskunskap och tillförlitlighet vara lämplig för uppgiften. Vidare får personen inte ha gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade trafikbrott eller andra brott på ett sådant sätt att personen kan anses olämplig för förarexamensuppgifter. I lagens 7 c § finns bestämmelser om kraven på yrkeskunskap. Utbildningskravet är grundläggande utbildning för förarprövare, som enligt 7 d § är avlagd specialyrkesexamen för trafiklärare och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare för förarexamen. Examensdelen måste uppfylla kraven på grundläggande utbildning för förarprövare i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort. Enligt 7 c § ger den grundläggande utbildningen rätt till mottagande av körprov för kategori B och mopedkörkort. Behörighet för andra kategorier fås genom specialiseringsutbildning.

Enligt lagens 7 h § utfärdar Trafiksäkerhetsverket ett intyg till förarprövare över att de har behörighet för uppgiften. Behörigheten förutsätter grundläggande utbildning och fortbildning samt att kraven på personlig lämplighet uppfylls.

Enligt bemyndigandet i 7 c § utfärdas bestämmelser om auskultering i företag som bedriver förarexamensverksamhet som hänför sig till avläggande av grundläggande utbildning genom förordning av kommunikationsministeriet. Bestämmelserna ingår i kommunikationsministeriets förordning om praktik i uppgifter som trafiklärare och förarprövare.

2.1.5 Lagstiftningsbehörighet som gäller förarens medicinska krav

I körkortslagens 17 och 18 § finns bestämmelser om körkortstillståndets medicinska krav. Paragraferna innehåller krav på binokulär synskärpa och synfält och ett krav på att sökanden inte ha något men, någon

sjukdom eller någon kroppsskada som nämns i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG som i väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att köra ett fordon i denna kategori. Lagen innehåller motsvarande krav på synskärpa som körkortsdirektivet. Med stöd av bemyndigandet i paragraferna utfärdas närmare bestämmelser om kraven på synskärpa, om undantag från kraven på synskärpa på grundval av ett specialläkarutlåtande eller vid behov ett körprov samt om övriga krav på hälsan enligt bilagan till direktivet genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Enligt lagens 100 § fastställer social- och hälsovårdsministeriet också formuläret för blanketten för de läkarutlåtanden och -intyg som används vid körkorts- och tillståndsprocessen. Förutom förordningen har social- och hälsovårdsministeriet gett anvisningar till läkarkåren om kontroller.

2.2 Bedömning av nuläget

2.2.1 Allmänt

När behörigheten som gäller körkort och andra av förare krävda tillstånd är fördelad mellan två förvaltningsområden och när flera aktörer deltar i körkortsprocessen, är det svårare att utveckla de handlingsätt, datasystem och bestämmelser som rör beviljande av körkort. Det skapar också överlappningar i verksamheten.

Det uppstår svårigheter i samband med att ordna kundrådgivningen eftersom såväl körkortssökande som tjänstemän som behandlar körkortsfrågor har de svårt att veta vilken myndighet som är behörig under de olika faserna i processen. Överlappande behörighet till exempel när det gäller anteckningar om lastbils- och bussförarnas yrkeskompetens har i praktiken orsakat problem bland annat så att man inte vetat vilkendera myndigheten är behörig att tolka yrkeskompetenslagens bestämmelser och ge anvisningar till medborgare. Trafiksäkerhetsverket svarar för informationen och rådgivningen som gäller vägtrafik. Verkets telefontjänst och elektroniska rådgivningstjänst får hela tiden frågor om delvis eller helt hör till polisens behörig-

het. Detta orsakar förvirring både bland medborgare och bland myndigheter.

Behandlingsprocessen för körkortsansökningar är komplicerad och kräver flera olika aktörers arbetsinsats. Ett koncept med många aktörer leder till ovisshet vilken instans svarar på de polisinrättnings som behandlar körkortsansökningar frågor om lagtolkning.

Trafiksäkerhetsverkets datasystem för fordonstrafik (ATJ) är ett system för förvaltning av körkortsprocessens ansöknings- och beslutsärenden, åtgärder och körkort samt vissa andra till körrätt nära anslutna tillståndskort. Polisen beviljar körkortstillstånd och andra trafikstillstånd i ATJ och inför i systemet information om trafikbrott, utförda åtgärder och meddelade förordnanden. Ansöknings- och beslutsuppgifterna registreras i Trafiksäkerhetsverkets register av polisinrättningarna, uppgifterna om förarexamina registreras av examensmottagarna. Till examensmottagarens uppgifter hör att kontrollera förutsättningarna för deltagande i examen. Informationen om hindren för att delta i examen, återkallade körkortstillstånd eller körförbud fås från ATJ till vilket förarexamensmottagaren har användarrättigheter.

Med hjälp av systemet behandlas också så kallade automatiska frågor, dvs. anmälningar om körhälsan och körförbud som nuförtiden kommer på papper. Registret används mest av polisen. ATJ består av flera olika datasystemhelheter. På grund av att det finns flera aktörer uppskattas det att en stor del av an-

sökningar innehåller fel som myndigheten som har beslutsrätt måste utreda.

Trafiksäkerhetsverket som är det registeransvariga verket svarar för att informationen är korrekt, trots att flera aktörer registrerar information i registret i olika faser av körkortsprocessen. Trafiksäkerhetsverket gör rättelser i registret på polisens begäran och ger råd i användningen av registret. Polisstyrelsen och Trafiksäkerhetsverket har tillsammans utvecklat hela processen i samband med datasystemets utvecklings- och tillämpningsarbete. Med tanke på utveckling av handlingssätten är det dock mest utmanande att ansvaret för utveckling av datasystemet och prioritering av de ärenden som ska utvecklas ligger hos Trafiksäkerhetsverket, medan Polisstyrelsen svarar för användningen av datasystemet i kundservicesituationer. Det nya datasystemet som infördes i januari 2013 har förbättrat de omoderna handlingssätten, blanketterna och datasystemen, underlättat anhopning av arbeten och förkortat behandlingstiderna.

Trafiksäkerhetsverkets fordonstrafikregister innehåller uppgifter om körkort från tiden för ansökan om körkortstillstånd till tiden när körkortets giltighetstid går ut. Ytterligare innehåller registret olika uppgifter som hänför sig till körkortsinnehavarens körrätt. Vid utgången av år 2013 fanns det 3 672 967 gällande körkort i registret. Varje år utfärdas ungefär 350 000–390 000 nya körkort.

	2010	2011	2012	2013
Resedokument sammanlagt	544 342	613 354	761 567	827 964
Pass	464 100	507 220	643 595	692 688
ID-kort	80 242	106 134	117 972	135 276
Körtillstånd	351 069	364 987	365 215	316 597
Skjutvapentillstånd	70 164	67 096	59 048	59 324
Säkerhetsbranschens tillstånd	65 690	62 376	62 534	62 349
Tillstånd för utlänningar/POL	58 803	64 080	68 390	61 244
Övriga tillstånd (inte säkerh.br)	14 142	13 501	12 468	12 481
Polisens alla tillstånd	1 104 210	1 185 394	1 329 222	1 339 959

2.2.2 Servicenätverket för polisens körkorts- och tillståndsuppdrag, personalresurser och prestationsintäkter

Polisen har ett mångsidigt kundservicenätverk som sköter tillståndsförvaltningsuppgifter. Nätverket består av polisens fasta servicenätverk, elektroniska tjänster, mobila tjänster i vissa delar av landet (tillståndsservicebil) och samservice. Förutom tillståndsservicebilen har polisen tillståndsserviceportföljer. Med hjälp av dessa kan tillståndsärenden skötas till exempel på samservicesställena som är allt som allt 70 till antalet. I samservicen deltar polisen i samarbete med kommuner och FPA på sådana orter där polisen inte har något eget serviceställe på ett rimligt avstånd.

Ett fast servicenätverk specificeras i inrikesministeriets beslut om placeringsorterna för polisinsrättningarnas verksamhetsställen som också fastställer placeringsorterna för huvudpolisstationer och polisstationer. I beslutet anges också de serviceställen som stängs eller ombildas till ett samserviceställe genom polisens beslut före utgången av år 2014. Antalet polisinsrättningar har minskat och insrättningarnas servicenivå varierar i någon mån enligt huvudpolisstationens och polisstationernas status, men framför allt utifrån behovet av service. Huvudpolisstationerna är så kallade hus med full service som tillhandahåller alla polistjänster. Polisstationerna

kan ha mer begränsade serviceutbud och öppettider. Det finns 11 huvudpolisstationer och 108 polisstationer. Antalet serviceställen under övergångstiden är sammanlagt 28.

Enligt 2013 års arbetstidsbokföring var personalresursen inom lokalpolisens tillståndsförvaltning 871,2 årsverken. Personalresursen för den avgiftsbelagda tillståndsservicen var 666 årsverken, den avgiftsfria tillståndsövervakningens andel var 210 årsverken med beaktande av alla tillståndstyper. Avgiftsfri tillståndsövervakning avser myndighetsinitierad verksamhet för vilken man enligt lagen om grunderna för avgiftsbelagda prestationer inte kan ta ut någon avgift, utan arbetet finansieras med statsbudgetmedel. När det gäller körkortsfrågor är till exempel meddelande av körförbud i ett administrativt förfarande och kontroll av körhälsan sådana uppdrag.

Den avgiftsbelagda tillståndsservicen finansieras med prestationsavgifter som tas ut hos tillståndssökande. Avgiftsbelagd verksamhet är kundinitierad, till exempel ansökan om körkort. Den föreslagna överföringen av behörighet gäller den avgiftsbelagda tillståndsservicen. Polisens personalresurs inom trafik-tillståndsservicen är 120 årsverken och tillståndsövervakningen 57 årsverken.

År 2013 uppgick intäkterna från polisens prestationer till sammanlagt 63,5 miljoner euro. Av denna summa utgjorde intäkterna

från trafiktillståndsärenden ca 11 miljoner euro.

Polisens viktigaste strategiska utvecklingsmål är att behovet av personlig service minskar och elektroniska tjänster ökar avsevärt. För tillfället spelar till exempel elektronisk tidsbeställning en stor roll när det gäller att hantera kötider. Enligt projektplanen för elektroniska tjänster ska alla viktigaste tillståndsärenden år 2015 kunna skötas och delvis också behandlas utan personliga besök. År 2013 reformerade polisen leveranssättet för färdiga tillståndsdokument genom att sända pass direkt från tillverkaren i försändelser som går att spåra. Även leveranssättet för körkort ändrades på samma sätt i januari 2013. Trafiksäkerhetsverket svarar för leveransen av körkort efter polisens beslut. I övrigt lämnas tillståndsdokument i regel ut personligt. Detta gäller också vissa körkort.

2.2.3 Trafiksäkerhetsverkets verksamhetskoncept

Eftersom Trafiksäkerhetsverket inte har någon regionorganisation som tillstånds- och förarexamensuppgifterna förutsätter, sköter verket uppgifterna genom att inhandla de tjänster verket behöver hos serviceproducenter. När det gäller verkets serviceverksamhet producerar verket fordonstrafikens myndighets- och informationstjänster enligt lag och konceptet grundar sig på förmågan att hantera flera strategiska samarbetspartner. Omkring 70 procent av verkets serviceproduktion köps av utomstående producenter. Myndighetstjänsterna bygger brett på avtalspartner som ges tillgång till datasystemen. Verket ansvarar för att serviceanvändarna får goda och högkvalitativa tjänster på helhetsnivå. Klientavgifterna går till serviceproducentens kassasystem och verket får sin andel av producenten. Avsikten är att ändra proceduren så att verket fakturerar verkets andel av serviceproducenterna.

Trafiksäkerhetsverket sköter förarexamensverksamheten genom extern service. Verksamheten är ordnad på det sättet att en tillräcklig tillgänglighet enligt lagen tryggas i olika delar av landet med beaktande av kvaliteten och standarden av förarexamens- och körtillståndstjänsterna samt kraven på trafik-

säkerheten. Mottagare av examen har i enlighet med lagstiftningen anvisats andra uppgifter som sköts i form av tjänster, till exempel i samband med färdskrivarkort (förar- och företagskort) och yrkeskompetensbevis. Förarexamen är fastställd enligt självkostnadsvärdet och dess kostnadsmotsvarighet är 100 %. Förarexamensavgiften är lika stor i hela landet.

Verket har målet att ändra myndighetstjänsterna till elektroniska tjänster och automatisera dem samt att använda bland annat digitalisering i verksamheten. De elektroniska myndighetstjänsterna kan produceras helt av verket eller höra till avtalspartens service.

Konceptet för informationstjänster bygger också starkt på partnerskap. Informationens återförsäljare ansvarar för att utveckla, hantera och marknadsföra tjänsterna. De bär också affärsverksamhetsriskerna. Trafiksäkerhetsverket fastställer på affärsekonomiska grunder priserna för den information som lämnas ut till återförsäljarna. Återförsäljarna prissätter igen själva sina tjänster. Verket ansvarar för att övervaka informationsanvändningen, säkerställa hela datasäkerheten och för att skapa datasystemgränssytor. När det gäller myndighetsinformationen är konceptet anorlunda. Informationstjänsterna till myndigheter produceras av Trafiksäkerhetsverket och tjänsten bestäms då enligt självkostnadspriset.

2.2.4 Trafiksäkerhetsverkets servicenätverk

Trafiksäkerhetsverket har inte något eget landsomfattande servicenätverk. Verkets huvudkontor ligger i Helsingfors. Verkets övriga verksamhetsställen finns i Rovaniemi, Åbo, Uleåborg, Vasa, Nyslott, Kotka Tammerfors och Villmanstrand. Verkets servicestrategi bygger på ett samarbetspartnersnätverk.

Uppgifterna som gäller att bevilja yrkeskompetensbevis för förare av tunga fordon och färdskrivarkort samt att ta emot förarexamina sköts av en serviceproducent, dvs. mottagare av förarexamen, som konkurrensutsatts landskapsvis. Efter den senaste konkurrensutsättningen sköter samma producent, Ajovarma, uppgifterna i alla landskap. Enligt verkets krav har Ajovarma verksamhetsställen i de olika landskapen enligt följande:

Nyland	14
Egentliga Finland	4
Satakunta	5
Egentliga Tavastland	3
Birkaland	9
Päijänne-Tavastland	2
Kymmenedalen	4
Södra Karelen	2
Södra Savolax	3
Norra Savolax	5
Norra Karelen	6
Mellersta Finland	6
Södra Österbotten	7
Österbotten	4
Mellersta Österbotten	1
Norra Österbotten	10
Kajanaland	3
Lappland	12

Antalet verksamhetsställen uppgår sammanlagt till 98 och den geografiska täckningen är mycket bred.

2.2.5 Övriga aktörer och handlingsätt i samband med körkortsprocessen

Förutom de behöriga myndigheterna, polisen och Trafiksäkerhetsverket, sysselsätter körkortsprocessen många aktörer. Till början av processen hör bilskolor. De som genomgår en bilskolekurs anlitat ofta bilskolan som ombud när det gäller att ansöka om ett körkortstillstånd. Då sköter bilskolan ärendet med tillståndsmyndigheten och examensmottagaren. Om sökanden inte levererar ansökan till polisen, ska sökandens identitet kontrolleras på ett tillförlitligt sätt i de övriga faserna av processen.

Mottagaren av förarexamen är en serviceproducent som sköter uppgiften enligt avtalet med Trafiksäkerhetsverket. Examensmottagaren kontrollerar förutsättningarna för att delta i examen ur fordonstrafikregistret. Körkortstillståndets giltighet kontrolleras i samband med att man bokar tid för teori- och körprov och då när kunden ska avlägga provet. Kundens allmänna uppgifter fås ur registret, likaså kontrolleras körkortstillståndets giltighetstid. Om tillståndet är i kraft, bekräftas tiden i examensmottagarens eget tidsbeställningssystem. Körkortstillståndets giltighet

kontrolleras på nytt när kunden ska avlägga examen. Om körkortstillståndsuppgifterna visar att tillståndet inte längre gäller, hänvisar examensmottagaren kunden till polisen för att sköta tillståndsärendet.

Om kundens tillståndsuppgifter ger vid handen att kunden meddelats körförbud för viss tid, men körkortstillståndet är emellertid i kraft kontaktar examensmottagaren polisen. Orsaken till en sådan situation är ofta att trafikpolisen registrerar förseelserna genast i systemet. Behandlingen av ett körkortstillstånd inom polisens tillståndsförvaltning tar tid i anspråk, varför man inte nödvändigtvis har hunnit återkalla tillståndet. Om polisen har återkallat körkortstillståndet, uppmanar examensmottagaren kunden att kontakta polisen.

Leverantören av körkort och andra tillstånd är en serviceproducent som ingått ett avtal med Trafiksäkerhetsverket om leverans av körkort. Tillverkningen av körkort administreras med hjälp av körkortsregistret. Tillverkning av ett körkort omfattar följande: beställning av körkortet hos tillverkaren, tillverkarens specificering av körkortet enligt beställningsuppgifterna och postning av körkortet. Efter att körkortet har beviljats, beställer den körkortsregisteransvariga körkortet av tillverkaren och uppdaterar körkortsuppgifterna enligt de uppgifter om körkortet som tillverkaren gett. Processen är maskinell, dessa handlingar hanteras inte manuellt. Uppgifterna ska överföras till körkortstillverkaren i viss form via en separat dataöverföringsförbindelse. Det är inte frågan om ett användargränssnitt, där tillverkaren kommer åt att använda registersystemet. Körkortsuppgifterna skrivs ut automatiskt på körkortet ur körkortsregistret. Därför behöver serviceproducenten inte behandla kortuppgifterna särskilt. Körkortstillverkaren har inte heller något behov av eller förutsättningar för att till exempel kontrollera körkortsuppgifterna eftersom uppgifterna sparas i registret i den form som de matats in.

Trafiksäkerhetsverket upphandlar de tjänster som hör till leverans av kort som en helhetsupphandling. Denna service konkurrensutsattes år 2011. Förutom körkort innehöll upphandlingen leverans av färdskrivarkort, yrkeskompetensbevis och besättningskort,

tillstånds- och behörighetsbevis samt körtillstånd för ADR och taxiförare som ligger på verkets ansvar. Alla kort som avtalet omfattar är av polykarbonat i kreditkortstorlek. Kortleveranstjänsten innehåller förutom specificering av kort, planering av kortens layout, tryckning av tomma kortämnen, leverans till posten eller någon annan transportör för att vidarelevereras till slutanvändaren eller någon annan mottagare, samt digitalisering av ansikts- och underskriftbilderna på kortet. Till tjänsterna hör också avläsning av uppgifterna på de kort som kunderna lämnar in i samband med att de får nya körkort och leverans av uppgifterna till Trafiksäkerhetsverket samt destruering av korten. I färdskrivarkorttjänsten ingår också tillverkning av certifikat i anslutning till färdskrivarkort. Uppgifterna på återlämnade kort ska läsas in maskinellt och tillverkarna sänder uppgifterna via en teknisk anslutning till Trafiksäkerhetsverket.

Korttillverkaren skickar ut korten med posten. Körkortet och färdskrivarkortet sänds i regel direkt till slutkunderna. På grund av lagstiftningen sänds yrkeskompetensbevisen till examensmottagaren som levererar bevisen vidare till slutkunderna. Kortet skickas som prioriterade brev. En del av körkortet levereras till polisen för att lämnas ut till kunder. År 2011 skickades med posten ca 21 700 färdskrivarkort, ca 700 yrkeskompetensbevis, ca 73 800 kortvariga körkort och ca 299 000 andra körkort.

2.2.6 Uttag av körkortsavgifter

För att bevilja körkort och andra tillstånd tar polisen ut en prestationsavgift som motsvarar självkostnadsvärdet. Prestationsavgifterna fastställs årligen genom inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer. Avgiften tas i regel ut när ansökan lämnas in. I avgiften ingår Trafiksäkerhetsverkets körkortsavgift för andra än kortvariga körkort och det egentliga körkortet därefter. Körkortsavgiften med avdrag för polisens serviceavgift redovisas till Trafiksäkerhetsverket. Storleken av den körkortsavgift som Trafiksäkerhetsverket tar ut fastställs årligen genom kommunikationsministeriets förordning om verkets avgiftsbelagda prestationer.

2.2.7 Förändringarna i polisens omvärld

De stora förändringarna i antalet tillstånd som polisen beviljar har lett till olika utvecklingslösningar inom inrikesministeriets förvaltningsområde för att uppgifterna ska kunna skötas inom ramen för de tillgängliga resurserna. Utvecklingen av polisens tillståndsförvaltning följer regeringsprogrammets riktlinjer som konkretiserats av inrikesministeriet genom en tillståndsförvaltningsstrategi. Inrikesministeriet styr arbetet med att införa strategin genom resultatstyrning med hjälp av de kort- och långsiktiga mål som finns inskrivna i förvaltningsområdets verksamhets- och ekonomiplan samt ministeriets och Polisstyrelsens resultatavtal.

Tillståndsförvaltningens utvecklingsinsatser och effekter av insatserna har bedömts flera gånger på 2010-talet. År 2010 lämnade polisen ett förslag till inrikesministeriet om att ministeriet söker produktivitetspengar hos finansministeriet för utveckling av tillståndsförvaltningens elektroniska tjänster. För att utföra utvecklingsinsatserna tillsatte Polisstyrelsen år 2012 projektet Lupa 2016. I samband med projektförslaget bedömdes insatseffekterna på nytt. Under år 2013 tog Polisstyrelsen fram en resursmall för lokalpolisens tillståndsförvaltning då utvecklingsinsatserna också sågs över. Resursmallen saknar fortfarande fastställelse bland annat därför att konsekvenserna av omstruktureringen av polisens administration, de pågående utvecklingsinsatserna och behörighetsöverföringarna ska kunna beaktas på ett övergripande sätt.

De viktigaste insatserna för att utveckla tillståndsförvaltningen är att man fokuserar på polisens kärnuppgifter, skapar elektroniska tjänster och ökar användningen av elektroniska tjänster till 50 procent av alla tillståndsärenden, bygger ett elektroniskt ärendehanteringssystem, utvidgar avsevärt kundservicen med tidsbeställning, förnyar leveranssättet för färdiga tillståndsdokument och minskar personliga besök så att besöken endast sker då de är nödvändiga med tanke på säkerheten av processens slutresultat.

I synnerhet de ändringar som hänt i processen för att bevilja pass har medfört särskilda

utmaningar för resurserna och beredskapen inom polisens tillståndsförvaltning från år 2011 framåt. På grund av den kortare giltighetstiden för pass har antalet passansökningar växt påtagligt. För att polisen ska kunna sköta tillståndsuppgifterna, som hör till polisens kärnuppgifter, med dagens resurser ska elektroniska tjänster som ger tillståndssökande möjlighet att lämna in tillståndsansökningar på elektronisk väg, utvidgas under åren 2014 – 2016 att gälla alla de viktigaste tillstånden som beviljas av polisen. Vissa tillstånd kan skötas helt elektroniskt utan personligt besök på polisens kontor. Elektroniska tjänster, nya hanteringssystem och utläggning av utlämnandet av färdiga tillståndsdokument sparar polisens resurser så att resursbesparingen hjälper att täcka endast det behov av extra resurser som antalet pass och lagändringarna kräver utan att man behöver anställa ny personal inom polisens tillståndsförvaltning.

När Polisstyrelsen har bedömt utvecklingsinsatsernas effekter, har den försökt beakta den gemensamma effekten av de olika insatserna samt förändringarna i omvärlden alltid utifrån från den bästa tillgängliga informationen. Det är dock typiskt för utvecklingsinsatserna att de första bedömningarna kan avvika från de slutliga fördelarna antingen i en positiv eller i negativ riktning. Till exempel när ansökan om produktivitetspengar lämnades in, ansåg polisen uttryckligen att färdiga pass inte kan lämnas ut av externa serviceproducenter på samma sätt som körkort. När experterna undersökte möjligheterna att utveckla leveranssättet för pass märkte de att leveranssättet för pass också går att ändra om processen planeras på ett ytterst noggrant sätt och om passlagstiftningen ändras. Detta har redan beaktats när man tog fram förslaget till projektet Lupa 2016. Enligt projektförslaget är produktivetsfördelarna sålunda större än i förslaget till produktivitetspengar.

Det ökade antalet tillståndsärenden hos polisen och också i övrigt beror i flesta fall på ändringarna i EU-lagstiftningen. Körkortsdirektivet 2006 harmoniserade körkortens giltighetstider som nu är från fem till femton år beroende på körkortskategorin. Körkort som tidigare i Finland gällt upp till 70 år utfärdas nu för fem år i sänder om kortet innehåller

rätt att köra lastbil eller buss, i annat fall utfärdas kortet för 15 år. Giltighetstiden för körkort för äldre förare är kortare. Vidare utfärdas det första bilkörkortet för två år i Finland. Sedan januari 2013 har dessa ändringar också ökat betydligt antalet beslut om beviljande av körkort hos polisen. Enligt riktlinjerna ovan hör körkortsuppdragen inte till polisens kärnuppgifter. Körkort är inget identitetsbevis trots att det rätt allmänt används för detta syfte i olika sammanhang.

Även antalet andra tillstånd som krävs av förare har växt under de senaste åren, delvis på grund av nationella behov, delvis på grund av EU. För vissa av dessa tillstånd är Trafiksäkerhetsverket behörig myndighet, för vissa är behörigheten fördelad mellan verket och polisen. Körkort tillstånd för taxiförare beviljas för fem år i sänder. Tidigare var tillståndet i kraft lika länge som körkort, dvs. så länge som innehavaren av kortet fyllde 70 år. Taxiförarens körkort tillstånd berörs inte av EU-lagstiftningens krav. Förarens yrkeskompetensbevis bygger på EU-lagstiftningen, och den kräver att beviset beviljas för fem år i sänder. Förarens yrkeskompetens antecknas i körkortet av polisen.

2.2.8 Behörighet som gäller medicinska krav i anslutning till körkort

I körkorts- och tillståndsfrågor får en godtagbar läkarkontroll göras och ett läkarutlåtande ges av en legitimerad läkare. Polisen tar beslut om körhälsan utifrån läkarutlåtandet.

Med stöd av bemyndigandet i körkortslagen har social- och hälsovårdsministeriet utfärdat en förordning om körhälsa (1181/2011) och gett anvisningar till läkare om läkarkontroller. Ministeriet har också fastställt formuläret för blanketter för de läkarutlåtanden och läkarintyg som man använder i tillståndsprocessen. Ministeriet har uppmanat Trafiksäkerhetsverket att ge anvisningar till läkarkåren i frågor som gäller körhälsa. Att fördela behörigheten att utfärda författningar och ge anvisningar mellan två olika aktörer kan orsaka problem.

2.2.9 Körkortsbestämmelser och yrkeskompetens

Kortvarigt körkort

Systemet med kortvariga körkort har en koppling till indelningen av förarundervisningen i faser hösten 1990. Syftet var att se till att förarundervisningen slutförs enligt bestämmelserna efter förarexamen och att polisens arbete inte ökas i onödan. Långvarigare körkort än en kortvarig körkort uppskattades väsentligt öka polisens arbete på grund av körförbud och därtill hörande samråd i det fallet att man inte lämnar intyget över den fortsatta undervisningen till polisen. Det ansågs att avsaknaden av förutsättningarna för en giltig körkort kräver att man inleder en körförbudsprocess med samråd och körförbud.

Kortvariga körkort leder till olika problem i praktiken och medför extra kostnader och arbete. Europeiska unionens bestämmelser om att avlägga och förnya körkort har orsakat fler problem i praktiken.

Problem uppstår i synnerhet om körkorts-kategorin höjs innan förutsättningarna för att bevilja ett annat körkort efter ett kortvarigt körkort uppfylls, om man gör sig skyldig till trafikförseelser under tiden för den kortvariga körkorten så att den berörda personen meddelas körförbud eller giltighetstiden för ett kortvarigt körkort löper ut före den fortsatta undervisningen. Om giltighetstiden för ett kortvarigt körkort går ut före den fortsatta undervisningen, är man tvungen att skaffa ett nytt kortvarigt körkort för vissa delar i undervisningen kräver en giltig körkort.

Ett nytt kortvarigt körkort kräver också en ny förarexamen om det inte finns särskilda skäl för undantag. Särskilda skäl, till exempel en sjukdom, kan ställa personerna i ojämlig ställning beroende på bedömarens eftersom det är omöjligt att ge uttömmande kriterier. Principen om ett körkort är också problematisk när man tänker på hur den utgångna giltighetstiden för ett kortvarigt körkort inverkar på personens andra gällande körkorten. I praktiken är körkortet i kraft en bestämd tid som motsvarar den kortaste körkorten.

Med tanke på registret är systemet med kortvariga körkort en mycket komplicerad

helhet som medför väldigt mycket extra arbete och kostnader. Att utveckla körkortsprocessen, till exempel elektroniska tjänster, är också mycket svårt om man tillämpar systemet med kortvariga körkort.

När en kortvarig körkort går ut, krävs inte någon ny förarexamen om förutsättningarna för ett körkort efter en kortvarig körkort bevisas inom sex månader efter att den kortvariga körkorten slutar gälla. Om den kortvariga körkorten har slutat gälla, har personen ingen körkort förrän en ny körkort börjar gälla, vilket kan leda till problem till exempel i det fallet att av tidigare förseelser följer sanktioner som rör körkorten. Även den föreslagna differentierade behörigheten orsakar nya problem till exempel i samband med körförbud som meddelats under tiden för ett kortvarigt körkort. När körförbudet har slutat gälla, har man hämtat körkortet hos polisen då man har kunnat konstatera behovet av en ny förarexamen och ansöka om ett nytt kortvarigt körkort som lagen förutsätter. I fortsättningen ska körkort hämtas hos polisen efter körförbudet, varefter ska man ansöka om tillstånd för ett nytt körkort hos Trafiksäkerhetsverket. Detta leder till att människor får uträta ärenden på olika håll. Serviceproducenter som tar emot ansökningar har inte i detta läge kännedom om körförbud som gäller under giltighetstiden för kortvariga körkort eller huruvida sökanden ska avlägga förarexamen på nytt eller inte.

Förfaranden som gäller yrkeskompetens

Att kravet på slutförd grundläggande yrkeskompetensutbildning enligt Europeiska unionens lagstiftning är en grund för tillämpningen av ett sänkt ålderskrav för förare av tunga fordon orsakar problem när det gäller att ordna yrkesutbildning. Kravet innebär att yrkeskompetensutbildningen måste ges innan man kan avlägga förarexamen som krävs för att man ska få körkort. Från kravet får i dag göras undantag endast när det är fråga om läroplansenliga grundexamina i logistik.

Yrkeskompetens kan utnyttjas då körkorts-kategorier höjs så att mängden av körkortsundervisning som krävs då är mindre. Enligt 54 § i körkorts-lagen förutsätts grundläggande yrkeskompetens, vilket sätter de fö-

rare som kanske länge har arbetat på branschen till sämre position än de som helt nyligen har fullgjort den grundläggande yrkeskompetensutbildningen.

2.2.10 Trafiklärare och förarprövare

Trafiklärartillstånd

Specialyrkesexamen för trafiklärare, vilket är utbildningskravet för trafiklärartillstånd, hör till examensstrukturen inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och förutsätter avläggande av två obligatoriska och två valfria examensdelar. De obligatoriska examensdelarna gäller arbetsuppgifterna i en bilskola och arbete som bilskolelärare och innehåller kompetens att ge undervisning för körkort för kategori B och för mopedkörkort. De valfria examensdelarna gäller att genomföra motorcykelundervisning, lastbils- eller bussförarundervisning för kategorierna C och D och ta emot förarexamen för kategorierna B och AM samt undervisningsuppgifter inom yrkesinriktad förarutbildning, yrkeskompetensutbildning inom transportbranschen, ledning av undervisningsverksamheten samt företagande.

Specialyrkesexamen för trafiklärare fastställdes som utbildningskrav för trafiklärartillståndet år 2011 genom körkortslagen. Behörigheten hos personer som avlagt trafiklärarexamen enligt de tidigare bestämmelserna erkänns i körkortslagen. Trafiklärartillståndet enligt de tidigare bestämmelserna ger behörighet att ge undervisning för körkort för alla kategorier.

Avläggandet av specialyrkesexamen har upplevts som utmanande på grund av de valfria examensdelarna, om den som avlägger specialyrkesexamen har för avsikt att ge undervisning endast för kategori B. Körundervisningen för moped som ingår i undervisningen för kategori B har inte heller upplevts som problemfri. Problem har uppkommit till exempel i samband med körprov som ingår i de obligatoriska examensdelarna. För vissa har ett körprov med ett tvåhjuligt fordon orsakat svårigheter. Vidare har vintertiden begränsat körprov, vilket senarelagt tidpunkten för avläggande av specialyrkesexamen och förlängt studietiden.

I körkortslagen har inte beaktats trafiklärarbehörighet som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat, utan den som vill få trafiklärartillstånd måste avlägga specialyrkesexamen. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer ska en medlemsstat som kräver bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av ett reglerat yrke erkänna sådana yrkeskvalifikationer som EU-medborgaren förvärvat i en annan medlemsstat. Med ett reglerat yrke avses verksamhet där tillträde till eller utövande av verksamheten kräver att personen uppfyller bestämda yrkeskvalifikationer enligt lagar eller författningar. Trafikläraryrket är således ett reglerat yrke. Direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer har genomförts i Finland bland annat genom lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007).

Förarexamensmottagare

På grund av sättet att organisera förarexamen i Finland samt konkurrensläget har ett och samma företag blivit valt till förarexamensmottagare i alla landskap trots att verksamhetsområdena har konkurrensutsatts separat. Enligt utbildningsstyrelsen riskerar detta ordnandet av grundläggande utbildning för förarprövare som en examen som ingår i förvaltningsområdets examensstruktur eftersom examina inte ordnas för att utbilda arbetskraft för ett enda företags behov. Även undervisnings- och kulturministeriet ser frågan som problematisk.

Enligt lagen om förarexamensverksamhet avses med förarexamensmottagare en offentlig eller privat serviceproducent med vilken Trafiksäkerhetsverket har ingått avtal om förarexamensverksamheten. Med förarprövare avses de som tar emot körprov, manöverprov och muntliga teoriprov för förarexamen. Enligt bestämmelserna om verksamheten och organisering av den ska kravet på god förvaltning uppfyllas vid skötseln av uppgifterna. Examensdelen 3.5 i specialyrkesexamen för trafiklärare gäller den grundläggande utbildning som krävs av den person som arbetar för förarexamensmottagaren och tar emot körprov.

När det gäller förarexamensverksamheten är det inte fråga om en monopolställning eftersom alla som vill erbjuda sina tjänster har möjlighet att bli valda, men den som blir vald får behörighet att ta emot körkortsexamina inom sitt verksamhetsområde. Under den senaste anbudsprocessen lämnades det två anbud i ett landskap, men det ena anbudet drogs emellertid tillbaka.

Det har upplevts som problematiskt att organisera praktiken i samband med grundläggande utbildning för förarprövare som ingår som en valfri examensdel i specialyrkesexamen för trafiklärare. Bakom detta finns kraven på mottagande och mottagare av körprov. Praktiken som hör till examensdelen förutsätts ske i en verklig miljö eftersom mottagande av körprov kräver en annan typ av kunskaper än undervisning. Vid förarexamen bestäms om personens rätt att få körrätt. Detta kräver en viss föreskriven formell behörighet av provets mottagare.

Eftersom de föreskrivna kraven på grundläggande utbildning för förarprövare ännu inte uppfylls under praktikperioden, förutsätts att praktiken ordnas så att kraven på mottagande av körprov uppfylls. Bedömning av körprov förutsätter en sådan förmåga att göra överväganden som de som genomgår en förberedande utbildning ännu inte har, trots att de i princip när de inleder praktikperioden har fått de teoretiska kunskaper som utbildningsinrättningarna erbjuder. Praktik är dock lärande i arbete och grundexamensstudierna är ännu inte slutförda. Med stöd av polisens uppgifter utreder utbildningsinrättningarna i fråga om praktikanternas personliga lämplighet deras behörighet att få ett trafiklärartillstånd. I övrigt utreds behörigheten dock inte. Enligt kommunikationsministeriets förordning ska det därför under praktik där man tar emot körprov som krävs för avläggande av körkort finnas en handledare med behörighet att ta emot körprov. Handledaren ska vara närvarande under hela provprestationen och fatta beslut om godkännande eller underkännande av körprovet och även i övrigt svara för att mottagandet av provprestationen sker i enlighet med bestämmelserna. Detsamma gäller för yrkesprov vid examensdelen i specialyrkesexamen om det vid provet tas emot körprov för körkort. Genom detta säkerställer

man att den som avlägger körkortsprovet har det kunnande som krävs, eftersom den person som gett undervisning i bilskolan kan ha utfört undervisningspraktik.

Kraven på att organisera praktikperioder har ansetts orsaka extra kostnader eftersom företag som tar emot körprov tar ut en särskild praktikantavgift av utbildningsanordnaren. Avgiften är väsentligt större än för undervisningspraktikanterna i bilskolor. Avgiftens storlek är inte känd eftersom utbildningsinrättningarna avtalar om praktikperiodsfrågorna med praktikplatsen. Bakgrunden till den avgift som företag som erbjuder praktikantplatser tar ut är att praktikprocessen kräver en handledares arbetsinsats, och företaget drar inte nytta av praktikanten på samma sätt som vid undervisningspraktik eftersom förarprövarpraktikanter inte kan arbeta självständigt utan att en handledare med förarprövarkompetens är närvarande.

I lagen om förarexamensverksamhet finns inga bestämmelser om erkännande av sådan behörighet att ta emot körprov som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat. Kravet på grundläggande utbildning för förarprövare bygger på Europeiska unionens harmoniserade lagstiftning och ingår i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG. Medlemsstaten får själv ta beslut om det utbildningsprogram den vill tillämpa. I Finland omfattar utbildningskravet på förarprövare också trafiklärartillstånd. Vad som ovan har konstaterats om trafiklärartillstånd är tillämpligt också här.

2.2.11 Ändringar i grunderna för specialyrkesexamen

Under ledning av utbildningsstyrelsen togs år 2013 fram ändringar i grunderna för specialyrkesexamen för trafiklärare. Ändringarna trädde i kraft i april 2014.

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, bedömningsgrunderna (föremålen och kriterierna för bedömning) samt sätten att visa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga

arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. De krav på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter och livslångt lärande.

Antalet valfria examensdelar som ingår i specialyrkesexamen för trafiklärare utökas, vilket underlättar avläggandet av specialyrkesexamina som siktar till undervisning för kategori B. Nya examensdelar är bland annat trafikfostran och undervisning för mopedkörkort för kategori AM. På grund av den nya examensdelen som gäller mopedundervisning avskiljs mopedundervisningen från kategori B, vilket innebär att behörigheten ska förvärfvas separat. Förarprövare är fortsatt en examensdel (3.5.) som ingår i specialyrkesexamen. Avläggandet av den omfattar den grundläggande utbildning som avses i 7 d § i lagen om förarexamensverksamhet och som krävs utöver trafiklärarbehörigheten. Examensdelen ska ge färdighet att ta emot körprov för körkort inom kategorierna B, C1 och C2 samt för körkort för lätt fyrhjuling i kategori AM. För den specialiseringsutbildning som krävs av mottagare av körprov för andra kategorier svarar Trafiksäkerhetsverket.

I utlåtandet om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av körkortslagen och vissa andra lagar som har samband med den, vilket var på remiss sommaren 2012, föreslog undervisnings- och kulturministeriet samt utbildningsstyrelsen att trafiklärartillstånd ska beviljas på grundval av två obligatoriska examensdelar i specialyrkesexamen för trafiklärare. Förslagen som gällde trafiklärare ströks då från propositionen. I de reviderade grunderna för specialyrkesexamen har man inte tagit ställning till trafiklärartillstånd eller grunderna för beviljande av tillstånd, men i beredningsarbetet har beaktats en redan tidigare önskad ändring om att avläggande av obligatoriska examensdelar är en grund för beviljande av trafiklärartillstånd.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Propositionens mål är att ändra behörighetsfördelningen mellan myndigheter som deltar i körkortsprocessen. Uppgifterna som gäller körkort och andra av förare krävda tillstånd ska fördelas mellan nuvarande myndigheter så att de i en så stor utsträckning som möjligt motsvarar dessa myndigheters kärnuppgifter och tryggar de resurser som behövs för att sköta de här uppgifterna också med beaktande av trafiksäkerheten och kraven på skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter samt medborgarnas rättigheter.

De föreslagna ändringarna ska ge bättre möjligheter att harmonisera och utveckla processerna samt att dämpa prisstegringar och göra processen klarare. De föreslagna ändringarna skapar ett klarare system för människor att utträta ärenden och få råd i frågor som gäller ansökningsprocessen.

Avsikten med körkort och andra av förare krävda tillstånd är att upprätthålla allmän trafiksäkerhet och enskilda medborgares säkerhet i trafiken. Genom tillståndsprocessen säkrar man att sökanden har de handlingsförutsättningar som behövs. Under körkortsprocessen fattas beslut om sökandens rätt att få körkort och köra ett motorfordon. Körrätten kan vara av betydelse med tanke på arbete, yrke eller personens andra nödvändiga rörlighet. De ytterligare av föraren krävda tillstånden möjliggör yrkesutövning.

De tillståndsförvaltningsuppgifter som avses i propositionen är offentliga förvaltningsuppgifter. Målet är att harmonisera kraven på skötseln av de uppgifter som ska skötas för att säkerställa att serviceproducenterna sköter uppgifterna enligt samma principer och kvalitetskriterier som myndigheterna inom statsförvaltningen.

Ett ytterligare mål är att se över behörighetsfördelningen mellan myndigheterna när det gäller att utfärda närmare bestämmelser om kraven på körhälsa och fastställa formuläret för en blankett för de läkarutlåtanden som körkortsprocessen kräver. Social- och hälsovårdsministeriet har önskat att Trafiksäkerhetsverket ger anvisningar till läkare om

kraven på körhälsa. Propositionens mål är att genomföra ändringen på det sättet att uppgifterna som gäller att utfärda närmare bestämmelser och ge anvisningar till läkarkåren ska skötas av en myndighet. Detta i syfte att säkerställa att ställningstagandena är förenliga och entydiga och att undvika eventuella behörighetskonflikter.

Målet med propositionen är också att se över kraven på trafiklärartillstånd och på behörighet hos trafiklärare och förarprövare enligt ändringarna i grunderna för specialyrkesexamen för trafiklärare samt undervisningsförvaltningsområdets önskemål med beaktande av kraven på trafiksäkerhet samt kunskaper och rättigheterna hos dem som avlägger förarexamen för körkort.

De ändringar som gäller förarprövare siktar också till att grundläggande utbildning för förarprövare fortfarande ska ingå i specialyrkesexamen för trafiklärare eller vara en fristående examensdel i det fallet att den som avlägger examensdelen redan tidigare har fått trafiklärartillstånd.

Ett ytterligare mål är att underlätta organiseringen av yrkesutbildningen för förare av tunga fordon samt arrangemangen när det rör sig om att skaffa behörighet och därigenom förbättra tillgången på förare.

3.2 Alternativ som gäller körkorts- och tillståndsbehörighet

3.2.1 Det nuvarande systemet för behörighetsfördelning fortsätter

Det gällande systemet för behörighetsfördelning fortsätter, vilket innebär att polisen och Trafiksäkerhetsverket sköter sina nuvarande uppgifter. Polisen är fortsatt körkortsmyndighet och svarar för de nuvarande tillståndsuppgifterna som rör körkort och andra av förare krävda tillstånd. Trafiksäkerhetsverket svarar för registrering av körkort, förarexamina och vissa tillstånd för förare av tunga fordon enligt bemyndigandet i lag genom att upphandla tjänsterna hos serviceproducenter.

Att polisen fortsätter som tillståndsmyndighet stödjäs av att en offentlig förvaltningsuppgift sköts av en myndighet med hjälp av ett täckande regionalt nätverk och i

enlighet med andra handlingssätt. Behoven av att utveckla polisförvaltningen och resurserna i de förändrade förhållandena ger dock inte stöd för detta. Alternativet åtgärdar inte de nuvarande missförhållandena.

3.2.2 Trafiksäkerhetsverket tar över körkortsmyndighetens uppgifter

Polisens uppgifter som gäller körkort och vissa därtill hörande tillstånd flyttas till Trafiksäkerhetsverket som är trafikförvaltningsmyndighet under kommunikationsministeriet. Verket ansvarar sedan tidigare för vissa processer i anslutning till körkort och därtill hörande tillstånd, till exempel för att ordna förarexamina, registrera körkort och fordon, leverera körkort och tillstånd, bevilja extra tillstånd som krävs av förare samt för att sköta olika tillståndsprövningsprocesser anslutande uppdrag, såsom att ordna och övervaka prov. Trafiksäkerhetsverket har också inom Europeiska unionen utsetts till kontaktsmyndighet i frågor som gäller körkortsinformation. Uppgifterna motsvarar Trafiksäkerhetsverkets kärnuppgifter och lämpar sig för att slås samman med de nuvarande uppgifterna.

På grund av att Trafiksäkerhetsverket inte har det servicenätverk som verkets uppgifter förutsätter ska verket sköta uppgifterna på samma sätt som det sköter de nuvarande offentliga förvaltningsuppgifterna, dvs. tjänsterna köps hos privata eller offentliga serviceproducenter. De uppgifter som ska överföras är också offentliga förvaltningsuppgifter enligt grundlagens 124 § som kan anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Trafiksäkerhetsverkets nuvarande uppgifter har skötts av serviceproducenter enligt kraven ovan. Förutom leverans av körkort produceras servicen av förarexamensmottagare. Att ta emot och behandla körkortsansökningar och lämna ut körkort när det sker personligt i stället för postning, är lämpliga uppgifter för serviceproducenter som producerar fö-

rarexamenstjänster eftersom uppgifterna ingår i samma process. Ändringen förenklar processen eftersom de som avlägger körkort samt bilskolor är i kontakt med förarexamensmottagaren flera gånger under körkortsprocessen.

Även de övriga tillståndsuppgifterna är lämpliga för verket eftersom det redan nu har liknande uppgifter.

Förutom tillståndsbehörigheten ska också övervakning av körkortsinnehavarnas körhälsa överföras till verket. Vid behov kan verket kräva ett nytt läkarutlåtande över de medicinska kraven eller en ny förarexamen om det finns misstankar om förlorad körförmåga till exempel på grund av trafikbrott. Om kraven på hälsa inte uppfylls, kan verket meddela körförbud tills vidare. Behörigheten att övervaka körhälsa och meddela körförbud lämpar sig bättre för verket än att bestämma om sanktioner med anledning av trafikbrott som har ett nära samband med polisens uppgifter.

I samband med de nuvarande uppgifterna behandlar serviceproducenten personens fotografi, namnteckningsprov och personnummer. I de nuvarande uppgifterna ingår inte behandling av känsliga uppgifter. I samband med uppgifterna får inte behandlas läkarutlåtanden eller information om brott som hänför sig till personlig lämplighet. Ett villkor för att få delta i en förarexamen är att personen har ett körkortstillstånd och inget körförbud. Examensmottagaren kontrollerar denna information i fordonstrafikregistret. Förarexamensmottagaren behandlar inte läkarutlåtanden eftersom polisen kontrollerar att hälso-kraven uppfylls när polisen beviljar körkortstillstånd. Om polisen har hänvisat personen till ett nytt körprov av hälsoskäl, är körprovet ett normalt körprov utan att polisen separat tar hänsyn till hur en sjukdom eller ett men eventuellt inverkar på prestationen. Examensdeltagaren har då ett förordnande av polisen att avlägga ett nytt körprov, men inte närmare information om orsaken som polisen inte heller nödvändigtvis har kännedom om. I praktiken kan examensdeltagaren självmant ha uppvisat ett utförligare läkarutlåtande över hälsotillståndet eller på annat sätt gett information om orsaken till förordnandet, men körkortslagstiftningen innehåller inte be-

stämmelser om detta eller förpliktar till detta. I samband med tillståndsuppgifter ska serviceproducenten behandla läkarutlåtanden då ansökningshandlingar emottas.

Polisens nuvarande körkortsuppgifter och andra tillståndsuppgifter är klara offentliga förvaltningsuppgifter som också omfattar behandling av sekretessbelagda och känsliga ärenden. Till uppgifterna hör att behandla läkarutlåtanden och bedöma personlig lämplighet samt också att bestämma om körrätts-sanktioner. I regel ska ansökningarna åtföljas av ett läkarutlåtande. Personlig lämplighet undersöks med hjälp av straffuppgifterna i registren. Läkarutlåtandet innehåller inte uppgifter om hälsotillstånd. Läkaren tar ställning till om personen uppfyller hälsokraven för det ansökt körkortet och om personen eventuellt behöver till exempel glasögon. Villkoret som gäller glasögon antecknas då i körkortet av polisen. Läkaren kan rekommendera till exempel ett specialläkarutlåtande eller avläggande av körprov eller ett nytt läkarutlåtande efter en viss tidsfrist. Eftersom läkarutlåtandena inte innehåller känsliga personens egentliga hälsouppgifter och handläggaren inte till denna del använder prövningsrätt finns det inte några hinder för att serviceproducenten behandlar ansökningshandlingar.

Tillståndsprövning med bedömning av personlig lämplighet omfattar behandling av straffuppgifter när det gäller körtillstånd för taxiförare, trafiklärartillstånd och undervisningstillstånd. Detta sker utgående från de straffuppgifter som är registrerade i polisens register och som inte kan överlåtas eller registrens användarrättigheter ges till privata. Grundlagens 124 § anses inte heller i detta fall utgöra hinder för det att ansökningarna tas emot som serviceuppgift. Bedömning av lämpligheten såsom tillståndsprövningen anses innebära betydande utövning av offentlig makt och förutsätta beslutsfattandet av Trafiksäkerhetsverket. Genom att utveckla registersystemets andel i beslutsfattandet och använda serviceproducenter kan utförandet av tillståndsuppgifterna ordnas av Trafiksäkerhetsverket utan att ha egen regional organisation. Uppgifterna såsom behandling av ansökningshandlingar, som ingår i tillståndsuppgifterna anses inte innebära betydande

utövning av offentlig makt vilket enligt 124 § i grundlagen utgör hinder för att använda serviceproducenter. Tillståndsuppgifterna tillsammans med examensmottagaruppgifterna som avses i lagen om förarexamensverksamhet bildar en harmoniserad centraliserad helhet som kan konkurrensutsättas direkt.

Myndighetsuppgifterna som Trafiksäkerhetsverket ska sköta i verket ska betydligt öka om uppgifterna av körkortsmyndigheten överförs till verket. Å andra sidan meddelandet av körförbud anses höra till polisens kärnuppgifter, i synnerhet när det är frågan om körförbud till följd av trafikbrott.

3.2.3 Trafiksäkerhetsverket tar över endast de uppgifter som gäller att bevilja körkort och därtill hörande tillstånd

Till skillnad från alternativet ovan ska endast de körkort och vissa därtill hörande tillstånd som beviljas av polisen överförs till Trafiksäkerhetsverket såsom Trafiksäkerhetsverkets och polisens behörighetsarbetsgrupp har föreslagit i bakgrundsutredningen om fördelning av behörighet 2012. Behörighetsfördelningen sker med beaktande av att till vilkendera instansens kärnuppgifter uppgifterna anses höra och vilkendera har de resurser som uppgifterna kräver.

Behandling av tillståndsuppgifter kan förverkligas genom att utveckla registersystemet samt med hjälp av serviceproducenter. Serviceproducenten kan till exempel ta emot ansökningarna, införa uppgifterna i registret samt uträtta andra dylika uppgifter. De ansökningar som förutsätter bedömning av lämpligheten sänds genom registret vidare till Trafiksäkerhetsverket för prövning.

Kontrollen av körkorts- och tillståndshavares körhälsa i samband med behandlingen av andra ärenden än ansökningsärenden ska fortfarande höra till polisen. Till uppgiften kan höra meddelande av körförbud, vilket innebär betydande utövning av offentlig makt. Även körförbud på grund av trafikbrott ska fortsatt anses höra till polisens kärnuppgifter. Vid kontroll av körhälsan och körförmågan ska polisen fortfarande kunna begära att körkortsinnehavaren lämnar ett nytt läkarutlåtande och vidta behövliga åtgärder för att meddela körförbud om personen enligt

utlåtandet inte längre uppfyller kraven på beviljande av körkort. Likaså får polisen fortfarande hänvisa personen till en ny förarexamen om det finns misstankar om bristande körskicklighet. Vid behandling av ansökningarna kan Trafiksäkerhetsverket begära att motsvarande utredningar ska visas upp om de enligt ansökningshandlingarna behövs för att ta beslut om ansökan.

Enligt detta alternativ ska sådana uppgifter som kan röra körförbud fortfarande höra till polisen också på grundval av att polisen har en sådan regionorganisation som man behöver för att ordna ett samråd med den som körförbudet gäller.

3.3 De viktigaste förslagen

3.3.1 Behörighet i körkorts och tillståndsuppgifterna

Det föreslås att de uppgifter som gäller att bevilja körkortstillstånd och körkort övergår från polisen till Trafiksäkerhetsverket. Även beviljandet av trafiklärtillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, körtillstånd för taxiförare och parkeringstillstånd för rörelsehindrade föreslås gå över från polisen till Trafiksäkerhetsverket. Verket ansvarar redan i dag för att bevilja yrkeskompetensbevis för förare.

Uppgifterna är lämpliga för trafikförvaltningsområdet och motsvarar Trafiksäkerhetsverkets kärnuppgifter. Behörighetsöverföringen ligger i linje med polisförvaltningsområdets utvecklingsmål som siktar till att fokusera på polisens kärnuppgifter och är förenlig med polisens och Trafiksäkerhetsverkets förslag till behörighetsfördelning.

När uppgifterna som handlar om att bevilja körkort och tillstånd övergår till Trafiksäkerhetsverket, gör detta körkortsprocessen klarare och avlägsnar hinder för utveckling av processen. Trafiksäkerhetsverket ska behandla alla körkorts- och tillståndsärenden utifrån ansökan och kan kräva till exempel ett nytt läkarutlåtande om det till exempel enligt det uppvisade läkarutlåtandet behövs ett sådant för att verket ska kunna ta beslut om ansökan.

Eftersom Trafiksäkerhetsverket inte har den regionorganisation som uppgifterna för-

utsätter föreslås att verket får sköta uppgifterna genom att köpa de tjänster verket behöver av privata eller offentliga serviceproducenter. När det gäller uppgifter i körkort och andra tillståndsärenden, är det frågan om offentliga förvaltningsuppgifter som inte innebär utövning av betydande offentlig makt enligt 124 § i grundlagen. I samband med ansökningarna behandlas läkarutlåtanden, fotografier och namnteckningsprov samt personnummer. Detta hindrar inte serviceproducenten från att ta emot och behandla ansökningar och lämna ut det ansökta körkortet eller tillståndet. Sökanden ges dock i vissa fall möjlighet att lämna läkarutlåtandet direkt till verket i stället för serviceproducenten.

I lagarna tas in bestämmelser om serviceproducenter och deras verksamhet samt om kontroll över verksamheten. Skötseln av uppgifterna ligger på Trafiksäkerhetsverkets ansvar. Bestämmelserna om skötseln av serviceuppgifter i de lagar som ändringarna gäller ska förenhetligas. Trafiksäkerhetsverket avtalar med serviceproducenterna om skötseln av uppgifterna så att kraven på god förvaltning uppfylls.

Service nätverkets omfattning och storlek bedöms med tanke på tillståndsuppgifterna. Då tar man också hänsyn till hur ofta man använder tjänsterna och vilka olika tjänster man då behöver. Målet är att ordna konkurrensutsättning på regionnivå och få ihop sådana helheter att antalet anbudslämnare är så stort som möjligt och att konkurrensen är äkta. I glesbygder ska det fasta nätverket kompletteras med mobil verksamhet, vilket innebär att serviceproducenten finns på plats en viss tid eller vissa tider på veckan för att ta emot till exempel ansökningar. De parter som sköter kundservicen konkurrensutsätts efter det att riksdagen har godkänt föreliggande regeringsproposition. Trafiksäkerhetsverket arbetar aktivt för att kundservicenätet regionalt sett ska vara så täckande som möjligt. Det är mycket möjligt att det kommer att finnas ungefär lika många serviceställen som handlägger körkort som det för tillfället finns polisens egna serviceställen. Ett vidare mål är att införa elektroniska tjänster på bred front. Serviceproducenterna tar emot ansökningar, förmedlar begäret om ytterligare utredningar och antecknar ansökningshand-

lingarnas uppgifter i registret. Uppgifterna matas in i registersystemet enligt de programmeringar som Trafiksäkerhetsverket gjort i systemet i enlighet med den gällande lagstiftningen. När alla de prestationer som ett körkort eller något annat tillstånd kräver existerar enligt registersystemet, betraktas tidpunkten för den sista delprestationen som datum för beviljande. Till exempel när man matar in uppgiften om en avlagd förarexamen i registret, börjar tillverkningen av körkortet om personen inte har körförbud och kortet inte kan lämnas ut på grund av det. Serviceproducenten lämnar också ut de ansökta körkortet och tillstånden om de inte skickas med posten. Ansökningsuppgifterna matas in av serviceproducenterna enligt ovan, förarexamensuppgifterna av förarexamensmottagarna samt polisen när det gäller polisens uppgifter. Mottagning och behandling av körkortstillstånds- och körkortsansökningar lämpar sig speciellt för serviceproducenter som tillhandahåller förarexamenstjänster. Detta följer då principen om service från en och samma lucka eftersom man använder dessa tjänster när man avlägger körkort. Såväl de som studerar i en bilskola som de som studerar med ett undervisningstillstånd eller genomgår körkortsutbildning i samband med yrkesutbildningen samt bilskolor och andra anordnare av körkortsundervisning är flera gånger under körkortsprocessen i kontakt med förarexamensmottagaren som vid sidan av att ta emot förarexamina har vissa andra till denna process hörande godkännandeuppgifter.

Enligt förslaget ska polisen fortfarande meddela körförbud och övervaka körkorts innehavarnas körhälsa och körskicklighet. Polisen kan fortsatt kräva att körrättsinnehavaren uppvisar ett läkarintyg om polisen till exempel på grund av personens körbeteende misstänker att hälsokraven inte uppfylls. Polisen får fortfarande också kräva ett nytt förarexamensintyg om polisen misstänker bristande körskicklighet. Även läkarens anmälningar om bestående förlust av medicinska förutsättningar ska levereras till polisen. Polisen kan meddela körförbud på grund av att personen gjort sig skyldig till trafikbrott eller inte längre uppfyller de föreskrivna hälsokraven. Uppgifterna motsvarar polisens

kärnuppgifter och polisen har det myndighetsnätverk som uppgifterna kräver. Körförbud på grund av trafikbrott är ofta förknippade med trafikbrott som uppdragats vid polisövervakning. Enligt polislagen (872/2011) hör det till polisens kärnuppgifter att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Att meddela körförbud innebär betydande utövning av offentlig makt som rör medborgarens rättigheter enligt grundlagen. Till denna del kan man inte tillåta en privat serviceproducent sköta verksamheten. Till meddelandet av körförbud hör också skyldigheter enligt förvaltningslagen (434/2003), såsom samråd med personen, vilket också kan ske personligen. Att omhänderta körkort av den som meddelats körförbud och lämna tillbaka kortet efter körförbudet förutsätter i regel ett personligt besök. I detta fall kan polisen också anlita det landsomfattande myndighetsnätverket.

3.3.2 Lagstiftningsbehörighet i ärenden som gäller körhälsa

I propositionen föreslås också att myndigheternas behörighetsfördelning ses över när det gäller att utfärda närmare bestämmelser om hälsokrav. Social- och hälsovårdsministeriet har kommit med önskemål att Trafiksäkerhetsverket ger anvisningar till läkare om hälsokraven. I propositionen föreslås att behörigheten att utfärda bestämmelser på lägre nivå än lagnivå och fastställa formuläret för blanketten för läkarutlåtanden ges till en aktör, Trafiksäkerhetsverket. Verket ska ge närmare föreskrifter om hälsokraven och anvisningar till läkare. När en och samma myndighet har behörighet att utfärda föreskrifter och ge anvisningar förebygger detta eventuella behörighetskonflikter. Uppgifterna är lämpliga för kommunikationsministeriets förvaltningsområde och Trafiksäkerhetsverket som har liknande uppgifter i anslutning till olika trafikformer.

3.3.3 Utveckling av bestämmelser och processer som gäller körrätt

Samtidigt med den föreslagna behörighetsöverföringen föreslås det också att körkortsprocessen utvecklas i övrigt. Enligt proposi-

tionen ska också systemet med separata kortvariga körkort avvecklas. Enligt förslaget ska körkort i kategori B utfärdas för 15 år i stället för två år förutsatt att körkortsinnehavaren genomgår undervisning för övningsdelen och fördjupningsdelen inom utsatt tid om innehavaren kör efter att den nämnda tidsfristen har gått ut. Tidsfristen följer giltighetstiden för det nuvarande kortvariga körkortet. Om personen bryter mot villkoret, innebär det körkortsförseelse enligt 93 § i körkortslagen, vilket leder till böter. För att säkra att förarutbildningen slutförs och för att förvärva den kompetens som det krävs av en bilförare, är gärningen en grund för att meddela körförbud tills personen uppfyller kravet. Körförbudet meddelas enligt 66 § 3 mom. att gälla tills vidare.

Med tanke på förseelser ska nya förare i likhet med i dag följas upp på ett striktare sätt i två års tid efter att körrätten beviljats. Föraren meddelas körförbud om antalet gärningar som betraktas som upprepade uppgår till två under ett år eller till tre under två år. Efter två år ska körrättsinnehavaren omfattas av det normala systemet för uppföljning av trafikförseelser.

När systemet med kortvariga körkort avvecklas, föreslås det att villkoren för att bevilja körtillstånd för taxiförare ändras på det sättet att till skillnad från i dag kan körtillstånd beviljas om personen har genomgått förarundervisningens övningsdel och fördjupningsdel.

För att göra det lättare för dem som genomgår yrkesutbildning att delta i förarexamen föreslås det i körkortslagens 5 § undantag från kravet på minimiålder. Villkoret för att få delta i förarexamen är att studeranden genomgår en utbildning som leder till yrkesexamen med aktuell yrkeskompetens och att studeranden har ett av den utbildande inrättningen utfärdat godkännandedokument som ger rätt att under utbildningen köra tunga fordon utan yrkeskompetens. Ändringen gör det enklare och smidigare att ordna och genomföra utbildning. Till exempel en sänkning av minimiåldern från 21 år till 18 år i kategori C förutsätter att examen innehåller en 280 timmar lång grundläggande yrkeskompetensutbildning. Det kan gälla avläggande av yrkesexamen som pågår i minst sex

månader och högst tre år. Enligt 6 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare kan personer som genomgår en sådan utbildning tilldelas ett godkännandedokument. Med stöd av paragrafens bemyndigande har närmare bestämmelser utfärdats genom statsrådet förordning som gäller lastbils- och bussförare (640/2007). Till följd av att körkortslagen ändras ska 6 § i nämnda lag om yrkeskompetens preciseras med en bestämmelse om ett godkännandedokument.

3.3.4 Förslagen som gäller trafiklärare

Trafiklärartillstånd ska beviljas en person som avlagt de obligatoriska delarna i specialyrkesexamen för trafiklärare. Dessa två delar omfattar den kompetens som man behöver för förarundervisning för kategori B. Tillståndet ger också behörighet att ge undervisning för körkort för lätt fyrhjuling i kategori AM. Behörigheten som gäller för kategori B ska täcka den kompetens som krävs för körkortsundervisning för fyrhjuling.

Ändringen försämrar inte lärarnas kompetens och äventyrar inte trafiksäkerheten eftersom de obligatoriska examensdelarna innehåller den kompetens som krävs för undervisning för kategori B. Dessa grundläggande färdigheter täcker också undervisningen för körkort för lätt fyrhjuling i kategori AM. De valfria examensdelarna ger den kompetens som behövs för att rättigheterna ska utvidgas.

I körkortslagen ska inte längre finnas bestämmelser om krav på undervisningspraktik eftersom praktisk övning är lärande i arbetet och en del av den utbildning som förbereder för fristående examina. Lagen möjliggör undervisningspraktik på en bilskola i syfte att förvärva tillräckliga praktiska färdigheter för arbetet. Den utbildningsanordnare som beviljar tillstånd för undervisningspraktik undersöker praktikantens förutsättningar att arbeta som praktikant. Handledningen av praktiken ska ske på praktikplatsen. De inrättningar som utbildar trafiklärare svarar för orienteringen av handledare. Ett separat godkännande av skolor som används för undervisningspraktik slopas eftersom det inte bara är antalet elever och skolans placering som påverkar hur högklassig eller krävande praktiken är. Därför ses ett separat godkännande som onö-

digt. Ändringen hänför sig till läroanstalternas ansvar för praktiken.

Lagen kommer också att innehålla bestämmelser om erkännande av trafiklärarutbildning som genomgått i en annan EU- eller EES-stat. Trots att specialyrkesexamina hör till examensstrukturen inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, ska Trafiksäkerhetsverket bedöma förutsättningarna för att erkänna utbildningen. Enligt Utbildningsstyrelsen är det motiverat att besluten om erkännande av yrken sköts centraliserat till exempel av en aktör som beslutar om rätten att utöva ett yrke eller som annars har förutsättningar för detta. Eftersom det för trafikläraryrket krävs också annat än utbildning, ger Utbildningsstyrelsens beslut om erkännande av utbildningen inte rätt att utöva yrke enligt direktivet.

Trafiksäkerhetsverket har behörighet i frågor som gäller förarundervisning och förarexamen, varför det är motiverat att erkännandet av utländska utbildningar, även trafiklärarutbildning, sker centraliserat vid Trafiksäkerhetsverket. Verket har motsvarande behörighet också inom andra trafiksektorer, till exempel i fråga om att erkänna yrkeskvalifikationer hos yrkesutövare inom sjöfarten. Erkännandeprocessen gör det möjligt att genom erkännande av examina beakta en utbildning som genomgått i ett annat land utan krav på avläggande av specialyrkesexamen.

När verket behandlar erkännande av en utländsk examen ska det tillämpa lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007). Verket kan vid behov begära utlåtande av en inrättning som ordnar förberedande utbildning till exempel om sökandens kompetens enligt de examensbevis eller andra motsvarande utredningar som sökanden uppvisar, om eventuella brister i kunskandet jämfört med studier i Finland och om längden av den anpassningsperiod som eventuellt bestäms för sökanden samt om lämplighetsprovets innehåll. Innan man fastställer en anpassningsperiod eller en åtgärd som ersätter lämplighetsprovet ska man också utreda om sökandens arbetserfarenhet är av sådan art att den helt eller delvis kompenserar den väsentliga skillnaden i utbildningens innehåll eller längd. I samband med erkännandet bedömer man kunnandet. Utgångsläget är

alltså inte att man av sökanden ska kräva alla de studier som man förutsätter av dem som studerat i Finland.

Vid behov kan Trafiksäkerhetsverket bestämma att sökanden måste avlägga ett lämplighetsprov. Enligt 2 § i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer avser man med lämplighetsprov ett prov som endast gäller sökandens yrkeskunnsighet och som har till syfte att bedöma sökandens förmåga att utöva ett reglerat yrke i Finland. Ett lämplighetsprov för trafiklärare behöver inte motsvara till exempel avläggandet av en hel examensdel i specialyrkesexamen för trafiklärare, utan provet får bestå av olika temaområden. Lämplighetsprov kan ordnas till exempel av en läroanstalt som har tillstånd att ordna utbildning som omfattar specialuppdraget att ordna trafiklärarutbildning. Över ett avlagt lämplighetsprov utfärdas ett intyg. Inte ens i det fallet att man avlägger en hel examensdel är intyget ett intyg över avlagd examensdel utan ett intyg över ett avlagt lämplighetsprov. En prestation enligt systemet med fristående examina kräver kunskaper i finska eller svenska eftersom prov ordnas på dessa språk. Enligt 3 § 2 mom. i statsrådets förordning om anpassningsperiod och lämplighetsprov vid erkännande av yrkeskvalifikationer (1207/2007) avläggs provet på finska eller svenska om inte särskilda skäl talar emot det. Inom branschen kan det också finnas efterfrågan på trafiklärare som behärskar andra språk. Ett motiverat krav på trafiklärare kan däremot gälla till exempel kännedom om den nationella lagstiftningen eftersom trafiklärararbetet regleras genom körkortslagstiftningen. Trafiklärare utfärdar också intyg över att personen fått den undervisning som författningarna förutsätter. Beslutet om erkännande av behörighet ger inte rätt till fortbildning. I beslutet ska personens kunnande inte jämföras med avläggande av den examen som krävs, utan beslutet ger med beaktande av allt det kunnande sökanden äger rätt att ansöka om ett trafiklärartillstånd när det gäller utbildningskravet. Den som vill inleda fortbildning ska hänvisas till läroanstalter som ger sådan utbildning.

3.3.5 Förslagen som gäller förarprövare

Den examensdel som rör den grundläggande utbildningen för förarprövare ska ge färdigheter att ta emot körprov för kategorierna B, C1 och C samt körprov för lätt fyrhjuling i kategori AM. Genom att också inkludera körkortskategorierna för lastbil i den grundläggande utbildningen har man tagit hänsyn till försvarsmaktens behov och verksamhet inom körkortsutbildningen. Den grundläggande utbildningen ska även ge kunnig arbetskraft för försvarsmaktens examensverksamhet. Lagändringens skärskilda mål och grund till denna del är att grundläggande utbildning ska fortsätta att vara en del av specialyrkesexamen.

I lagen om förarexamensverksamhet ska också ingå närmare bestämmelser om praktik i uppgifter som förarprövare i en verklig körprovsmiljö för den som genomgår grundläggande utbildning för förarprövare. Processen motsvarar den process som nu ingår i kommunikationsministeriets förordning i det fallet att en praktikant tar emot körprov som avläggs för att få körkort. Enligt nutida praktiken ska handledaren med behörighet att ta emot körprov vara närvarande under hela prov prestationen. Handledaren ska då fatta beslut om godkännande eller underkännande av körprovet och även i övrigt svara för att mottagandet av provprestationen sker i enlighet med bestämmelserna. Då kan det vara fråga om en praktikant som studerar för att få behörighet för uppgifter som förarprövare i samband med avläggandet av specialyrkesexamen för trafiklärare utan att ha trafiklärarbehörighet sedan tidigare. Det kan också gälla en person som redan har trafiklärarbehörighet och som kompletterar den med förarprövarbehörighet genom att avlägga endast den examensdelen. Praktikanten har då inte genomgått den grundläggande utbildningen för förarprövare. Denna persons trafiklärarbehörighet kan bygga på en tidigare avlagd specialyrkesexamen för trafiklärare eller på en trafiklärarexamen som personen avlagt enligt kommunikationsministeriets tidigare föreskrifter samt ett trafiklärartillstånd som beviljats på grundval av dem. Studierna för att få förarprövarbehörighet lämpar sig som påbyggnadsexamen för trafiklärare eftersom det av förarprövare krävs samma grundläggande kompetens, trafiklärarbehö-

righet. Det spelar inte någon roll enligt vilka av bestämmelserna trafikläraryrket har uppnåtts eftersom båda trafikläraryrket enligt körkortslagen ger rätt till trafikläraryrketstillstånd.

I lagen föreslås bestämmelser om bland annat erkännande av grundläggande utbildning för förarprövare som genomgått i en annan EU- eller EES-stat. Behörigheten att erkänna ska också i detta fall höras till Trafiksäkerhetsverket. Verket bedömer kunskanternas såväl när det gäller den grundläggande utbildningen som specialiseringsutbildningen. Uppgiften är lämplig för Trafiksäkerhetsverket, som svarar för organiseringen av förarexamensverksamheten och utfärdar föreskrifter om specialiseringsutbildningar och rätten att arbeta i uppgifter som förarprövare.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser för medborgarna

4.1.1 Behörighetsförändringarna som gäller körkort och tillstånd

De föreslagna åtgärderna i propositionen och i synnerhet de som gäller utveckling av registersystemet bidrar till att körrättsprocessen och beviljandet av tillstånd kan skötas med betydligt mindre myndighetsresurser än i dag eftersom de tjänster som kundservicen kräver ska till stor del köpas av privata serviceproducenter.

Såsom konstateras nedan förutsätter uppgifterna en personalresurs på 120 årsverken hos polisen. Det uppskattas att uppgifterna ökar Trafiksäkerhetsverkets arbete med ungefär 10 årsverken på grund av de uppgifter som verket sköter samt till följd av anvisningar till och övervakning av serviceproducenterna. Antalet tjänstemän som sköter dessa uppgifter i verket ska efter det vara 20. Med att utveckla registersystemet samt utnyttja serviceproducenter vid kundservicen påverkas till antalet myndighetsresurser som behövs. Serviceproducenternas andel och deras antal beror bland annat på hur uppgifterna konkurrerats ut och med hurdan nät. De konsekvenser som ändringarna i skötseln av uppgifterna orsakar för medborgarnas till-

ståndsavgifter beror dock i hög grad på det konkurrerats ut priset på tjänsterna. De parter som sköter kundservicen konkurrerats ut efter det att riksdagen har godkänt föreliggande regeringsproposition. Trafiksäkerhetsverket arbetar aktivt för att kundservicenätet regionalt sett ska vara så täckande som möjligt. Det är mycket möjligt att det kommer att finnas ungefär lika många serviceställen som handlägger körkort som det för tillfället finns polisens egna serviceställen. De föreslagna ändringarna förenklar och snabbar upp processen, vilket syns i besparad arbetstid. Även sammanslagningen av tillståndsnätverket och nätverket för förarexamensmottagare när det gäller körkorts- och tillståndsuppgifterna ska spara kostnader, bland annat för lokaliteter. Principen om service från en och samma lucka uppskattas fungera kostnadseffektivare. Även dessa kan inverka på prestationsavgifterna och tillståndspriserna.

Samma giltighetstid på två år för körkortstillstånd ger bättre möjligheter att man till exempel under giltighetstiden för körkortstillstånd för kategori BC också hinner avlägga lastbilskörkort innan tillståndet slutar gälla. Avgiften för körkortstillståndet för den nya C-kategorin är densamma som för kategori BC (51 euro). Ändringen bidrar också till att avlägga körkort för tunga fordon. Man sparar också kostnader när man använder tidigare sparade fotografier på de senare körkortet. Även tillståndprocessens elektroniska tjänster kommer att sänka medborgarnas kostnader. Tjänsterna är dock kanske ännu inte möjliga när lagen träder i kraft. Besparingens storlek är beroende på den nya tillståndprocessens avgiftsnivå, men till exempel registreringarnas avställning sänkte avgiften med en tredjedel jämfört med tidigare (från 12 euro till fyra euro).

När systemet med kortvariga körkort utvecklas, minskar kostnaderna för utlösning av olika körkort i synnerhet i det fallet att man höjer körkortskategorierna just innan nästa körkort i någon annan kategori efter det kortvariga körkortet kan lämnas ut eller om giltighetstiden för ett kortvarigt körkort löper ut innan hela förarundervisningen är slutförd och man är tvungen att ta ett nytt kortvarigt körkort och avlägga förarexamen på nytt. Ett

körkortstillstånd för ett kortvarigt körkort och ett permanent körkort därefter kostar 60 euro. Att ta ut ett nytt kortvarigt körkort kostar 58 euro. Att avveckla systemet med kortvariga körkort sparar systemkostnader, vilket också uppskattas sänka körkortets pris. Besparingen som följer av de extra kortavgifterna är uppskattningsvis 1 000 000 euro per år.

De slutliga kostnaderna för körkortsblanketter påverkas av konkurrensutsättningen.

4.1.2 *Ändringarna som gäller trafiklärare*

Beviljandet av trafiklärartillstånd utifrån två obligatoriska examensdelar medför inte konsekvenser för utbildningsanordnarens finansiering, om specialyrkesexamen avläggs i sin helhet. I annat fall kan ändringar i antalet studerande orsaka konsekvenser för utbildningsanordnarens finansieringsandel.

Examensanordnare har rätt att få statsandelsfinansiering för slutförda examensdelar. Denna finansiering beviljas inom ramen för det maximala taket för studerandeårsverken för var och en examensanordnare. Om examensanordnaren inte har kvar den berörda andelen får anordnaren inte finansiering för examensprestationen, vilket kan leda till problem. Det har ingen inverkan på statsandelsfinansieringen om man avlägger hela examen eller en del av den (studerandeårsverken som grund). Ur finansieringsperspektiv spelar det således inte någon roll för utbildningsanordnaren huruvida en studerande genomför en eller flera examensdelar eller hela examen. Båda ökar antalet studerandeårsverken som finansieringen grundar sig på, men samtidigt åter båda också upp det maximibelopp som utbildningsanordnaren har beviljats. Om man till exempel tar in studerande fortlöpande i stället för att ta in en grupp per år medför detta enligt uppskattningar extra arbete och kostnader när det gäller att ordna utbildning. Detta leder till ökad marknadsföring och fler uttagningar av studerande. Eftersom examenssystemet bygger på en mer individuell tanke, uppskattar man att frågan inte medför problem.

En anordnare av fristående examina som med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) har beviljats tillstånd av

undervisnings- och kulturministeriets att ordna utbildning (utbildningsanordnare) får statsandelar för kostnaderna för ordnandet av fristående examina. När fristående examina ordnas i samband med en utbildning som förbereder för fristående examina, gäller statsandelsfinansieringen kostnaderna för såväl utbildningen som ordnandet av fristående examina. För utbildning som förbereder för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen kan det tas ut en rimlig studieavgift av de studerande. Med avgiften täcks en del av kostnaderna för den utbildning som förbereder för fristående examina samt för ordnandet av fristående examina.

Om utbildningsanordnaren som har tillstånd att ordna utbildning enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning ordnar yrkesinriktade grundexamina, yrkesexamina eller specialyrkesexamina utan förberedande utbildning, får anordnaren för detta ändamål statsandelsfinansiering enligt 30 § i förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. En examensdel utan förberedande utbildning motsvarar vid bestämmandet av finansieringen åtta procent av ett fullt studerandeårsverke.

Av personer som deltar i en yrkesinriktad grundläggande examen eller en specialyrkesexamen utan förberedande utbildning får examensanordnaren ta ut en skäligen avgift för examen. Anordnaren av fristående examina och examenskommissionen avtalar om avgiftens storlek och skälighet i ett avtal om ordnandet av fristående examina.

Om en person ska avlägga en yrkesinriktad grundläggande examen genom fristående examen utan att ha deltagit i förberedande utbildning, får man inte ta ut några andra avgifter än en examensavgift. Finansieringen enligt 30 § i förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet täcker i detta fall alla kostnader för att ordna fristående examina.

Ändringen av grunderna för beviljande av trafiklärartillstånd ska göra att det går snabbare för trafiklärarstuderande att övergå till arbetslivet med en behörighetsenlig lön.

Kravet på praktik för förarprövare ska fortfarande inte ge praktikanten möjlighet att självständigt bedöma körprov, vilket fortsatt kunde vara en grund för att ta ut en avgift en-

ligt den arbetsinsats som handledningen kräver. Utveckling av det kunnande som arbetsuppgifterna förutsätter kräver praktik i en verklig verksamhetsmiljö. På grund av uppgiftens karaktär ska man ta hänsyn till att kraven på körprov uppfylls.

Erkännandet av examina innebär att den som ansöker om erkännande undgår kostnaderna för specialyrkesexamen eftersom man inte kräver en överlappande utbildning och avläggande av examen. Enligt lagstiftningen om vuxenutbildning och även enligt regeringsprogrammet ska man inte ordna onödigt utbildning om tillförlitliga dokument visar att kompetensen redan finns. På detta sätt undgår man onödiga kostnader i samband med ordnandet av utbildning och examenstillfällena. Den som skriver ett lämplighetsprov ska dock betala för provet. Priset bestäms av den som ordnar provet enligt provets omfattning.

Uppföljningen av hälsan hos den som ansöker om och innehar ett trafiklärtillstånd kombinerat med körkortskraven för grupp 2 ska spara kostnader för läkarkontroller om personen har ett gällande körkort för grupp 2. Om en trafiklärare och den som ansöker om ett trafiklärtillstånd har körkort endast för grupp 1, måste han eller hon separat uppvisa ett läkarutlåtande om att de medicinska kraven för förare i grupp 2 uppfylls.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

4.2.1 Behörighetsförändringar som gäller beviljande av körkort och tillstånd

När behörigheten som gäller att bevilja körkort och tillstånd centraliseras till ett förvaltningsområde, gör detta förvaltningens verksamhet effektivare och kundservicen bättre. Om uppgifterna att bevilja körkort och ta emot förarexamina slås samman med förarexamensmottagaruppgifterna, sköter en aktör rådgivningen och ärendena i samband med att bevilja körkort och avlägga examen. Ändringarna i körkortsprocessen när det gäller att bevilja körkort och tillstånd överför de beviljandeuppgifter som inte hör till polisens kärnuppgifter till Trafiksäkerhetsverket för vilket uppgifterna lämpar sig. Uppgifterna motsvarar verkets kärnuppgifter. I förslaget till ändring har beaktats finansministeriets ef-

ektivitets- och resultatprogram och analys av kärnuppgifter som på ett kundorienterat och förvaltningsgränsöverskridande sätt ska finna nya sätt att förnya statsförvaltningens strukturer och funktioner samt att på ett nytt sätt sköta uppgifterna inom statsförvaltningen i framtiden.

Behörigheten att övervaka körhälsa och meddela körförbud ska fortfarande höra till polisen. Uppgifterna anses höra till polisens kärnuppdrag som rör säkerhet. Processerna förutsätter ofta myndighetssamråd som polisen också har förutsättningar för att sköta med hjälp av regionorganisationen. De föreslagna ändringarna skapar klarhet i de olika funktionerna, om än övervakningen av körhälsa av polisen och en viss överlappning till exempel när det rör sig om leverans av i lag föreskrivna eller separat begärda läkarutlåtanden kan skapa ovisshet om vem som är behörig myndighet trots de detaljerade bestämmelserna. Uppgiftsfördelningen ska stödjas genom tydliga bestämmelser och information.

Polisen ska fortsätta att övervaka allmän ordning och säkerhet samt trafiken som innebär till exempel att övervaka körhälsa och meddela körförbud. Polisens effektiva och centraliserade beslutssystem bidrar till att uppnå målen om trafiksäkerhet. I samband med behandlingen av körrättsfrågor nås årligen ett stort antal efterlysta personer. Det nya systemet ger inte möjlighet att nå dessa personer i samband med processen för beviljande, utan det sker genom annan övervakning. Överföringen av behörigheten främjar också polisens mål om att sköta kärnuppgifterna. Förslaget i propositionen om att sluta kontrollera fortgående missbruk av alkohol och andra berusningsmedel som en separat åtgärd i samband med tillståndsprocessen, utöver hälsokraven, uppskattas inte försämra trafiksäkerheten. Enligt bilaga III till körkortsdirektivet tas motsvarande faktorer i beaktande vid bedömning av att hälsokraven uppfylls. I praktiken har polisen på denna grund, trots ett läkarutlåtande som förordat ansökan, begärt ett nytt utlåtande i samband med ca 500 ansökningar årligen. Genom anvisningar till läkare som gör hälsokontroller och genom att understryka frågan i samband med läkarens anmälningsskyldighet kan man bidra till att

läkarna fäster större vikt vid frågan vid kontrollerna.

Kravet på tillförlitlighet hos serviceproducenter förutsätter kontroll av straffuppgifterna i rättsregistercentralens straffregister enligt straffregisterlagen. Rättsregistercentralen kan i stället för ett straffregisterutdrag tillåta att uppgifterna sänds i maskinläsbar form eller via en teknisk anslutning, vilket minskar myndighetsarbetet. Det uppskattas att tillförlitlighetsutredningen gäller ungefär 100 serviceproducenter eller producentaspiranter.

4.2.2 Konsekvenserna för polisförvaltningen

Den resurs som anvisats för körkortstillståndsärenden och andra trafikstillståndsärenden inom polisen uppgår till 120 årsverken. Dessa arbetsuppgifter ska nu övergå till Trafiksäkerhetsverket. Polisens körkortsprocess är omodern. För processen har inte utvecklats elektroniska tjänster på samma sätt som för andra tillstånd på grund av den pågående uppgiftsöverföringen. Efter överföringen av behörigheten ska polisen fortfarande sköta trafikens tillståndsovervakningsuppgifter, såsom att meddela körförbud i en administrativ process och fatta beslut på grund av kontroller av körhälsa. Denna myndighetsinitierade verksamhet finansieras också i fortsättningen med budgetmedel.

För att hantera konsekvenserna för personalen bereds det vid Polisstyrelsen som bäst en resursmall som gäller hela polisförvaltningen. Avsikten är att mallen tar hänsyn till tillståndsvolymen som växt avsevärt sedan år 2010, de pågående åtgärderna för att utveckla tillståndprocesserna, den förändrade omvärlden, i synnerhet ändringarna i behörigheten i körkortsärenden, samt konsekvenserna av polisens nya förvaltningsstruktur. Resursmallen fastställs förmodligen när det blir möjligt att bedöma utvecklingsåtgärdernas faktiska konsekvenser till exempel efter att utvecklingen av användningsgraden av elektroniska tjänster är känd.

När man planerat resursmallen har överföringen av körkortsbehörigheten beaktats på det sättet att inom tillståndsförvaltningen sker en minskning på 115 årsverken före år 2016 då även motsvarande personalkostnader utgår. Att anpassa vissa andra kostnader,

bland annat kostnaderna för lokaler, kan ta lite längre tid i anspråk.

För att hantera konsekvenserna för personalen som följer av behörighetsöverföringen har Polisstyrelsen meddelat polisstationerna anställningsförbud som gäller tillståndsförvaltningens uppgifter. Enligt förbudet får man inte fastanställa folk i tillståndsförvaltningens uppgifter, utan de lediga vakanserna tillsätts för viss tid. På detta sätt anpassar polisen antalet anställda efter behovet av resurser efter utvecklingsåtgärderna och behörighetsöverföringen.

Behörighetsöverföringen inverkar också på polisens prestationsavgifter. År 2013 uppgick intäkterna från prestationerna i anknytning till trafiken till ca 11 miljoner euro som utblir i fortsättningen. Prestationsavgifterna från trafiken täcker kostnaderna för prestationerna, av vilka de största är personalkostnaderna. Övriga kostnader orsakar till exempel lokaliteter, datasystem, andelen av underhållet av fastigheter och de övriga omkostnaderna. Vissa övriga kostnader betalas fortsatt av polisen trots behörighetsöverföringen.

4.2.3 Konsekvenserna för Trafiksäkerhetsverket

Körkortsuppgifterna och de övriga tillståndsuppgifterna som den föreslagna överföringen gäller är avgiftsbelagd verksamhet som sker på initiativ av en part i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Enligt denna lag ska storleken på avgiften för en prestation motsvara kostnaderna för prestationen. Trafiksäkerhetsverket är ett nettobudgeterat verk då kostnaderna för körkorts- och tillståndprocessen samt registersystemet ska täckas genom prestationsintäkterna för körkort och övriga tillstånd så att varken förlust eller vinst uppstår. Trafiksäkerhetsverket avtalar med serviceproducenten om skötseln av uppgifterna och avgifterna för prestationer fastställs genom förordning av kommunikationsministeriet.

Den föreslagna överföringen av uppgifter gör det möjligt att slå samman ansökan om körkortstillstånd och förarexamensverksamheten. När funktionerna slås samman och an-

svaret går till en myndighet och samma serviceproducenter, gör det den nuvarande processen klarare. Ändringen uppskattas också påskynda hela körkortprocessen. Processen blir tydligare också när det gäller att redovisa avgifter, delge tillståndsbeslut och leverera andra bilagor. När uppgifterna slås samman med förarexamensmottagaruppgifterna, utvidgar detta serviceproduktionen, vilket förmodligen ökar aktörernas intresse för branschen och deltagande i konkurrensutsättningen. Att aktörerna är få syns i dag i antalet deltagare i konkurrensutsättningar. Vid den senaste konkurrensutsättningen lämnade en enda aktör ett anbud inom alla verksamhetsområden. I anbudsförfarandet deltog bara en annan aktör som emellertid drog tillbaka anbudet. Förarexamensverksamheten går ut på att aktörerna väljs genom konkurrensutsättning, men själva verksamheten är inte föremål för fri konkurrens på grund av kvalitetskraven. Verket har för avsikt att genomföra konkurrensutsättningen med hjälp av regionalt vettiga helheter i syfte att säkerställa att antalet deltagare blir så stort som möjligt.

Enligt polisens system för arbetstidsuppföljning uppgår den resurs som berörs av behörighetsöverföringen till 120 årsverken. Förslaget att anlita serviceproducenter i en betydligt större utsträckning under Trafiksäkerhetsverket ökar dess arbete. Det uppskattas att utbildning, handledning och övervakning av serviceproducenter, beviljande av tillstånd som kräver tillståndsprovning på grund av lämplighetskrav samt eventuella tillståndsprocessåtgärder som till exempel behandling av de läkarutlåtanden som avses i 8 c § 4 mom. i körkortslagen ökar verkets arbete med ungefär 10 årsverken. För att hålla sig inom den nuvarande årsverksramen har verket målet att ordna det ovan nämnda extra personalbehovet internt genom att effektivisera andra funktioner. Allt som allt ska uppgifterna motsvara 20 årsverken såsom i punkt 4.1. finns.

Det koncept som Trafiksäkerhetsverket har arbetat fram bygger på att de åtgärder som rör körkort och tillstånd utförs av externa serviceproducenter samt på att beslutsfattandet automatiseras genom att utveckla registersystemet. Enligt Trafiksäkerhetsverket kommer den personal som nu arbetar med

körkortsärenden vid polisen förmodligen inte att övergå till verket. Enligt statstjänstemannalagen förflyttas tjänstemännen i samband med omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Om detta kan dock också avtalas på något annat sätt.

När systemet med kortvariga körkort avvecklas och det görs också andra ändringar i processen, förenklar detta körkortssystemet och underlättar utveckling av det samt minskar myndigheternas kostnader. Konceptet underlättar väsentligt utvecklingen av elektroniska tjänster.

4.2.4 Systemändringar

Den föreslagna behörighetsöverföringen samt automatisering av beslutsfattandet kräver ändringar i de datasystem som man behöver för beslutsfattandet och en bedömning av användningen av de informationer som systemen innehåller. Då emottagandet av ansökningar samt inmatningen av uppgifterna i dem sköts av utomstående kräver detta ändringar i användarhanteringen, systemets arbetsflöden och slutledningskedjor. Målet är att ändringarna i de nuvarande datasystemen är så små som möjligt. Datasystemändringarna till följd av överföringen av behörighet uppskattas medföra kostnader på ca 2,3 miljoner 2015 och 0,5 miljoner euro 2016. Ändringarna i körkortsprocessen gör också hanteringen av registersystemet enklare och minskar kostnaderna. Behörighetsöverföringen gagnas också av andra åtgärder i syfte att utveckla registret och då dessa räknas med uppgår kostnaderna 2013–2016 till totalt 3,9 miljoner euro. De ändringar som gäller körkortsförfarandet förtydligar även förvaltningen av registersystemet och minskar kostnaderna för den. Kortvariga körkort och körkortstillståndens olika giltighetstider kan till exempel leda till ett flertal extra åtgärder som belastar systemet och orsakar också extra manuellt arbete.

Handläggningen av alla körkort och tillstånd omfattar bedömning av förutsättningarna och hindren för beviljande av tillstånd. Sådana hinder är vissa i lag specificerade gärningar som enligt lagstiftaren visar att sökanden inte kan beviljas det ansökta tillstån-

det. Den information som man behöver för att bedöma hindren finns i polisens system. Denna information är i regel sekretessbelagd enligt lag. Granskningen av förutsättningarna för beviljande i samband med bedömning av sökandens lämplighet kräver användarrättigheter till polisens register eller utlämnande av registeruppgifter. Det är ändamålsenligast att de tjänstemän som sköter dessa uppgifter vid Trafiksäkerhetsverket ges användarrättigheter till den information i polisens register som de behöver vid tillståndsprövningen. Polisen har ett avtal med Migrationsverket om ett liknande system. På grund av behörighetsöverföringen förutsätter utlämnandet av dessa sekretessbelagda informationer i polisens register till Trafiksäkerhetsverket inte ändringar i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet eftersom utlämnandet av informationer är enligt den lagen möjligt redan nu via en teknisk anslutning. Om dataskyddet föreskrivs i lagens 10 a §.

De föreslagna ändringarna i fordonstrafikregistret beaktar tillgången till och utlämnandet av de informationer som serviceproducenterna behöver vid behandling av tillstånd.

4.2.5 Ändringarna som gäller trafiklärare och förarprövare

Åtgärderna i samband med erkännande av i en annan EU- eller EES-stat slutförda trafiklärar- eller förarprövarutbildningar bedöms i viss mån öka Trafiksäkerhetsverkets arbete. Direktivet om yrkeskvalifikationer som hänför sig till erkännandet av examina har i Finland verkställts bland annat genom lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007). Trafiksäkerhetsverket är ansvarig för erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller specialyrkesexamen för trafiklärare och examensdelen för förarprövare. I lagstiftningen om erkännande av yrkeskvalifikationer ingår tre olika system för erkännande: ett generellt system för erkännande av examina, ett system som bygger på erkännande av yrkeserfarenhet och ett system som grundar sig på en samordning av minimikraven för utbildningen, dvs. systemet med automatiskt erkännande. Trafiklärarbehörigheten ska avgöras enligt det generella systemet

för erkännande av examina. Det är svårt att bedöma hur många som ansöker om erkännande. Enligt dagens erfarenhet uppskattar man att antalet är ringa.

Trafiksäkerhetsverket bedömer hur utländska utbildningar motsvarar våra gällande utbildningskrav. Eftersom uppgifterna som trafiklärare och förarprövare också förutsätter att de andra tillstånds- och godkännandekraven uppfylls, ska den behöriga tillståndsmyndigheten bedöma uppfyllandet av dessa krav i samband med tillståndsprocessen.

4.3 Konsekvenser för miljön

Förslagen om att utveckla körkortprocessen ger möjligheter att slå samman tjänster enligt principen om service från en och samma lucka, vilket minskar medborgarnas besök i olika ställen eller så kan de sköta fler ärenden på ett besök. Även elektroniska tjänster ger möjligheter att till exempel lämna in ansökningar utan personligt besök. Liknande konsekvenser följer av en ökad sändning av ansökta kort och tillstånd per post.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

4.4.1 Behörighet i körkort och tillstånds-uppgifterna

När behörigheten och funktionerna centraliseras till ett förvaltningsområde ökar detta å ena sidan genomslagskraften när funktionerna bli effektivare och å andra sidan resultaten med tanke på statsfinanserna. Enligt åtgärderna i propositionen är det möjligt att sköta körrättsprocessen med betydligt mindre myndighetsresurser än i dag. Detta tillsammans med utveckling av tillståndsprocessen inverkar naturligt också på prestationsavgifterna, vilket gagnar medborgare. Fördelarna påverkas dock av storleken av kostnaderna för att anlita utomstående serviceproducenter och av den minskade arbetsmängden som utveckling av systemet medför. Kostnaderna för serviceproducenternas verksamhet tas ut i form av serviceavgifter. Med tanke på helhetsperspektivet ligger de föreslagna ändringarna i linje med statens effektivitets- och resultatprogram.

Målet är att servicen till medborgare hålls på en nivå som motsvarar efterfrågan. Det regionala nätverket för examensmottagare är inte lika täckande som polisens regionnätverk. Polisens servicenätverk har utformats utifrån hela polisverksamhetens utgångspunkter. Nätverket för tillståndsärenden ska byggas upp enligt serviceefterfrågan till exempel med hänsyn till vilken typ av service det behövs och hur ofta. De parter som sköter kundservicen konkurrensutsätts efter det att riksdagen har godkänt föreliggande regeringsproposition. Trafiksäkerhetsverket arbetar aktivt för att kundservicenätet regionalt sett ska vara så täckande som möjligt. Det är mycket möjligt att det kommer att finnas ungefär lika många serviceställen som handlägger körkort som det för tillfället finns polisens egna serviceställen.

Polisen har också använt gemensamma serviceställen om vilka det bestäms i lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007). I praktiken tar de gemensamma serviceställena emot ansökningar, på vissa ställen har polisen dock också haft egen personal.

Enligt det föreslagna konceptet sker tillståndsprocessen i ett system som börjar med lagring av ansökningshandlingarna. De olika stadierna i att avlägga körkort registreras i systemet i och med att kraven uppfylls. Att tillhandahålla service med olik standard på olika ställen orsakar ovisshet hos kunderna. Målet ska vara ett enhetligt koncept som är tydligt för kunden. Målet är också att utvidga de elektroniska tjänsterna betydligt, men i synnerhet på grund av kravet på läkarintyg kan en bred utveckling av elektroniska tjänster, till exempel att få uppgifter direkt från en läkare i registret, ta flera år i anspråk.

Vid finansministeriet bereds för närvarande ett projekt för att utveckla kundservicen inom hela den offentliga förvaltningen (Kundservice 2014) i syfte att skapa en gemensam kanal för all offentlig ärendehantering. Målet med projektet är att ta fram en helt ny modell för gemensam kundservice och att ersätta de nuvarande gemensamma serviceställena. Verksamhetsmodellen piloteras som bäst och på våren 2015 görs en omfattande utvärdering av den. Meningen är att en regeringsproposition med förslag till lag om en ge-

mensam kundservice för den offentliga förvaltningen ska lämnas till riksdagen under höstsessionen 2015. Enligt planerna ska samserviceställena fungera i hela Finland före utgången av 2019. I samband med beredningen av projektet Kundservice 2014 har det konstaterats att behovet att tillhandahålla körrättstjänster på de gemensamma serviceställena bedöms på nytt när uppgifterna eventuellt överförs (från polisen till Trafiksäkerhetsverket). Under den fortsatta beredningen av reformen ska finansministeriet, kommunikationsministeriet och Trafiksäkerhetsverket tillsammans utvärdera hur servicen i de verksamhetsställen som tillhandahåller kundtjänster ska kunna utnyttjas för att tillhandahålla tillståndstjänster som rör körrätt samt juridiska, processuella och ekonomiska frågor som hänför sig till detta.

Att avlägga körkort och höja kategorierna kräver en avlagd examen. Om ärendena kan inrättas hos en examensmottagare, genomför detta principen om service från en och samma lucka. De som förnyar körkort och ansöker om dupletter är en grupp som inte behöver examenstjänster. Dessa tjänster behövs i regel inte heller när det gäller andra tillstånd, åtminstone inte vid förnyelse av tillstånd. Att köpa den provtjänst som hör till taxiförarens körtillstånd av examensmottagaren på samma sätt som i dag samt de registreringar som gäller yrkeskompetens för förare av tunga fordon genomför visserligen principen om service från en och samma lucka.

Serviceutbudet, verksamhetsställenas öppettider och tillgången till service bestäms enligt behovet. Bredare uppgifter ökar efterfrågan på service. Serviceutbudet ska kompletteras med elektroniska tjänster. I glesbygder ska de i propositionen avsedda serviceproducenternas fasta nätverk kompletteras med mobil verksamhet, vilket innebär att serviceproducenten finns på plats vid vissa tider på veckan för att ta emot till exempel handlingar som behövs för tillstånd. I dag tillhandahåller en tredjedel av verksamhetsställena examenstjänster hela tiden. Vissa tar emot examina mer sällan enligt efterfrågan, till exempel en gång per två veckor. Utbudet av kontorstjänster är mer täckande. Kraven på serviceutbudet fastställs i avtalet med serviceproducenten.

Sändning av tillstånd och kort per post ska ökas. Erfarenheterna av att sända körkort per post talar för att sända korten direkt till sökandena. Efter lagändringen 2011 har antalet postförsändelser legat omkring 200 000–300 000 per år. Av dessa har ungefär 400 försändelser försvunnit. Orsaken till misslyckade försändelser har kunnat vara till exempel bristfälliga adressuppgifter.

Att avveckla systemet med separata kortvariga körkort anses inte inverka på trafiksäkerheten jämfört med dagens läge. I praktiken har man på grund av olika orsaker inte deltagit i fortsatt undervisning, vilket har lett till att den kortvariga körrätten har slutat att gälla när det kortvariga körkortets giltighetstid har löpt ut. I fortsättningen uppstår det problem först då om personen som inte har agerat enligt körkortsvillkoren inom utsatt tid, fortsätter att köra trots det. Personen gör sig då skyldig till en körkortsförseelse enligt 93 § 1 punkten i körkortslagen. En ny förare har då inte förvärvat alla de färdigheter som den som avlägger körkortsexamen måste ha enligt systemet för utbildning av förare. Enligt dagens system gör den som fortsätter att köra efter att den kortvariga körrätten gått ut sig skyldig till förande av fortskaffningsmedel utan behörighet enligt 23 kap. 10 § i strafflagen, vilket leder till att polisen meddelar körförbud för viss tid. I fortsättningen meddelas körförbud först då om personen åker fast vid trafikövervakningen för att ha kört bil i strid med villkoret i 16 § 1 mom. 4 punkten. Övrigt när det gäller nya förare uppfyller två gärningar per år som betraktas som upprepade under två års tid efter att körrätten har fått, grunderna för körförbud. Efter två år ska den som har körrätt omfattas av det normala systemet för uppföljning av trafikförseelser och då uppfylls förutsättningarna för körförbud först när antalet gärningar är tre under ett år eller fyra under två år.

Att bryta mot körkortsvillkoren på grund av försummelse av den fortsatta undervisningen ska sanktioneras som en körkortsförseelse, vilket leder till ett körförbud för viss tid. I fortsättningen beror det också på trafikövervakningens omfattning och effektivitet hur länge den som medvetet försöker undvika förarutbildningens fortsatta kurser eller den som oavsiktligt försummar kurserna, kan

fortsätta köra utan påföljder. En ökad automatisk trafikövervakning och avläsare av bilarnas registreringsnummer gör till exempel trafikövervakningen effektivare. Vid förarutbildningen ska dock alla som avlägger körkort behandlas på ett likvärdigt sätt oberoende av trafikövervakningens omfattning och dess förmåga att nå de förare som inte uppfyller körkortsvillkoren.

De föreslagna reformerna tar hänsyn till att polisen hela tiden har tillgång till uppdaterade registeruppgifter via olika telekommunikationsförbindelser och utrustning. Polisen utvecklar också dessa system regelbundet då betydelsen av informationen i registren ökar. Utgående från detta uppskattar man att reformen inte inverkar på polisens övervakningsmöjligheter på något sätt.

Förslagen att avveckla systemet med kortvariga körkort ger en möjlighet att börja arbeta som taxiförare i yngre ålder än för tillfället. Föraren ska dock omfattas av ett strängare system för uppföljning av trafikförseelser i två års tid efter att föraren fått körrätt.

Överföringen av uppgiften uppskattas inte ha några konsekvenser för könen inom tillståndsförvaltningen. De föreslagna ändringarna har inte heller några konsekvenser för den rätt som medborgarna enligt 17 § i grundlagen har att använda sitt språk hos myndigheterna eftersom de allmänna lagarna om förvaltning iaktas.

4.4.2 Ändring av bestämmelserna om sökande av ändring

Genom ändringarna i propositionen som gäller sökande av ändring införs i enlighet med justitieministeriets princip ett system med besvärstillstånd vid sökande av ändring i ett förvaltningsdomstolsbeslut. När man bedömt lämpligheten av bestämmelserna om besvärstillstånd har man fäst särskild vikt vid vad beslutet innebär för personens näringsverksamhet eller fortsatta yrkesutövning samt huruvida de rättsmedel som tillämpas före högsta förvaltningsdomstolen kan anses vara tillräckliga med tanke på personens rättskydd. Ett beslut som gäller att återkalla tillstånd för närings- eller yrkesutövning får överklagas utan besvärstillstånd.

I propositionen ingår inte förslag till att utvidga tillämpningen av rättelseförfarandet vid ändringssökande eftersom serviceproducenten inte får fatta självständiga beslut utan beslutsfattandet hör till Trafiksäkerhetsverket.

4.4.3 Ändringarna som gäller trafiklärare och förarprövare

Ändringen som gäller trafiklärartillstånd gör övergången till arbetslivet snabbare och förbättrar tillgången på lärare utan att kompetensen lider. Trots att trafiklärartillståndet inte kräver att man avlägger hela specialexamen är detta ett mål vilket också förbättrar trafiklärarnas sysselsättning. Om trafiklärartillstånd beviljas på grundval av de obligatoriska examensdelarna ger det bättre möjligheter att specialisera sig på undervisning för kategori B. Det större antalet valfria examensdelar i specialyrkesexamen stödjer också i detta fall slutförandet av specialexamen.

Om grundläggande förarprövarbehörighet kan uppnås även för lastbilskategorierna C och C1 vid sidan av kategori B blir det möjligt att den grundläggande utbildningen kan fortsätta att vara en del av specialyrkesexamen för trafiklärare. En bredare kompetens tillfredsställer bättre arbetslivets behov, förbättrar tillgången på förarprövare och ökar förutsättningarna att ordna förarexamensverksamheten. Trafiklärarutbildningen ger trafiklärarfärdigheter, och de valfria delarna ger färdigheter att ta hänsyn till olika typer av fordon i arbetet. Ändringen hindrar inte att man koncentrerar sig på att ta emot körkortsprov endast för lätta fordon. En person som genomgår den grundläggande utbildningen för förarprövare och som har körkort för kategori B får också behörighet att ta emot körprov för kategorierna C1 och C när personen fått körrätt för dessa kategorier. Den grundläggande utbildningen ger också behörighet att bedöma frågor som ska beaktas vid körprov för tunga fordon, och mottagaren har behörighet att ta emot dessa körprov exempelvis när en körrättsinnehavare för kategori B också skaffar körrätt för kategori C.

Ändringarna försämrar inte trafiksäkerheten eftersom utbildningen ger kategorispecifika färdigheter.

De föreslagna ändringarna bedöms inte ha några könskonsekvenser. Möjligheten att enbart koncentrera sig på förarutbildning för kategori B kan visserligen öka kvinnornas etablering i branschen. Den grundläggande behörigheten för förarprövare tillåter på samma sätt koncentrerad utbildning på mottagande av körprov för lätta fordon.

Erkännande av examina som avlagts i andra länder försämrar inte trafiklärarnas eller förarprövarnas kompetensnivå. Den generella ordningen för erkännande av examina innehåller fem kompetensnivåer. Nivåerna bestäms utifrån kriterier som närmast gäller utbildningens typ och längd. Om innehållet i den utbildning som sökanden har genomgått väsentligen skiljer sig från utbildningen i den mottagande staten, kan man kräva att sökanden genomgår ett lämplighetsprov eller en anpassningsperiod för att kompensera skillnaden. Med ett väsentligen annorlunda innehåll avses innehåll som är viktigt att känna till med tanke på trafiklärararbetet och vars längd eller centrala drag i den utbildning som sökanden genomgått avviker väsentligen från innehållet i den utbildning som krävs i Finland. Innan kravet ställs upp ska man utreda om den kunskap som arbetserfarenheten har gett sökanden är sådan att den helt eller delvis kompenserar den väsentliga skillnaden. I regel får sökanden besluta själv om han eller hon väljer anpassningsperioden eller lämplighetsprovet. I beslutet om erkännande av yrkeskompetens kan dock ingå en obligatorisk anpassningsperiod eller ett obligatoriskt lämplighetsprov bland annat när utövandet av yrket kräver god kännedom om den nationella lagstiftningen och en viktig och beständig del av verksamheten består i att ge råd i frågor som rör nationell lagstiftning. Detta kräver också språkkunskaper, vars tillräcklighet bedöms av arbetsgivaren.

4.4.4 Konsekvenser för företagen

När handläggningen av körkort, körkortstillstånd och ansökningar om andra tillstånd samt förarexamensverksamheten slås samman, utvidgar detta betydligt de uppgifter som ordnas i form av köpta tjänster. Antalet kunder som växer i och med det breda uppgiftsområdet avgör hurdan servicenätverk de

blivande serviceproducenterna ska bygga och hurdan struktur de ska skapa för verksamhetsställena. Om uppgiften sköts till exempel av de nuvarande serviceproducenterna, krävs det rekrytering av personal och utbildning av hela personalen i de nya uppgifterna. Principen om att få service från en och samma lucka talar för sammanslagning av uppgifterna. En möjlighet att lämna en ansökan om körkortstillstånd på samma ställe där man kan boka tid för examen sparar bland annat tid när det gäller telefonförfrågningar.

Sammanslagningen av de arbetsuppgifter som rör beviljande och examensmottagaruppgifterna ger möjligheter att diversifiera uppgifterna och garanterar en jämnare efterfrågan på tjänster. Det uppskattas att ett bredare arbetsfält lockar nya aktörer på marknaden. När man övergick till det nuvarande examenssystemet, fanns det flera deltagare i anbudsförfarandet och även övriga aktörer. Nuförtiden sköts examensmottagarverksamheten av en och samma aktör i alla landskap eftersom det inte funnits andra deltagare i konkurrensutsättningarna.

Att avveckla systemet med kortvariga körkort och genomföra förslagen i samband med det kan ge bilskolor möjligheter att erbjuda olika utbildningspaket till exempel i samband med den grundläggande undervisningen när avläggandet av körkort kan genomföras snabbare. Ett eventuellt körförbud under de första åren innebär inte att man måste skaffa ett nytt kortvarigt körkort och avlägga en ny förarexamen, utan körkortsprocessen kan fortsätta när körförbudet slutar gälla. Detta förbättrar tillgången på arbetskraft i taxiföretag eftersom taxiförararbetet kan inledas i yngre ålder än i dag.

Förslag som gäller trafiklärartillstånd förorsakar konsekvenser till bilskolor och till ordnare av yrkesutbildning för förare vilket också kräver bilskoletillstånd. Inom bilskolebranschen finns drygt 500 bilskolor som har bilskoletillstånd. Trafiklärare arbetar också i andra expertuppgifter än som trafiklärare. Den ändring som gäller beviljande av trafiklärartillstånd gör övergången till arbetslivet snabbare, förbättrar tillgången på arbetskraft och förebygger trafiklärarbrist. Undervisningspraktikanter underlättar också tillgången på arbetskraft eftersom de kan arbeta som

självständiga lärare utan den handledande lärarens ständiga närvaro.

Största delen av bilskoleföretagen är små med endast några lärare. En lärare med bredare undervisningsfärdigheter får lättare arbete eftersom företaget bättre kan möta efterfrågan på undervisning och erbjuda undervisningstjänster. Det minskande antalet avlagda förarexamina för körkort för tunga fordon talar för en snabbare övergång till arbetslivet, och ändringarna i grunderna för specialyrkesexamen stödjer då avläggandet av examen.

När man frångår godkännandet av bilskolor för undervisningspraktik faller kostnaderna för godkännandeprocessen bort, och likaså företagets och myndigheternas arbete kring godkännandet. Att lägga till ett tillstånd för en undervisningspraktikskola till ett bilskoletillstånd kostar 150 euro. För att de krav trafikmiljön ställer ska kunna iaktas i undervisningen förutsätts det inte att förfarandet hålls kvar. Det är inte heller nödvändigt att koppla handledningen av praktikanter till antalet avlagda förarexamina i skolan.

Att praktik ordnas i företag som tar emot körprov minskar inte mängden arbete för den personal som har behörighet som förarprövarer eftersom praktikanter inte kan ta emot körprov självständigt. Under praktikperioden är praktikanten alltså inte till nytta för företaget. I princip tar handledningen av praktikanter extra arbetstid i anspråk. Handledningen upptar uppskattningsvis 8–10 dagsverken. Praktik i en verklig arbetsmiljö är dock en viktig del av lärandet, och praktikanten kan också vara till nytta för företaget om han eller hon efter slutförda studier börjar arbeta där.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

5.1.1 Behörighetsförändringarna

Körrättsprocessen har studerats i arbetsgruppen Bedömning och utveckling av körrättsprocesser som arbetade under inrikesministeriets ledning år 2009 (AAKE). Tillsättandet av arbetsgruppen bottnade i rapporten

från planeringsarbetsgruppen som grundat behovet av resurser på lång sikt (Poliisi 2020-poliisin pitkän aikavälin henkilöstötärpeiden suunnitelma) från samma år. I rapporten betonades fokuseringen på kärnuppgifterna genom att finna metoder för att utveckla polisens verksamhet så att den klarar arbetsuppgifterna med de planerade personalresurserna. I den rapport som tagits fram av arbetsgruppen som undersökt behovet av resurser föreslogs att polisens tillståndstjänster gallras genom att man avstår från tillstånd som inte har något samband med allmän ordning och säkerhet och överför beviljandet av vissa tillstånd till en sådan myndighet till vars kärnuppgifter de hör bättre än polisens. Bland dessa tillstånd noterades till exempel tillstånd som hänför sig till körrätt. AAKE-arbetsgruppens rapport underströk utvidgade elektroniska tjänster. Enligt rapporten ska myndigheten sköta de uppgifter som gäller informationssystemen och registerförvaltningen, upphandlingar och förvaltning av avtal, återkallande av körrätt, olika förordnanden och de delar av processen där man behandlar sekretessbelagda och känsliga uppgifter. Enligt rapporten ska körkortstillstånd beviljas av Trafiksäkerhetsverket eller polisen. Om körkortsprocessen ska skötas av Trafiksäkerhetsverket, tillämpas ett serviceproducentkoncept, varvid polisen ska ha till uppgift att behandla frågor som gäller negativa beslut och körförbud. Båda koncepten ansågs kräva ändringar i informationssystemen. Resurserna för utveckling av Trafiksäkerhetsverkets system var då reserverade för år 2013.

Trafiksäkerhetsverket tillsatte 28.8.2012 en arbetsgrupp med uppgift att utreda överföring av den behörighet som hänför sig till körkort och andra tillstånd i samband med körrätt från polisen till verket. I arbetsgruppens utredning (Trafi-Poliisi toimivaltuuseryhmän taustaselvitys 2012) föreslogs ändringar i körkortslagen. Enligt förslagen ska körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, trafiklärartillstånd, körtillstånd för taxiförare och parkeringstillstånd för rörelsehindrade beviljas av Trafiksäkerhetsverket och uppgifterna skötas genom upphandling hos serviceproducenter. I rapporten föreslogs inte ändringar i körförbud

eller andra påföljder. Körförbud ska fortfarande meddelas av en domstol eller polisen. Även bestämmelserna om uppföljning av körhälsa och körförmåga föreslogs förbli oförändrade. Enligt rapporten effektiviserar fokusering av behörigheten till ett förvaltningsområde förvaltningens verksamhet och förbättrar kundservicen om rådgivningen som rör beviljande av körkort och avläggande av examina sköts av den aktör i vars kärnuppgifter de lämpar sig bättre. I utredningen beaktades också finansministeriets effektivitets- och resultatprogram och kärnuppgiftsanalys som på ett kundorienterat och förvaltningsgränsöverskridande sätt ska finna sätt att förnya statsförvaltningens strukturer och funktioner och sköta uppgifterna på ett nytt sätt inom statsförvaltningen.

Kommunikationsministeriet inledde år 2013 ett lagstiftningsprojekt som siktar till att överföra behörigheten som gäller trafikillståndsärenden till Trafiksäkerhetsverket. I projektet deltar också inrikesministeriets polisavdelning, Polisstyrelsen och Trafiksäkerhetsverket. När det gäller behörigheten i anslutning till kraven på körhälsa, deltar social- och hälsovårdsministeriet i projektet. Propositionen har tagits fram i samband med projektet.

5.1.2 Ändringar som gäller trafiklärare och förarprövare

Förslagen till ändringar har beretts vid kommunikationsministeriet tillsammans med Trafiksäkerhetsverket och Utbildningsstyrelsen. Vid beredningen har man beaktat de ändringar i specialyrkesexamen för trafiklärare som Utbildningsstyrelsens arbetsgrupp har föreslagit samt de ändringar som förvaltningsområdet har önskat i fråga om beviljande av trafiklärartillstånd.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

5.2.1 Förslagen som gäller behörighetsöverföring

Utkasten till propositioner som gäller behörighetsöverföring samt trafiklärartillstånd har sänts separat för kännedom och utlåtande till

centrala myndigheter och organisationer samt andra aktörer som sköter trafik- och trafiksäkerhetsuppgifter.

I de inkomna remissyttrandena av propositioner som gäller behörighetsöverföring understöds i regel förslagen om överföring av uppgifterna. I remissyttrandena förutsätts dock bland annat att skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter av serviceproducenter säkerställs med hjälp av tillräckliga författningar och att tillgången till service och möjligheten att utträta ärenden nära hemmet hålls på samma nivå som i dag. Enligt yttrandena är personliga besök nödvändiga också i fortsättningen även i andra ärenden än när det gäller att avlägga examen. Vidare förutsätts det att servicenivån är tillräckligt hög och att tjänsterna är tillgängliga med en rimlig väntetid, att man förutom en geografisk täckning beaktar antalet potentiella serviceproducenter för att prisnivåns kostnadsmotsvarighet realiserar så bra som möjligt samt att de besparingar som ändringarna medför syns i tillståndsavgifterna och i form av skäliga behandlingstider (bl.a. Automobilförbundet, Trafikförsäkringscentralen (LVK), Bussförbundet, Finlands bilskoleförbund, Finlands Transport och Logistik SKAL).

I ett kompletterande remissyttrande förhåller sig justitieministeriet mycket kritiskt mot uppgiftsöverföringen. Enligt ministeriet innebär propositionen en ovanligt omfattande överföring av offentliga förvaltningsuppgifter enligt 124 § i grundlagen utanför myndighetssystemet, vilket förutsätter en ny grundlig bedömning och en omfattande fortsatt beredning i synnerhet därför att man saknar en uppgiftsspecifik författningsbaserad analys av alla de uppgifter som enligt förslaget ska skötas av serviceproducenter. Det föreslagna konceptet som gäller serviceproducenters uppgifter och behörighet anses bland annat innebära att den ansvariga myndigheten inte har någon roll av juridisk betydelse i beviljandeprocessen med undantag för bedömning av lämplighet. Med tanke på den neutralitet och oavhängighet som krävs av den offentliga förvaltningen är det enligt ministeriet inte problemfritt att uppgifterna som gäller att bevilja körkort slås samman med examensmottagaruppgifterna och att förslagen om överföring grundar sig på tillstånd-

uppgifternas rutinkaraktär samt på att serviceproducenterna inte använder prövningsrätt när de sköter sina uppgifter. Enligt ministeriet är propositionens synpunkt på karaktären av läkarutlåtanden inte rätt, inte heller den synpunkten att beviljandet av tillstånd inte till denna del innehåller självständig prövningsrätt.

När det gäller att trygga tillgången till service regionalt är det enligt justitieministeriet inte väsentligt hur man organiserar beslutanderätten utan det som är viktigt är att man ger tillräckliga möjligheter att utträta ärenden. I remissyttrandet, likaså i finansministeriets yttrande, hänvisas till projektet Kundservice 2014.

Finansministeriet är positivt till att myndigheterna koncentrerar sig på kärnuppgifterna, men byte av ansvarig myndighet är ingen grund för att servicen försämras. Tillgången till service får inte bli sämre jämfört med dagsläget.

Enligt Finlands bilskoleförbunds yttrande är verkets nuvarande verksamhet inte jämlik eller förenlig med myndighetsverksamheten eftersom det borde finnas ett landsomfattande täckande servicenätverk. När tjänster utlokaliseras, ska man enligt finansministeriet se till att det uppstår konkurrens mellan de privata serviceproducenterna och att priset på körkortstillstånd inte stiger.

Automobilförbundet kritiserar de tidigare konkurrensutsättningarna. Förbundet anser att om en uppgift av denna typ inte kan konkurreras ut så att det uppstår riktig konkurrens ska det enligt förbundet skötas av myndigheter.

Enligt Finlands Transport och Logistik SKAL ska man vid konkurrensutsättningen beakta förutom den geografiska täckningen även antalet potentiella serviceproducenter för att prisnivåns kostnadsmotsvarighet realiserar på bästa möjliga sätt. Enligt SKAL är priset på färdskivarkort i Finland högre än i andra länder.

Arbets- och näringsministeriet förordar förslaget att uppgifterna ska skötas med mindre myndighetsresurser, men anser att en bedömning av serviceproducenternas tillförlitlighet har inte tagits med i lagförslaget.

Undervisnings- och kulturministeriet understryker att de föreslagna ändringarna inte

får höja yrkesutbildningsanordnarnas eller studerandenas kostnader och att tillgången till tillstånd och körkort ska tryggas regionalt. Enligt ministeriet inverkar de föreslagna ändringarna på de yrkesutbildningsanordnare som tillhandahåller yrkesförar- och trafikläraryt utbildning.

Enligt finansministeriet ska konsekvenserna för personalen och de ökade systemkostnaderna skötas inom ramen för de fastställda utgiftsramarna antingen inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde eller i form av resursöverföringar mellan kommunikationsministeriets och inrikesministeriets förvaltningsområden.

Inrikesministeriet och Polisstyrelsen fäster vikt vid bedömningen av propositionens ekonomiska konsekvenser och behovet att beakta bland annat serviceproducenternas andel i skötseln av uppgifterna samt den arbetsmängd som uppgifterna kräver i förhållande till det föreslagna sättet att sköta uppgifterna. Enligt Polisstyrelsen finns det utifrån dagens verksamhet förutsättningar att bedöma storleken av upphandlingen mätt med upphandlingens värde. Rättare information om det föreslagna konceptets kostnadsminskande utgifter jämfört med dagens läge får man genom att jämföra bedömningen av upphandlingens värde plus de övriga kostnader som orsakas verket till exempel för extra personal, med de prestationsutgifter som polisen får för trafik tillstånden.

Remissyttrandena tar upp användningen av körkort som ett godkänt identitetsbevis och riskerna kring detta som anses öka när uppgifterna överförs. Vidare framhäver man vikten av informering. När beviljaren blir en annan instans, finns det enligt yttrandena allt skäl att diskutera huruvida frågan inverkar på användningen av körkort som identitetshandling utanför polisförvaltningen, till exempel när det gäller elektroniska tjänster och 17 § i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). I fråga om utländska körkort som misstänks förfalskade ska Trafiksäkerhetsverkets tjänstemän enligt Polisstyrelsen ha rätt att bort kortet för att undersöka kortets äkthet. Att sända registrerade brev på samma sätt som i Sverige förebygger enligt Trafikförsäkringscentralen eventuella

identitetsstöld och att körkortet inte kommer i fel händer.

För att Trafiksäkerhetsverket ska få rätt att använda polisens register och passfotografier behövs det enligt inrikesministeriet inte ändringar i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet såsom man tidigare förmodat eftersom det enligt den gällande lagen också är möjligt att lämna ut information. Däremot ska lagen om fordonstrafikregistret ändras.

Enligt dataombudsmannens yttrande tar propositionen hänsyn till de skyldigheter som följer av lagstiftningen om behandling av personuppgifter. Det finns dock anledning att specificera regleringen i synnerhet när det gäller registrering av informationer. Enligt grundlagsutskottet och förvaltningsutskottet ska bestämmelser om detta utfärdas på lagnivå.

I de föreslagna lagarna ingår några frågor som rör behandling av personuppgifter. I samband med dessa frågor ska det fästas särskild vikt vid de skyldigheter som följer av nämnda lag samt vid sådana frågor vid behandlingen av personuppgifter som kräver bestämmelser på lagnivå. Det som är väsentligt med utlokalisering av uppgifterna är att när det rör sig om behandling av personuppgifter som görs för verkets räkning ska Trafiksäkerhetsverket i egenskap av registeransvarig svara för att behandlingen av personuppgifterna sker enligt lag eftersom den registeransvariges ansvar för behandlingen av personuppgifterna inte kan utlokaliseras genom avtal.

Verket ska bland annat se till att serviceproducenterna följer personuppgiftslagens 5 § om aktsamhetsplikt och 32 § om skydd av uppgifterna samt andra dataskyddsplikter, vilka också gäller för dem som i egenskap av självständiga näringsutövare handlar för den registeransvariges räkning eller till vilken den registeransvarige lämnar ut uppgifter genom en teknisk anslutning. Dessa frågor ska beaktas separat när man gör upp avtal om serviceuppgifterna. Om förslaget innebär en teknisk anslutning till Trafiksäkerhetsverkets eller någon annan instans datasystem, ska bestämmelser om detta utfärdas på lagnivå och vid skyddet av uppgifterna ska fästas särskild vikt. De föreslagna ändringarna underlättar

och effektiviserar enligt yttrandet skötseln av tillståndsärenden och andra serviceärenden och är därför nödvändiga. Propositionen anses uppfylla kravet på en ändamålsenlig och behövlig behandling av personuppgifter. De föreslagna ändringarna är enligt yttrandet grundade och ändamålsenliga.

Social- och hälsovårdsministeriet och Finlands trafikmedicinska förening bifaller behörighetsöverföringen som en helhet i frågor som rör körhälsa. Enligt trafikmedicinska föreningen ska man se till att behandlingen sker på ett behörigt sätt och att medborgarnas dataskydd är tryggt eftersom läkarutlåtandena innehåller hälsotillståndsuppgifter, till exempel krav på eller rekommendationer om att använda alkohåls, specialläkarens utlåtande eller körprov.

Finlands läkarförbund, Polisstyrelsen och Trafikförsäkringscentralen, som bygger sitt yttrande på olycksundersökningsresultaten, förhåller sig reserverat till att 12 § 1 mom. 2 punkten i körkortslagen upphävs. Paragrafen innehåller bestämmelser om att fortgående missbruk av alkohol eller andra berusningsmedel är ett hinder för att få körkort. För att personer med drogbakgrund inte får möjlighet att få körkort ska ett fortgående missbruk av berusningsmedel enligt Polisstyrelsen beaktas i körkortslagens 21 § som gäller läkarens anmälningsskyldighet. Även Trafikförsäkringscentralen lyfter fram vikten av läkarens anmälan och informationen från läkaren till polisen. Enligt Polisstyrelsen ska informationsflödet till polisen säkerställas i samband med beviljandet av parkeringstillstånd för rörelsehindrade om det finns orsak att misstänka att hälsokraven för körkort inte uppfylls.

Enligt Polisstyrelsen, och likaså Suomen Ajokyyarvioinnit, ska ungas hälsointyg inte anses vara en tillräcklig utredning när de ansöker om sitt första bilkörkort. Enligt Suomen Ajokyyarvioinnit hör bedömningen av körförmåga eller körhälsa inte till polisens kärnuppgifter. Därför borde behörighetsfördelningen övervägas en gång till. I yttrandet konstateras också om utförandet av dessa bedömningar på ett pålitligare sätt än körprov och prov på körförmåga och anses att det finns anledning att dryfta huruvida leveransen av läkarintyg till Trafiksäkerhetsverket i

stället för serviceproducenten leder till ett jävproblem eftersom detta antagligen kommer att medföra dröjsmål med tanke på kunden.

Justitieministeriet fäster vikt vid formuleringen av bestämmelserna om ändringssökande och exaktheten i normgivningsbemyndigandet samt huruvida de grundläggande bestämmelserna i lagen till exempel i frågor som rör körhälsa är tillräckliga. Enligt remissyttrandet kan man överväga tillämpning av rättelseyrkandet på ett bredare sätt än det föreslås i utkastet till exempel när det gäller andra tillstånd än näringstillstånd. Med tanke på straffbestämmelser anser man ur perspektivet för allmänna kriminaliseringsprinciper att kriminalisering av det villkor som hänför sig till B-körkort på grund av att systemet med kortvariga körkort avvecklas, är problematisk eftersom villkoret gäller alla och att förutsättningarna för straff uppfylls också av att man är passiv och slutar köra. I yttrandet understryks informationen till nya förare om det nya systemet så att den första kontakten inte handlar om att man anmäler om krav på straff.

Bussförbundet och Finlands transport och logistik SKAL föreslår en ändring i 24 § i körkortslagen enligt vilken examen i en körkortskategori i grupp 2 som har avlagts i försvarsmakten ska vid byte till civilkort i stället för kategori C vara godtagbar om den är avlagd högst tre år tidigare samt anser att postning av förarens yrkeskompetensbevis ska ske snabbare. Försvarsministeriet föreslår också att 24 § ändras. Trafiksäkerhetsverket föreslår att ändringarna i parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska strykas och att tillstånd beviljas enligt det gällande systemet samt att förutsättningarna för beviljande ska ses över bredare i samband med totalreformen av vägtrafiklagen.

Även förslaget att avveckla systemet med kortvariga körkort har fått bifall. Enligt justitieministeriet ska villkoret endast gälla förande av fordon. Om villkoret inte uppfylls ska det enligt Polisstyrelsen leda till körförbud tills vidare för att körkortet kan lämnas tillbaka först efter att kravet på undervisning är uppfyllt. Trafikförsäkringscentralen anser inte att den föreslagna ändringen leder till slutförd undervisning, vilket kan inverka på

trafiksäkerheten och ett långvarigt körkort kan orsaka problem till exempel vid bilhyring om företaget inte har möjlighet att kontrollera giltigheten i databasen och om den tillgängliga trafikövervakningsteknologin inte kan identifiera fordonet och förarna. I yttrandet önskas också att försäkringsbolag får möjlighet att kontrollera körförbud till exempel när de beviljar försäkringar. Trafikförsäkringscentralen förhåller sig reserverat till möjligheten att man kan bli taxiförare i yngre ålder på grund av att systemet med kortvariga körkort avvecklas eftersom de som haft körrätt under ett år orsakar 50 skador per 1 000 kort när den motsvarande siffran för dem som haft körkort i fem år är 10.

De iakttagelser som framförts i remissyttrandena har beaktats i den mån det har varit möjligt. Propositionen har specificerats utifrån remissyttrandena. Propositionens statsförfattningsrättsliga bedömning, bemyndigande och bestämmelser om ändringssökande har specificerats enligt justitieministeriets remissyttrande. Beskrivning av serviceproducenters uppgifter har också preciserats. I propositionen har också tagits in ändringar som gäller serviceproducenternas tillförlitlighet och lagen om fordonstrafikregistret. Även villkoret som rör första bilkörkort har setts över utifrån justitieministeriets och Polisstyrelsens remissyttranden. I vissa andra förslag eller motiveringar i propositionen har också gjorts justeringar. I remissyttrandena har lyfts fram bland annat kraven på undervisningstillståndslärare, systemet för beviljande av internationella körkort, behoven av ändringar i övervakningen av körhälsa och lagstiftningen om alkoholås.

Bestämmelserna om förarutbildning ses över separat inom de närmaste åren och behoven att ändra bestämmelserna om alkoholås specificeras i samband med det pågående författningsprojektet.

I propositionen ingår behörighetsfrågor som närmast gäller den föreslagna uppgiftsöverföringen. I Finland kräver man ett läkarintyg också av förare i kategori 1, varför det inte föreslås ändringar i godkännandet av hälsointyg för unga. I remissyttrandena har man också framfört önskemål om snabbare leverans av tillstånd per post. Ett förslag om detta ingår i propositionen. Avsikten är att

förslaget genomförs enligt samma tidsplan som de andra förslagen i propositionen.

5.2.2 Förslagen som gäller trafiklärare och förarprövare

I de inkomna remissyttrandena av propositioner som gäller trafiklärartillstånd och förarprövare understöder man i regel ändringsförslagen. I utlåtandena togs också följande aspekter upp.

Bil- och transportbranschens arbetarförbund Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry ser inte några sådana problem med tillgången på arbetskraft som gör att övergången till arbetslivet borde ske snabbare genom att man beviljar trafiklärartillstånd utifrån två obligatoriska examensdelar i specialyrkesexamen för trafiklärare. Förbundet motsätter sig dock inte ändringen, men understryker att kompetensen ska utvidgas genom att man avlägger hela specialyrkesexamen. Enligt trafikundervisningscentralen vid Tavastlands yrkesinstitut (HAMI) ska även de som ger mopedundervisning på en bilskola på grund av den krävande undervisningen ha trafiklärartillstånd eller ha avlagt den examensdel i specialyrkesexamen som gäller mopedundervisning. Finlands Bilskoleförbund rf understöder inte undantaget från kravet på trafiklärartillstånd för dem som ger teoriundervisning eftersom man i undervisningen behandlar sådana körskicklighets- och attitydfrågor som kräver yrkeskompetens och som inte kan bedömas vid ett körprov. För att förenhetliga undantagspraxis bör man enligt HAMI precisera förutsättningarna i lagen eller ge en myndighet eller någon annan aktör befogenhet att ge anvisningar.

Enligt Trafikförsäkringscentralen bör det av dem som ger undervisning för lätt fyrhjuling krävas djupare kompetens än vad som krävs för kategori B. Detta på grund av den ovanliga fordonstypen och högre olycksrisk. År 2012 skedde 88 sådana mopedbilsolyckor per tusen mopedbilar som ersattes via trafikförsäkringen. De motsvarande siffrorna för mopeder var 21 och för personbilar 31. Eftersom undervisningskravet för mopedbil är lägre ska kravet på undervisningens innehåll och art vara strängare.

Den lägsta kompetensnivån hos dem som fått trafiklärtillstånd utomlands samt villkoren för att konstatera kompetensen bör enligt HAMI anges mer exakt i lagen eftersom kompetens som har förvärvats i ett annat land inte är någon garanti för kunskaper. Enligt bilskoleförbundet, AKT och Suomen Taksiliitto ry ska de som ansöker om erkännande behärska sakinnehållet och ha språkkunskaper. Enligt bilskoleförbundet kan bristande språkkunskaper leda till missförstånd och felaktiga handlingssätt som äventyrar trafiksäkerheten. På grund av ländernas olika trafikförhållanden och trafikregler ska man enligt Trafikförsäkringscentralen vara särskilt omsorgsfull och få entydiga bedömningskriterier och testmetoder. Ett lämplighetsprov är enligt centralen den kostnadseffektivaste metoden. I utlåtandet förutsätts också att man försäkras sig om att intyget över utbildning i en annan EU- eller EES-stat är äkta och att man får information om trafikförseelser och körförbud. Enligt Trafikförsäkringscentralens utlåtande ska detsamma också gälla för erkännande av utländska förarprövare.

HAMI och Trafiksäkerhetsverket tar upp frågan om trafiklärares fortbildning i samband med förnyelse av trafiklärtillstånd. Enligt HAMI kan alternativet vara att man visar att yrkeskompetensen är uppdaterad på samma sätt som man gör till exempel vid kvalitetssäkring av förarprövare. Vidare föreslås det att giltighetstiden för undervisningspraktiktillståndet ska förlängas tills trafiklärtillstånd beviljas och att det av förarprövare i stället för trafiklärtillstånd ska krävas att de arbetar i uppgifter som förarprövare en viss tid.

För att en tillräcklig yrkesskicklighet ska kunna säkerställas ska det enligt bilskoleförbundets utlåtande krävas två års trafiklärares erfarenhet innan någon börjar arbeta som förarprövare, medan Ajovarma anser att kravet på ett års erfarenhet hindrar dem som avlägger specialyrkesexamen från att direkt få börja arbeta som förarprövare.

Trafikförsäkringscentralen tvivlar på att man inom den grundläggande utbildningen uppnår den färdighet att göra bedömningar som behövs när man tar emot körprov för lastbil, om bedömaren inte är djupare orienterad i tunga fordons trafikmässiga särdrag

och egenskaper än vad som krävs för kategori C. I princip ska förarprövare enligt utlåtandet ha djupare kunskaper om körning av tunga fordon i trafiken än körprov. På så sätt kan man också säkerställa att förarprövaren har kompetens att på ett heltäckande sätt bedöma trafiklämpligheten hos den som avlägger körprov. Enligt utlåtandet kan kravet på körkort i tre års tid leda till att kunnandet blir passivt om man inte kör fordonet.

Ajovarma fäster uppmärksamhet vid behovet av ett tillräckligt antal förarprövare i framtiden. Ur tjänsteproducentens synvinkel förbättrar propositionen inte tillgången på förarprövare eller förutsättningarna att organisera förarexamensverksamheten på det sätt som anges i avsnitt 3.3 i detaljmotiveringen.

En utvidgning av den grundläggande kompetensen till att gälla lastbils kategorier bedöms på grund av ett minskat antal examina bli utmanande när man genomför praktik. Detta måste beaktas för att utbildningen för nya förarprövare inte ska förlängas oskäligt. Enligt Ajovarma är kompetensen att ta emot manöverprov för kategori LT krävande med tanke på provets innehåll om man inte avlägger körprov. Den treåriga erfarenhet av kategorierna B, C1 eller C som krävs för specialiseringsutbildningen anses vara lång, i synnerhet när man ytterligare skärper definitionerna av ersättande kompetens eller utbildning och examen. Praktiken tar resurser av företaget, även om den i vissa fall också kan tjäna företaget. Kravet på erfarenhet anses dock minska nyttan med tanke på tillgången på arbetskraft.

Trafikskyddet betonar den grundläggande utbildningen för förarprövare och framför att det i den bestämmelse som också möjliggör godkännande av andra examina eller annan kompetens bör understyrkas att förfarandet gäller undantagsfall. Det är enligt Trafikskyddet motiverat att hålla kvar möjligheten till flexibilitet, men det är viktigt att man säkerställer att företaget inte anlitar vikarier eller tillfällig arbetskraft som saknar den yrkeskompetens som krävs.

Justitieministeriet fäster uppmärksamhet på de grundläggande bestämmelserna om undervisningslokal och gemensamt anordnad undervisning i lagen och på författningshänvisningen i körkortslagens övergångsbe-

stämmelse. I motsats till AKT och bilskoleförbundet ställer sig Trafiksäkerhetsverket bakom förslaget att bestämmelsen om godkännande av undervisningspraktikskolor ska strykas. Enligt AKT:s och bilskoleförbundets mening är godkännandet fortfarande nödvändigt för att garantera att trafikläroanstuderande har en högklassig praktikmiljö och att utbildningsgrunderna och expertisen är i ordning i skolan. Enligt motorcykelklubben MP 69 ry:s utlåtande är kravet på körkort för förarprövare som tar emot körprov för motorcykel obligatoriskt när man kräver giltigt körkort för en av kategorierna. Då kan förarprövare som tar emot körprov för körkort för motorcykel i kategori A ha körrätt endast för kategori A1.

Enligt AKT:s utlåtande bör ändringarnas effekter följas upp med tanke på trafiksäkerheten och den grå ekonomin. Bilskoleförbundet anser att det är viktigt att man följer upp den reformerade utbildningen och dess effekter med hjälp av undersökningar och fakta.

Organisationerna inom transportbranschen (Autoliikenteen työnantajaliitto ry, Linja-autoliitto ry, Logistiikkayritysten liitto ry, Finlands Transport och Logistik SKAL rf) ställer sig bakom ändringen av körkortslagens 5 § om samordning av minimiåldern och yrkeskompetensen eftersom det avskaffar examensordningen även när det gäller andra examina än läroplansenliga grundläggande examina i logistik. Begreppet yrkesutbildning för förare behöver dock preciseras eftersom organisationerna anser att examensinriktad utbildning och annan utbildning har blandats ihop i propositionen. Läroavtalsutbildning kan tillämpas inom examensinriktad utbildning, likaså inom påbyggnadsutbildning som inte leder till examen. Men eftersom läroavtalsutbildning dock endast är utbildning för grundläggande yrkeskompetens, utgör den enligt utlåtandet inte ändamålsenligt ordnad förberedande utbildning i enlighet med undervisnings- och kulturministeriets ståndpunkt. Begreppet utesluter utbildning inom andra branscher och utbildning som är inriktad på andra än transportbranschens examina och som har grundläggande yrkeskompetens inom transportbranschen som en obligatorisk eller valfri examensdel. Enligt Trafiksäkerhetsverkets utlåtande avser man

här med yrkesutbildning för förare närmast utbildning som förbereder för yrkesexamen. Logistiikan Opetuksen Tuki LOT ry föreslår i sitt utlåtande en precisering av paragrafen med att det gäller examensinriktad yrkesutbildning som avses i 6 § i yrkeskompetenslagen. Enligt LOT:s förslag ska kravet på dokument om erkännande hållas kvar i paragrafen. Organisationerna inom transportbranschen anser däremot att godkännandedokumentet och körkortslagens 5 § 2 mom. handlar om olika saker. Körkortslagens bestämmelse rör minimiåldern för att få körkort, medan en studerande som får ett godkännandedokument redan har ett körkort. Enligt Trafiksäkerhetsverket hjälper kravet på godkännandedokument avsevärt förarprövaren att fatta beslut när förarprövaren bedömer förutsättningarna för att delta i förarexamen. Härmed behöver man kanske inte begära andra dokument. I utlåtandet konstateras också att kommunikationsministeriets kör- och yrkeskompetensarbetsgrupp har föreslagit samma ändring och att ändringen ska genomföras snabbt.

Organisationerna inom transportbranschen och LOT föreslår också att körkortslagens 5 § 3 mom. ändras genom att man tar bort kravet på läroplansenlig utbildning för bussförare när man tillämpar minimiåldern på 18 år. LOT ställer sig bakom kravet på godkännandedokument även i detta sammanhang.

Bilskoleförbundet understöder undantaget från ålderskravet, men anser att kravet på godkännandedokument avsevärt begränsar möjligheterna att avlägga förarexamina för tunga fordon nationellt sett. Den avvikande åldersgränsen för att kunna delta i förarexamen bör för att säkra tillgången på förare av tunga fordon också gälla dem som förvärvar grundläggande yrkeskompetens på något annat sätt. Yrkeskompetensutbildarna ställer sig bakom förslaget om godkännande av läroavtalsutbildningens ställning. När det gäller läroavtalsfinansieringen är problemet dock kravet på längre utbildning för yrkeskompetens jämfört med snabbförvärvad utbildning för yrkeskompetens.

Trafiksäkerhetsverket anser i sitt utlåtande att förslaget till ändring av körkortslagens 54 § 1 mom. underpunkt 3 är särskilt nödvändigt för att förare som länge arbetat i fö-

raruppgifter ska uppnå samma ställning som nya förare i branschen. Det kan gälla yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare, som visas genom en registrering på körkortet eller förarens yrkeskompetenskort. Verket önskar också att lagen träder i kraft vid ingången av september 2014 eftersom de nya grunderna för yrkesexamina började gälla redan i april och det vore bra om de ändringar som gäller förutsättningarna för förare av tunga fordon att delta i examen trädde i kraft innan övergångsperioden går ut den 10 september 2014.

Strävan har varit att beakta synpunkterna i utlåtandena i förslagen eller propositionens motivering. När kraven på mopedkörkort skärptes år 2011, utfärdades det bestämmelser om att de som ger undervisning i en bilskola också kan ha lägre behörighet än trafiklärartillstånd, detta i syfte att inverka på tillgången på undervisning och prisernas skälighet.

Bedömningen av bestämmelserna om utbildning för förare fortsätter inom de närmaste åren. Samtidigt kan man då också bedöma kraven som gäller mopedlärare. Kompetensen att ge undervisning för lätt fyrhjuling förvärfas i samband med två obligatoriska examensdelar i enlighet med grunderna för specialyrkesexamen för trafiklärare. Till denna del bygger körkortslagens bestämmelser på examensgrunderna. Bestämmelserna i lagen om förarexamensverksamhet om den behörighet som den grundläggande utbildningen för förarprovare ger bygger också på grunderna för specialyrkesexamen. Den kompetens som man behöver i körkortsexamen för lastbil har beaktats i grunderna för specialyrkesexamen och kompetensen visas genom fristående examina. Dessa ska anpassas enligt körrätten hos den som avlägger examen. Förarprovarens behörighet bygger på EU-lagstiftning. Lärarnas behörighet, till exempel behörighetskraven för dem som ger teoriundervisning, kan ses över i samband med kommande ändringsbehov. Vid mottagande av motorcykelexamen har iakttagits EU-lagstiftningens krav på godkännande av förarprovarens specialiseringsutbildning i någon av motorcykelkategorierna, medan en

förarprovare alltid måste ha motorcykelkörkort i den kategori som körprovet gäller.

En sammankoppling av kravet på fortbildning med förutsättningarna för förnyat trafiklärartillstånd togs upp vid beredningen, men beredningen av frågan ansågs kräva samarbete mellan olika förvaltningsområden, vilket inte var möjligt inom ramen för propositionens tidsplan.

Europeiska unionens lagstiftning tillåter inte att minimiåldern för körkort sänks genom snabbförvärvad utbildning för grundläggande yrkeskompetens. När Finland beslutade införa en minimiålder på 18 år för bussförare enligt EU-lagstiftningen, var förutsättningen uttryckligen en läroplansenlig cirka tre år lång grundexamensutbildning. Även bestämmelserna om utbildning för yrkeskompetens kommer att ses över inom de närmaste åren enligt Europeiska unionens lagstiftning och de ändringar som eventuellt görs i den. I samband med detta kan man också bedöma förutsättningarna att förvärva bussförarbehörighet utgående från minimiåldern på 18 år.

6 Samband med andra propositioner

I riksdagen behandlas regeringens proposition med förslag till granskning av bestämmelserna om sökande av ändring i vissa förvaltningsärenden (RP 230/2014 rd). De föreslagna lagarna avses träda i kraft ungefär ett halvt år efter att de har antagits och stadfästs. Propositionen har beretts vid justitieministeriet. I propositionen ingår förslag till ändringar av bestämmelser om sökande av ändring i lagen om förarexamensverksamhet (14 §), i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (26 §) samt i lagen om yrkeskompetens för taxiförare (38 §). Förslag till ändringar av de nämnda bestämmelserna ingår också i den här propositionen enligt vilken ändringarna avses träda i kraft vid ingången av år 2016.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Körkortslagen

3 §. Definitioner. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten upphävs eftersom det kortvariga körkortet slopas.

5 §. Ålderskrav. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att grundläggande yrkeskompetens inte krävs vid deltagande i förarexamen i de fall som avses i 7 och 9 punkten, om personen genomgår yrkesutbildning för förare som uppfyller kraven i 6 § 1 mom. i yrkeskompetenslagen. Med yrkesutbildning för förare avses här i regel utbildning som förbereder för examen. Man har inte velat begränsa bestämmelsen till att enbart gälla examensinriktad utbildning. Därför ger bestämmelsen en möjlighet till en vidare tolkning, om man tolkar den så inom yrkesutbildningen. Kravet på utbildningens längd är minst sex månader och högst tre år. Vidare ska personen ha ett godkännandedokument enligt 6 § 2 mom. som ger rätt att under utbildningen köra utan yrkeskompetens. Utbildningscentrumet ger ett godkännandedokument till en studerande som anses ha kommit så långt i sina studier att han eller hon kan fortsätta förarpraktiken självständigt efter att ha fått körrätt. När utbildningscentrumet ger dokumentet tar det också ställning till praktikplatsens lämplighet. Godkännandedokumentet förutsätter inte en gällande körrätt, men utan körrätt ger dokumentet inte rätt att köra fordon när det gäller transporter som kräver yrkeskompetens. Kravet på ett godkännandedokument hjälper avsevärt examensmottagaren att ta beslut vid bedömning av förutsättningarna att delta i examen. Närmare bestämmelser om godkännandedokument som utfärdas av utbildningscentrumet finns i 8 § i statsrådets förordning om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (640/2007). Propositionen innehåller ett förslag om att en bestämmelse om godkännandedokument ska tas in i 6 § i yrkeskompetenslagen. Det föreslås att förfarandet tillämpas också på utbildning för kategori D.

Detta gäller till exempel studerande som genomgår grundexamensutbildning i logistik

för att få kompetens att köra lastbil, buss eller fordonskombination eller studerande som studerar till yrkesinriktad grundexamen inom skogs- eller byggnadsbranschen eftersom det till dessa examina hör att studerandena uppnår grundläggande yrkeskompetens. Det kan också gälla någon annan yrkesexamen om den omfattar studier som leder till yrkeskompetens. Vidare kan det gälla yrkesutbildning som ges i form av till exempel läroavtalsutbildning som kräver att man genomgår en 280 timmar lång grundläggande yrkeskompetensutbildning. Även när det gäller dessa examina gör ändringen det möjligt att skaffa yrkeskompetens stegvis i takt med att examensdelarna avläggs. Detta ska i synnerhet underlätta ordnandet av utbildningen och förbättra tillgången på förare.

I det föreslagna 2 mom. slopas kravet på att sökanden ska ha haft bilkörkort i minst tre månader efter att ha fyllt 18 år, om ansökan gäller ett körkort för samma kategori och sökanden har ett utländskt körkort. Enligt kommissionen strider bestämmelsen mot minimikraven i körkortsdirektivet. Syftet med bestämmelsen har varit att de som har tagit körkort utomlands ska behandlas på samma sätt som de som tar körkort i Finland enligt systemet med förarutbildning i flera delar.

6 §. Körrätt. Det föreslås att hänvisningen i 2 mom. 2 punkten ändras till att avse 15 a § 2 mom., där det föreskrivs om det förfarande som ska iakttas när alkoholskörkort utfärdas.

I 4 mom. avstår man från att ge ett nytt körkort i fall där polisen inte har omhändertagit körkortet under körförbudstiden. Körrätten fortsätter efter körförbudet när polisen återlämnar det körkort som omhändertagits under körförbudstiden. Om personen själv har innehaft körkortet under körförbudstiden ska det inte längre beställas ett nytt körkort. För att körrätten ska fortsätta förutsätts dock åtgärder från polisens sida, körrätten fortsätter inte bara för att körförbudstiden går ut, utan det krävs ett besök hos polisen. Om personen inte har något körkort ska han eller hon ansöka om ett nytt körkort hos Trafiksäkerhetsverket. Körrätten kan dock uppkomma genom att polisen utfärdar ett temporärt körkort.

Det föreslås att 5 mom. ses över på grund av de föreslagna behörighetsförändringarna. I samband med ett ansökningsärende kan man bli tvungen att överlämna körkortet till Trafiksäkerhetsverket, om sökanden har ett körkort från tidigare. I praktiken ska det överlämnas till serviceproducenten. När en serviceproducent sköter uppdraget ska körkortet lämnas till denne. I samband med körförbud överlämnas det till polisen. Giltighetstiden för intyg över förarexamen som bevis på körkort förlängs från en månad till sex månader på grund av eventuella dröjsmål när körkortskortet skickas in. Kortet levereras i medeltal inom en vecka. Det är nödvändigt att förlänga giltighetstiden på grund av exceptionella situationer och t.ex. när körkortskategori höjs minskar det behovet av att ansöka om temporärt körkort, eftersom intyget inte blir för gammalt. Förlängningen betjänar också eventuella dröjsmål i samband med behörighetsöverföringen. Intyget godkänns som bevis på körkort i stället för körkort endast i Finland med undantag av Åland.

8 §. Behörighet i anslutning till körkort, körkortstillstånd och vissa andra tillstånd. Det föreslås att bestämmelserna om ändring av körkortskategori flyttas från 8 § till 15 a §.

I den nya 8 § föreslås bestämmelser om arbetsfördelningen mellan polisen och Trafiksäkerhetsverket, om det inte bestäms något annat i enskilda fall i lagen. Lagen kan i vissa fall innehålla delad behörighet, då någondera myndigheten kan ha rätt att vidta vissa åtgärder, om det sker i samband med befogenheter som föreskrivits för dem.

I 1 mom. föreskrivs om Trafiksäkerhetsverkets befogenheter att bevilja körkort och tillstånd. Momentet ska förutom körkort och körkortstillstånd gälla de tillstånd enligt körkortslagen som nämns i momentet och som krävs för att köra fordon eller ge förarutbildning med undantag för tillstånd att driva bilskola. Det föreskrivs särskilt om tillstånd att driva bilskola och där är Trafiksäkerhetsverket sedan tidigare behörig myndighet. Även uppgiften att fastställa internationellt körkort överförs från polisen till Trafiksäkerhetsverket, som har tillgång till det register som behövs för uppgiften.

Bestämmelser om polisens befogenheter föreslås i 2 mom. Polisen ska meddela kör-

förbud och andra påföljder som riktar sig mot körrätten och återkalla de tillstånd som avses i paragrafen med undantag för körkortstillstånd. Polisen svarar också för övervakningen av körkortsinnehavarnas hälsotillstånd och körskicklighet. För att utreda om villkoren för körkort är uppfyllda kan polisen bestämma att ett nytt läkarutlåtande eller intyg över nytt körprov ska visas upp. Om villkoren för körkort inte längre uppfylls, kan polisen meddela körförbud. Trafiksäkerhetsverket kan kräva och serviceproducenten förmedla begäran om ett nytt läkarutlåtande, om det rekommenderas i läkarutlåtandet eller om Trafiksäkerhetsverket annars på grund av information som det fått har bestämt att ett sådant utlåtande ska krävas genom att göra en anteckning om saken i registret. Bestämmelser om krav på ytterligare läkarutlåtande i samband med ett ansökningsärende föreslås i 10 och 27 § och de gäller komplettering av ansökan.

Enligt 3 mom. ska Trafiksäkerhetsverket ha rätt att omhänderta ett körkort som misstänks vara förfalskat i samband med körkortsförfarandet. Det är i första hand fråga om en situation där ett utländskt körkort byts ut mot ett finländskt. Hittills har polisen i egenskap av tillståndsmyndighet gjort en anmälan om brott i ärendet och omhändertagit det misstänkta körkortet. Kortet har sänts till Central kriminalpolisens kriminaltekniska laboratorium för undersökning. Äkthetsundersökning kan inte göras utan det ursprungliga dokumentet. För att detta ska kunna vara fallet även i fortsättningen måste Trafiksäkerhetsverket ha motsvarande rätt att omhänderta körkort. Uppgiften kan inte alls ges en serviceproducent utan denna befogenhet tillkommer Trafiksäkerhetsverkets tjänstemän.

8 a §. Serviceuppgifter i anslutning till körkortstillstånd, körkort och vissa andra tillstånd. I 1 mom. föreslås ett bemyndigande att sköta de uppgifter som avses i 8 § som serviceuppgifter. I momentet begränsas de uppgifter som kan skötas av serviceproducenten. Uppgifterna kan omfatta att ta emot ansökningar och att vidta behandlingsåtgärder som behövs på grund av detta, t.ex. införa uppgifterna i registret och förmedla begäran om tilläggsutredningar samt ta hand om kundtjänsten för att ge råd som gäller t.ex.

ansökningsprocessen. I praktiken ska körkorts- samt tillståndsprövningsprocessen gå framåt enligt de anteckningar som förs in i registersystemet. Trafiksäkerhetsverket svarar för programmering av registret och vilka uppgifterna behövs i olika processer och vilka uppgifterna kan leda till det att det ansökta körkortet eller tillståndet beviljas. Då förutsättningarna för beslutsfattandet uppfylls fattas beslutet i registersystemet och processen för att leverera den ansökta handlingen sätts igång av registret. Om kraven för beviljandet inte uppfylls eller om det är fråga om att återkalla körkortstillståndet fattas beslutet av verket såsom förvaltnings och ändringsökningsförfarandet förutsätter

Uppgifterna av serviceproducenter ska inte förutsätta självständig prövning. Serviceproducenten ska mata uppgifterna i registret enligt ansökningshandlingarna samt förmedla begäran om tilläggsutredningar om sådana behövs. Om beviljandet ska förutsätta bedömning av lämpligheten eller om där finns oklarheter t.ex. i tolkning av läkares slutsats som försvårar matning av uppgifterna i registret ska ansökan flyttas vidare till verkets kö. Att hälsokraven uppfylls eller behovet av ytterligare läkarutlåtande ska konstateras utifrån det läkarutlåtande som fogats till sökandens ansökan eller utifrån en uppgift som Trafiksäkerhetsverket antecknat i registret på grund av information som annars kommit till verkets kännedom. Till den del som behandlingen av ansökan förutsätter bedömning av personlig lämplighet, vilket sker på grund av straffuppgifter eller annan personlig olämplighet som framgår av polisens register, ska Trafiksäkerhetsverket anteckna i registeruppgift om lämplighetskravet uppfylls. Serviceproducenten kan också i detta fall ta emot ansökningarna och vidta de åtgärder som inlämnande av ansökningar av dem förutsätter. Trafiksäkerhetsverket får de uppgifter som behövs för lämplighetsbedömningen ur polisens register. I serviceuppgifterna kan också ingå att leverera det färdiga dokumentet till sökanden, om det sker personligen och i detta fall ta emot gamla körkortet som sökanden har. Körkort och färdskrivarkort sänds numera i regel per post till sökanden och avsikten är att utöka postningen i fråga om alla tillstånd. I momentet ingår också

krav på att uppgifterna ska skötas i Finland och att serviceproducenten ska vara verksam här. Kravet hindrar inte att en utländsk serviceproducent ansöker om att få sköta uppgifterna, men den ska då ha ett verksamhetsställe i Finland. Detta är nödvändigt för att säkerställa att lagstiftningen tillämpas korrekt vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att upphandlingslagen ska tillämpas på upphandling av tjänster och bemyndigande att förena uppgifterna med annan service som Trafiksäkerhetsverket skaffar. I momentet begränsas ändå tillämpningen av upphandlingslagen vad gäller uppgifter som sköts som underentreprenader. En bestämmelse om ärendet ingår också i 1 mom. Trafiksäkerhetsverket ska avtala med alla serviceproducenter om att de sköter uppgifterna själva. Många uppgifter som verket sköter för närvarande och som kan skötas som serviceuppgifter har med stöd av de nuvarande bemyndigandena förenats med service som gäller förarexamensverksamhet.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om serviceproducentens tillförlitlighet och de resurser som skötseln av uppgifterna förutsätter. Kravet på datasäkerhet gäller både dokument och lokaler. I kravet om tillräcklig beredskap ingår krav om datakommunikationsförbindelser och nivå på datasystemet av god kvalitet utan att särskilt betona det.

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan personal, sådana datakommunikationsförbindelser och sådan nivå på datasystemet samt sådan övrig teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

I 4 mom. föreskrivs om kraven i det avtal som ska ingås med serviceproducenten så att uppgifterna sköts på behörigt sätt och kraven på god förvaltning uppfylls vid skötseln av uppgifter som är förenade med offentlig makt. I momentet betonas den registeransvariges ansvar för att när t.ex. personuppgifter behandlas i samband med skötseln av uppgifter för Trafiksäkerhetsverkets räkning är verket i egenskap av registeransvarig ansvarigt för att behandlingen av personuppgifter är

lagenlig. Då ska det särskilt säkerställas att serviceproducenterna och deras anställda uppfyller t.ex. aktsamhetsplikten i 5 § och skyddsplikten i 32 § i personuppgiftslagen samt andra dataskyddsförpliktelser. Enligt de nämnda paragraferna ska den som i egenskap av självständig näringsidkare handlar för den registeransvariges räkning eller till vilken den registeransvarige lämnar ut uppgifter genom teknisk anslutning, innan behandlingen av uppgifter inleds ge den registeransvarige tillbörliga utredningar och förbindelser och i övrigt tillräckliga garantier för att personuppgifterna skyddas på det sätt som avses i paragrafen. Man ska avtala närmare om dessa omständigheter i avtalet. När överföring av uppgifter via datanät ingår i uppgifter som hänför sig till behandlingen av personuppgifter, ska särskild uppmärksamhet fästas vid skyddet av uppgifterna. Teleförbindelserna ska då vara krypterade på så sätt att skyddsplikten uppfylls på behörigt sätt när personuppgifter överförs. Närmare bestämmelser om avtalets innehåll ingår i förslaget till 8 b §. I momentet föreslås också en förpliktelse att övervaka serviceproducentens verksamhet och till serviceproducenten förpliktelse att ge den information som behövs för övervakningen. I detta syfte har verket rätt att företa inspektioner men dock inte på en hemfridskyddad plats.

I 5 mom. föreslås bestämmelser om den lagstiftning som ska tillämpas när uppgifterna sköts och varmed säkerställs att kravet på god förvaltning uppfylls. De gäller bl.a. hemlighållande och behandling av personuppgifter samt offentlighet för och arkivering av dokument samt den språklagstiftningen genom vilken medborgarnas rätt att använda sitt språk hos myndigheterna säkerställs i enlighet med grundlagen. Serviceproducenten och dennes anställda får behandla kundernas personuppgifter i enlighet med personuppgiftslagen endast på det sätt som behövs för att sköta uppgifterna, och de får inte i strid med lag för utomstående röja personuppgifter som har kommit till deras kännedom när de skött uppgifter eller utnyttjat dem eller använda dem för att skada andra. I 38 kap. 9 § i strafflagen ingår en straffbestämmelse om personregisterbrott som gäller bl.a. behandling av personuppgifter i strid med person-

uppgiftslagens bestämmelser om ändamålsbundenhet, känsliga uppgifter, personbeteckning eller behandling av personuppgifter. I momentet föreslås bestämmelser om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar enligt skadeståndslagen för serviceproducenten och dennes anställda.

8 b §. *Avtal om serviceuppgifter.* I 1 mom. intas de andra omständigheter som det utöver det som föreskrivs i 8 a § ska avtalas om med serviceprodukten i avtalet, och som har väsentlig inverkan på att uppgifterna sköts korrekt. I avtalet ska man avtala om verksamhetsområdet och servicenivån i området, om kraven på lokaler, datakommunikationsförbindelser och andra resurser som behövs i verksamheten, nivån på de datasystem som förutsätts för att sköta uppgifterna och om den datasäkerhet som ska iaktas i verksamheten bl.a. för att de krav som avses i 8 a § 4 mom. ska uppfyllas samt om de krav som hänför sig till användningen av fordonstrafikregistret när uppgifterna sköts. I avtalet ska man komma närmare överens om de förfaranden som serviceproducenten ska tillämpa för att säkerställa att de som sköter uppgifterna har den yrkesskicklighet, den förmåga och de kunskaper som behövs för att sköta uppgifterna i enlighet med de krav som gäller dem. I avtalet ska man också klarlägga de förpliktelser som övervakningskraven medför för serviceproducenten, för att man ska kunna säkerställa att inspektioner genomförs och är effektiva. Dessutom ska i avtalet intas skyldighet för serviceproducenten att meddela sådana förändringar som kan vara av väsentlig betydelse för en korrekt skötsel av uppgifterna, så att man kan förbereda sig på eventuella hinder för skötseln av uppgifterna. Enligt 12 punkten ska vid skötseln av uppgifterna också andra bestämmelserna som ankommer på myndigheterna att tillämpa iaktas såsom t.ex. statsrådets förordning om informationssäkerheten inom statsförvaltningen.

8 c §. *Hur ansökningsärenden som gäller körkortstillstånd, körkort och vissa andra tillstånd väcks.* I paragrafen föreskrivs om hur ansökningsärenden väcks. Enligt 1 mom. ska ansökningar som avses i 8 § 2 mom. lämnas till en serviceproducent som Trafiksäkerhetsverket anvisar vars uppgift är att

mata ansökningarna i registret. För dessa uppgifter finns inte personresurser i verket. En förteckning över serviceproducenter ska finnas t.ex. på verkets webbplats. Inlämnande av ansökningar är inte bundet till exempel med serviceproducenten på sökandens boplatser. Ansökningen kan uträttas också elektroniskt.

I 2 mom. föreskrivs om inlämnande av anmälningar som gäller tillstånd att driva bilskola. Dessa ansökningar och anmälningar ska på samma sätt som för närvarande lämnas till Trafiksäkerhetsverket. På motsvarande sätt kan ett läkarutlåtande som krävs som bilaga till ett ansökningsärende enligt 1 mom. lämnas till verket, om av det framgår mera ingående uppgifter om sökandens hälsotillstånd än vad som har varit avsikten och sökanden av denna orsak inte vill överlämna det till serviceproducenten. Möjligheten att lämna en läkarutlåtandebilaga till Trafiksäkerhetsverket begränsas till situationer där utlåtandet innehåller andra uppgifter som beskriver sökandens hälsotillstånd än läkarens ställningstagande till om personen i fråga uppfyller de medicinska kraven för körkort eller tillstånd eller inte. Läkarutlåtande ska kunna lämnas till verket först i det skede när ansökan i övrigt har väckts för att bilagan ska kunna hänföras till sökanden i systemet. Ärendet ska då behandlas i Trafiksäkerhetsverket och i systemet förs endast in uppgift om huruvida det till denna del föreligger något hinder för att bevilja det ansökta kortet eller tillståndet.

8 d §. Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet. Syftet med tillförlitlighetskravet är att garantera allmän tillförlitlighet för verksamheten och aktörerna. Enligt 1 mom. ska serviceproducentens tillförlitlighet inom verksamhet som bedrivs i bolagsform bedömas via de aktörer som nämns i paragrafen och brott som de eventuellt begått eller deras ekonomiska problem. I dominerande ställning kan vara t.ex. en aktieägare som utövar betydande rösträtt i företaget eller den som innehar prokura.

Ett villkor för tillförlitlighet ska vara att personens agerande inte ger anledning att betvivla hans eller hennes lämplighet för uppgiften. Ett hinder ska vara att personens tidigare eller nuvarande agerande anses visa på

uppenbar avsaknad av lämplighet att sköta uppgiften. Exempelvis näringsförbud eller en utomstående kreditvärderares uppgift om kreditanmärkningar kan anses visa på uppenbar olämplighet för uppgiften, eftersom det måste förutsättas att serviceproducenten är solvent. Uppenbar olämplighet ska inte förutsätta att straff dömts ut och det har inte satts någon tidsgräns för det tidigare agerande som ska beaktas till skillnad från de allvarliga gärningar som nämns i paragrafen och för vilka straff dömts ut. Agerandets eller tidigare agerandes inverkan på tillförlitligheten ska bedömas från fall till fall när serviceproducent väljs och även under verksamheten. Även en gärning som ännu inte vunnit laga kraft ska kunna beaktas med stöd av paragrafen. Samma bestämmelse ska inte heller hindra att sådant agerande beaktas beträffande vilket det har gått längre tiden sedan domen meddelades än vad som föreskrivs i paragrafen.

Enligt 2 mom. ska serviceproducenten ansvara för sina anställdas kompetens och tillförlitlighet. Detta är nödvändigt på grund av uppgifternas natur och den information som hanteras. När serviceproducentens anställda sköter tillståndsuppgifter ska det inte kunna ställas lika stränga tillförlitlighetskrav på dem som på förarprövare, eftersom det i deras uppgifter krävs bl.a. körrätt och provning i anslutning till godkännande och efterkännande av provprestationen och undersöker andra än myndigheter inte har möjlighet att få t.ex. uppgifter ur straffregistret. Serviceproducenten ska ansvara för att de anställda är medvetna om de omständigheter som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, t.ex. att sökandes personuppgifter som kommit till ens kännedom i samband med skötseln av uppgifterna ska hemlighållas och behandlas på behörigt sätt, att skötseln av uppgifterna är förenad med tjänsteansvar och att brott mot bestämmelserna leder till straff. Serviceproducenten ska bedöma om de som sköter uppgifterna har förutsättningar att agera i enlighet med kraven och besitter den tillförlitlighet som behövs, t.ex. utifrån personens agerande. Exempelvis om någon har skött registreringsuppgifter och då gjort sig skyldig till en straffbar gärning ska det anses visa på uppenbar olämplighet.

lighet att sköta uppgiften. Det ska inte vara nödvändigt att ställa solvenskrav på serviceproducentens anställda. När tillförlitligheten bedöms ska bedömningen av personens agerande och eventuella straff som arbetsgivaren känner till utgå ifrån att det allmänna förtroendet för att offentliga förvaltningsuppgifter sköts på korrekt sätt inte äventyras.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om erhållande av de straffuppgifter som behövs för att bedöma serviceproducentens tillförlitlighet. Bestämmelser som myndigheternas rätt att få straffuppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993). Enligt 4 a § i den lagen kan ur straffregistret lämnas ut uppgifter för sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet. Enligt 5 § kan Rättsregistercentralen lämna ut uppgifter ur straffregistret även i maskinläsbar form eller genom teknisk anslutning för de sådana ändamål som nämns ovan, om detta med beaktande av behovet av att använda uppgifterna och nödvändiga skyddsåtgärder är motiverat.

9 §. Att ansöka om körkortstillstånd. Det föreslås att paragrafen ses över på grund av behörighetsförändringarna. Det föreslås att till 1 mom. fogas kravet på ett enda körkort, som kommer från körkortsdirektivet. Enligt Europeiska kommissionens åsikt framgår principen inte helt klart av lagen. I direktivet begränsas inte körkort enbart till körkort som getts i andra medlemsstater eller EES-stater. En person ska således kunna ha t.ex. bara ett körkort som getts i en medlemsstat eller en annan avtalsstat. När det gäller andra körkort är det inte nödvändigt att begränsa sådana kort som inte godkänns i Finland, dvs. som inte medför rätt att köra här eller som inte kan utnyttjas för att få tillträde till examen eller när man byter körkort. Om ett körkort inte ger rätt att köra i Finland finns det ingen orsak att ta bort det. Bestämmelser om godkännande av utländska kort finns i 59–61 §. Hittills har det föreskrivits om ettkortsprincipen genom bestämmelserna om överlämnande av körkort, men det anses inte uppfylla direktivets krav. Enligt nuvarande praxis ska det tidigare körkortet överlämnas i samband med att man får ett finländskt körkort. Denna överlämningssskyldighet gäller inte sådana körkort som inte ger rätt att köra i Finland

och som inte heller annars kan utnyttjas när man skaffar körkort. Innehavarna av sådana körkort ska skaffa ett finländskt körkort enligt det normala förfarandet genom att genomgå förarutbildning och avlägga examen. Bestämmelserna om överlämnande förblir oförändrade. I momentet stryks bestämmelsen om behörighet, eftersom en bestämmelse om Trafiksäkerhetsverkets behörighet föreslås i 8 §.

I enlighet med 3 mom. ska ansökan också kunna lämnas in elektroniskt. Bestämmelsen om hur man bevisar sin identitet i samband med körkortsförandet förblir oförändrad.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. som gäller när tillståndsansökan förfaller av orsaker som beror på sökanden. Bestämmelsen gör det möjligt att avföra ansökningsärenden som blivit på hälft ur registret ett år efter det att ansökan gjordes. Tidigare infördes körkortstillstånd i trafikdatasystemet, men inte enbart ansökningar. Sålunda kunde en ansökan vara inlämnad till polisen, men den kunde sakna de bilagor som förutsätts för att den ska kunna behandlas. Om sökanden inte lämnade in de begärda bilagorna kom man inte åt att avgöra ansökan. Nu förs ansökningarna in i fordonstrafikregistret och därför kan de förbli anhängiga om man inte kommer åt att behandla dem av någon orsak som beror på sökanden. Tack vare bestämmelsen förfaller anhängiga ärenden inom den föreskrivna tiden, varvid de kan avföras ur systemet och de förbli inte anhängiga i systemet i onödan. En tidsfrist på ett år för att komplettera ansökan vore skälig och tillräcklig och sökanden lider ingen rättsförlust. Förfarandet minskar också den administrativa byråkratin och effektiviserar verksamheten. Bestämmelsen om ansökan om körkort eller körkortstillstånd i 5 mom. motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 1 mom. I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak.

10 §. Bilagor till ansökan. Det föreslås att bestämmelsen om förnyelse av körkort i 1 mom. 1 punkten flyttas till 27 § och bestämmelsen om hälsointyg för unga till 3 mom. I punkten föreslås en preciserad bestämmelse om grunden för att kräva nytt läkarutlåtande. Det ska bestämmas att ansökan ska kompletteras med ett nytt läkarutlåtande, om det har

antecknats att ytterligare utlåtande behövs i det läkarutlåtande som sökanden lämnat in. Serviceproducenten kan förmedla begäran om att ansökan ska kompletteras genast när den lämnas in. Begäran om nytt utlåtande ska också kunna grunda sig på en omständighet som annars kommit till Trafiksäkerhetsverkets kännedom och som ger verket anledning att bestämma att ett nytt utlåtande ska begäras. Då antecknas det i registret att ansökan ska kompletteras med ett nytt läkarutlåtande och serviceproducenten kan se detta i registret. Ett villkor för att ansökan ska kunna behandlas är att den har kompletterats. Samma grunder gäller 2 mom. 1 punkten. I övrigt ändras inte 1 mom. 1 punkten i sak.

Ändringen av 3 punkten gör det möjligt att använda ett namnteckningsprov som finns infört i registret utan att ett nytt fogas till ansökan. Fotografi och namnteckningsprov finns för närvarande i systemet och om körkort söks t.ex. i stället för ett försvunnet, då det inte sker några förändringar i uppgifterna på samma sätt som t.ex. vid namnändring, ska ärendet kunna skötas elektroniskt.

Det föreslås att till 3 mom. flyttas en bestämmelse om användning av hälsointyg för unga, som i sak motsvarar den nuvarande 1 mom. 1 punkten. Tidsfristen på sex månader ska inte tillämpas på hälsointyg för unga och det ska fortfarande kunna användas endast vid ansökan om körkort i grupp 1. Hälsointyg för unga ska vara försedda men en anteckning om giltighetstiden. Ändringen hänför sig till de föreskrivna befogenheterna att fastställa formulär för blanketter.

Det föreslås att till 4 mom. överförs den bestämmelse om utvidgat läkarutlåtande för äldre sökande som nu ingår i 27 §. Ålderskravet gäller sökanden när ansökan överlämnas till myndigheten eller serviceproducenten eller när den annars registreras som ankommen.

Det föreslås att 5 mom. ses över på grund av den föreslagna behörighetsförändringen. Till momentet ska också fogas en bestämmelse om förfarandet hur anmälningarna ska göras. Förfarandet är motsvarande som gäller inlämning av ansökningar.

I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak.

11 §. Undantag från kravet på körkortstillstånd. På grund av förslaget att upphöra med

användningen av kortvarigt körkort upphävs 1 mom. 1 och 2 punkten samt i anslutning till dem 3 mom. Det föreslås att 2 mom. ses över till följd av ändringarna i 1 mom. I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak.

12 §. Villkor för körkortstillstånd. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten upphävs. Punkten hänför sig till bedömningen av en persons hälsomässiga förutsättningar och lämpar sig som en uppgift för läkaren i enlighet med 1 punkten. Motsvarande krav ingår bland de medicinska kraven i bilaga III till körkortsdirektivet. På grund av de föreslagna behörighetsförändringarna skulle det vara problematiskt för den nya tillståndsmyndigheten att bedöma tillståndsvillkoren separat från de medicinska kraven. Uppgiften skulle förut-sätta uppgifter ur polisregister, som bara polisen har rätt att använda, och även uppgifter ur sådana straffregister som bara Trafiksäkerhetsverket kan ha rätt att använda. Förfarandet skulle öka arbetsbördan kännbart. Det är fråga om ett krav som överlappar de medicinska kraven och som det föreslås att beaktas effektivare vid läkarundersökningen genom den ändring som föreslås i 21 § 1 mom. och anvisningar som Trafiksäkerhetsverket meddelar de läkare som utför undersökningarna. Varje år behandlas ungefär 500 dylka fall där det har behövs särskilda åtgärder från polisens sida. Ändringen bedöms inte ha några konsekvenser för trafiksäkerheten.

Till paragrafens 1 mom. 3 punkten ska vid sidan av körförbudet fogas andra åtgärderna som riktade mot körkort i någon annan EU- eller ETA-stat ska utgöra ett hinder för att bevilja ett körkortstillstånd enligt kraven av körkortsdirektivet.

Det föreslås att 1 mom. 5 punkten upphävs. Att man gjort sig skyldig till förande av motordrivet forskaffningsmedel utan behörighet ska inte längre vara ett hinder för beviljande av körkortstillstånd. Enligt den gällande bestämmelsen har man kunnat avvika från bestämmelsen av särskilda skäl och bevilja tillstånd, vilket kan ge upphov till olika praxis. Det är svårt att ge en heltäckande definition av särskilda skäl, och därför föreslås att den extra påföljden stryks. Även de föreslagna behörighetsförändringarna talar för att förfarandet bör upphöra. Förfarandet upplevs som till tilläggsstraff. För gärningen påförs nor-

malt straff, vilket ska anses vara tillräckligt. Detta ska dock inte längre vara en grund för att skjuta fram erhållandet av körkort eller höjning av körkortskategorin.

Eftersom 1 mom. 2 punkten upphävs föreslås att 2 mom. ses över. Bestämmelsen ska i fortsättningen gälla endast körkortstillstånd som villkoras med alkoholås på hälsomässiga grunder. Det föreslås att bestämmelsen om alkoholåsövervakad körrätt i samband med rattfylleri ska ingå i 15 a § som gäller ändring av körkortskategori. Skyldigheten att använda alkoholås ska gälla alla körrättskategorier. I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak.

13 §. Avgörande av ansökan om körkortstillstånd. Till följd av att Europeiska unionens körkortssystem införts föreslås att 2 mom. preciseras. Körkortsdirektivet tillåter en person att ha bara ett körkort. Direktivet förutsätter att en medlemsstat vägrar att bevilja körkort, om sökanden har ett körkort från tidigare eller har meddelats körförbud i någon annan medlemsstat. Om det finns grundad anledning att misstänka att sökanden har ett körkort från tidigare, ska medlemsstaten kontrollera saken med hjälp av EU:s körkortssystem.

14 §. Beviljande av körkortstillstånd. Det föreslås att 1 mom. upphävs till följd av den behörighetsbestämmelse som föreslås i 8 §.

Det föreslås att 3 mom., som gäller körkortstillståndets giltighetstid, ändras för att förenhetliga giltighetstiden för körkortstillstånd. Den särskilda giltighetstiden för kategori B orsakar i praktiken svårigheter både för medborgarna och i registersystemet. Körkortstillstånd för kategori B och C söks ofta samtidigt. Till följd av den ordning i vilken körkort tas och åldern för inledande av utbildning för kategori B leder den kortare giltighetstiden för kategori C ofta till att nytt körkortstillstånd söks när giltighetstiden på ett år gått ut. Även i registersystemet förorsakar ändringarna extra arbete och kostnader. Giltighetstiderna divergerades i samband med att åldern för inledande av utbildning för kategori B tidigare lades.

15 §. Återkallelse av körkortstillstånd. Till följd av de föreslagna behörighetsförändringarna ska Trafiksäkerhetsverket återkalla körkortstillståndet, om villkoren inte längre upp-

fylls. Trafiksäkerhetsverket ska vara behörigt när det gäller ansökningsärenden.

Körkortstillståndet ska dock inte längre återkallas till följd av att körförbud meddelats. För närvarande kan polisen i samband med ett körförbudsärende höra körrättsinnehavaren även vad gäller återkallelse av tillståndet. I fortsättningen, när behörigheten delas upp, ska Trafiksäkerhetsverket höra körrättsinnehavaren för återkallelse av tillståndet. Eftersom det inte finns någon regional organisation skulle det vara problematiskt att höra körrättsinnehavaren personligen. På grund av de åtgärder som hänför sig till uppledningen av behörigheten vore det även tidsmässigt problematiskt att sköta saken. Vid korta körförbud kan körrätten redan ha återställts innan den andra myndigheten konkret återkallar tillståndet. Den föreslagna ändringen minskar det administrativa arbetet och kostnaderna för kunden. Examensmottagaren känner till körförbudet via registret och körkortsförfarandet kan inte fortgå innan villkoren är uppfyllda, oberoende av körförbudet.

15 a §. Ändring av körkortskategori. Det föreslås att bestämmelsen om ändring av körkortskategori flyttas från 8 § till 3 kap. I paragrafen företas de ändringar som motsvarar de föreslagna behörighetsförändringarna och preciseras det förfarande som ska iaktas när kategorin ändras.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse som motsvarar nuvarande ändring av körkortskategori. 2 mom. föreslås gälla förfarandet i anslutning till övervakad körrätt för ändring av körrättskategorin eller körrättskategorierna i överensstämmelse med de fordon som personen i fråga har körrätt för under tiden med alkoholåsövervakad körrätt. Lagen om alkoholåsövervakad körrätt ska innehålla de fordon som dylik övervakad körrätt kan ges för. Förfarandet innebär alltid att körrätten förblir oförändrad eller begränsas, det medför inte rätt att avlägga en ny kategori. Körrätten ska fortfarande kunna gälla enbart fordon i grupp 2 utan körrätt för kategori B, om alkoholås installeras t.ex. endast i ett tungt fordon som behövs i arbetet. Om körkort för tunga fordon då ges utan körrätt för kategori B, ska körrätten gälla endast i Finland, eftersom EU:s lagstiftning inte känner till körrätt för

tunga fordon utan kategori B. Bestämmelsen förblir oförändrad i sak.

I 3 mom. ingår bestämmelser om återställelse av körkort, som är oförändrade i sak.

I 4 mom. ingår en förpliktelse att överlämna det körkort som ändrats till polisen. Det körkort som motsvarar den nya körrätten ska i enlighet med de föreslagna behörighetsprinciperna hämtas hos Trafiksäkerhetsverket. Polisen fattar beslutet om ändrad körkort och kan i anslutning därtill ge ett temporärt körkort, om körrättsinnehavaren vill ha ett sådant innan han eller hon får det egentliga körkortet som ska hämtas hos Trafiksäkerhetsverket. Ett temporärt körkort kan inte överlämnas om till sökanden överlämnas t.ex. ett körkort som motsvarar den återställda körrätten och som polisen omhändertagit tidigare.

16 §. Villkor och begränsningar i körkort. Det föreslås att det inledande stycket i 1 mom. ändras på grund av den behörighetsbestämmelse som föreslås i 8 § och att den nuvarande hänvisningen till 8 § ändras till en hänvisning till 15 a § eftersom paragrafen flyttas. I 2 och 3 punkten föreslås omnämnanden som anger polisens behörighet. Det föreslås att till 2 punkten fogas ett omnämnande av körprov, där körkortet kan villkoras med manöverorgan på samma sätt som på grund av körprovet. Dessutom fogas till punkten en hänvisning till 7 § 6 mom., som innehåller ett bemyndigande med stöd av vilket det har utfärdats bestämmelser som begränsar ställandet av villkor som gäller automatväxel, om förmågan att använda växel redan har påvisats redan tidigare i enlighet med kraven. Bestämmelsen baserar sig på körkortsdirektivet.

Det föreslås att till 1 mom. fogas en ny 4 punkt, som handlar om att det första körkortet för bil, dvs. körkortet för kategori B, ska villkoras med att intyg över erhållen förarutbildning för de fortsatta delarna ska inlämnas till Trafiksäkerhetsverket inom föreskriven tid efter att körrätten erhållits. Villkoret hänför sig till förslaget att slopa det kortvariga körkortet och syftet är att de som tar körkort ska skaffa sig den kompetens som hänför sig till körkortet. Tidsfristen för inlämnande av intyg som visar att man fått utbildning för de fortsatta delarna motsvarar den nuvarande

giltighetstiden för kortvarigt körkort, dvs. två år från erhållande av den första körrätten för bil. Underlåtenhet att iaktta villkoren ska med stöd av 93 § 1 mom. 1 punkten kunna bestraffas som körkortsförseelse och gärningen ska också beaktas som en grund för meddelande av körförbud. Personen i fråga ska meddelas körförbud tills vidare tills han eller hon uppfyller de föreskrivna villkoren. Det föreslås att kriminaliseringen av gärningen kopplas till körning av fordon. Villkoret ska gälla sådana körrättsinnehavare som fortsätter att köra utan att slutföra förarutbildningen i enlighet med kraven eller bevisa att den slutförts på behörigt sätt. Det nämnda villkoret hänför sig endast till kategori B och avläggande av den. Andra avlagda körkortskategorier gäller i enlighet med hur de tagits. Således ska ett motorcykelkörkort som fåtts för 15 år vara i kraft oberoende av om intyg över utbildning för kategori B har visats upp eller inte.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., som gäller befogenheterna att uppställa villkor och begränsningar. Trafiksäkerhetsverket ska vara behörigt i samband med behandlingen av ansökningar. Polisen ska dock i samband med en åtgärd som ankommer på den kunna ställa upp nödvändiga villkor och begränsningar. Detta kan vara fallet t.ex. när körkortskategorin ändras i samband med att förarens hälsotillstånd kontrolleras. En begränsning som gäller användning av fordon som är utrustat med manöverorgan ställs i enlighet med utrustningen i det fordon som används i det praktiska provet eller provet på körförmåga, om det är nödvändigt enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av 7 § 6 mom. I 3 § 2 mom. i statsrådets förordning om körkort bestäms om de fall där begränsningen används för närvarande. Till körkort för tunga fordon har sedan januari 2013 till följd av ändringen av körkortsdirektivet inte längre fogats någon begränsning som gäller körning av automatväxlat fordon, även om examen skulle ha avlagts med ett automatväxlat fordon, om examen för minst kategori B har avlagts med ett fordon med manuell växel. Examensmottagaren ska anteckna saken i registret som en del av uppgifterna om förarexamen, och på denna grund överförs begränsningen till körrätten. Till 5

mom. fogas en hänvisning till 1 mom. 4 punkten, och inte heller det förslag som avses där ska antecknas så att det syns i körkortet. I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak.

17 §. Medicinska krav för körkort i grupp 1. I 2 mom. inskrivs i enlighet med den allmänna motiveringen de befogenheter som föreslås bli överförda till Trafiksäkerhetsverket att meddela närmare bestämmelser om hur kraven på förarens hälsa uppfylls och om de kontroller som ska göras för dem och deras innehåll. De närmare bestämmelserna om kontrollerna och deras innehåll kan gälla t.ex. olika metoder för att undersöka att kraven på synskärpa är uppfyllda och krav i anslutning till dem, undersökning av synfältet separat för bägge ögonen eller med bägge ögonen, på det sätt man kan förfara i fråga om grupp 1.

I anslutning till den föreslagna ändringen preciseras kravet på synfält i 1 mom. 2 punkten. Synfältet ska uppfylla minimikraven i körkortsdirektivet så att synfältet inte i någon väsentlig grad försämrar personens förmåga att köra ett fordon i kategori 1. Körkortsdirektivet gör det möjligt att avvika från minimikraven av grundad anledning med stöd av en specialitläkare och eventuellt ett praktiskt prov. I 2 mom. föreskrivs om undantag från villkoren av särskilda skäl. Undantaget ska vara motiverat i det aktuella fallet och det får inte i väsentlig grad försämra personens förmåga att riskfritt köra fordonet på det sätt som krävs i 2 punkten. Det föreslås att 3 punkten ses över till följd av ändringen av 2 punkten. När social- och hälsovårdsministeriets bemyndigande att utfärda förordning försvinner på grund av den föreslagna behörighetsförändringen upphävs den förordning som ministeriet utfärdat om körhälsa.

18 §. Medicinska krav för körkort i grupp 2. I 2 mom. föreslås en motsvarande behörighetsförändring som i 17 §. Till följd av ändringen ändras kravet på synfält i 1 mom. 2 punkten. Synfältet ska uppfylla kraven i körkortsdirektivet så att förmågan att köra fordonet inte försämras i väsentlig grad på grund av synfältet. För förare i grupp 2 har kravet på synfält uppställts separat för vardera ögat.

21 §. Anmälan om förarens hälsotillstånd. Det föreslås att 1 mom. ändras genom att till det fogas ett omnämnande av fortgående

missbruk av berusningsmedel till följd av att 12 § 1 mom. 2 punkten upphävs. Genom ändringen försöker man fästa särskild uppmärksamhet vid missbruk av berusningsmedel vid sidan av andra hälsomässiga villkor när kontroller görs och förhindra att personer med drogbakgrund får körkort i en situation där polisen inte längre kontrollerar en persons bakgrund. I fortsättningen ska läkaren i enlighet med motiveringen till 12 § 1 mom. 2 punkten bedöma förutsättningarna att få körkort även till denna del. Polisen ska åter ha befogenheter att meddela körförbud om de hälsomässiga villkoren inte är uppfyllda. Polisen är rädd för att missbruk av berusningsmedel kan komma fram först i en olycksituation.

I 5 mom. föreslås motsvarande behörighetsförändring som i 17 och 18 §.

22 §. Körkortens giltighetstid. Det föreslås att 1 och 2 mom. ses över för att förtydliga bestämmandet av körkortens giltighetstid i vissa fall. Utom när körkort förnyas ska giltighetstiden bestämmas uteslutande på grund av sökandens ålder. Det avgörande ska vara när ansökan registreras inkomna. När körkort förnyas ska det också vara av betydelse om den föreskrivna åldern uppnås under körkortets giltighetstid oberoende av ansöknings-tidpunkten. Om ansökan görs inom sex månader efter att körkortets giltighetstid gått ut, fortgår körrätten från det att körkortets giltighetstid gick ut. Detta förutsätter också att ansökan har hunnit avgöras före nämnda tidpunkt. På grund av att kortvariga körkort slopas föreskrivs i 16 § 1 mom. 4 punkten om det villkor som ska fogas till det första körkortet för kategori B. Den bestämmelse om fortsatt körrätt från och med den tidpunkt då det tidigare tillståndets giltighetstid gått ut som nu ingår i 27 § 3 mom. flyttas till 27 §. I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak.

23 §. Giltighetstiden för kortvarigt körkort. Det föreslås att paragrafen upphävs till följd av att kortvarigt körkort slopas. Körkort för kategori B ges genast för 15 år, men villkorat med att förarutbildningen ska slutföras inom föreskriven tid. Det straff som påförs för brott mot villkoret ska utgöra en grund för att meddela körförbud tills vidare. I fråga om upprepade gärningar och meddelande av körförbud för dem ska den strängare uppfölj-

ningen av nya förare förseelser liksom nu pågå 2 år efter att han eller hon fått körkort.

24 §. Villkor för att lämna ut körkort. Det föreslås att 1 mom. 3 punkten ändras därför att man avstår från att återkalla körkortstillståndet i samband med att körförbud meddelas.

Det föreslås att 2 mom. 1, 2 och 4 punkten upphävs eftersom kortvarigt körkort slopas. På grund av den ändring som föreslås i 2 mom. ändras hänvisningarna i 5 och 6 mom.

I 3 mom. förenhetligas giltighetstiderna för de i momentet nämnda examen för grupp 2 som avlagts inom försvarsmakten, så att behörigheten kan utnyttjas bättre än nu när man byter till ett civilt kort. Vid sidan av kort för kategori C ska också kort för kategori CE och D kunna vara taget högst tre år tidigare. När det gäller kategori D kan situationen vara densamma som i fråga om kategori C, att personen i fråga har fått endast snabbförvärvad utbildning för grundläggande yrkeskompetens. För kategori CE ges yrkeskompetensutbildning av grundläggande längd, och åldern utgör då inget hinder för att få körkort. I vissa fall, t.ex. när det gäller gruppleddare, räcker tjänstgöringstiden dock inte nödvändigtvis till för att få yrkeskompetensutbildning av grundläggande längd. Genom förslaget främjas möjligheterna för dem som fått förarutbildning inom försvarsmakten att få civilt körkort utan att prestationerna blir föråldrade. Genom EU:s körkortsbestämmelser berörs civilt kort av krav på högre minimialder.

I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak.

25 §. Hinder för att lämna ut körkort. Det föreslås att 2 mom. upphävs eftersom kortvarigt körkort slopas. Eftersom man avstår från att återkalla körkortstillstånd ska körförbud eller temporärt körförbud dessutom utgöra ett hinder för utlämnande enligt 1 mom. 3 punkten. Hindret ska kunna verifieras i registret.

26 §. Utlämnande av körkort. I 1 mom. företas en ändring som motsvarar den föreslagna behörighetsförändringen. I övrigt förblir paragrafen oförändrad.

27 §. Förnyelse av körkort. I paragrafen företas ändringar som motsvarar och följer av de föreslagna behörighetsförändringarna. I det inledande stycket i 1 mom. stryks bestämmelsen om behörig myndighet till följd

av det som föreslås i 8 §. I 1 och 2 punkten hänvisas till de bilagor som föreskrivs i 10 § och till att de ska fogas till ansökan. I 3 punkten preciseras den tidpunkt då den föreskrivna åldern ska vara uppnådd i förhållande till kravet på läkarutlåtande. Kravet på nytt läkarutlåtande ska kunna grundas på en rekommendation eller ett krav i läkarutlåtandet eller t.ex. på information som annars kommit till Trafiksäkerhetsverkets kännedom. Det kan också vara fråga om ett intyg av en specialistläkare, om ett sådant rekommenderas eller förutsätts t.ex. i det läkarutlåtande som fogats till ansökan. En bestämmelse som motsvarar 4 punkten om avläggande av förarexamen flyttas till 3 mom. Avläggande av förarexamen ska inte i detta fall vara ett villkor för förnyelse, utan ett villkor för att körkort ska uppkomma. Det förändrade förfarandet hänför sig till de föreslagna behörighetsförändringarna.

I 2 mom. kvarstår på grund av den ändring som föreslås i 10 § endast en bestämmelse om förnyelse som gäller krav på utvidgat läkarutlåtande för äldre förare. I momentet förtydligas också bestämmelserna om när detta intyg krävs. I fråga om förare i grupp 1 ska utvidgat läkarutlåtande inte krävas om förnyelse söks före utgången av giltighetstiden för ett körkort som är i kraft tills innehavaren fyller 70 år. Om förnyelse söks efter det att den sökande fyllt 70 år och körrättens giltighetstid redan gått ut ska ett utvidgat läkarutlåtande visas upp i samband med ansökan. När körkortslagen stiftades var principen att i fråga om förare i grupp 1 skulle utvidgat läkarutlåtande krävas först vid 75 år. När körkort för grupp 2 förnyas skulle utvidgat läkarutlåtande krävas inte bara när sökanden har fyllt 68 år utan också när nämnda ålder uppnås under körkortets giltighetstid oberoende av vid vilken tidpunkt ansökan om förnyelse har gjorts. Bestämmelserna förblir oförändrade i sak.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om hur förnyad körkort fortgår eller uppkommer. Bestämmelsen om körkort som fortgår från och med utgången av körkortets giltighetstid preciseras så att även beslutet ska fattas före giltighetstidens utgång. Om ansökan har gjorts och avgjorts före giltighetstidens utgång och högst sex månader före denna tidpunkt fort-

går körrätten utan avbrott och det tidigare körkortet kan i enlighet med momentet användas för att bevisa körrätten, om det nya körkortet ännu inte har hunnit levereras. Bestämmelsen om möjlighet att använda det kort som ska förnyas flyttas från det nuvarande 4 mom. Hänvisningen till utfärdande av temporärt körkort stryks som onödig. Temporärt körkort kan alltid utfärdas i enlighet med bestämmelserna. Om giltighetstiden för körkortet går ut innan ansökan görs betyder det alltid att körrätt uppkommer från det att det nya körkortet eller ett temporärt körkort enligt 29 § lämnas ut. Om ny förarexamen i enlighet med momentet krävs för att körrätt ska uppkomma, uppkommer körrätt från det att förarexamen avlagts med godkänt resultat. Bestämmelsen om att förarexamen krävs motsvarar den nuvarande 1 mom. 4 punkten, men den ska inte vara ett villkor för ansökan utan för körrätt. När körkortet förnyas ska det krävas körkortstillstånd, om förnyelse söks efter det att giltighetstiden för körkortet gått ut. Körkortstillstånd som beviljats för förnyelse ska då berättiga till tillträde till examen. Den examenskategori som ska avläggas bestäms utifrån kategorierna i det körkort som ska förnyas. I anslutning till ändringen föreslås att 54 § 3 mom. ändras så att det får utfärdas närmare bestämmelser om examenskraven även när körkortet förnyas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna ska gälla den examenskategori som ska avläggas i det fallet att personen i fråga har körrätt för flera kategorier.

Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar den bestämmelse som för närvarande ingår i 3 mom.

28 §. Duplett av körkort. Det föreslås att det inledande stycket i 2 mom. ändras till följd av det som föreslås i 8 §.

I 3 mom. stryks kravet på att ett körkort som finns kvar ska fogas till ansökan om duplett, eftersom i och med postningsförfarandet ska det gamla körkortet återsändas i det returkuvert som följer med dupletten för att förstöras. I ansökan ska i stället för en redogörelse för att körkortet förkommit eller förstörts nämnas orsaken till ansökan om duplett. Förfarandet medger bättre möjligheter att uträta ärenden elektroniskt. Ett nytt

namnteckningsprov behövs när man ansöker om duplett åtminstone om man bytt namn.

29 §. Temporärt körkort. I 1 och 2 mom. bestäms om behörighetsgränserna när temporärt körkort utfärdas. Polisens befogenheter kan gälla endast en åtgärd som enligt lag ankommer på polisen och i samband med vilken ett temporärt körkort behövs för att genomföra en ändring i körrätten eller för att körrätt ska uppkomma till dess att personen i fråga får ett nytt körkort från Trafiksäkerhetsverket. Ansökan ska lämnas till Trafiksäkerhetsverket. I 4 mom. ingår vidare en bestämmelse om Trafiksäkerhetsverkets befogenhet att fastställa formuläret för blanketten.

30 §. När körkortstillstånd och andra tillstånd förfaller samt förstörande av körkort. I 1 mom., det inledande stycket i 2 mom. och 3 mom. görs ändringar som hänför sig till den föreslagna behörighetsförändringen. Enligt ändringen av 14 § 3 mom. ska 1 och 2 mom. ändras. I 1 mom. är villkoren för att tillstånd ska förfalla att tillståndet inte har lämnats ut inom föreskriven tid. Bestämmelsen möjliggör att sådana tillstånd förfaller som sökanden t.ex. trots begäran inte har kompletterat med utredningar som krävs för behandlingen. 2 mom. 2 punkten upphävs till följd av förslaget att avstå från kortvarigt körkort.

31 a §. Serviceuppgifter som gäller körkort och andra tillstånd. Till 2 mom. fogas en hänvisning till 8 b § om avtal. I övrigt förblir paragrafen oförändrad i sak. Detta gäller också de beredskapskrav för serviceproducenter om vilka bestäms i 8 a § 3 mom.

38 §. Förutsättningar för att få börja i bilskola. Bestämmelsen i paragrafens 3 mom. för att få börja på förarutbildningen för kategorier i grupp 2 flyttas till förutsättningarna som gäller inträde till förarexamen i 54 § 2 mom. 1 punkten. Den som kommer till förarexamen för grupp 2 ska ha körrätt för kategori B. Bestämmelsen motsvarar direktivets krav. Ändringen har inte verkningar till krav om mängder av undervisning i olika körkortskategorier, men ändringen kan underlätta ordning av undervisningen och dess tillgänglighet.

39 §. Undervisningstillstånd för körkort för kategori B. Det föreslås att 1 mom. 5 punkten upphävs. Motsvarande bestämmelse intas i 43 § 2 mom., varvid det faktum att fordonet

är utrustat med manöverorgan för läraren och har godkänts vid ändringsbesiktning är ett villkor för körundervisning, inte för ansökan om undervisningstillstånd. Syftet med de ändringar gällande fordon för undervisningstillstånd som trädde i kraft vid ingången av 2014 var att man vid undervisningen kan använda fordon som uppfyller kraven och de ska inte längre antecknas i undervisningstillståndet. På grund av att bestämmelserna ändrats är det inte längre nödvändigt att uppställa ändringar av fordonet som villkor för tillståndsförfarandet. Om man inte lyckas få tillstånd av t.ex. någon annan orsak är det onödigt att utrusta fordonet.

40 §. Undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B. Det föreslås att 1 mom. 6 punkten upphävs och att motsvarande bestämmelse intas i 43 § 2 mom. på de grunder som nämns i 39 § 1 mom. 5 punkten.

42 §. Beviljande av undervisningstillstånd. I 1 mom. stryks omnämmandet av polisens befogenheter på grund av 8 §.

42 a §. Undervisningstillståndet giltighetstid. I 1 mom. stryks omnämmandet av kortvarigt körkort på grund av förslaget att avstå från kortvarigt körkort.

43 §. Undervisningen med undervisningstillstånd. I 2 mom. intas krav på de fordon som används för körundervisning. Körundervisning ska få ges endast med fordon som uppfyller föreskrivna krav, men det ska inte längre vara ett villkor för tillståndsprocessen att fordonet är utrustat. I övrigt förblir paragrafen oförändrad.

44 §. Återkallelse av undervisningstillstånd. Det föreslås att till det inledande stycket i 1 mom. fogas en bestämmelse om polisens befogenheter för att förtydliga saken.

45 §. Övningstillstånd för motorcykel. I det inledande stycket i 1 mom. ändras Trafiksäkerhetsverket till behörig myndighet. Till 5 punkten fogas av enhetlighetsskäl även ett omnämmande av temporärt körförbud.

47 §. Vem som betraktas som förare vid körundervisning. Till paragrafen ska fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket försummelse av villkoret i 16 § 1 mom. 4 punkten eller körförbud som har meddelats på grund av att villkoret har förbrutits utgör inte hinder för

undervisning inom övningsdelen och fördjupningsdelen. Undantagsbestämmelsen är nödvändig för under övningsdelen och fördjupningsdelen betraktas eleven som förare och den behövs för att körrätten kan återlämnas. Undervisning inom fortsättningsdelarna kan fås endast i bilskola eller av en trafiklärare.

54 §. Villkor för att delta i förarexamen. I 1 mom. 1 punkten stryks kravet på att man ska körkortstillstånd när man kommer till förarexamen. Ändringen gör det möjligt att lämna in ansökan om körkortstillstånd till serviceproducenten när man kommer till teoriprovet, varvid ansökan i allmänhet hinner avgöras före körprovet. Enligt momentet ska den som kommer till det praktiska provet ha körkortstillstånd. Detta ska gälla tillträde till körprovet eller tillträde till manöverprovet, om manöverprov ska avläggas i stället för körprov. Teoriprovet kan avläggas en månad innan ålderskravet uppfylls, om examen innefattar även ett praktiskt prov, från och med vilket körrätten uppkommer. Om kravet är enbart teoriprovet, ska man ha körkortstillstånd när man kommer till teoriprovet och körrätten uppkommer då när teoriprovet har avlagts. Den som kommer till teoriprovet ska då uppfylla ålderskravet.

Det föreslås att den nutida 1 mom. 3 punkten avskiljs till ett nytt 2 mom. av lagtekniska orsaker och för tydlighetens skull. Till den nya 1 mom. 1 punkten ska flyttas från 38 § kravet om körrätt för kategori B som förutsättning att avlägga förarexamen i grupp 2. Kravet motsvarar kraven i körkortsdirektivet. I den nya 2 mom. 2 punkten preciseras yrkeskompetenskravet för den som deltar i en examen. Det kan också gälla en lastbils- eller bussförarens yrkeskompetens som har hållits i kraft genom kompletterande utbildning. En giltig yrkeskompetens bevisas genom registrering på ett yrkeskompetenskort eller körkort. Från momentets 3 punkt tas bort omnämmande av körerfarenhet för också övergångstiden för att den godtas har gått ut. I sak ändras bestämmelserna annars inte.

Enligt paragrafens 3 mom. ska körförbud inte vara ett hinder för att avlägga körprov, om ett sådant behövs för att återställa körrätten efter det att en person har meddelats körförbud tills vidare för att de medicinska kra-

ven inte är uppfyllda. Exempelvis kan det i läkarutlåtandet förutsättas att körprov ska avläggas för att läkaren ska ge ett positivt utlåtande, vilket i praktiken inte är möjligt om man saknar kör rätt. Den som avlägger körprov betraktas som förare. Kör förbud som har meddelats tills vidare ska inte heller utgöra hinder för att avlägga körprov utan att ha ett åläggande av polisen om behovet att avlägga körprov framgår av läkarutlåtandet.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. som gäller tillträde till examen för att få kör rätt för bil om den utsatta tiden för att tillställa intyget enligt 16 § 1 mom. 4 punkten har överskridits. En försummelse eller förbrytelse av villkoret ska utgöra hinder för att avlägga examen som gäller kör rätt för bil. Om villkoret inte har förbrutits ska intyget tillställas vid tillträde till examen. Enligt 47 § kan undervisningen tas.

Det föreslås att till 5 mom. fogas ett myndigande att utfärda närmare bestämmelser om innehållet i förarexamen och körprov även när körkortet förnyas på samma sätt som när man avlägger förarexamen t.ex. för att polisen bestämt det när den misstänker att villkoren för kör rätt inte är uppfyllda. Ändringen hänför sig till ändringen av bestämmelserna om förnyelse av körkort. Om ny förarexamen krävs i enlighet med 27 § 3 mom. när körkortet förnyas ska det genom förordning av statsrådet även utfärdas bestämmelser om för vilken kategori examen krävs, om den som ska avlägga examen har flera kategorier i sitt körkort. I fall som avses ovan har principen varit att examen ska avläggas enligt den mest omfattande körrätten som personen har och särskilt för motorcykel, om det anses nödvändigt. Om personen har t.ex. har körkort för kategori BCE, ska det räcka att avlägga examen för kategori CE. Motsvarande förfarande ska gälla examina som avläggs i samband med förnyelse på grundval av den sökta kategorin.

59 §. Körkort och andra körtillstånd eller körrättigheter för moped utfärdade i någon annan EU- eller EES-stat. Det inledande stycket och 1 punkten i 2 mom. ska ändras för att bestämmelserna kan anses uppfylla kraven om att inte godta körkort som avses i körkortsdirektivets artikel 11 punkt 4. Om någon åtgärd som nämns i bestämmelsen har

riktats mot körkort i en annan EES-stat ska körkortet inte godtas. I 4 mom. företas ändringar som motsvarar den föreslagna behörighetsförändringen. I stället för en separat redogörelse ska det räcka att man i ansökan uppger orsaken till att körkort söks på motsvarande sätt som i fråga om duplett till körkortet.

61 §. Annat utländskt körkort. I 2 mom. företas ändringar som motsvarar den föreslagna behörighetsförändringen. Sådant utlämnande av kort som avses i momentet ska ske i enlighet med de allmänna bestämmelserna om utlämnande. På grund av ändringen av återkallelse av körkortstillstånd ska kör förbud eller temporärt kör förbud utgöra hinder för utlämnande även om personen i fråga skulle ha körkortstillstånd.

62 §. Skyldighet att lämna in körkortet i samband med att det byts ut. I paragrafen och dess rubrik företas ändringar som motsvarar behörighetsförändringen. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras för att framhäva syftet med inlämningsskyldigheten. Dessutom stryks bestämmelsen om tidpunkten för inlämnande av utländskt körkort. Trafiksäkerhetsverket kan meddela närmare anvisningar om inlämnandet. Om inlämnandet kunde skötas genast på plats, kan det utländska kortet kunde tas bort och ett finländskt skickas med posten. På så sätt kunde besparas sökanden ett besök. Om detta inte lyckas så ska körkortet lämnas in när sökanden personligen kommer för att hämta sitt finländska kort. På grund av bestämmelsen ska det också vara möjligt att säkerställa att kortet är äkta före beslutsfattandet, om man misstänker att det t.ex. är förfalskat.

63 §. Tillfälligt körkort. I det inledande stycket i 1 mom. samt i 3 och 4 mom. företas en ändring som motsvarar den föreslagna behörighetsförändringen. Trafiksäkerhetsverket ska bevilja tillfälligt körkort. Utlämnande av kortet ska beröras av de allmänna bestämmelserna om utlämnande och det ska utlämnas av serviceproducenten. Det ska inte lämnas ut om personen i fråga har meddelats kör förbud eller temporärt kör förbud.

64 §. Kör förbud. Det föreslås att till 2 mom. 2 punkten fogas brott mot villkoret i 16 § 1 mom. 4 punkten som grund för kör förbud. Enligt 66 § 3 punkten om kör förbu-

dets längd ska körförbud meddelas tills vidare. Villkoret för att körförbudet ska upphöra är att personen i fråga uppfyller de föreskrivna kraven. Förfarandet är motiverat eftersom personen i strid med villkoret har påträffats körande ett fordon i trafiken, dvs. han eller hon borde uppfylla alla villkor för erhållande av körkort.

65 §. Körförbud på grundval av återkommande förseelser. Det föreslås att 2 mom. ändras på grund av förslaget att avstå från kortvarigt körkort. Bestämmelsen om uppföljning av nya förarens förseelser förblir oförändrat i sak och den ska pågå i två år efter att föraren erhållit den första körrätten för bil.

70 §. Temporärt körförbud. Den felaktiga hänvisningen i paragrafens 1 mom. 4 punkten ändras.

72 §. Längden på temporärt körförbud. Det föreslås att det inledande stycket i 4 mom. ändras på grund av den ändring som föreslås i 6 § 4 mom. Efter ett körförbud återlämnar polisen körkortet eller så kan den ge ett temporärt körkort, om körkortet inte finns tillgängligt t.ex. för att det förkommit. I detta fall kan det vara nödvändigt att ge ett temporärt körkort för att körrätt ska uppkomma på nytt efter körförbudet innan det nya egentliga körkortet lämnas ut. Ansökan om det egentliga körkortet ska lämnas till Trafiksäkerhetsverket.

76 §. När körrätt förfaller. Det föreslås att till paragrafen fogas ett moment som motsvarar den föreslagna behörighetsförändringen. 1 mom. förblir oförändrat. Bägge aktörerna ska vara behöriga när det gäller förfallelse. Polisen kan bestämma att körrätten förfaller i samband med åtgärder som hör till polisens befogenheter. Trafiksäkerhetsverkets befogenheter hänför sig till behandlingen av ansökningsärenden.

78 §. Utbildningsansvarig föreståndare. I 2 mom. 2 punkten föreskrivs om utbildningskravet för en utbildningsansvarig föreståndare. Kravet på den utbildningsansvariga föreståndarens studier ska preciseras. Kravet ska gälla avläggande av den berörda examensdelen inom specialyrkesexamen för trafiklärare, vilket också avses i 104 § 1 punkten i körkortslagen. Enligt 104 § 1 punkten motsvarar examensdelen i bestämmelsen behörighet för

bilskoleföretagare och utbildningsansvarig föreståndare i bilskola som har avlagts enligt de bestämmelser som gällde före körkortslagens ikraftträdande.

Till paragrafen fogas ett nytt 5 mom. om sådan utbildning i en annan EU- eller EES-stat som i enlighet med bestämmelserna om erkännande av examina ger samma behörighet som den som krävs enligt 2 mom. 2 punkten. Trafiksäkerhetsverket har behörighet att bedöma hur utbildningarna motsvarar varandra.

84 §. Undervisningspersonal. I paragrafens 1 mom. ingår huvudregeln för trafiklärartillstånd som förutsätts av lärare i en bilskola och för den körrätt som behövs i undervisningen. Tillståndet omfattar all undervisning om inte något annat föreskrivs särskilt. De obligatoriska examensdelarna i specialyrkesexamen för trafiklärare ger behörighet att ge undervisning för körrätt för kategori B och lätt fyrhjuling.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om kraven på körundervisning med tvåhjuliga och tunga fordon. Förutom trafiklärartillstånd krävs att den valfria examensdelen inom den aktuella utbildningen är slutförd. På grund av ändringarna i specialyrkesexamen ska undervisningen med tvåhjuliga fordon också omfatta körkortsundervisning med moped i kategori AM. Den examensdel som gäller denna körundervisning är en ny del i specialyrkesexamen. De som enligt de tidigare kraven har fått behörighet via kategori B förlorar den inte på grund av ändringen. Även inom motorcykelutbildningen ska kraven bestämmas enligt den fordonskategori som används inom undervisningen. Läraren förutsätts inte längre ha körkort i kategori A. Den föreskrivna tiden för körkort i kategori A gäller körkort som har beviljats före den 19 januari 2013.

I paragrafens 3 mom. ingår ett undantag från kravet på trafiklärartillstånd när det gäller teoriundervisning. Undantag kan göras av särskilda skäl, och behörigheten ska godkännas av examensmottagaren. I sak ändras bestämmelsen inte. Trafiksäkerhetsverket svarar för anvisningarna till examensmottagare. Enligt verket ska anvisningarna anses vara tillräckliga för att garantera enhetlighet. Det anses att föreskrifter gör tillämpningen av

undantag styv och onödigt komplicerad. Undantagen i fråga om teorilärare har i praktiken gällt till exempel polisens eller Trafikskyddets utbildare när utbildningen har omfattat till exempel delområden som gäller trafikregler och säkerhet. I undervisningen inom andra delområden har man också kunnat godkänna undantag, till exempel när det gällt utbildning i första hjälpen. Särskilda skäl kan gälla tillgången till lärare, ordnandet av undervisningen eller utnyttjandet av särskild expertis, såsom kunskaper i första hjälpen eller fordonsteknik.

I paragrafens 3 mom. finns också ett undantag som gäller mopedundervisning och som enligt förslaget lämnas oförändrat för att garantera tillgången på undervisning. För mopedundervisning ska inte krävas trafiklärartillstånd, men personen ska uppfylla de krav som ställs på undervisningstillståndslärare när det gäller mopedundervisning. Det är meningen att undervisningen ska gälla såväl teoriutbildning och körundervisning. Läraren förutsätts inte ha undervisningstillstånd, men tillståndsvillkoren måste uppfyllas. Detta förutsätter bland annat att undervisningstillståndslärarens provprestation är i kraft. Läraren ska i enlighet med 5 mom. visa sin behörighet för den examensmottagare som utövar tillsyn över bilskolan. I sak ändras bestämmelsen inte.

I paragrafens 5 mom. föreskrivs om undantag från kraven på lärare vid undervisningspraktik. Bestämmelsen om utbildningsanordnare ska ses över så att den motsvarar lagstiftningen inom undervisningsförvaltningsområdet. I momentet ska också finnas en närmare bestämmelse om tidpunkten för inledande av den praktik som ingår i de valfria examensdelarna i 2 mom. I sak ändras bestämmelserna inte.

Bestämmelserna i paragrafens 6 och 7 mom. om en förteckning över undervisningspersonalen och om tillämpning av lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn ändras inte i sak

85 §. Undervisningslokaler, undervisningsmaterial och undervisningsredskap. Kravet på undervisningslokaler och begränsningen av den undervisning som bilskolorna ordnar gemensamt ska utgå ur paragrafens 1 mom. Kravet om att undervisningen ska ges i

undervisningslokal angår inte undervisningen som ges efter den grundläggande utbildningen i kategori B. Bestämmelsen motsvarar den nutida praktiken. Undervisningslokalen ska lämpa sig för undervisningen och möjliggöra undervisning på ett tillbördigt sätt. Närmare bestämmelser får utfärdas genom förordning av statsrådet. Vid sidan av en lokal kan även andra utrymmen lämpa sig för undervisning och fylla de krav på tillämpliga undervisningslokaler som har varit målet med bestämmelserna om undervisningslokaler, såsom att de förutsättningar som gäller hälsa och möjligheten att koncentrera sig på undervisningen ska beaktas. Undervisning kan också ordnas i flyttbara lokaler såsom till exempel i långtradarsläp som är utrustade för undervisningsändamål och som uppfyller kraven på en undervisningslokal. När det gäller den gemensamt ordnade undervisningen finns det inte längre anledning att utesluta undervisningen för körkort för kategori B. I momentet finns fortfarande ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser.

88 §. Trafiklärartillstånd. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras till att gälla trafiklärartillstånd. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om den lärarbehörighet som tillståndet ger. Till följd av ändringarna i grunderna för specialyrkesexamen för trafiklärare ger de obligatoriska examensdelarna i specialyrkesexamen för trafiklärare inte längre behörighet för mopedundervisning. Förutom behörighet för undervisning för kategori B ska tillståndet ge rätt till förarundervisning för lätt fyrhjuling. På grund av ändringarna i grunderna för specialyrkesexamen ska behörighet som förvärvats enligt tidigare examensgrunder erkännas i övergångsbestämmelserna. I praktiken visas behörigheten med ett intyg över förvärvad behörighet. I körkortslagens övergångsbestämmelser föreskrivs om den behörighet som trafiklärarexamen som avlagts enligt de gällande bestämmelserna före införandet av specialyrkesexamen samt trafiklärartillståndet ger. Enligt övergångsbestämmelserna ger enligt tidigare bestämmelser avlagd trafiklärarexamen och trafiklärartillstånd som beviljats på grundval av den rätt att ge körkortsundervisning utan särskilda kategribegränsningar.

I paragrafens 2 mom. finns villkoren för beviljande av tillstånd. De förblir oförändrade i sak, fränsett 2 och 6 punkten. Till skillnad från dagsläget är de obligatoriska examensdelarna i specialyrkesexamen en grund för uppfyllelse av utbildningskravet. Det uttryckliga kravet på undervisningspraktik i samband med utbildningskravet ska dessutom utgå eftersom undervisningspraktik är en del av utbildningen och lärande i arbete. Praktiken ger en bild av arbetet och övning inför den praktiska undervisningsverksamheten. Till paragrafen ska fogas en ny 6 punkt där det föreskrivs att om sökanden har körförbud är detta ett hinder för beviljande av trafiklärartillstånd. Trafiklärartillståndet förutsätter en gällande körrätt och det tas bort tillsammans med körkortet för den tid som körförbudet varar.

Bestämmelserna om personliga egenskaper i paragrafens 3 mom. ändras inte.

I paragrafen tas in ett nytt 4 mom. som innehåller bestämmelser om bland annat erkännande av utbildning som genomgått i en annan EU- eller EES-stat, utan krav på avläggande av examensdelarna i specialyrkesexamen enligt 2 punkten. Bedömningen av hur utbildningarna motsvarar varandra görs av Trafiksäkerhetsverket. Till övriga delar bedömer tillståndsmyndigheten om tillståndsvillkoren uppfylls.

Den som har skaffat yrkeskompetens i en annan EU- eller EES-stat behöver för att få ett trafiklärartillstånd också Trafiksäkerhetsverkets beslut om erkännande av yrkeskompetensen. Bestämmelsen bygger på Europaparlamentets och rådets direktiv om erkännande av yrkeskvalifikationer 2005/36/EG. Enligt direktivet ska en medlemsstat som kräver bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av ett reglerat yrke erkänna sådana yrkeskvalifikationer som EU-medborgaren förvärvat i en annan medlemsstat. Trafiklärare uppfyller förutsättningarna för ett reglerat yrke eftersom de måste uppfylla vissa föreskrivna krav.

89 §. Beviljande och förnyelse av trafiklärartillstånd. Paragrafens rubrik ändras eftersom det i paragrafen också tas in bestämmelser om förnyelse.

I paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om ansökan om tillstånd, som inte ändras i

sak. Att utbildningskraven uppfylls ska visas med ett intyg över att de examensdelar som avses i 88 § 2 mom. 2 punkten har avlagts. De som har fyllt 68 år ska med ett intyg över en omfattande läkarkontroll bevisa att de uppfyller de medicinska kraven eftersom kravet är att de medicinska kraven för förare i grupp 2 ska uppfyllas. Om den som söker tillstånd har körkort i grupp 2, sker uppföljningen av att de medicinska kraven uppfylls genom kontroll av förarens körförmåga också i samband med sökande av tillstånd. Ett läkarintyg ska uppvisas separat bara i det fallet att personen har körkort endast för kategori B.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om förnyelse av tillstånd. På grund av de medicinska kraven för ett tillstånd ska uppföljningen av förarnas körförmåga motsvara uppföljningen av körförmågan hos förare av tunga fordon. Om tillståndshavaren har körkort i grupp 2, sker uppföljningen av körförmågan också då genom körkortskraven. Om tillståndshavaren har körkort för kategori B, ska uppfyllandet av de medicinska kraven bevisas med ett läkarutlåtande från det att personen fyller 45 år eller oberoende av tiden för ansökan om förnyelse uppnår denna ålder under giltighetstiden för det tillstånd som ska förnyas. Ett omfattande läkarutlåtande beaktas även i detta fall när den som förnyar sitt tillstånd fyller 68 år eller om han eller hon uppnår denna ålder under giltighetstiden för det förnyade tillståndet.

I paragrafens 3 mom. ingår bestämmelser om tillståndets giltighetstid. Tidsfristerna ligger i linje med giltighetstiderna för körkort för tunga fordon. När sökanden fyller 68 år beviljas tillståndet bara för två år. Detsamma gäller när denna ålder uppnås under giltighetstiden för det förnyade tillståndet.

I paragrafens 4 mom. finns bestämmelser om behörig myndighet och om tillståndet och skyldigheten att ha tillståndet med sig. Bestämmelserna ändras inte i sak.

91 §. Tillstånd för undervisningspraktik. I körkortslagen ska det inte längre föreskrivas om undervisningspraktik, och därför ändras paragrafens rubrik. I körkortslagen ska enbart ingå bestämmelser om förutsättningarna att genomgå undervisningspraktik på bilskola och det tillstånd som behövs för det. Efter-

som paragrafen inte längre föreslås innehålla något bemyndigande av det slag som finns i 4 mom. att utfärda närmare bestämmelser, upphävs kommunikationsministeriets förordning om praktik i uppgifter som trafiklärare och förarprövare. Bestämmelser från förordningen ska till behövliga delar tas in i lagen. Ett tillstånd för undervisningspraktik beviljas för undervisningspraktik för kategori B när den första obligatoriska examensdelen är slutförd och personen har förutsättningar att arbeta i en bilskola. Till denna del är bestämmelsen oförändrad i sak. Det finns inte heller behov att i lag föreskriva till exempel om platser där godkänd praktik genomförs eftersom det krav i 88 § som gäller praktik utgår. Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om utvidgning av undervisningspraktiken till att gälla praktik i samband med valfria examensdelar. Utgångsläget är att personen inleder förberedande utbildning som gäller den aktuella examensdelen eller hänvisas till ett examenstillfälle för examensdelen utan den utbildningen. Bestämmelserna ligger i linje med gällande praxis.

Bestämmelserna i 3 mom. om minimiåldern på 21 år när det gäller undervisningspraktik ändras inte i sak.

91 a §. Beviljande av tillstånd för undervisningspraktik. Den nya paragrafen gäller beviljande av tillstånd för undervisningspraktik. Kravet på godkännande av en undervisningspraktikskola stryks, vilket konstaterats ovan. Alla bilskolor kan också ge undervisningspraktik utan ett särskilt godkännande. Paragrafens 1 mom. motsvarar bestämmelsen i det gällande 91 § 2 mom. På grund av att förordningen om undervisningspraktik upphävs ska utgången av giltighetstiden för tillståndet för undervisningspraktik inte längre kopplas ihop med avläggande av specialyrkesexamen. Med stöd av tillståndet för undervisningspraktik får undervisning ges tills det ansökta trafiklärartillståndet beviljas.

I paragrafens 2 mom. ingår bestämmelser om rätten att få uppgifter om en studerandes lämplighet av polisen. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i det gällande 91 § 3 mom.

95 §. Sökande av ändring. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras eftersom omprövning är en del av sökandet av ändring. I 1

mom. bestäms om de beslut som förarexamensmottagaren meddelar på grund av de uppgifter som föreskrivits för examensmottagaren. Omprövning av beslutet får då begäras hos Trafiksäkerhetsverket på nuvarande sätt. Beslutet ska inte kunna överklagas, men det är inte nödvändigt att föreskriva särskilt om detta i paragrafen. Besluten gäller t.ex. godkännande av körprov.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om sökande av ändring i Trafiksäkerhetsverkets beslut. I bestämmelsen konstateras att förvaltningsdomstolen är besvärmyndighet. Momentet ska gälla Trafiksäkerhetsverkets beslut i körkorts- och tillståndsärenden som överförs till det från polisen samt med anledning av begäran om omprövning enligt 1 mom. Serviceproducenten hjälper Trafiksäkerhetsverket med att behandla tillståndsansökningar, men besluten är beslut av Trafiksäkerhetsverket och ändring i dem ska sökas på samma sätt som i Trafiksäkerhetsverkets beslut. Dessutom konstateras i momentet att om en sökande beviljas det ansökta kortet eller tillståndet i enlighet med ansökan, ska sökanden utöver det inte ges något annat beslut eller besväransvisning, eftersom det inte finns något behov av det. Ansökan har då avgjorts på det sätt sökanden önskade.

3 mom. föreslås gälla sökande av ändring i polisens beslut.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt moment, som gäller sökande av ändring i myndighetens beslut. I enlighet med justitieministeriets ståndpunkt bör det vid överklagande av förvaltningsdomstolens beslut till högsta förvaltningsdomstolen införas besvärstillstånd i andra ärenden än sådana som är synnerligen betydande eller vittgående för parten eller samhället, t.ex. återkallelse av näringstillstånd, en betydande administrativ påföljd eller verkställighet av administrativt tvång. I enlighet med denna princip kan man överklaga förvaltningsdomstolens beslut utan besvärstillstånd i ärenden som gäller återkallelse av tillstånd att driva bilskola och trafiklärartillstånd.

97 §. Tillstånd till undantag. Det föreslås att 2 mom., som gäller befogenheter att bevilja undantag från hörselkravet, upphävs. Det anses inte längre motiverat att betrakta en dylik enskild sjukdom eller egenskap som

undantag. Kravet på att man ska uppfatta konversationsstämma på ett visst avstånd är fortfarande motiverat för förare av tunga fordon av säkerhetsskäl. Kravet har ansetts särskilt viktigt för förare inom persontrafik. I praktiken har just inga undantag sökts.

98 §. Internationellt körkort. I 2 mom. företas en ändring som motsvarar den föreslagna behörighetsförändringen. I övrigt föreslås inga ändringar i fråga om internationellt körkort.

100 §. Fastställande av blanketter för läkarutlåtande. I paragrafen företas en ändring som motsvarar den behörighetsförändring som föreslås i 17 och 18 §. Eftersom hälsointyg för unga i första hand är ett intyg som hänför sig till skolhälsovården och som används för olika ändamål och även godkänns för körkort i grupp 1, blir fastställandet av blanketten kvar inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så den börjar motsvarar nuvarande praxis med läkarutlåtande.

101 §. Anmälan till fordonstrafikregistret. I paragrafen företas ändringar som motsvarar de föreslagna behörighetsförändringarna. Paragrafen gäller registeranmälningar om polisens åtgärder. Uppgifter om åtgärder som hör till Trafiksäkerhetsverkets befogenheter ska föras in i systemet, men anmälningsskyldigheten i paragrafen stryks.

106 §. Övergångsbestämmelser om körkort. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 5 mom., där det bestäms om godkännande av körkort som utfärdats i en annan EU- eller EES-stat på motsvarande sätt som det föreskrivs om inhemska kort i 1 mom. I enlighet med kraven i körkortsdirektivet ska alla körkort senast den 19 januari 2033 motsvara det nuvarande direktivets krav. Körkortet kan med iakttagande av bestämmelserna om förnyelse förnyas till körkort som överensstämmer med kraven i körkortsdirektivet, om villkoren för förnyelse är uppfyllda. Behörighet att förnya körkortet förutsätter att man är fast bosatt i Finland eller uppfyller kraven som gäller studier. När körkort utfärdas ska giltighetstiderna i 22 § iakttagas.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2016.

Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska bestämmelserna bland annat om trafiklärtillstånd och förarprövare samt vissa bestämmelser som gäller tillträde till förarexamen dock träda i kraft tidigare. De ska träda i kraft så snabbt som möjligt efter det att riksdagen har godkänt lagändringarna.

I 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ingår en bestämmelse om den myndighet som är behörig att bevilja och förnya trafiklärtillstånd före den ikraftträdandetidpunkt som föreskrivs i 1 mom. Under denna tid ska polisen vara behörig myndighet.

De ansökningar som inte har avgjorts när lagen träder i kraft ska i enlighet med 4 mom. överföras till Trafiksäkerhetsverket för avgörande. Befogenheterna att bevilja körkort och tillstånd som avses i 8 § överförs således till Trafiksäkerhetsverket. Serviceproducenterna ska registrera de ansökningar som överförs på nytt i registret. I praktiken sköter polisen för närvarande tillståndsärenden med tidsbeställning, varvid ett ärende kan behandlas och det ansökta tillståndet beviljas genast. Det behövs sällan tilläggsutredningar och om sådana behövs fås informationen genast från kunden. I allmänhet lämnas tilläggsutredningar in snabbt. På denna grund bedömer polisen att de flesta tillståndsärenden kan slutbehandlas före årets utgång.

Alla kortvariga körkort ska i enlighet med 5 mom. ändras till egentliga körkort i systemet, vilka postas av Trafiksäkerhetsverket utan särskild ansökan till innehavarna av kortvarigt körkort. Till dess är det kortvariga körkortet bevis på körrätt. Det kortvariga körkortet ska återlämnas till myndigheten. Uppföljningen av förseelser som begås av dem som får körkort ska förbli oförändrad. De ska omfattas av strängare uppföljning av förseelser under två år från det datum då de har fått kortvarig körrätt. Något körkort postas emellertid inte om personen i fråga har meddelats körförbud eller temporärt körförbud eller fortfarande ta på att avlägga körkort i fråga om vissa kategorier. Körkortet ska villkoras med att de fortsatta delarna ska avläggas om de ännu inte har avlagts. Tiden för att avlägga övningsdelen och fördjupningsdelen ska vara två år från det att man fått kortvarig körrätt. Körkort ska villkoras på samma sätt som andra kort med att de fortsatta de-

larna ska avläggas. Genom ett meddelande som skickas med kortet och genom allmän information påminns dem som får körkort om skyldigheten att slutföra förarutbildningen och om tidsfristen för detta. Avsikten är dessutom att det från fordonstrafikregistersystemet ska skickas en särskild påminnelse till alla sådana som får körkort liksom i fortsättningen till alla andra som får körkort 1,5 år efter att de fått körrätt, om de fortsatta delarna inte har avlagts före det. I momentet ingår en bestämmelse om påföljder, om villkoret inte uppfylls inom föreskriven tid. Fördelen med förfarandet är att systemändringar kan göras utan kortvarigt körkort. Av denna anledning kan man förenkla systemet och behöver inte ha flera olika funktioner anhängiga samtidigt. På grund av det föreslagna övergångsförfarandet behandlas alla som avlägger körkort lika efter årsskiftet, även om det av produktionstekniska skäl finns skillnader i tillverkningen och leveransen av körkort. Detta vore också den tydligaste och enklaste lösningen för systemet och dem som tar körkort.

Blanketter i anslutning till medicinska krav vilka fastställs med stöd av tidigare bestämmelser ska med undantag av hälsointyget för unga enligt 6 mom. kunna användas under ett år efter lagens ikraftträdande, dvs. läkaren kan under denna tid ge sitt utlåtande på den blankett som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet. Mottagarens rätt att använda dessa utlåtanden för ansökan om körkort bestäms enligt den tidsfrist som föreskrivits för läkarutlåtandet. Som bilaga till ansökan godkänns ett utlåtande som getts högst sex månader tidigare. Hälsointyg för unga utfärdas för en längre tid än så som finns antecknad i intyget. Intyget duger under denna tid för ansökan om körkort i grupp 1.

I 6 mom. i ikraftträdandebestämmelsen finns en bestämmelse om sådan behörighet för undervisning för kategori AM som förvärvas genom specialyrkesexamen enligt de grunder för specialyrkesexamen för trafikklärare som började gälla år 2010.

1.2 Lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

6 §. Förvärvande av grundläggande yrkeskompetens i samband med yrkesutbildning för förare. Paragrafens 2 mom. ändras med anledning av den föreslagna ändringen i körkortslagens 5 §. Till momentet fogas ett omnämmande av ett godkännandedokument om vilket det för närvarande föreskrivs i statsrådets förordning om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (640/2007). Utbildningscentrumets godkännandedokument ger på samma sätt som i dag körrättsinnehavare rätt att utan yrkeskompetens köra ett fordon under en utbildning som uppfyller kraven. Bemyndigandet i momentet preciseras, men det förblir oförändrat i sak. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om godkännandedokumentet om och de förfaranden som ska iaktas i samband med det.

11 §. Undervisningspersonal och undervisningsmaterial. Hänvisningen till körkortslagen i paragrafens 4 mom. ändras så att den motsvarar den föreslagna ändringen i körkortslagen.

15 §. Prov. Det föreslås att bestämmelserna om serviceuppgifter upphävs i 2 mom. och av denna anledning även 4 mom. Bestämmelser om serviceuppgifter föreslås ingå i 20 a §. I 3 mom. stryks det omnämmande som gäller serviceuppgifter. I 20 c § bestäms om de serviceuppgifter som hänför sig till prov. Med ändringarna i 4 mom. avses inte förändra ordnandet av övervakningen. Övervakningen kan enligt lagen vara en uppgift av serviceproducenten och myndigheten utför övervakningen med hjälp av sina företrädare, t.ex. tjänstemän.

20 §. Behörighet i anslutning till yrkeskompetensbevis. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras när den paragraf som gäller beviljande av yrkeskompetensbevis flyttas till 20 d § och bestämmelsen om beviljande av tillstånd i form av en serviceuppgift i 5 mom. upphävs på grund av 20 a §.

I paragrafen föreskrivs om behörighetsgränserna mellan Trafiksäkerhetsverket och polisen i ärenden som gäller yrkeskompetensbevis för förare. Trafiksäkerhetsverket ska fortfarande svara för beviljandet av yrkeskompetensbevis. På grund av de föreslagna behörighetsförändringarna ska verket i egenskap av tillståndsmyndighet också svara för de anteckningar som enligt 22 § ska göras

i körkort. I 2 mom. föreskrivs om verkets behörighet när det gäller tillverkningen av yrkeskompetensbevis på nuvarande sätt. I 3 mom. föreskrivs om polisens befogenheter att återkalla yrkeskompetensbevis, vilket i praktiken sker i samband med att körförbud meddelas. Trafiksäkerhetsverket kan få i uppgift att återkalla yrkeskompetensbevis som ett ansökningsärende i enlighet med 4 mom. Med företrädare för myndigheten avses fortfarande både den som är anställd hos myndigheten och den som sköter uppgifter med stöd av ett avtal med myndigheten eller som är anställd hos denne.

20 a §. Serviceuppgifter i anslutning till yrkeskompetensbevis. I 1 mom. föreslås bestämmelser om skötsel av uppgifter i anslutning till yrkeskompetensbevis i form av en serviceuppgift. I momentet bestäms om innehållet i serviceuppgifterna. Enhetligt med andra tillståndsuppgifterna som avses i förslaget kan det vara fråga om assisterande uppgifter så som emottagning av ansökningar, inmatning av de uppgifterna i dem i registret och förmedling av begäran av tilläggsutredning. Uppgifterna ska skötas i Finland av en serviceproducent som är verksam här. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att offentliga förvaltningsuppgifter sköts i enlighet med föreskrivna krav.

I 2 mom. föreskrivs om tillämpning av lagen om offentlig upphandling, dock så att bestämmelserna om underentreprenader inte ska tillämpas. En begränsning som gäller underentreprenader ingår också i 1 mom. Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenterna om att de sköter uppgifterna själva.

I 3 mom. ingår krav på serviceproducenten och i 4 mom. krav på det avtal som ingås med denne på samma sätt som i 8 a § i körkortslagen. För avtalet ska gälla samma krav som i körkortslagen föreskrivs i fråga om avtal som ingås med dem som sköter uppgifter i anslutning till beviljandet av körkort. I momentet ingår också bestämmelserna angående verksamhetens övervakning och serviceproducentens förpliktelse att ge den information som behövs och låta utrymmena granskas i detta syfte. Begränsningen för att uträtta granskningar motsvarar den som ingår i 8 a § i körkortslagen. I 5 mom. ingår bestämmelser

om de rättsnormer och det ansvar som ska tillämpas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter.

20 b §. Hur ansökningsärenden som gäller yrkeskompetensbevis väcks. I paragrafen föreslås en bestämmelse om väckande av ansökningsärenden. Uppgifter om serviceproducenter finns t.ex. på verkets webbplats. Ansökan kan göras också elektroniskt.

20 c §. Serviceuppgifter i anslutning till mottagning och övervakning av prov. I paragrafen föreskrivs om skötsel av uppgifter som gäller mottagande och övervakning av prov som hänför sig till yrkeskompetensutbildningen samt utfärdande av intyg i form av serviceuppgifter. Eftersom uppgifterna liknar varandra kan de förenas med mottagandet av föreexamina i enlighet med kraven i lagen om föreexamensverksamhet. När uppgifterna sköts i form av en serviceuppgift ska bestämmelserna om föreexamensverksamhet tillämpas, även om de inte sköts i samband med dessa uppgifter.

20 d §. Beviljande av yrkeskompetensbevis. Det föreslås att bestämmelserna om beviljande flyttas från 20 §. Sambandet mellan yrkeskompetensbevisets och körrättens giltighetstider slopas. För att bevilja yrkeskompetensbevis ska gällande körrätt förutsättas, men om körrätten upphört eftersom man t.ex. försummat att förnya körkortet ska det inte ha någon konsekvens för yrkeskompetensbeviset. Yrkeskompetensbevis utfärdas alltid för en bestämd tid, som motsvarar yrkeskompetensens giltighetstid från det att provet avlagts eller fortbildningen genomgått eller föregående yrkeskompetensperiod gått ut, om man ansöker om förnyelse av beviset inom föreskriven tid innan giltighetstiden går ut. Bestämmelsen föreslås ingå i 1 mom. och den föreslås träda i kraft enligt samma tidtabell som ändringarna av 5 § och 54 § i körkortslagen.

Det föreslås att sättet att skriva bemyndigandet i 3 mom. ändras. Till 4 mom. fogas en bestämmelse om postning av yrkeskompetensbevis till sökanden. Beviset kan postas och det händer då med iakttagande av vad som bestäms om postning av körkort. Att bestämmelsen träder i kraft tidigare än i början av år 2016 gör det möjligt att skicka bevis per post så fort det kan ordnas. I momentet

ingår en bestämmelse av bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser genom statsrådets förordning. Bestämmelsen motsvarar den nutida bestämmelsen i 20 § 2 mom. Avsikten är att bestämmelsen träder i kraft såsom i 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen bestäms.

20 e §. Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet. Syftet med tillförlitlighetskravet är att garantera allmän tillförlitlighet för verksamheten och aktörerna. Enligt 1 mom. ska serviceproducentens tillförlitlighet inom verksamhet som bedrivs i bolagsform bedömas via de aktörer som nämns i paragrafen och brott som de eventuellt begått eller deras ekonomiska problem. I dominerande ställning kan vara t.ex. en aktieägare som utövar betydande rösträtt i företaget eller den som innehar procura.

Ett villkor för tillförlitlighet ska vara att personens agerande inte ger anledning att beivra hans eller hennes lämplighet för uppgiften. Ett hinder ska vara att personens tidigare eller nuvarande agerande anses visa på uppenbar avsaknad av lämplighet att sköta uppgiften. Exempelvis näringsförbud eller en utomstående kreditvärderares uppgift om kreditanmärkingar kan anses visa på uppenbar olämplighet för uppgiften, eftersom det måste förutsättas att serviceproducenten är solvent. Uppenbar olämplighet ska inte förutsätta att straff dömts ut och det har inte satts någon tidsgräns för det tidigare agerande som ska beaktas till skillnad från de allvarliga gärningar som nämns i paragrafen och för vilka straff dömts ut. Agerandets eller tidigare agerandes inverkan på tillförlitligheten ska bedömas från fall till fall när serviceproducent väljs och även under verksamheten. Även en gärning som ännu inte vunnit laga kraft ska kunna beaktas med stöd av paragrafen. Samma bestämmelse ska inte heller hindra att sådant agerande beaktas beträffande vilket det har gått längre tiden sedan domen meddelades än vad som föreskrivs i paragrafen.

Enligt 2 mom. ska serviceproducenten ansvara för sina anställdas kompetens och tillförlitlighet. Detta är nödvändigt på grund av uppgifternas natur och den information som hanteras. När serviceproducentens anställda sköter tillståndsuppgifter ska det inte kunna

ställas lika stränga tillförlitlighetskrav på dem som på förarprövare, eftersom det i deras uppgifter krävs bl.a. körrätt och provning i anslutning till godkännande och underkännande av provprestationen och eftersom andra än myndigheter inte har möjlighet att få t.ex. uppgifter ur straffregistret. Serviceproducenten ska ansvara för att de anställda är medvetna om de omständigheter som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, t.ex. att sökandes personuppgifter som kommit till ens kännedom i samband med skötseln av uppgifterna ska hemlighållas och behandlas på behörigt sätt, att skötseln av uppgifterna är förenade med tjänsteansvar och att brott mot bestämmelserna leder till straff. Serviceproducenten ska bedöma om de som sköter uppgifterna har förutsättningar att agera i enlighet med kraven och besitter den tillförlitlighet som behövs, t.ex. utifrån personens agerande. Exempelvis om någon har skött registreringsuppgifter och då gjort sig skyldig till en straffbar gärning ska det anses visa på uppenbar olämplighet att sköta uppgiften. Det ska inte heller vara nödvändigt att ställa solvenskrav på serviceproducentens anställda. När tillförlitligheten bedöms ska bedömningen av personens agerande och eventuella straff som arbetsgivaren känner till utgå ifrån att det allmänna förtroendet för att offentliga förvaltningsuppgifter sköts på korrekt sätt inte äventyras.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om erhållande av de straffuppgifter som behövs för att bedöma serviceproducentens tillförlitlighet. Bestämmelser som myndigheternas rätt att få straffuppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993). Enligt 4 a § i den lagen kan ur straffregistret lämnas ut uppgifter för sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet. Enligt 5 § kan Rättsregistercentralen lämna ut uppgifter ur straffregistret även i maskinläsbar form eller genom teknisk anslutning för de sådana ändamål som nämns ovan, om detta med beaktande av behovet av att använda uppgifterna och nödvändiga skyddsåtgärder är motiverat.

21 §. Återkallande av yrkeskompetensbevis. Yrkeskompetensbevis för förare av tunga fordon är t.ex. inte förenade med några såda-

na medicinska krav som riktas mot körkorts-innehavare via körkortsbestämmelserna. Då beviljandet av beviset enligt förslaget inte ska förutsätta gällande körrätt behovet för att återkalla kortet finns inte längre. Beviset kan vidare återkallas på begäran av innehavaren. Beviset ska på ansökan återkallas av Trafiksäkerhetsverket som tillståndsmyndighet.

22 §. Antecknande av yrkeskompetens i körkortet. För att utvisa den behöriga instansen fogas till paragrafen ett omnämnande av Trafiksäkerhetsverkets befogenheter på grund av den ändring som föreslås i behörighetsbestämmelserna.

23 §. Anmälan av uppgifter om yrkeskompetens till registret. I 2 mom. föreslås bestämmelser om skötseln av mottagandet och införandet i registret av registeranmälningar enligt 1 mom. i form av en serviceuppgift. Uppgifterna ska kunna skötas i samband med den uppgift som föreskrivs i 20 c § eller i samband med skötseln av yrkeskompetensbevis i enlighet med 20 a §.

24 §. Straffbestämmelser. Det föreslås att 3 mom. upphävs eftersom principerna för behandlingen av de tillståndsuppgifter som överförs till Trafiksäkerhetsverket förenhetligas. En separat straffbestämmelse behövs inte.

26 §. Sökande av ändring. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras och paragrafen ses över på samma grunder som konstateras i motiveringen till 95 § i körkortslagen om sökande av ändring.

1 mom. ska gälla beslut beträffande vilka omprövning ska begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelserna om beviljande av tillstånd förenhetligas med andra tillståndsärenden. Eftersom det handlar om beslut av Trafiksäkerhetsverket kan ändring i dem sökas endast i enlighet med 3 mom. genom att överklaga Trafiksäkerhetsverkets beslut.

I 2 mom. ändras namnet på undervisnings- och kulturministeriet.

3 mom. gäller sökande av ändring i Trafiksäkerhetsverkets beslut. Till momentet fogas ett omnämnande av att om det ansökta beviset beviljas i enlighet med ansökan, meddelas sökanden inte något annat beslut eller bevärsanvisning, eftersom det då inte finns

något behov av ändring. 4 mom. gäller sökande i ändring i beslut av polisen.

I det nya moment som fogas till paragrafen föreskrivs på samma sätt som i 95 § i körkortslagen om de beslut av förvaltningsdomstolen som kan överklagas genom besvär med eller utan besvärstillstånd.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2016. Avsikten dock är att dess 20 d § 1 och 4 mom. ska träda i kraft så snart som möjligt efter det att lagen har antagits och blivit stadfäst. Det nämnda 4 momentet ska ge möjlighet att skicka bevisen per post redan innan början av år 2016 så fort som det kan ordnas. På samma sätt som i fråga om andra tillstånd ska ansökningar som inte är avgjorda när denna lag enligt 1 mom. träder i kraft överförs till den behöriga myndigheten i enlighet med 2 mom.

I enlighet med den princip som gäller vid beviljande av yrkeskompetensbevis för förare ska beslutet om beviljande av yrkeskompetensbevis fattas av Trafiksäkerhetsverket i stället för serviceproducenten. Av denna anledning kan de tidigare bestämmelserna tillämpas på beslut som fattats före lagens ikraftträdande inom ramen för tidsfristerna för rättelse.

I ikraftträdandebestämmelsens 4 mom. föreslås ingå en bestämmelse som ansluter sig till det att giltighetstiderna för körkort och yrkesbevis differentieras och gäller beviljandet av ett nytt yrkesbevis i det fall att tidigare beviset hade beviljats för en längre period om körrättens giltighetstid inte hade utgjort hinder för det. Föraren kan utlösa ett nytt bevis för den tid som enligt 7 § 2 mom. motsvarar den period som möjligen ännu är kvar av yrkeskompetensen. Om yrkeskompetensbeviset har t.ex. beviljats för två år istället för fem år emedan körrätten var i kraft bara den tid så kan ett nytt bevis på ansökan beviljas för den tid som är kvar av den femårsperioden räknat från datumet i fortbildningsintyget.

I ikraftträdandebestämmelsens 5 mom. ingår en bestämmelse om utlämnande av yrkesbevis som har återkallats på grund av 21 §. Eftersom enligt förslaget utgör körförbud inte längre grund för att återkalla bevis eller hinder för att bevilja det kan beviset på begä-

ran utlämnas till innehavaren efter lagen trätts ikraft. I annat fall ska det utlämnas tillsammans med körkort efter den utsatta tiden för körförbud har gått ut. Att verka som förare krävs det alltid utom yrkesbevis gällande körrätt.

1.3 Lagen om yrkeskompetens för taxiförare

3 §. Körtillstånd för taxiförare. I 1 mom. företas en ändring som beror på den föreslagna behörighetsförändringen. Eftersom temporärt körtillstånd införs kan temporärt körtillstånd beviljas.

4 §. Villkor för beviljande av körtillstånd. Det föreslås att det inledande stycket och 1 punkten i 1 mom. ändras. I det inledande stycket konstateras de körkort på grund av vilka körtillstånd kan beviljas. Ändringen av 1 punkten hänför sig till förslaget att avstå från kortvarigt körkort. Slutförande av alla delar i förarutbildningen för kategori B ska vara ett villkor för beviljande av körtillstånd. Som snabbast gör detta det möjligt att få körtillstånd inom tre månader efter det att man erhållit körrätt, vilket är minimitiden för undervisningen inom fördjupningsdelen. Körkort som tagits i en annan EU- eller EES-stat ska beröras av motsvarande tidsfrist. Ändringen kan bidra till att förarutbildningen slutförs snabbare. Den gör det också möjligt att börja arbeta som taxiförare snabbare än för närvarande. För närvarande är minimitiden för att få körtillstånd ett år. Den strängare uppföljningen av nya förare förseelser pågår i två år efter det att han eller hon erhållit körrätt och leder till att påföljder riktas snabbare mot körrätten än för erfarna förare som gjort sig skyldiga till upprepade förseelser, vilket ska beaktas i körsättet.

7 §. Prov. Bestämmelsen om bemyndigande i 3 mom. flyttas från 34 §.

9 a §. Skötsel av körtillståndsuppgifter. Paragrafen innehåller bestämmelser om polisens och Trafiksäkerhetsverkets befogenheter. I 1 mom. föreskrivs om Trafiksäkerhetsverkets befogenheter att bevilja tillstånd och i 2 mom. om befogenheterna i anslutning till tillverkningen av körtillstånd. I 3 mom. föreskrivs om övervakningen av förarens hälsa och körförmåga, som hör till polisens befo-

genheter, samt om befogenheterna i anslutning till återkallande av körtillstånd och påförande av andra påföljder. Enligt 1 mom. kan Trafiksäkerhetsverket dock med avvikelse från 3 mom. återkalla ett körtillstånd helt och hållet. Körtillståndet återkallas helt och hållet på tillståndshavarens ansökan, vilket är ett ansökningsärende som lämpar sig att skötas av Trafiksäkerhetsverket.

9 b §. Skötsel av körtillståndsuppgifter som serviceuppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om bemyndigande att sköta uppgifter som hör till Trafiksäkerhetsverkets befogenheter som serviceuppgifter. I 1 mom. föreskrivs om de uppgifter som kan skötas på detta sätt. Serviceproducenten ska kunna ta emot ansökningar, föra uppgifterna i registret och förmedla möjliga begäran om tilläggsutredning, för att ansökningsärendet kan behandlas. Serviceproducenten kan ta emot gamla körtillstånd i det fall att det körtillstånd som ska förnyas fortfarande är i kraft. I momentet förutsätts att uppgifterna ska skötas i Finland. Även serviceproducenten ska ha ett verksamhetsställe i Finland. Kraven motsvarar dem när andra tillståndsuppgifter sköts som serviceuppgifter och genom dem säkerställs att uppgifterna sköts på det sätt som förutsätts i fråga om offentliga förvaltningsuppgifter.

I enlighet med 2 mom. tillämpas lagen om offentlig upphandling på upphandlingen av tjänster, men underentreprenadförfarande utesluts i fråga om uppgifter som hänför sig till beviljande av tillstånd. En motsvarande begränsning ingår i 1 mom. Trafiksäkerhetsverket ska särskilt avtala med alla aktörer om skötseln av uppgifterna utan att de har rätt att anlita underleverantörer. Underentreprenadförbudet ska inte gälla tillverkningen av körtillstånd. Enligt bestämmelsen i momentet ska skötseln av uppgifter kunna förenas med annan service som verket skaffar.

I 3 mom. ingår krav på serviceproducenten och i 4 mom. omständigheter som avtalas med denna. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna om beviljande av körkort vad beträffar tillståndsuppgifter, och när det gäller det avtal som ska ingås med serviceproducenten ska man tillämpa vad som föreskrivs om det avtal som ska ingås med serviceproducenten vid skötseln av uppgifter som hän-

för sig till beviljandet av körkort på det sätt som konstateras i 8 a § i körkortslagen. I momentet ingår också en bestämmelse om tillsyn över serviceproducenten samt serviceproducentens förpliktelse att ge den information som behövs och låta inspektioner för att övervakningen kan utföras.

I 5 mom. ingår motsvarande bestämmelser som i körkortslagen om de rättsnormer och det ansvar som ska tillämpas när uppgifterna sköts.

9 c §. *Hur ansökningsärenden som gäller körtillstånd väcks.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om inlämnande av ansökningar. Uppgifter om serviceproducenter som Trafiksäkerhetsverket anvisar finns t.ex. på verkets webbplats. Det ska vara möjligt att ansökningen uträttas elektroniskt.

I 2 mom. föreslås en motsvarande bestämmelse som i fråga om körkort om att läkarutlåtande vid behov får lämnas till Trafiksäkerhetsverket i stället för till serviceproducenten. Villkoret är att utlåtandet förutom uppgifter om hälsokraven och kraven på funktionsförmåga är eller inte är uppfyllda dessutom innehåller sådana uppgifter om sökandens hälsotillstånd som han eller hon inte vill att ska komma till serviceproducentens kännedom. Utlåtandet ska kunna lämnas in först efter det att ansökningsärendet i övrigt har väckts för att bilagan ska kunna hänföras till ansökan.

9 d §. *Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet.* Syftet med tillförlitlighetskravet är att garantera allmän tillförlitlighet för verksamheten och aktörerna. Enligt 1 mom. ska serviceproducentens tillförlitlighet inom verksamhet som bedrivs i bolagsform bedömas via de aktörer som nämns i paragrafen och brott som de eventuellt begått eller deras ekonomiska problem. I dominerande ställning kan vara t.ex. en aktieägare som utövar betydande rösträtt i företaget eller den som innehar prokura.

Ett villkor för tillförlitlighet ska vara att personens agerande inte ger anledning att betvivla hans eller hennes lämplighet för uppgiften. Ett hinder ska vara att personens tidigare eller nuvarande agerande anses visa på uppenbar avsaknad av lämplighet att sköta uppgiften. Exempelvis näringsförbud eller en utomstående kreditvärderares uppgift om

kreditanmärkningar kan anses visa på uppenbar olämplighet för uppgiften, eftersom det måste förutsättas att serviceproducenten är solvent. Uppenbar olämplighet ska inte förutsätta att straff dömts ut och det har inte satts någon tidsgräns för det tidigare agerande som ska beaktas till skillnad från de allvarliga gärningar som nämns i paragrafen och för vilka straff dömts ut. Agerandets eller tidigare agerandes inverkan på tillförlitligheten ska bedömas från fall till fall när serviceproducent väljs och även under verksamheten. Även en gärning som ännu inte vunnit laga kraft ska kunna beaktas med stöd av paragrafen. Samma bestämmelse ska inte heller hindra att sådant agerande beaktas beträffande vilket det har gått längre tiden sedan domen meddelades än vad som föreskrivs i paragrafen.

Enligt 2 mom. ska serviceproducenten svara för sina anställdas kompetens och tillförlitlighet. Detta är nödvändigt på grund av uppgifternas natur och den information som hanteras. När serviceproducentens anställda sköter tillståndsuppgifter ska det inte kunna ställas lika stränga tillförlitlighetskrav på dem som på förarprövare, eftersom det i deras uppgifter krävs bl.a. körrätt och provning i anslutning till godkännande och underkännande av provprestationen och eftersom andra än myndigheter inte har möjlighet att få t.ex. uppgifter ur straffregistret. Serviceproducenten ska svara för att de anställda är medvetna om de omständigheter som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, t.ex. att sökandes personuppgifter som kommit till ens kännedom i samband med skötseln av uppgifterna ska hemlighållas och behandlas på behörigt sätt, att skötseln av uppgifterna är förenade med tjänsteansvar och att brott mot bestämmelserna leder till straff. Serviceproducenten ska bedöma om de som sköter uppgifterna har förutsättningar att agera i enlighet med kraven och besitter den tillförlitlighet som behövs, t.ex. utifrån personens agerande. Exempelvis om någon har skött registreringsuppgifter och då gjort sig skyldig till en straffbar gärning ska det anses visa på uppenbar olämplighet att sköta uppgiften. Det ska inte heller vara nödvändigt att ställa solvenskrav på serviceproducentens anställda.

När tillförlitligheten bedöms ska bedömningen av personens agerande och eventuella straff som arbetsgivaren känner till utgå ifrån att det allmänna förtroendet för att offentliga förvaltningsuppgifter sköts på korrekt sätt inte äventyras.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om erhållande av de straffuppgifter som behövs för att bedöma serviceproducentens tillförlitlighet. Bestämmelser som myndigheternas rätt att få straffuppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993). Enligt 4 a § i den lagen kan ur straffregistret lämnas ut uppgifter för sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet. Enligt 5 § kan Rättsregistercentralen lämna ut uppgifter ur straffregistret även i maskinläsbar form eller genom teknisk anslutning för de sådana ändamål som nämns ovan, om detta med beaktande av behovet av att använda uppgifterna och nödvändiga skyddsåtgärder är motiverat.

10 §. Beviljande av körtillstånd. Det föreslås att 2 mom. preciseras på grund av de föreslagna behörighetsändringarna. Det kan förutsättas att ansökan kompletteras med ett nytt läkarutlåtande, om ett sådant förutsätts t.ex. i det läkarutlåtande som fogats till ansökan.

Det föreslås att 4 mom. ändras till följd av den föreslagna behörighetsförändringen.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 5 mom., i vilket intas huvudprincipen att tillstånd sänds med posten till den sökande även i fråga om körtillstånd för taxiförare. Körtillstånd kan postas då bestämmelserna om postning av körkort ska tillämpas på förfarandet. Bestämmelsen föreslås träda i kraft innan år 2016. I fråga om körtillstånd ska endast sådana körtillstånd sändas tillbaka som fortfarande gäller när det nya tillståndet kommer.

14 §. Utvidgning av körtillståndets giltighetsområde. Det föreslås att paragrafen ändras till följd av de föreslagna behörighetsförändringarna genom att bestämmelsen om polisens befogenheter stryks. Det föreslås att till paragrafen fogas den bestämmelse om körtillståndets giltighetstid som ingår i statsrådets förordning, om man endast ansöker om utvidgning av giltighetsområdet utan att körtillståndet förnyas. Bemyndigandet preci-

seras så att det är fråga om närmare bestämmelser om ansökan.

15 §. Grunder för återkallande av körtillstånd. Det föreslås att 1 mom. 3 punkten ändras till följd av de föreslagna behörighetsförändringarna. Ett särskilt åläggande kan basera sig på ett åläggande av polisen eller tillståndsmyndigheten. Tillståndsmyndighetens befogenheter hänför sig till behandlingen av ansökningar om förnyelse av tillstånd.

17 §. Återkallande av körtillstånd tills vidare. Det föreslås att 1 mom. 3 punkten ändras på grund av de föreslagna behörighetsförändringarna. Åläggandet kan basera sig på ett åläggande som utfärdats med stöd av polisens eller tillståndsmyndigheternas uppgifter. Tillståndsmyndighetens befogenheter hänför sig till behandlingen av ansökningsärenden.

22 §. Varning som körtillståndspåföljd. Det föreslås att polisens befogenheter när det gäller varningar preciseras för att undvika eventuella oklarheter.

24 §. Duplettexemplar av körtillstånd. Det föreslås att 2 mom. ses över till följd av de föreslagna behörighetsförändringarna.

30 §. Återkallande av utbildningstillstånd. I 1 mom. preciseras tillståndsmyndighetens befogenheter när det faller att påföra påföljder.

34 §. Skötsel av prov- och övervakningsuppgifter som serviceuppgifter. I paragrafen föreskrivs om skötsel av uppgifter som hänför sig till prov för taxiförare som serviceuppgifter. Bestämmelserna motsvarar kraven på förarexamensverksamhet. Anordnandet och övervakningen av prov samt tillsynen över innehavare av utbildningstillstånd ska kunna ordnas i samband med nämnda förarexamensverksamhet eller med hjälp av någon annan serviceproducent med iakttagande av vad som föreskrivs i paragrafen och i lagen om förarexamensverksamhet. Uppgifterna kan enligt 2 mom. förenas med mottagande och införande i registret av anmälningar som avses i 33 §.

38 §. Sökande av ändring. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras och att paragrafen ses över på samma grunder som konstateras i motiveringen till 95 § i körkortslagen om sökande av ändring.

1 mom. gäller beslut beträffande vilka omprovning kan begäras hos Trafiksäkerhets-

verket. Ändring i verkets beslut kan sökas genom besvär i enlighet med 2 mom. Tillståndsbesluten fattas som beslut av Trafiksäkerhetsverket och i dem ska med avvikelse från det som föreskrivs i detta moment sökas ändring genom besvär i enlighet med 2 mom.

2 mom. gäller sökande av ändring i Trafiksäkerhetsverkets beslut. Enligt momentet ska det inte meddelas något annat beslut om körtillstånd beviljas enligt ansökan utan villkor eller begränsningar. Då ska det inte heller meddelas någon besväransvisning, eftersom det inte finns något behov av det.

Bestämmelserna om sökande av ändring i polisens beslut och verkställande är i sak oförändrade.

I det nya moment som fogas till paragrafen bestäms på samma sätt som i 95 § i körkortslagen om de beslut av förvaltningsdomstolen som kan överklagas genom besvär med eller utan besvärstillstånd.

Kraftträdande och övergångsbestämmelser. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2016.

Enligt 10 § 5 mom. är det möjligt att skicka körtillstånd per post och 2 mom. gör det möjligt att detta kan ske innan början av år 2016. I praktik kan det ske så fort som det kan ordnas.

Enligt 3 mom. överförs avgörandet av ansökningar när lagen träder i kraft till Trafiksäkerhetscentralen, om de inte har avgjorts före ikraftträdandet.

I 4 mom. ingår en övergångsbestämmelse om läkarutlåtanden. Det ska tills vidare vara tillåtet att använda blanketter som social- och hälsovårdsministeriet fastställt vid sidan av blanketter som fastställt enligt denna lag. Läkarna ska kunna använda dem i ett år och ett givet utlåtande ska kunna användas i sex månader efter det att det har getts.

1.4 Lagen om förarexamensverksamhet

3 §. Allmänna krav som gäller ordnande av förarexamensverksamhet. Det föreslås att paragrafen ändras så att den börjar gälla allmänna krav på ordnandet av verksamheten i stället för den nuvarande 3 a §. I 1 mom. föreslås bestämmelser som motsvarar det nuvarande 1 mom. I 2 mom. intas de krav som ingår i det nuvarande 3 a § 1 mom. Dessutom

förutsätts där att verksamheten ska vara effektiv på olika håll i landet. En motsvarande bestämmelse ingår i förordningen om examensverksamhet, där den finns inskriven som grund för verkets uppgift som examensmottagare. Även i detta fall förutsätts kostnadseffektivitet i fråga om anordnandet av verksamheten. Eftersom Trafiksäkerhetsverket självt ansvarar för verksamheten förblir bestämmelserna oförändrade i sak.

Det föreslås att den nuvarande bestämmelsen i 3 a § 2 mom. om bestämmande av de orter där körprov för förarexamen får ordnas stryks. Däremot får Trafiksäkerhetsverket utfärda närmare bestämmelser om de platser där körprov kan avläggas. Då ska det särskilt beaktas att körkortsdirektivet krav som gäller avläggande av det praktiska provet uppfylls och att de betjänar mätningen av examinandernas kunskaper i så stor omfattning som möjligt. Bestämmelsen om orter anses inte längre nödvändig. Körprovsorterna kan styras genom det avtal som ingås med serviceproducenten och behövliga omständigheter kan beaktas där. Körkortsdirektivet innehåller krav som gäller körprovsgivningen. Det föreslås att bestämmelsen om antalet avlagda prov som en förutsättning för provens enhetlighet, kvalitet och utveckling ändras i fråga om TFÅ-proven, eftersom detta är ett teoriprov med frågor med samma innehåll, och tryggandet av nämnda mål är i fråga om dessa prov inte beroende av antalet avlagda prov på samma sätt som prov som mäter den praktiska körförmågan. I momentet föreslås vidare en bestämmelse om minimitillgången till tjänster. De ska finnas tillgängliga för samtliga klasser inom varje förarexamensmottagares verksamhetsområde. Bestämmelsens ordalydelse ses över av denna anledning, men i sak är den i övrigt oförändrad. Till övriga delar motsvarar momentet nämnda 3 a § 2 mom.

3 a §. Skötsel av förarexamensuppgiften som en serviceuppgift. I paragrafen föreslås att de nuvarande bestämmelserna om kraven på skötseln av serviceuppgifter ses över för att förenhetliga dem med andra bestämmelser om skötseln av serviceuppgifter. Trafiksäkerhetsverket ska fortfarande kunna sköta examensverksamheten genom att anlita serviceproducenter. Detta hindrar det inte från

att självt vara verksam som examensmottagare, eftersom det självt ansvarar för verksamheten och anordnandet av den. Därför stryks bestämmelsen om Trafiksäkerhetsverkets egen verksamhet som onödig. I det fallet att verket självt är verksam som examensmottagare berörs det och dess verksamhet av bestämmelserna om examensmottagare. I 1 mom. förutsätts att serviceproducenten ska vara verksam i Finland och att uppgifterna ska skötas i Finland. Genom bestämmelsen säkerställs att de rättsnormer och krav som gäller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter iakttas i verksamheten. I 2 mom. preciseras också tillämpningen av lagen om offentlig upphandling. Bestämmelserna om underentreprenader ska inte tillämpas när uppgifterna sköts. Trafiksäkerhetsverket ska självt avtala med alla serviceproducenter om skötseln av uppgifterna så att avtalsparten inte kan anlita underleverantörer.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om tillsyn över serviceproducenten och avtalet med denna på samma sätt som i 8 a § i körkortslagen. I 4 mom. föreslås bestämmelser om de rättsnormer och det ansvar som ska tillämpas när offentliga förvaltningsuppgifter sköts på samma sätt som föreskrivs i fråga om tillståndsuppgifter. Personuppgiftslagen ska tillämpas på behandlingen av personuppgifter. Serviceproducenten och dennes anställda får behandla kundernas personuppgifter endast på det sätt som behövs när uppgifterna sköts, och de får inte i strid med lag för utomstående röja personuppgifter som har kommit till deras kännedom när de skött uppgifter eller utnyttjat dem eller använda dem för att skada andra. Offentligheten i fråga om handlingar bestäms enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. De som sköter uppgifterna berörs också av bestämmelserna om straffrättsligt ansvar och skadeståndsansvar enligt skadeståndslagen.

3 b §. Avtal om förarexamensverksamhet. I paragrafen föreskrivs i detalj om de saker man ska komma överens om i avtalet. 1–9 punkten motsvarar de nuvarande bestämmelserna. På övriga punkter ses bestämmelserna över så att de överensstämmer med de avtalskrav som gäller andra serviceuppgifter. I avtalet ska man avtala om de krav som följer för den övervakade av tillsynen och om den-

nes skyldighet att meddela sådana förändringar i skötseln av uppgifterna som kan inverka väsentlig på skötseln av en lagstadgad uppgift. I 12 punkten påpekas dessutom alla sådana bestämmelser som inte nämns i lagen men som ska beaktas när offentliga förvaltningsuppgifter sköts.

4 §. Krav som uppställts för förarexamensmottagare. I 2 mom. preciseras kraven på mottagarens resurser när uppgifterna sköts. Behövliga datakommunikationsförbindelser och nivå på datasystemet av god kvalitet ingår i kravet om beredskap.

5 §. Bedömning av förarexamensmottagarens tillförlitlighet. Paragrafen ändras för att förenhetliga kraven på tillförlitlighet med de krav som gäller serviceproducenter i andra lagar. Eftersom syftet med kravet på tillförlitlighet är att garantera allmänt förtroende för verksamheten och aktörerna är det motiverat att kraven till denna del är enhetliga. Till paragrafen fogas bestämmelser om när förarexamensmottagaren åtminstone inte ska anses vara lämplig för uppgiften. Det ska vara fråga om de allvarliga gärningar som avses i paragrafen, som ska anses visa på uppenbar olämplighet att bedriva förarexamensverksamhet. Serviceproducentens tillförlitlighet inom verksamhet som bedrivs i bolagsform bedöms via de aktörer som nämns i paragrafen. Bestämmelsen motsvarar i sak den nuvarande bestämmelsen. I dominerande ställning kan vara t.ex. en aktieägare som utövar betydande rösträtt i företaget eller den som innehar prokura.

Ett villkor för tillförlitlighet ska vara att personens agerande inte ger anledning att betvivla hans eller hennes lämplighet för uppgiften. Ett hinder ska vara att personens tidigare eller nuvarande agerande anses visa på uppenbar avsaknad av lämplighet att sköta uppgiften. Exempelvis näringsförbud eller en utomstående kreditvärderares uppgift om kreditanmärkningar kan anses visa på uppenbar olämplighet för uppgiften, eftersom det måste förutsättas att serviceproducenten är solvent. Uppenbar olämplighet ska inte förutsätta att straff dömts ut och det har inte satts någon tidsgräns för det tidigare agerande som ska beaktas till skillnad från de allvarliga gärningar som nämns i paragrafen och för vilka straff dömts ut. Agerandets eller tidiga-

re agerandes inverkan på tillförlitligheten ska bedömas från fall till fall när serviceproducent väljs och även under verksamheten. Även en gärning som ännu inte vunnit laga kraft ska kunna beaktas med stöd av paragrafen. Samma bestämmelse ska inte heller hindra att sådant agerande beaktas beträffande vilket det har gått längre tiden sedan domen meddelades än vad som föreskrivs i paragrafen.

Enligt 2 mom. ska serviceproducenten ansvara för sina anställdas kompetens och tillförlitlighet. Detta ska gälla även andra anställda hos serviceproducenten än mottagarna av körprov, ADR-körtillståndsprov och muntligt teoriprov, för vilka noggrannare krav på tillförlitlighet föreskrivs i 5 §. Det är nödvändigt att kräva att även andra anställda hos serviceproducenten är tillförlitliga på grund av uppgifternas natur och de uppgifter som behandlas. Det är inte nödvändigt att ställa lika stränga krav på tillförlitlighet i fråga om andra anställda hos serviceproducenten än de som tar emot prov som avses i 5 §. Verksamhet som förarprövare förutsätter bl.a. körrätt och prövning i anslutning till godkännande och underkännande av provprestationen och endast en myndighet att möjlighet att få de straffregisteruppgifter som behövs för bedömningen. Förarprövares tillförlitlighet bedöms av Trafiksäkerhetsverket som har rätt att få de straffuppgifter ur straffregistret som behövs även vid denna bedömning. Serviceproducenten ska ansvara för att de anställda är medvetna om de omständigheter som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, t.ex. att sökandes personuppgifter som kommit till ens kännedom i samband med skötseln av uppgifterna ska hemlighållas och behandlas på behörigt sätt, att skötseln av uppgifterna är förenade med tjänsteansvar och att brott mot bestämmelserna leder till straff. Serviceproducenten ska bedöma om de som sköter uppgifterna har förutsättningar att agera i enlighet med kraven och besitter den tillförlitlighet som behövs, t.ex. utifrån personens agerande. Exempelvis om någon har skött registreringsuppgifter och då gjort sig skyldig till en straffbar gärning ska det anses visa på uppenbar olämplighet att sköta uppgiften. Det ska inte heller vara nödvändigt att ställa sol-

venskrav på serviceproducentens anställda. När tillförlitligheten bedöms ska bedömningen av personens agerande och eventuella straff som arbetsgivaren känner till utgå ifrån att det allmänna förtroendet för att offentliga förvaltningsuppgifter sköts på korrekt sätt inte äventyras.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om erhållande av de straffuppgifter som behövs för att bedöma serviceproducentens tillförlitlighet. Bestämmelser som myndigheternas rätt att få straffuppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993). Enligt 4 a § i den lagen kan ur straffregistret lämnas ut uppgifter för sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet. Enligt 5 § kan Rättsregistercentralen lämna ut uppgifter ur straffregistret även i maskinläsbar form eller genom teknisk anslutning för de sådana ändamål som nämns ovan, om detta med beaktande av behovet av att använda uppgifterna och nödvändiga skyddsåtgärder är motiverat.

7 a §. Tillförlitligheten hos examinatorer. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. om erhållande av de straffuppgifter som behövs för bedömningen av förarprövarnas tillförlitlighet enligt 7 h §.

7 c §. Yrkeskunskap hos förarprövare. Paragrafens 1 mom. förblir oförändrat i sak. Bestämmelsen möter kraven på utbildningsprogram enligt punkt 3.1 i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort för att kompetens enligt punkt 1 i den bilagan ska uppnås.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om den behörighet som den grundläggande utbildningen för förarprövare ger och dess minimikrav. Av nationella skäl omfattar förarprövarens grundläggande behörighet utöver behörighet att ta emot körprov för kategori B behörighet att ta emot körprov för kategorierna C1 och C samt ger rätt att ta emot körprov för lätt fyrhjuling i kategori AM. Anledningen till att kategorierna för tunga fordon kopplas till den grundläggande behörigheten är att den grundläggande utbildningen för förarprövare också i fortsättningen ska kunna ingå i specialyrkesexamen för trafiklärare. Den grundläggande utbildningen ska ge behörighet att ta emot körprov för dessa fordon. Det är möjligt att skaffa körrätt för kategorierna

C1 och C i efterhand, varvid rätten att ta emot dessa examina börjar när körrätten har varit i kraft i tre år. Det krävda kunnandet fås redan under den grundläggande utbildningen. I den grundläggande utbildningen ingår inte körning, och bedömningsfärdigheterna skiljer sig inte nämnvärt från kategori B. Av förarprövare för kategori C1 krävs enligt 4 mom. körrätt för kategori C som måste ha gällt i minst tre år. I momentet införs ett krav enligt 3 punkten som gäller trafiklärtillstånd som har varit i kraft i minst ett år. Kravet innebär erfarenhet av undervisningsarbete, vilket ska visas genom trafiklärtillstånd. Närmare krav i fråga om erfarenhet, dess innehåll eller antalet undervisningstimmar samt på olika arbetsintyg och tolkning av arbetsintygen skulle medföra problem. Till övriga delar förblir momentet oförändrat i sak.

I paragrafens 5 mom. finns bestämmelser om behörighet att ta emot traktorprov. I kategori T krävs vanligen inte körprov, men bestämmelsen är fortfarande på sin plats därför att man undantagsvis förutsätter ett körprov. Till denna del föreslås det dock en översyn av bestämmelsen. Personer som har behörighet för kategori B, dvs. har körkort i kategori B, kan ta emot dessa prov. I kategori LT krävs ett manöverprov, och mottagaren av provprestationen måste ha behörighet att ta emot körprov för lastbil och körkort för kategori C.

I paragrafens 6 mom. ingår bestämmelser om krav och specialiseringsutbildningar för mottagare av kör- och manöverprov för moped och andra kategorier än de som avses i tidigare moment. Bestämmelserna förblir oförändrade i sak utom när det gäller moped. Av mottagare av manöverprov för moped ska krävas en egen specialiseringsutbildning eller alternativt en specialiseringsutbildning för mottagare av motorcykelprov. De nuvarande bestämmelserna om specialiseringsutbildningar ingår i 7 d § 3 mom.

I paragrafens 7 mom. ska ingå en bestämmelse om förutsättningarna för att det ska kunna göras undantag från kravet på erfarenhet av att ta emot andra prov än de för vilka den grundläggande utbildningen ger behörighet. Körkortsdirektivets utgångspunkt är förarprövare som tar emot körprov för kategori B, och mottagande av körprov för andra ka-

tegorier är möjligt efter tre års erfarenhet i denna kategori. Direktivet tillåter dock undantag från den föreskrivna tiden om förarprövaren har minst fem års erfarenhet av att köra de berörda fordonen eller om förarprövaren kan styrka en körförmåga som enligt teoretisk och praktisk bedömning är av högre standard än vad som krävs för att få körkort. Lastbilskörkort i minst fem års tid eller en körförmåga som är av högre standard än vad som krävs för att få körkort gör det möjligt att tillämpa en nationell praxis enligt vilken förarprövarbehörighet för kategori C1/C inkluderas i den grundläggande utbildningen.

7 d §. Grundläggande utbildning för förarprövare. Paragrafens 1 mom. innehåller de krav som ställs på den grundläggande utbildningen. Hänvisningen till 7 c § ändras i linje med punkten om grundläggande utbildning, och hänvisningen till kraven på grundläggande utbildning i direktivet preciseras genom att man nämner dessa punkter mer exakt. I sak förblir bestämmelsen oförändrad.

I paragrafens 2 mom. finns bestämmelser bland annat om erkännande av grundläggande utbildning som genomgått och kompetens som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat. Trafiksäkerhetsverket är behörigt när det gäller examensdelen av grundläggande utbildning för förarprövare samt fristående specialiseringsutbildningar. Erkännandet har behandlats närmare i anslutning till propositionens konsekvenser och körkortslagens 88 §.

I paragrafens 3 mom. ingår en bestämmelse om godkännande av annan utbildning. Bestämmelsen tillåter i undantagsfall andra arrangemang, om problemen med tillgång på arbetskraft äventyrar verksamheten. I sak ändras momentet inte.

Bestämmelsen i paragrafens 4 mom. om behörighet i fråga om specialiseringsutbildningar ändras inte i sak. Principen att specialiseringsutbildning till exempel i en motorcykelkategori också ger behörighet för andra motorcykelkategorier fortsätter att gälla. Principen grundar sig på EU-rättsakter. Bemyndigandet i momentet att utfärda närmare bestämmelser om undervisningspraktik genom förordning av kommunikationsministeriet upphävs på grund av det som föreslås i 88 §.

7 i §. Undervisningspraktik i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet. I lagen tas in en bestämmelse om undervisningspraktik. I paragrafens 1 mom. ingår bestämmelser om undervisningspraktik för den som avlägger den examensdel som avses i 7 d § 1 mom. i ett företag som tar emot förarexamina. Praktikanten ska ha tillstånd för undervisningspraktik enligt körkortslagen. Paragrafens 2 mom. gäller grundläggande utbildning för förarprövare med därtill hörande praktik som sker i samband med avläggande av specialyrkesexamen. För att få inleda praktik ska studeranden ha påbörjat förberedande utbildning som rör den aktuella examensdelen, eller avvika från det ha hänvisats till ett examenstillfälle för examensdelen utan förberedande utbildning, och ha haft körkort för körprovs-kategorin i minst tre års tid. Villkoren för tillstånd för undervisningspraktik motsvarar körkortslagens krav på att undervisningspraktiken ska utvidgas till att gälla andra kategorier än kategori B.

I paragrafens 3 mom. finns en bestämmelse om praktik och kraven för tillstånd i det fallet att en studerande som avlägger en examensdel redan har trafiklärarkompetens som kompletteras med förarprövarkompetens. Det kan gälla en tidigare avlagd specialyrkesexamen för trafiklärare eller en trafiklärarexamen som avlagts enligt tidigare bestämmelser. Då är kravet för att inleda praktik att studeranden har inlett de studier som ingår i examensdelen och att han eller hon har haft kör rätt i tre års tid. Körrättskravet bestäms utifrån körprovs-kategorin. I ikraftträdandebestämmelserna föreslås en bestämmelse om erkännande av enligt tidigare bestämmelser avlagda trafiklärarexamina så att de motsvarar specialyrkesexamina.

I paragrafens 4 mom. finns bestämmelser om hur praktiken ska ordnas vid mottagande av körprov. Eftersom förarprövare ska ha en sådan föreskriven kompetens som studerande som inleder praktikperioden då ännu bara studerar för att få, ska körprovet ordnas så att de föreskrivna kraven uppfylls. Detta förutsätter att en behörig förarprövare är närvarande när körprov tas emot och att han eller hon vidtar åtgärder för att godkänna eller underkänna körprovet. I sak förblir bestämmelserna oförändrade och följer dagens praxis.

14 §. Sökande av ändring. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras och att paragrafen ses över på samma grunder som konstateras i motiveringen till 95 § om sökande av ändring i körkortslagen.

I 1 mom. ingår bestämmelser om sökande av ändring i förarexamensmottagarnas beslut om examen eller ADR-körtillstånd, som inte ska överklagas utan i stället kan omprövning begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Ett beslut som meddelats med anledning av omprövning ska kunna överklagas på det sätt som föreskrivs i 2 mom.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om sökande av ändring i Trafiksäkerhetsverkets beslut.

I det nya moment som fogas till paragrafen bestäms på samma sätt som i 95 § i körkortslagen om de beslut av förvaltningsdomstolen som kan överklagas genom besvär med eller utan besvärstillstånd.

17 §. Närmare bestämmelser. Det föreslås att paragrafen upphävs som onödig. Bestämmelser om avtalets innehåll föreslås ingå i 3 b §. Bestämmelsen om säkerställande av att verksamheten är kostnadseffektiv överförs till 3 §, vilken riktar sig mot den myndighet som ansvarar för verksamheten. Andra motsvarande bestämmelser på förordningsnivå som förutsätter att myndigheten själv ansvarar för verksamheten ingår i nämnda 3 § 2 mom. Det finns inte längre något behov av denna bestämmelse.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Lagen föreslås träda i kraft i början av året 2016. Några av bestämmelserna, 7 c, 7 d och 7 i §, föreslås dock träda i kraft samtidigt med de bestämmelserna i körkortslagen som gäller trafiklärare och som föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att lagen har antagits och blivit stadfäst.

Man måste förbereda sig på bestämmelsernas ikraftträdande efter det att de blivit godkända. Bestämmelserna ska tillämpas vid följande konkurrensutsättning. När det gäller förarens yrkeskompetensbevis är Trafiksäkerhetsverket sedan tidigare behörig myndighet, så i fråga om dessa ansökningar behövs inte motsvarande bestämmelse som i körkortslagen. Befogenheten att anteckna yrkeskompetens i körkortet överförs till Trafiksäkerhetsverket i enlighet med vad som föreskrivs i körkortslagen.

I ikraftträdandebestämmelsens 3 mom. erkänns trafiklärarexamen enligt de bestämmelser som gällde före körkortslagens ikraftträdande och trafiklärartillstånd som beviljats på grundval av den motsvara specialyrkesexamen som avses i lagen och trafiklärartillstånd som beviljats på grundval av den.

I ikraftträdandebestämmelsens 4 mom. finns en bestämmelse om den behörighet att ta emot praktiska körprov för kategori AM som man får genom att avlägga examensdel 3.5, som gäller grundläggande utbildning för körprov för förarexamen enligt grunderna från år 2010 för specialyrkesexamen för trafiklärare. Enligt de nya grunder som börjar gälla år 2014 har innehållet i denna examensdel inte genomgått några andra ändringar än att den utöver kategori B ska innehålla grundläggande utbildning för förarprovare för körprov för lätt fyrhjuling och tunga fordon. Oberoende av kategori är uppgifternas innehåll detsamma när det gäller dessa fordon. Det som avgör för vilka kategorier mottagaren får ta emot körprov är hur körkortskravet för mottagaren uppfylls.

1.5 Lagen om Trafiksäkerhetsverket

2 §. Uppgifter. Det föreslås att till 1 mom. 7 punkten i paragrafen om Trafiksäkerhetsverkets uppgifter fogas en ändring om utvidgade befogenheter att bevilja tillstånd enligt vilken Trafiksäkerhetsverket beviljar körkort. Verket beviljar i enlighet med paragrafen också andra tillstånd som beviljas inom verksamhetsområdet. Sådana tillstånd är också körkortstillstånd och vissa andra tillstånd som krävs av förare i vägtrafiken. Trafiksäkerhetsverket beviljar det undervisningstillstånd samt det övningstillstånd för motorcykel och det trafiklärartillstånd som det föreskrivs om i körkortslagen, det parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som det föreskrivs om i vägtrafiklagen, det yrkeskompetensbevis för förare som det föreskrivs om i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och det körtillstånd för taxiförare som det föreskrivs om i lagen om yrkeskompetens för taxiförare. Förutom i fråga om kompetensbevis för förare överförs befogenheterna i enlighet med förslaget från polisen till Trafiksäkerhetsverket. Trafiksä-

kerhetsverket anlitar serviceproducenter för skötseln av tillståndsuppgifterna.

Ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2016. Befogenheterna att sköta beviljandet av körkort och övriga sådana uppgifter i anslutning till beviljandet av tillstånd för förare som enligt propositionen överförs från polisen till Trafiksäkerhetsverket överförs när lagen träder i kraft.

1.6 Vägtrafiklagen

28 b §. Parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. Paragrafen ändras på grund av den föreslagna behörighetsförändringen. Det anses att det inte är ändamålsenligt att bestämmelserna om befogenheter att bevilja tillstånd och om de förvaltningsuppgifter som följer därav finns i anslutning till bestämmelserna om trafikregler i vägtrafiklagen. För att de bestämmelser som gäller behörighetsförändringarna ska kunna genomföras föreslås att en ny 28 c § fogas till lagen. I den nya 28 c § bestäms om beviljande av tillstånd, tillståndsvillkor och vem som beviljar tillstånd. Innehållet i tillståndsvillkoren förblir oförändrat i sak. I samband med den fullständiga omarbetning av vägtrafiklagen som är under beredning vore det motiverat att bedöma de frågor som berör tillstånd och beviljandet av tillstånd mera ingående.

Den mening om beviljande av tillstånd som finns i gällande 28 b § 1 mom. överförs till 28 c §. Det bemyndigande som finns i 2 mom. överförs till 4 mom. och samtidigt preciseras det i fråga om de bestämmelser som får utfärdas. Enligt bemyndigandet bestäms om de vägmärken som avses i paragrafen genom förordning av statsrådet.

Något behov att ta en bestämmelse som motsvarar det nutida 4 mom. i paragrafen finns inte eftersom polisen har på grund av olika lagar behörighet att ge order om att ett parkerat fordon ska flyttas om det förorsakar olägenhet för övriga trafiken. 3 mom. motsvarar det gällande 3 mom.

28 c §. Beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. I 1 mom. ska finnas bestämmelser om beviljande av tillstånd och tillståndsvillkoren. Innehållet i bestämmelserna om beviljande av tillstånd

förblir oförändrat i sak och överensstämmer med nuvarande praxis. Tillståndet kan fortfarande beviljas personer med grav funktionsnedsättning eller för transport av personer med grav funktionsnedsättning. I båda fallen bedöms tillståndsvillkoren på grundval av hur grav funktionsnedsättningen är och de men som den medför för personen i fråga. Bestämmelsen förblir oförändrad också i fråga om detta.

Enligt gällande 28 b § 1 mom. bestäms närmare om arten och svårighetsgraden av handikappet genom förordning. Som handikapp räknas enligt 53 § i vägtrafikförordningen (182/1982) av sjukdom, skada eller handikapp beroende men som kan bedömas hindra en person att gå självständigt och vilket som en helhet bedömt har hänförs till invaliditetsklass 11 enligt 18 a § lagen om olycksfallsförsäkring, eller en synskärpa som på det bättre ögat är högst 0,1 eller som med beaktande av synförmågan som helhet motsvarar invaliditetsklass 17 enligt 18 a § lagen om olycksfallsförsäkring. För transport av en gravt handikappad person kan tillstånd enligt förordningen beviljas, om den transporterade har ett regelbundet eller ofta förekommande behov av transport och han eller hon inte klarar sig efter transporten utan en följeslagare.

I den nya 28 c § 1 mom. preciseras arten av funktionsnedsättningen och på grundval av detta beviljas tillstånd så att det motsvarar det som bestäms i vägtrafikförordningen. Det kan till exempel vara fråga om en funktionsnedsättning som påverkar rörelseförmågan eller en synskada. Funktionsnedsättningen ska uppfylla de krav som enligt förordning av statsrådet ställts på funktionsnedsättningens svårighetsgrad. Genom förordning av statsrådet utfärdas noggrannare bestämmelser om sådana av funktionsnedsättningen orsakade men som en läkare ska ta i beaktande vid bedömning av funktionsnedsättningen svårighetsgrad och de men den medför. Indelningen i invaliditetsklasser förblir oförändrad. Vid ansökan om tillstånd för transport av en person med funktionsnedsättning ska en läkare även ta hänsyn till hur Personen klarar sig efter transporten. Kravet på att en person som transporterats av en annan person inte klarar sig efter transporten utan en följeslagare ska fortfarande finnas i vägtrafik-

förordningen. Tillstånd beviljas på grundval av läkarutlåtande. I sitt utlåtande tar läkaren ställning till invaliditetsklass samt huruvida kraven för beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning uppfylls utan att uppge verkliga uppgifter om den personens hälsotillstånd. I praktiken har tillstånd beviljats på grundval av läkarutlåtande utan att tillståndsmyndigheten särskilt bedömt hur regelbundet eller ofta förekommande behovet av transport är. Detta villkor som finns i förordningen kan således slopas.

I 2 mom. bestäms om vem som beviljar tillstånd. Befogenheterna överförs i enlighet med de föreslagna behörighetsförändringarna från polisen till Trafiksäkerhetsverket. Om villkoren för beviljande av tillstånd föreskrivs i lagen. För att ansöka om tillstånd krävs ansökan och läkarutlåtande. Av läkarutlåtandet ska det också framgå om det eventuellt behövs ett nytt utlåtande. Tillstånd beviljas för den tid då läkarutlåtandet är giltigt. Tillstånd kan ändå inte beviljas för en längre period än 10 år även om funktionsnedsättningen är bestående. Bestämmelserna motsvarar till denna del nuvarande praxis. I praktiken återkallas tillstånden inte och det genomförs inga skilda kontroller av att tillståndsvillkoren uppfylls. Enligt bestämmelserna i momentet kan tillståndsmyndigheten ändå på ansökan återkalla tillståndet.

I 3 mom. bestäms att beviljandet av tillstånd ska skötas som en serviceuppgift samt om uppgiftens innehåll. I förfarandet tillämpas de bestämmelser som föreskrivs i körkortslagen om skötseln av beviljande av körkort och vissa andra tillstånd som serviceuppgifter. I momentet föreslås att tillståndsuppgifterna på motsvarande sätt som andra tillståndsuppgifter, som kräver läkarutlåtande, kan skötas som serviceuppgifter. För att parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning ska beviljas krävs läkarutlåtande om funktionsnedsättningens svårighetsgrad. Inga andra uppgifter om personens hälsotillstånd behöver finnas med i utlåtandet. Beträffande inlämnandet av läkarutlåtande kan på samma sätt som i fråga om t.ex. körkortsförfarandet föreskrivas att om ett läkarutlåtande innehåller sådan information som beskriver sökandens hälsotillstånd som sökanden inte vill att ska komma till service-

producentens kännedom, kan det i stället för till serviceproducenten lämnas in till Trafiksäkerhetsverket. Serviceproducenten kan också lämna ut ansökta tillstånd om de inte postas.

När en serviceproducentens tillförlitlighet bedöms tillämpas enligt 4 mom. de bestämmelser som finns i 8 d § i körkortslagen. Enligt 8 d § i körkortslagen ska serviceproducenten ansvara för sina anställdas kompetens och tillförlitlighet. Detta är nödvändigt på grund av uppgifternas natur och den information som hanteras. Serviceproducenten ska ansvara för att de anställda är medvetna om de omständigheter som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, t.ex. att sökandes personuppgifter som kommit till ens kännedom i samband med skötseln av uppgifterna ska hemlighållas och behandlas på behörigt sätt, att skötseln av uppgifterna är förenade med tjänsteansvar och att brott mot bestämmelserna leder till straff. Serviceproducenten ska bedöma om de som sköter uppgifterna har förutsättningar att agera i enlighet med kraven och besitter den tillförlitlighet som behövs, t.ex. utifrån personens agerande. För att erhålla de straffuppgifter som behövs för bedömningen tillämpas straffregisterlagen (770/1993). Enligt 4 a § i den lagen kan ur straffregistret lämnas ut uppgifter för sådana tillstånd eller godkännanden av myndighet som är beroende av personens tillförlitlighet.

Allt som allt har nästan 12 000 parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning beviljats under 2013. Det finns ingen exakt information om hur tillstånden fördelats, men tydligen har största delen beviljats personer som kör själv. Parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning kan innebära förändringar i den giltiga körrätten, som till exempel sänkning av körkortskategori eller krav på att manöverorgan monteras. Detta kan orsaka att en person på grund av den delade behörigheten måste besöka två olika myndigheter.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2016. På samma sätt som i fråga om andra tillstånd ska ansökningar om parkeringstillstånd som inte är avgjorda när denna lag trä-

der i kraft överförs till den behöriga myndigheten.

1.7 Lagen om fordonstrafikregistret

3 §. De registrerade. I registret förs enligt 2 mom. 4 och 5 punkten in uppgifter om ansökan om tillstånd. Tidigare behandlade polisen tillståndsärenden och förde in uppgifter om sina avgöranden i registret. I och med den föreslagna behörighetsförändringen behandlas tillståndsärenden i registersystemet, vilket förutsätter att uppgifter om ansökan förs in i registret. Till 4 punkten fogas tillstånd som ingår i tillståndsuppgifterna och tillstånd att driva bilskola, som Trafiksäkerhetsverket beviljar.

Till 8 punkten fogas uppgift om anmälan till prov.

5 §. Andra uppgifter som registreras om fysiska personer. Till 2 punkten fogas uppgift om beviljande av bilskoletillstånd och till 3 punkten uppgift om beviljande av övningsstillstånd för motorcykel. Till paragrafen fogas en ny 14 punkt om beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. I och med att denna punkt tillfogas måste 13 punkten ses över av tekniska skäl.

6 §. Registrering av känsliga uppgifter. Till 1 punkten fogas omnämnande av att de uppgifter om hälsotillstånd som behövs för behandling av trafikläkartillstånd och parkeringstillstånd för handikappade ska föras in i registret.

Till 3 mom. fogas omnämnande av straff- och påföljdsuppgifter som ska beaktas vid bedömning av en persons tillförlitlighet och som behövs för beviljande av körtillstånd för taxiförare, trafikläkartillstånd och undervisningstillstånd samt om andra uppgifter som behövs för beslutsfattande och övervakning. Bedömning av tillförlitlighet utgående från dessa uppgifter krävs enligt lagen om förarexamensverket för att förarprovare ska beviljas intyg över behörighet. Utom det är punkten i sak oförändrad. 2 punkten ändras inte.

11 §. Rätt att få uppgifter från myndigheter. Till 5 mom. fogas rätt att erhålla de uppgifter som avses ovan i 6 § 3 punkten av polisen. Genom ändringen säkerställs att Trafiksäkerhetsverket får information om en sökandes olämplighet av polisen. I praktiken är

det fråga om en i datasystemet för polisärenden införd med tanke på beviljandet av tillstånd betydande uppgift om anmälan till polisen, brottsbeteckning och uppgift om ärendets behandlingsfas. Trafiksäkerhetsverket bedömer i enlighet med propositionen lämpligheten och verket ska ha tillgång till uppgifterna.

12 §. Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter. 6 punkten preciseras med bestämmelser om att uppgifter kan erhållas också från tillverkare av andra tillstånd än körkort, och genom ändringarna i 7 punkten bestäms om den registeransvariges rätt att erhålla sådana uppgifter om behandling av tillståndsuppgifter som sköts som serviceuppgifter.

15 §. Utlämnande av offentliga uppgifter i elektronisk form. Genom de ändringar som fogas till 1 mom. 10 punkten bestäms att personuppgifter samt andra uppgifter som behövs för olika tillståndsuppgifter såsom för väckandet av ansökningar översänds till den serviceproducent som sköter uppgiften i fråga via en teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form.

17 §. Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem. 2 mom. 8 punkten ändras så att uppgift om körförbud behövs för kontroll av förutsättningar att delta i examen, eftersom körerfarenhet inte längre ska utgöra en förutsättning för att delta i examen. Till 13 punkten fogas bestämmelser enligt vilka sekretessbelagda uppgifter som behövs för tillståndsuppgifter trots sekretessbestämmelserna kan lämnas ut till serviceproducenten. Fotografi och namnteckning behövs för körkort, yrkeskompetensbevis för förare och körtillstånd för taxiförare. Hälsouppgifter behövs för beviljande av körkort, körtillstånd för taxiförare, trafiklärtillstånd och parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. Sökanden har rätt att lämna in läkarutlåtande till Trafiksäkerhetsverket samtidigt som övriga ansökningshandlingar lämnas in utan att visa upp utlåtandet för serviceproducenten. Hälsouppgifter lämnas i sådant fall inte ut till serviceproducenten. Exempelvis uppgift om körförbud utgör hinder för utlämnande av körkort eller tillstånd då utlämnande kräver gällande körrätt.

20 §. Andra begränsningar av utlämnande av uppgifter. 1 och 2 mom. ändras beträffande de tillståndsuppgifter som avses i denna proposition och som sköts av serviceproducenter. Enligt 1 mom. har en person inte rätt att förbjuda att hans eller hennes adressuppgifter lämnas ut per telefon till den som sköter dessa serviceuppgifter. Till 2 mom. fogas också omnämnande av serviceproducent. Trafiksäkerhetsverket kan med vissa villkor på skriftlig ansökan fatta beslut om begränsning av rätten att utlämna personuppgifter till andra än myndigheter och sådana aktörer som avses i momentet inklusive serviceproducenter som sköter tillståndsuppgifter.

Ikraftträdelsebestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som behörighetsförändringen, dvs. vid ingången av 2016.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I denna proposition ingår förslag till bemyndiganden att utfärda rättsnormer genom förordning av statsrådet och föreskrifter av Trafiksäkerhetsverket.

Det föreslås att 17 § i lagen om förarexamensverksamhet upphävs som onödig på grund av att bestämmelserna tas in i lagen.

I 28 b § 1 mom. 2 punkten i vägtrafiklagen föreslås ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om de vägmärken inom vilkas verkningssområde det är tillåtet att parkera med parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. Dessutom innehåller det nya 28 c § 1 mom. ett bemyndigande som motsvarar det som nu ingår i det inledande stycket i 28 b § 1 mom. att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om funktionsnedsättningens svårighetsgrad och det men som den förorsakar.

I propositionen ingår förslag om rätt för Trafiksäkerhetsverket att utfärda sådana föreskrifter som avses i 80 § 2 mom. i grundlagen.

I 17 och 18 § 2 mom. föreslås bemyndigande för Trafiksäkerhetsverket att utfärda närmare föreskrifter om förarens hälsa. De föreskrifter som avses i 17 § kan gälla uppfyllande av kraven på synfält i 1 mom. 2 punkten, undantag från kravet på synfält med stöd

av utlåtande från en specialistläkare och vid behov körprov samt uppfyllande av andra medicinska krav enligt 3 punkten. Sådana föreskrifter som avses i 18 § kan utfärdas om uppfyllande av kraven på synfält enligt 1 mom. 2 punkten och andra medicinska krav enligt 4 punkten. Med stöd av bemyndigande i vardera paragrafen kan Trafiksäkerhetsverket också utfärda föreskrifter om de kontroller som ska göras för att undersöka att de medicinska kraven är uppfyllda och bedöma föräres hälsa och om innehållet i dem. Enligt 21 § 5 mom. kan Trafiksäkerhetsverket utfärda närmare föreskrifter om den anmälan som avses i paragrafen.

I 9 b 3 § i lagen om föraraexamensverksamhet ingår ett bemyndigande för Trafiksäkerhetsverket att utfärda närmare föreskrifter om den plats där körprov avläggs.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2016.

På grund av den omfattande administrativa reformen och de åtgärder som den förutsätter behöver ungefär ett år reserveras för att förbereda reformen.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Offentliga förvaltningsuppgifter

I propositionen föreslås att beviljandet av körkort och vissa tillstånd ska överföras från polisen till Trafiksäkerhetsverket. Eftersom Trafiksäkerhetsverket saknar regional organisation föreslås i propositionen att verket ska kunna sköta uppgifterna genom att skaffa nödvändiga tjänster från privata eller offentliga serviceproducenter som är verksamma i Finland. Det är fråga om uppgifter som har hört till en myndighets uppgifter. Möjligheterna för någon annan än en myndighet att sköta dem ska bedömas i enlighet med 124 § i grundlagen (731/1999).

4.1.1 Offentliga förvaltningsuppgifter

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än

myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts-säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

I samband med de uppgifter att bevilja tillstånd som avses i propositionen fattas beslut om medborgares rätt till viss tillståndspliktig verksamhet. Av trafiksäkerhetsskäl är det motiverat att verksamheten förblir tillståndspliktig. På grund av sin karaktär betraktas uppgifterna att bevilja tillstånd som offentliga förvaltningsuppgifter. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis ansett att t.ex. mottagning av ansökningar och anmälningar om medborgarskap samt visumansökningar (GrUB 8/2002 rd, GrUU 55/2010 rd), utfärdande av färdskrivarkort (GrUU 11/2004 rd) samt den uppgiftshelhet som består av utfärdande av pass, kontroll av passets kvalitet och av att dess innehåll är korrekt samt leverans och överlåtelse av passet (GrUU 6/2013 rd) är offentliga förvaltningsuppgifter. När det gäller beslut om utfärdande av pass har grundlagsutskottet ansett att de helt klart inbegriper betydande utövning av offentlig makt och den makten kan bara anförtros en myndighet (GrUU 6/2013 rd). De tillståndsuppgifter som föreslås att kan skötas om serviceuppgifter inbegriper inte betydande utövning av offentlig makt, eftersom de är av sin natur sådana som inte är förenade med självständig prövningsrätt.

4.1.2 Offentliga förvaltningsuppgifter som anförtros andra än myndigheter

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis noggrannare begränsat förutsättningarna för att offentliga förvaltningsuppgifter ska kunna anförtros andra än myndigheter. Grundlagsutskottet har betonat att kravet på rättssäkerhet och god förvaltning ska skrivas in i lag när förvaltningsuppgifter förs över på någon annan än en myndighet (GrUU 10/1998 rd och GrUU 26/2001 rd). Grundlagsskottet vedertagna Praxis har varit att förutsätta att bestämmelserna om skötseln av uppgifterna och det förfarande som då iakttas ska vara

tillräckligt detaljerade, att de allmänna lagarna om förvaltning iakttas i verksamheten och att personer som sköter offentliga förvaltningsuppgifter omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar (GrUU 46/2002 rd och GrUU 20/2006 rd).

Skötseln av flera av de uppgifter som ankommer på Trafiksäkerhetsverket är numera ordnad så att de tjänster som behövs skaffas från privata serviceproducenter. Det föreslås att kraven på förfarandet förenhetligas. I lagarna föreskrivs mera detaljerat än nu om de krav som ställs på skötseln av uppgifter med beaktande av grundlagsutskottet riktlinjer och utlåtanedpraxis när det gäller skötseln av offentliga uppgifter. Vid skötseln av uppgifter ska motsvarande krav iakttas som när de sköts av myndigheter.

4.1.3 Trafiksäkerhetsverkets nuvarande serviceuppgifter i anslutning till tillstånden

Trafiksäkerhetsverket svarar även nu för förarexamensverksamheten och enligt lagen om verksamheten kan de behövliga tjänsterna anskaffas hos offentliga eller privata serviceproducenter eller så kan verket sköta dem själv (3 §). Lagen innehåller bestämmelser om ordnande av verksamheten, krav på serviceproducenten och det avtal som ska ingås med denna. Enligt lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort (629/2004) svarar Trafiksäkerhetsverket för utfärdandet av färdskrivarkort (4 §). Verket kan ingå avtal om att utfärdandet av förar- och företagskort överförs på en offentlig eller enskild instans. I lagen bestäms om verksamheten som utfärdare och de allmänna villkoren för servicen. Enligt lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare beviljar Trafiksäkerhetsverket yrkeskompetensbevis och kan ingå avtal om skötseln av beviljande av bevis och de registreringsuppgifter som hänför sig därtill med en privat eller offentlig serviceproducent med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs om avtal om utfärdande av färdskrivarkort och andra krav för verksamheten i lagen (20 §). Trafiksäkerhetsverket har också uppgifter som rör anordnande, mottagning och övervakning av prov i anslutning till yrkeskompetensutbildning, som verket enligt nämnda lag kan ge ut

som serviceuppgift som sköts i samband med förarexamensverksamheten med iakttagande av bestämmelserna i lagarna om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort och om förarexamensverksamhet (15 §). Uppgiften att anordna och övervaka prov i anslutning till grundutbildningen för taxiförare kan Trafiksäkerhetsverket i enlighet med lagen om yrkeskompetens för taxiförare skaffa som en tjänst med iakttagande av bestämmelserna om avtal med serviceproducenter i lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort och bestämmelserna om kraven på verksamheten i lagen om förarexamensverksamhet (34 §). Trafiksäkerhetsverket kan förena uppgiften att ta emot anmälan i anslutning till körstillståndsuppgifter och att införa uppgifterna i registret så att uppgiften sköts i samband med uppgiften att anordna prov (34 § 2 mom.). En bestämmelse om skötseln av leverans av körkort och olika tillstånd som föreskrivs i körkortslagen som en serviceuppgift ingår i körkortslagen (31 a §). Uppgiften kan också förenas med mottagningen av körkort som lämnas tillbaka. Paragrafen innehåller krav som gäller tillsyn över verksamheten, serviceproducenten och det avtal som ingås med denna. Lagen om fordonstrafikregistret innehåller bestämmelser om behandlingen av de uppgifter som serviceproducenterna ska sköta (12 §) samt om utlämnande av offentliga uppgifter (15 §) och sekretessbelagda uppgifter (17 §) som behövs för att sköta dessa uppgifter till serviceproducenterna. De sekretessbelagda uppgifter som enligt 17 § 8 punkten får lämnas ut till mottagare av förarexamen kan gälla fotografier för identifiering av personer, uppgifter om en persons hälsotillstånd för förarexamen, uppgifter om körförbud och uppgifter om omständigheter som utgör ett hinder för erhållande av körkort.

De ovan nämnda bestämmelserna har med undantag för bestämmelserna om utfärdande av färdskrivarkort inte behandlats av grundlagsutskottet (GrUU 11/2004 rd). Grundlagsutskottet ansåg att utfärdandet av färdskrivarkort är en sådan i 124 § i grundlagen avsedd offentlig förvaltningsuppgift som kan anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri-

och rättigheterna eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får enligt det dock ges endast myndigheter. I grundlagsutskottets utlåtande konstateras att syftet med bestämmelsen var att skapa ett allomfattande och flexibelt system för att utfärda färdskrivarkort i hela landet. Därför bör [Fordonsförvaltningscentralen] ha möjlighet att överföra en del av kortuppgifterna på andra aktörer. Vidare konstateras i utlåtandet att [Fordonsförvaltningscentralen] föreslås dock själv svara för att utfärda verkstads- och kontrollkort och att återkalla färdskrivarkort. Utskottet menade att en sådan möjlighet att överföra uppgifter är bra för att de ska bli skötta på lämpligt sätt.

I grundlagsutskottets utlåtande om färdskrivarkort konstaterades dessutom att i lagförslaget fanns bestämmelser om att allmän förvaltningsrättslig lagstiftning ska tillämpas när färdskrivarkort utfärdas, om ändringssökande och om straffrättsligt tjänsteansvar. Med tanke på rättssäkerheten och kraven på god förvaltning ansåg utskottet också att viktiga var bestämmelserna om de allmänna kraven på dem som utfärdar färdskrivarkort och bedömning av tillförlitligheten hos den som utfärdar färdskrivarkort, tystnadsplikt, vad som ska ingå i ett avtal om överföring och [Fordonsförvaltningens] tillsynsbefogenheter. De nuvarande bestämmelserna om skötsel av serviceuppgifter ska anses motsvara kraven i grundlagen.

4.1.4 Överföring av uppgifter från en myndighet till en annan

Enligt grundlagsutskottet kan en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen anförtros andra än myndigheter också genom avtal som ingås med stöd av lag och det ansåg inte förslaget på något vis problematisktur denna synvinkel. Däremot är det enligt utskottet inte lika oproblematiskt att genom avtal föra över en förvaltningsuppgift som anförtrots en myndighet till en annan myndighet. Bestämmelsen är beaktansvärd med tanke på grundlagens 21 § om att var och en har rätt att få sin sak behandlad av en domstol som är behörig enligt lag. Betydelsefullt är också 2 § 3 mom. i grundlagen. Där

sågs att all utövning av offentlig makt ska bygga på lag och att lag noggrant ska iakttas i all offentlig verksamhet (GrUU 14/2003 rd, s. 3, GrUU 52/2001 rd, s. 5, GrUU 11/2002 rd, s. 5–7, GrUU 72/2002 rd, s. 2–3). Utfärdande av färdskrivarkort handlade enligt utskottets mening dock främst om distribution av färdskrivarkort som kan jämföras med offentlig service och som genom avtal i princip kan föras över från en myndighet till en annan utan att det kränker grundlagen. Dessutom ansåg utskottet att enligt förslaget rubbar uppgiften inte [Fordonsförvaltningscentralens] ställning som ansvarig utfärdare av kort och myndighet som övervakar andra utfärdares åtgärder. Utskottet ansåg att inte heller till denna del inverkar bestämmelserna på behandlingsordningen för lagförslaget. Propositionen innehåller exakta bestämmelser om polisens och Trafiksäkerhetsverkets behörighet.

4.1.5 Tillstånds- och andra uppgifter som föreslås bli skötta av serviceproducenter

Uppgiften att bevilja yrkeskompetensbevis för förare, som Trafiksäkerhetsverket sköter sedan tidigare, motsvarar utfärdande av färdskrivarkort. De krav som ställs på skötseln av uppgifter är desamma som när färdskrivarkort utfärdas. För att yrkeskompetensbevis ska beviljas förutsätts gällande körrätt och föreskriven utbildning. I propositionen föreslås att de bestämmelser som gäller skötsel av uppgifter i anslutning till yrkeskompetensbevis för förare preciseras (20 a § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare).

När beslut fattas om körkortstillstånd, eller om körkortstillstånd inte krävs, om körkort ska beviljas fattas beslut om förarens rätt att köra ett motordrivet fordon. Körkortet kan vara av betydelse för medborgarnas möjligheter att färdas och utöva sitt yrke. Erhållande av körkort förutsätter vid sidan av utbildningskrav att de föreskrivna medicinska villkoren är uppfyllda och av man avlagt förarexamen. När det gäller de medicinska kraven konstateras om villkoren för beviljande är uppfyllda på basis av en legitimerad läkares utlåtande. Läkarutlåtandet innehåller inga egentliga uppgifter om hälsotillståndet utan

läkarens ställningstagande till om de föreskrivna kraven är uppfyllda. Tillståndsmyndigheten har inga förutsättningar att bedöma om kraven är uppfyllda utifrån utlåtandet. Förarexamensmottagarna sköter sin uppgift i enlighet med det avtal som ingåtts med Trafiksäkerhetsverket och de lagstadgade kraven. Bestämmelser om förarexamensverksamhet och rätten att sköta uppgiften som serviceverksamhet finns i lagen om förarexamensverksamhet. Det är fråga om en offentlig förvaltningsuppgift som inte har ansetts vara förenad med betydande utövning av offentlig makt. För att beakta kraven i grundlagen innehåller lagen närmare bestämmelser om mottagarens tillförlitlighet, sakkunskap, oberoende och soliditet samt de anställdas tillförlitlighet och yrkesskicklighet. Lagen innehåller också krav som gäller förarprövarnas behörighet och tillförlitlighet. Lagen innehåller också bestämmelser om tillsyn över verksamheten och iakttagande av god förvaltning, tystnadsplikt i fråga om uppgifter som erhållits i samband med skötseln av uppgifterna, behandling av personregisteruppgifter och straffrättsligt ansvar i samband med skötseln av uppgifterna samt sökande av ändring. I de krav på oberoende som gäller verksamheten har man beaktat körkortsdirektivets krav på att den som tar emot examen inte samtidigt kan vara verksam inom förarutbildningen. Kraven har delvis fastställts i bestämmelserna om utfärdande av färdskrivarkort och delvis i lagen om förarexamensverksamhet. Verksamheten baserar sig i enlighet med grundlagsutskottets ståndpunkt på lag (GrUU 14/2003 rd, s. 3, GrUU 52/2001 rd, s. 5, GrUU 11/2002 rd, s. 5–7, GrUU 72/2002 rd, s. 2–3). Bestämmelserna kan anses uppfylla kraven i 124 § i grundlagen. Att kravet på att den som tar körkort ska ha körförmåga är uppfyllt påvisas fortfarande genom att förarexamensmottagaren utfärdar ett intyg över att examinanden blivit godkänd i förarexamen. Körprovet tas emot av en förarprövare som är anställd hos examensmottagaren. Teoriprovet avläggs i regel med hjälp av dator. Intyget över godkänd examen medför körrätt. Förarexamensmottagarnas uppgifter är en kombination av flera olika uppgifter, som Trafiksäkerhetsverket skaffar som en serviceuppgift. Den prövning som

hänför sig till mottagningen av prov är prövning där man mäter examinandens kunskaper som regleras av bestämmelser och sker under Trafiksäkerhetsverkets handledning. Det föreslås ändå att bestämmelserna i lagen om förarexamensverksamhet preciseras i överensstämmelse med kraven som gäller tillståndsuppgifter till den del som grundlagsutskottets riktlinjer kan beaktas genom ändringarna. Det föreslås t.ex. att bestämmelserna om det avtal som ingås med serviceproducenten preciseras. (3, 3 a och 3 b §).

I fråga om vissa tillstånd behandlas straffuppgifter i samband med tillståndsförfarandet. Propositionen innehåller förslag om att ansökningar som förutsätter behandling av straffuppgifter ska skötas vid Trafiksäkerhetsverket. Förfarandet gäller undervisningstillstånd (39 och 40 §) och trafiklärtillstånd (88 §) enligt körkortslagen samt körtillstånd för taxiförare (4 §) enligt lagen om yrkeskompetens för taxiförare. Det finns inget hinder för att ansökningarna inte skulle kunna tas emot och åtgärder som väckandet av ansökningar föranleder vidtas av serviceproducenter, eftersom de inte skulle behandla straffuppgifter. De tjänstemän som sköter uppgifterna vid Trafiksäkerhetsverket ges rätt att använda polisens register för att få de straffuppgifter som behövs för att avgöra ansökningarna. Förfarandet förutsätter ändringar i lagen om fordonstrafikregistret, eftersom beslutsfattandet sker i fordonstrafikregistret på basis av uppgifter som är registrerade i det. Läkarutlåtande ska bifogas ansökningshandlingarna men i enlighet med vad som konstaterats ovan framgår inga egentliga uppgifter om sökandens hälsotillstånd av det. Läkarutlåtandet innehåller läkarens ställningstagande till om de föreskrivna medicinska kraven är uppfyllda och om det eventuellt behövs ett nytt läkarutlåtande innan ansökan avgörs. Även polisens beslutsfattande om huruvida de hälsomässiga kraven är uppfyllda baserar sig på läkarutlåtandet och ställningstagandet där till huruvida de föreskrivna kraven är uppfyllda. Eftersom de som behandlar ansökningarna inte behandlar egentliga uppgifter om hälsotillståndet, föreligger till denna del inget hinder för serviceproducenten att behandla dessa utlåtanden. Sökanden ska dessutom ha möjligt att lämna

läkarutlåtandet till Trafiksäkerhetsverket i stället för till serviceproducenten.

Parkeringsstillstånd för personer med funktionsnedsättning kan beviljas för personer med grav funktionsnedsättning eller för transport av sådana personer (28 b § i vägtrafiklagen). Närmare bestämmelser ingår i 53 § i vägtrafikförordningen (182/1982). Enligt den är villkoret för beviljande av tillstånd att ett av sjukdom, skada eller handikapp beroende men kan bedömas hindra en person att gå självständigt, eller när tillstånd söks för transport av en person med gravt handikapp att den transporterade har ett regelbundet eller ofta förekommande behov av transport och han eller hon inte klarar sig efter transporten utan en följeslagare. I förordningen ingår också ett krav på invaliditetsklass som bestäms utifrån 18 a § i lagen om olycksfallsförsäkring. Att kraven är uppfyllda konstateras utifrån ett läkarutlåtande. Det föreslås att man avstår från bedömningen av om transportkravet är regelbundet eller ofta förekommande. Vid tillståndsförfarandet ska iakttagas de principer som föreskrivs i körkortslagen.

Det är nödvändigt att behandla personuppgifter i samband med serviceuppgifterna för att kunna sköta dem. På behandlingen av personuppgifter ska personuppgiftslagen tillämpas och i lagarna betonas det ansvar som hänförs till behandlingen av dessa uppgifter. Anteckningar om villkor och begränsningar för körkortet görs i körkortet och de syns t.ex. när personen i fråga använder det för att identifiera sig. Även den som överlåter ett fordon till någon annan ska försäkra sig om att denna har körkort. Regleringen om saken kan anses uppfylla kraven i grundlagen.

4.1.6 Uppfyllande av ändamålsenlighetskravet

Propositionen kan anses uppfylla de ändamålsenlighetskrav som avses i 124 § i grundlagen (GrUU 11/2006 rd, s. 3/I). För att polisförvaltningens resurser ska räcka till för att sköta polisens tillståndsförvaltning och på grund av de uppgiftsbegränsningar som gjorts av denna anledning vore det ändamålsenligt att anvisa Trafiksäkerhetsverket de tillståndsuppgifter som avses ovan, eftersom de

passar ihop med verkets kärnuppgifter. Det är fortfarande nödvändigt att bevilja nämnda körkort och tillstånd delvis på grund av internationella förpliktelser och delvis för att upprätthålla trafiksäkerheten. På grund av avsaknaden av regional organisation är det också ändamålsenligt att ge rätt att sköta dem med hjälp av serviceproducenter. Serviceproducenten ska ta emot ansökningarna, sköta uppgifter i anslutning till väckandet av dem och överlämna körkortet och tillståndet i det fall att de inte postas till sökanden. Behandlingen av tillståndsärenden ska inte till denna del förutsätta självständig prövning. Serviceproducenten ska konstatera att de handlingar som förutsatts för att behandla ansökan (t.ex. läkarutlåtande) finns och föra in nödvändiga uppgifter i fordonstrafikregistret. Serviceproducenten ska t.ex. anmäla att det ytterligare läkarutlåtande som förutsatts eller rekommenderats i läkarutlåtandet ska lämnas in, om det inte har fogats till ansökningshandlingarna. Serviceproducenten ska också bland körkortsuppgifterna anteckna ett specialvillkor om att ett nytt läkarutlåtande ska visas upp inom en viss tid, om ett sådant framgår av läkarutlåtandet. Sökanden ska enligt bestämmelserna ha möjlighet att lämna läkarutlåtandet direkt till Trafiksäkerhetsverket utan att överlämna det till serviceproducenten. Uppgifterna ska föras in i registersystemet i enlighet med Trafiksäkerhetsverket programmeringar. Systemet ska störa införandet av anteckningar. När alla prestationer som förutsatts för körkort eller något annat tillstånd enligt registersystemet föreligger, registreras som dag för beviljandet den tidpunkt då den sista delprestationen fullgjorts. Exempelvis en uppgift om avlagd förarexamen som matas in i systemet sätter i gång tillverkning av körkortet, om det inte finns något hinder för att lämna ut körkortet på grund av körförbud. Serviceproducenten ska också lämna ut ansökta körkort och tillstånd, om de inte postas till sökanden. Körkort och tillstånd ska beviljas och körkortstillstånd återkallas på grundval av de uppgifter som matats in i systemet. Uppgifter om ansökningar ska matas in av serviceproducenterna i enlighet med vad som konstaterats ovan, uppgifter om förarexamina av förarexamensmottagarna samt av polisen i fråga om

uppgifter som ankommer på den. Om behandlingen av ansökningar (undervisnings-tillstånd, körtillstånd för taxiförare, trafik-lärartillstånd) förutsätter provning, överförs behandlingen av ansökan till kön vid Trafiksäkerhetsverket genom registersystemet. Verket ska ha nödvändiga användarrättigheter till de straffuppgifter som behövs för lämplighetsprovningen. Uppgiften om att villkoren är uppfyllda förs då in i systemet av Trafiksäkerhetsverket. Serviceproducenten ska inte ha självständig provnings- eller beslutanderätt då tillståndsuppgifter behandlas. Serviceproducenten ska inte bedöma om de uppgifter som lämnats är korrekta, utan det datasystem som upprätthålls av Trafiksäkerhetsverket meddelar genom ett automatiskt felmeddelande om det upptäcker att felaktiga uppgifter lämnats. Datasystemet upprättar ett beslut om beviljande av det ansökta körkortet eller tillståndet. I situationer där behandlingen av ansökan inte kan slutföras ska kunden ges rådet att ta kontakt med Trafiksäkerhetsverket. Likaså när det gäller tillverkningen av ett ansökt körkort eller tillstånd och sändandet av dem sköter serviceproducenten en offentlig förvaltningsuppgift, men utan självständig provningsrätt. Körkort och tillstånd sänds till den sökande automatiskt på grundval av de uppgifter som finns i registret utan att serviceproducenten hanterar dem manuellt.

Att uppgifterna sköts av en serviceproducent på det sätt som anges i propositionen eller att tillståndsuppgifter och förarexamensmottagares uppgifter sammanställs som uppgifter för samma serviceproducent anses inte äventyra en opartisk och oberoende verksamhet och det anses inte heller finnas några andra hinder för det som skulle bero på grundlagen.

4.1.7 Behörighetsfördelningen mellan myndigheterna och tillgodoseendet av de grundläggande rättigheterna

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 18/2004 rd tagit ställning till förslag till bestämmelser som gäller överföring av uppgifter mellan myndigheter. Grundlagsutskottet har i sin praxis haft vissa förbehåll mot bestämmelser som möjliggör att uppgif-

ter obegränsat förs över till en annan myndighet. Utskottet ansett att den behöriga myndigheten entydigt eller annars exakt ska framgå av lagen eller att åtminstone utgångspunkterna för myndigheternas behörighetsförhållanden och villkoren för att överföra behörighet framgår tillräckligt exakt av lagen. I propositionen föreslås att behörigheten i fråga om uppgifter som gäller tillstånd delas mellan polisen och Trafiksäkerhetsverket. Befogenheterna att bevilja tillstånd jämte därtill hörande uppgifter föreslås tillkomma Trafiksäkerhetsverket. Befogenheterna att återkalla tillstånd och meddela körförbud föreslås ankomma på polisen, eftersom det anses vara förenat med betydande utövning av offentlig makt när man ingriper i medborgarnas rättsställning. Den föreslagna behörighetsfördelningen mellan myndigheterna baserar sig på deras kärnuppgifter och förutsättningar att sköta offentliga förvaltningsuppgifter vad gäller den regionala organisationen. Polisen ska svara för meddelande av körförbud och återkallande av tillstånd. Trafiksäkerhetsverkets befogenheter ska basera sig på medborgarnas ansökningar och då kan det vid sidan av att bevilja också ha rätt att återkalla körkortstillstånd. Grunderna och gränserna för myndigheternas befogenheter är klart angivna i propositionen i den paragraf som gäller saken samt särskilt i samband med de olika funktionerna, om det är nödvändigt att ange den behöriga myndigheten. Både polisen och Trafiksäkerhetsverket ska vara behöriga att övervaka förarnas hälsotillstånd. Trafiksäkerhetsverkets befogenheter ska vara begränsade till att kräva de utredningar eller tilläggsutredningar som förutsätts för att behandla ansökningar i samband med att det utövar sin befogenhet att bevilja tillstånd. Kravet på tilläggsutredning ska basera sig på läkarens ståndpunkt till behovet av ytterligare utlåtande sådan den framgår av läkarutlåtandet eller behov av att kräva ytterligare utlåtande som annars kommit till Trafiksäkerhetsverkets kännedom, varvid verket för in begäran om ytterligare utlåtande i registersystemet. Polisens befogenheter ska åter gälla övervakning av hälsotillståndet hos en förare som fått körrätt eller tillstånd. Polisen ska kunna förordna att ett nytt läkarutlåtande ska visas upp om man t.ex. i samband med

trafikövervakningen misstänker att de medicinska kraven för körkort eller tillstånd inte längre uppfylls. När polisen betvivlar en körkortsinnehavares körförmåga kan polisen också bestämma att han eller hon ska avlägga ny förarexamen. Trafiksäkerhetsverkets befogenheter när det gäller kravet på nytt intyg över förarexamen hänför sig till behandlingen av ansökningsärendet och till det i det bifogade läkarutlåtandet konstaterade behovet av att avlägga ny examen. När man ingriper i erhållen körrätt eller återkallar ett beviljat tillstånd anses det vara fråga om utövande av betydande offentlig makt, eftersom man ingriper i medborgarnas rättsställning. Polisens regionala organisation talar för att polisen ska vara behörig i ärendet.

Propositionen äventyrar inte medborgarnas grundläggande rättigheter, rättssäkerhet eller andra krav på god förvaltning. Propositionen innehåller exakta krav som gäller aktören och verksamheten, vilka säkerställer att kraven på god förvaltning uppfylls på samma sätt som om de uppgifter att bevilja tillstånd som sköts som serviceuppgifter skulle skötas av myndigheten. Utskottet har ansett att det inte längre är nödvändigt att ta in en hänvisning till de allmänna förvaltningslagarna i lagen (GrUU 13/2010 rd.). I propositionen föreslås att centrala bestämmelser om de rättsnormer som ska tillämpas intas i lagarna och att det i det avtal som ingås med serviceproducenten också särskilt konstateras vilka andra för myndigheterna förpliktande bestämmelser som ska tillämpas.

I körkortslagen föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan myndigheterna (8 §) och om de uppgifter som kan skötas som serviceuppgifter (8 a §). I den sistnämnda paragrafen föreslås bestämmelser om upphandling av tjänster i enlighet med lagen om offentlig upphandling med undantag av bestämmelserna om underentreprenader och om rätt att förena uppgifterna med andra tjänster som Trafiksäkerhetsverket skaffar. I samma paragraf föreslås dessutom krav på serviceproducentens tillförlitlighet och de resurser som förutsätts för att sköta uppgifterna och förpliktelser att se till datasäkerheten i anslutning till skötseln av uppgifterna. I lagen ingår också närmare bestämmelser om bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet (8 d §).

Bestämmelserna om serviceproducentens anställas tillförlitlighet ska vara strängare i fråga om de förarprovare som arbetar inom förarexamensverksamheten än vid skötseln av de tillståndsuppgifter som avses i propositionen eller andra uppgifter inom förarexamensverksamheten. I paragrafen ska också ingå serviceproducentens ansvar för sina anställas tillförlitlighet och för att dessa har den kunskap som behövs för att sköta offentliga förvaltningsuppgifter. Dessutom ska lagen innehålla bestämmelser om kraven på det avtal som ingås med serviceproducenten och om tillsyn över verksamheten, om hemlighållande av personuppgifter som kommit till serviceproducentens kännedom i samband med skötseln av uppgifterna och om tillämpning av personuppgiftslagen samt om skadeståndsansvar (8 a och 8 b §). I lagen föreslås också bestämmelser om väckande av tillståndsförfarandet (8 c §). För att förenhetliga bestämmelserna om serviceuppgifter föreslås motsvarande bestämmelser ingå i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och lagen om yrkeskompetens för taxiförare, och även lagen om förarexamensverksamhet preciseras på motsvarande sätt.

Den som ansöker om körkort, trafiklärartillstånd, körtillstånd för taxiförare och parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning ska visa upp ett läkarutlåtande. För körkort och körtillstånd för taxiförare krävs fotografi och namnteckningsprov. Vid andra ansökningsförfaranden än det som gäller körkort ska man visa upp de utredningar som krävs för att det ansökta tillståndet ska beviljas. För att få körkort förutsätts i regel körkortstillstånd, där man undersöker om villkoren för erhållande av körkort är uppfyllda, t.ex. att de medicinska kraven är uppfyllda enligt läkarutlåtandet och att sökanden enligt registren är fast bosatt i Finland. Körkortstillstånd är en förutsättning för att få tillträde till förarexamen eller, om förarexamen inte krävs, för utlämnande av körkort. Den som ansöker om yrkeskompetensbevis för förare behöver endast visa upp utbildningsintyget. Villkoret för att få det ansökta körkortet eller tillstånd är att sökanden inte har meddelats körförbud. Grunden för att ge ut ett duplettexemplar av körkortet eller tillståndet är att innehavaren enligt register-

uppgifterna har ett gällande körkort eller tillstånd. Även i vägtrafiklagen intas bestämmelser om serviceuppgifter vilka är tillämpliga på beviljandet av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning i enlighet med vad som föreskrivs i körkortslagen.

Bestämmelserna om förarexamensverksamheten förblir i huvudsak oförändrade enligt propositionen. Inom förarexamensverksamheten ska examenmottagaren till skillnad från tillståndsförfarandet utifrån de mottagna proven besluta om de krav på praktisk körförmåga som förutsätts för körkort är uppfyllda. Förarexamens innehåll berörs av förhållande krav som överensstämmer med körkortsdirektivet och som Trafiksäkerhetsverket gett anvisningar om. Trafiksäkerhetsverket utfärdar det behörighetsintyg som krävs av förarprövare. Verksamheten och aktörerna berörs av detaljerade bestämmelser som säkrar skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. För att säkerställa att verksamheten är oberoende och opartisk förutsätts i bestämmelserna att examenmottagaren inte samtidigt får vara verksamhet inom förarutbildningen.

I förarexamen bedöms aspirantens förutsättningar att få körkort. Beslutet om den körförmåga som körrätten förutsätter inverkar på trafiksäkerheten och har också effekter på människors möjligheter att ta sig fram samt utöva yrke eller näring. En förarprövare bedömer provprestationen och fattar utifrån prestationen beslut om körprovets godkännande eller underkännande. I propositionen föreslås inte att beslutanderätten ska överföras på praktikanter. Med tanke på möjligheten att lära sig yrket är det motiverat att en person som studerar till förarprövare genomgår praktik hos en förarexamenmottagare i ett företag som tar emot körprov, men studeranden har ännu inte den grundläggande utbildning som yrket kräver och han eller hon uppfyller inte heller de formella behörighetskraven för uppgiften. Detta är motiverat också av den anledningen att de som avlägger körprov ska bemötas jämlikt vid provtillfällen på alla examensställen. Provprestationen bedöms av en förarprövare som har den föreskrivna behörigheten.

I lagen om förarexamensverksamhet föreskrivs om tjänsteproducentens upphandling

av nödvändiga tjänster på grund av att Trafiksäkerhetsverket inte har någon regionorganisation. Lagen innehåller detaljerade bestämmelser om hur uppgiften ska ordnas så att den är i linje med principerna om god förvaltning samt bland annat bestämmelser om förarprövarens pålitlighet och formella behörighetskrav och om straffrättsligt tjänsteansvar vid skötseln av uppgifterna. Minimikraven på förarprövarens kompetens och grundläggande utbildning grundar sig på EU-lagstiftning.

I propositionen föreslås att mottagandet av körprov ska ordnas så att ansvaret för de beslut som fattas vid mottagandet alltid ligger hos en person som uppfyller de föreskrivna behörighetskraven och som är närvarande under hela provtillfället.

Propositionen innehåller också bestämmelser om sökande av ändring. Serviceproducenten ska inte utöva självständig beslutanderätt i tillståndsärenden. I praktiken sköts förfarandet med hjälp av fordonstrafikregistersystemet. Trafiksäkerhetsverket programmerar de enskilda tillståndsförfarandena i registersystemet. Ett tillståndsärende framskrider i enlighet med de uppgifter som matas in i systemet fram till dess att tillståndet beviljas. Den egentliga tillståndsprovningen, som ska behövas endast i fråga om den lämplighet som förutsätts för körtillstånd för taxiförare, undervisningstillstånd och trafiklärartillstånd, sker i praktiken i Trafiksäkerhetsverket när registersystemet för över en sådan ansökan till kön vid verket. Förfarandet förhålls i fråga om beviljandet av alla tillstånd så att ändring i besluten söks genom att Trafiksäkerhetsverkets beslut överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). I fråga om examenmottagarens beslut, som har fattats i samband med skötseln av de uppgifter som föreskrivits för examenmottagaren, ska man enligt den ändring som föreslås i 95 § 2 mom. i körkortslagen och 14 § 2 mom. i lagen om förarexamensverksamhet kunna begära omprövning hos Trafiksäkerhetsverket, och det beslut som verket fattat med anledning av begäran om omprövning ska kunna överklagas hos förvaltningsdomstolen genom besvär i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Även i lagarna om yrkes-

kompetens för lastbils- och bussförare och om yrkeskompetens för taxiförare ingår enhetliga bestämmelser om sökande av ändring. Ändring i beslut av innehavare av de utbildningstillstånd som föreskrivs i nämnda lagar liksom i beslut av examinatorer söks genom begäran om omprövning hos Trafiksäkerhetsverket.

Dessutom föreslås att bestämmelserna om sökande av ändring i de lagar som ingår i propositionen ändras i enlighet med den princip som justitieministeriet framfört genom att det föreskrivs om införande av ett förfarande med besvärstillstånd. Enligt förslagen ska förfarande med besvärstillstånd tillämpas i andra ärenden än sådana som är särskilt viktiga eller vittgående med tanke på parten eller samhället. Enligt förslaget ska det inte tillämpas t.ex. vid återkallande av näringsstillstånd. I enlighet med denna princip föreslås i 95 § i körkortslagen att besvär ska utan besvärstillstånd kunna anföras över förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkallande av tillstånd att driva bilskola eller trafiklärtillstånd. På motsvarande sätt ska man kunna förfara i ett ärende som gäller återkallande av godkännande av ett utbildningscenter och återkallande av yrkeskompetensbevis enligt 26 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, i ett ärende som gäller återkallande av körtillstånd och återkallande av utbildningstillstånd enligt 38 § i lagen om yrkeskompetens för taxiförare och i ett ärende som gäller återkallande av behörighetsintyg för förarprovare enligt 14 § i lagen om förarexamensverksamhet.

Vid bedömningen av tillämpligheten i fråga om bestämmelserna om besvärstillstånd har uppmärksamhet fästs särskilt vid beslutets betydelse för den berörda personen med tanke på hans eller hennes fortsatta näringsverksamhet eller yrkesutövning och vid att hans eller hennes rättsskydd tillgodoses. När det gäller besluten finns det i samtliga fall alltid åtminstone två besvärinstanser att använda sig av, vilket måste betraktas som tillräckligt med tanke på personens rättsskydd.

4.1.8 Subdelegering av serviceuppgifter

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande 6/2013 rd behandlat subdelegering av en offentlig förvaltningsuppgift som överförs över på en enskild, dvs. att uppgiften delegeras vidare. Utskottet anser att man i princip bör förhålla sig avvisande till subdelegering av offentliga förvaltningsuppgifter. Uppgiften att bevilja körkort och tillstånd är av sådan natur att det i propositionen föreslås att serviceproducenten inte får ge uppgifter som hänför sig till beviljande av körkort och tillstånd som underentreprenad åt en annan serviceproducent. Detta föreslås gälla även de uppgifter som Trafiksäkerhetsverket har från tidigare, t.ex. beviljande av yrkeskompetensbevis och mottagning av förarexamen. Till denna del innebär propositionen en avvikelse från upphandlingslagens bestämmelser om underentreprenader. Avgränsningen ska inte gälla serviceproducentens tillverkning och leverans av korten och tillstånden, som är av mera teknisk natur, förutsatt att man då beaktar verksamhetens natur och att kraven på den iakttas och övervakas. Dessutom föreslås i propositionen att serviceproducenten ska vara verksam i Finland. Kravet ska inte hindra att en utländsk serviceproducent väljs, men kravet är på grund av uppgifternas natur nödvändigt för att verksamheten ska kunna övervakas och bl.a. de förpliktelser som följer av de allmänna förvaltningslagarna och det straffrättsliga tjänsteansvaret ska kunna tillämpas på serviceproducenter som sköter offentliga förvaltningsuppgifter och deras anställda.

Bestämmelserna om tillstånds- och förarexamensuppgifter kan anses uppfylla de krav som grundlagsutskottet förutsätter i fråga om skötseln av uppgifterna och bestämmelserna om dem när uppgifter som avses i 124 § i grundlagen sköts.

4.2 Skydd för privatlivet och personuppgifter

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Enlig momentet utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag.

Bestämmelser om skydd för personuppgifter, som ingår i skyddet för privatlivet, finns i personuppgiftslagen (523/1999). Genom per-

sonuppgiftslagen genomförs de grundläggande fri- och rättigheter som tryggar skydd för privatlivet samt övriga grundläggande fri- och rättigheter som tryggar skyddet för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter samt främjas utvecklandet och iakttagandet av god informationshantering. Enligt lagen är personuppgifter alla slags anteckningar som beskriver en fysisk person eller hans eller hennes egenskaper eller levnadsförhållanden som kan hänföras till honom eller henne själv. Med behandling av uppgifter avses bl.a. insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring och samkörning av personuppgifter. Känsliga personuppgifter får inte behandlas utan en i lagen föreskriven grund. Det är fråga om personuppgifter som beskriver eller vilkas syfte är att beskriva bl.a. en brottslig gärning eller ett straff eller någon annan påföljd för brott, någons hälsotillstånd, sjukdom eller funktionsnedsättning. Enligt lagen utgör undantag från behandlingsförbudet bl.a. att personen i fråga har gett sitt uttryckliga samtycke till det. Behandling av personbeteckning förutsätter att personen gett sitt entydiga samtycke eller att behandlingen regleras i lag. I lagen föreskrivs också om fall där behandling av personbeteckning anses viktig för att entydigt individualisera den registrerade, t.ex. för att utföra en i lagen angiven uppgift eller för att uppfylla den registrerades rättigheter och skyldigheter.

Sökandens personuppgifter behandlas i samband med sådana uppgifter att bevilja olika tillstånd som avsikten är att ska skötas som serviceuppgifter. I samband med skötseln av uppgifterna behandlas sökandens personbeteckning, läkarutlåtande, namnteckningsprov och fotografi. Läkarutlåtandena innehåller inga egentliga hälsouppgifter utan information om huruvida de föreskrivna kraven är uppfyllda och så kan det av det framgå om läkaren rekommenderar att ett annat läkarutlåtande ska inhämtas. Serviceproducenten ska inte behandla straffuppgifter. Man ska förfara på motsvarande sätt i fråga om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. I samband med att tillståndet söks behandlas ett läkarutlåtande där invaliditetsklassen uppges.

Riksdagens grundlagsutskott har i utlåtanden, t.ex. GrUU 25/1998 rd och GrUU 12/2002 rd samt 14/2002 rd tagit ställning till uppgifter i lag som är viktiga med tanke på den bestämmelse om de grundläggande rättigheterna som gäller skydd för personuppgifter. Sådana är registreringens syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, möjligheterna att lämna ut uppgifterna, möjligheten att överlåta uppgifter via en teknisk anslutning, bevaringstiden för dem samt att regleringen till denna del är omfattande och detaljerad. De som sköter serviceuppgifter ska använda fordonstrafikregistret i sin verksamhet. Lagen om fordonstrafikregistret innehåller bestämmelser om dessa omständigheter och genom de föreslagna lagändringarna beaktas att serviceproducenter ska sköta uppgifterna. I de föreslagna ändringarna beaktas också att beviljandet av tillstånd i fortsättningen ska behandlas i systemet och att uppgifterna om sökande matas in i systemet redan i ansökningsfasen. Genom de ändringar som föreslås i lagen om fordonstrafikregistret beaktas att tillståndsuppgifterna ska skötas med hjälp av serviceproducenter. I de andra lagarna intas bestämmelser om den registeransvariges ansvar även när uppgifter sköts som serviceverksamhet, så att behandlingen av och skyddet för personuppgifter uppfyller personuppgiftslagens krav även i serviceproducentens verksamhet (t.ex. 8 a § 4 mom. i körkortslagen) och så att detta beaktas i avtalet med serviceproducenten för att den registeransvariges ansvar ska realiseras, samt om krav på serviceproducentens och dennas anställdas tillförlitlighet och om det ansvar som serviceproducenten har för att de anställda är medvetna om de krav och det ansvar som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och kan agera i enlighet med detta.

För att säkerställa skyddet för privatlivet och personuppgifter innehåller propositionen möjlighet att lämna läkarutlåtandet till Trafiksäkerhetsverket, om det av läkarutlåtandet framgår andra uppgifter som beskriver den sökandes hälsotillstånd än läkarens meddelande om att villkoren är uppfyllda, och sökanden av den anledningen inte vill att uppgifterna ska komma till serviceproducentens

kännedom. Ett ytterligare villkor för förfarandet ska vara att ansökan har väckts, så att bilagan kan hänföras till ansökan i systemet.

Enligt 28 § i utlänningslagen (301/2004) för utrikesministeriet besluta att ge uppgifter i anslutning till visering att utföras av en extern tjänsteleverantör. Enligt artikel 43.6 i viseringskodexen är sådana uppgifter bl.a. insamling av uppgifter och mottagande av ansökningar och överföring av ansökan till konsulatet, uppbörd av viseringsavgiften samt insamling av resehandlingarna, inbegripet ett beslut om avslag, och återlämnande av dessa till sökandena. I uppgifterna kan ingå att ta upp biometriska kännetecken. Grundlagsutskottet betraktade denna uppgiftshelhet som en offentlig förvaltningsuppgift varför bestämmelserna måste bedömas mot 124 § i grundlagen. Grundlagsutskottet ansåg (GrUU 55/2010 rd) att behandling av ansökningar, uppbörd av viseringsavgiften, återlämnande av resehandlingarna samt upptagande av biometriska kännetecken inte är betydande utövning av offentlig makt. Med hänsyn till uppgiftshelheten och det stora antalet ansökningar ansåg grundlagsutskottet det som ändamålsenligt i enlighet med 124 § i grundlagen att överföra uppgifterna till en extern serviceproducent. Nämnda uppgift motsvarar skötseln av körkorts- och tillståndsärenden. Ovan nämnda behandling av personuppgifter är nödvändig för att individualisera personer vid behandlingen av tillståndsansökningar som sökanden inlämnat. Behandlingen av uppgifter anses inte utgöra ett hinder för att en serviceproducent behandlar ansökningarna. De krav och det ansvar som gäller skötseln av uppgifterna säkerställer enligt propositionen att personuppgifterna används och skyddas på behörigt sätt.

4.3 Normgivningsbehörighet

I propositionen föreslås att Trafiksäkerhetsverkets behörighet att utfärda rättsnormer utvidgas genom att vissa uppgifter som ankommit på social- och hälsovårdsministeriet överförs på verket. Trafiksäkerhetsverket ska utfärda närmare föreskrifter om de medicinska kraven enligt 17 och 18 § i körkortslagen med stöd av bemyndigandet i paragraferna och föreskrifter om de läkarundersökningar

som ska göras för att konstatera att de medicinska kraven är uppfyllda. Propositionen innehåller förslag om utfärdande av närmare föreskrifter om läkares anmälningar enligt 21 § i körkortslagen och om fastställande av formulär för de läkarutlåtanden och läkarintyg enligt 100 § som används i ärenden som gäller föräres hälsa.

Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan även andra myndigheter än de som avses i 80 § 1 mom., dvs. republikens president, statsrådet och ministerierna, genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Utskottet anser att sett ur ett grundlagsperspektiv är andra myndigheters normgivningsrätt ett undantag (GrUB 10/1998 rd, s 123/II och GrUU 16/2002 rd s. 2/1). Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan även andra myndigheter än de som avses i 80 § 1 mom. genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis angående tillämpningen av 80 § 2 mom. i grundlagen konstaterat att jämfört med bemyndiganden att utfärda förordning räcker det för bemyndiganden att utfärda föreskrifter inte med det allmänna kravet på exakt avgränsning, utan de frågor som bemyndigandet gäller måste preciseras exakt i lag. Bemyndigandet ska dessutom enligt grundlagens uttryckliga bestämmelse ha ett exakt avgränsat tillämpningsområde (GrUU 16/2002 rd). Jämfört med bemyndiganden att utfärda förordning räcker det enligt utskottet för bemyndiganden att utfärda föreskrifter inte med det allmänna kravet på exakt avgränsning, utan de frågor som bemyndigandet gäller måste preciseras exakt i lag. Bemyndigandet ska dessutom enligt grundlagens uttryckliga bestämmelse ha ett exakt avgränsat tillämpningsområde (GrUU 46/2001 rd, s. 3/I och GrUU 16/2002 rd, s. 2/1). Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis även behandlat särskilda skäl enligt

80 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 17/2004 rd, s. 3/II). Som särskilt skäl kan betraktas t.ex. att den verksamhet som ska regleras är förknäad med en stor mängd yrkesmässiga särdrag.

Det vore lämpligt att överföra behörigheten i ovan nämnda frågor som gäller förarnas hälsa till Trafiksäkerhetsverket. Det har av tradition varit en uppgift för en läkare att konstatera att de medicinska kraven för körkort är uppfyllda och när det gällde närmare bestämmelser var det lämpligt att social- och hälsovårdsministeriet var behörigt att utfärda sådana genom förordning, eftersom dylik sakkunskap inte har funnits inom trafik- och kommunikationsministeriets förvaltningsområde. Social- och hälsovårdsministeriet har utfärdat social- och hälsovårdsministeriets förordning om körhälsa (1181/2011). I och med inrättandet av Trafiksäkerhetsverket finns det även inom trafikförvaltningen en myndighet med medicinsk sakkunskap och uppgifter som hänför sig till medicinska frågor inom olika trafikformer. Uppgifterna kan anvisas en myndighet utan att rätten att utfärda normer och ge läkarna anvisningar delas. Social- och hälsovårdsministeriet har bitt Trafiksäkerhetsverket meddela läkarkåren anvisningar i frågor som gäller förarens hälsa. För att upprätthålla en klar behörighetsfördelning mellan myndigheterna och förhindra eventuella tolkningsproblem är det ändamålsenligt att inte fördela utfärdandet av bestämmelser och meddelandet av anvisningar till läkarkåren på myndigheter som är verksamma inom två olika förvaltningsområden. Enheten för trafikmedicin vid Trafiksäkerhetsverket svarar för trafikmedicinska frågor i anslutning till olika trafikformer och besitter särskilt kompetens i anslutning till trafiksäkerhet och förarens hälsa. De medicinska kraven för körkort baserar sig på minimikraven på motorfordonsförarens fysiska och psykiska hälsa i bilaga III till körkortsdirektivet. Direktivets krav på förarens hälsa och behovet av att utveckla dem behandlas på europeisk nivå som trafikförvaltningsuppgifter i körkortskommittén. Frågor som gäller förarens hälsa hör till Trafiksäkerhetsverkets kärnuppgifter. Enligt lagen om Trafiksäkerhetsverket ska verket utfärda rättsnormer för sitt verksamhetsområde inom ramen för sär-

skilt föreskriven behörighet. Enligt propositionen ska Trafiksäkerhetsverket utfärda föreskrifter som avses i 80 § 2 mom. i grundlagen inom ramen för sin lagstadgade behörighet. Trafiksäkerhetsverkets föreslagna behörighet att utfärda föreskrifter är exakt och klart avgränsad (17 och 18 § i körkortslagen). De ska gälla noggrannare krav på hälsotillståndet och kontroller som utförs för att konstatera att kraven är uppfyllda, närmare föreskrifter som läkares anmälningar, om hälsomässiga förutsättningar för att körkortet ska förbli i kraft inte längre föreligger (21 § i körkortslagen). Även fastställande av formuläret för de läkarblanketter som ska användas för ärenden som gäller förarens hälsa passar in i denna uppgiftshelhet (100 § i körkortslagen). Till denna del föreligger sådana särskilda skäl i anslutning till föremålet för regleringen som avses i 80 § 2 mom. i grundlagen för att få utfärda rättsnormer och regleringens betydelse i sak förutsätter inte att det föreskrivs om sakerna genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för de föreslagna bemyndigandena är exakt avgränsat.

I 3 § 3 mom. i lagen om förarexamensverksamhet föreslås ett bemyndigande för Trafiksäkerhetsverket att utfärda närmare föreskrifter om var körprov kan avläggas. Körkortsdirektivet innehåller bestämmelser med krav på den plats där körprov avläggs. Bestämmelsen ersätter den nuvarande bestämmelsen, enligt vilken Trafiksäkerhetsverket bestämmer på vilka orter körprov får ordnas. Bakom bestämmelsen finns körkortsdirektivets krav på avläggande av körprov. Trafiksäkerhetsverket svarar för ordnandet av förarexamensverksamheten. Bemyndigandet är exakt avgränsat och det finns sådana särskilda skäl till det som avses i 80 § 2 mom. i grundlagen.

Propositionen innehåller dessutom förslag till preciseringar av bestämmelserna om bemyndigande i fråga om bestämmelser som utfärdas genom förordning av statsrådet och deras innehåll (28 b och 28 c § i vägtrafiklagen). Grundläggande bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter ingår i dessa fall i lagen. I 28 b § 1 mom. i vägtrafiklagen föreslås ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet föreskriva om de vägmärken inom var verkingsområdet det är tillåtet att parkera

med parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning oavsett förbud. I det nya 28 c § 1 mom. föreslås dessutom ett be- myndigande att föreskriva närmare om funk- tionsnedsättningens svårighetsgrad och det men som den medför.

4.4 Tillämpning av straffbestämmelser

Till följd av att det kortvariga körkortet försvinner föreslås i propositionen att under- låtenhet att iaktta ett villkor som fogats till körkort för kategori B ska bestraffas som körkortsförseelse enligt 93 § i körkortslagen, för vilken påföljden är böter, och att gärning- en ska beaktas när påföljden i form av kör- förbud övervägs. Enligt villkoret ska en in- nehavare av körkort för kategori B inom en utsatt tid som motsvarar giltighetstiden för kortvarigt körkort visa upp ett intyg över er- hållan undervisning för de fortsatta delarna, om han eller hon kör bil efter att tiden gått ut. Avsikten är att använda samma villkor under övergångsarrangemangen, då innehavarna av kortvarig körkort tillsänds det egentliga kör- kortet på basis av uppgifterna i körkortsre- gistret.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 23/1997 rd ansett att straffbestäm- melser måste uppfylla de allmänna villkoren för begränsning av grundläggande fri- och rätt- igheter och med stöd av kravet på att in- skränkningar i de grundläggande fri- och rätt- igheterna ska vara acceptabla måste ett vä- gande samhälleligt behov av inskränkningar kunna påvisas. Också grunden för inskränk- ningarna måste vara godtagbar inom syste- met med de grundläggande fri- och rättighe- terna. Kravet på proportionalitet förutsätter å sin sida en noggrann avvägning av om det är nödvändigt att kriminalisera en handling för att skydda det bakomliggande rättsobjektet. Det gäller på denna punkt att avgöra om samma syfte kan nås på något annat sätt som innebär ett mindre ingrepp i de grundläggande fri och rättigheterna än kriminalisering.

Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättighe- terna, t.ex. säkerhet, tillgodoses. Kraven som gäller körkort har föreskrivits för att upprät- hålla den allmänna trafiksäkerheten och sä- kerheten för enskilda väganvändare. För att

få körkort för kategori B förutsätts att man genomgår ett tredelat system med förarut- bildning. Syftet med tillämpningen av straff- bestämmelsen är att förarutbildningen ska slutföras så att förarna får all den kunskap som har ansetts vara nödvändig för att upp- rätthålla säkerheten. När det kortvariga kör- kortet försvinner upphör körretten inte längre två år efter det att körretten erhållits och föra- ren behöver inte lösa ut ett nytt kort utan kör- retten fortgår normalt om det inom föreskri- ven tid påvisas att villkoren för den är upp- fyllda. Det kortvariga körkortet har varit en metod att få förarna att slutföra utbildningen, men nu föreslår man att det slopas eftersom systemet varit invecklat och på grund av de extra kostnader och arbete som åsamkats sy- stemet och medborgarna. Trafiksäkerhets- verket ska se till att nya förare informeras om ändringarna genom allmän information och information riktad direkt till nya förare.

Gärningens straffbarhet ska gälla bara dem som underlåter att iaktta villkoret och fortsät- ter att köra. Straffet ska vara lindrigare än för dem som nu fortsätter att köra efter det att körretten gått ut utan att det kortvariga kör- kortet har bytts ut mot ett permanent genom att visa att den föreskrivna utbildningen ge- nomgått. Påföljderna för förande av fort- skaffningsmedel utan behörighet är strängare än villkorspåföljden. Enligt 23 kap. 10 § i strafflagen kan påföljden vara böter eller fängelse i högst sex månader. Det kan anses föreligga en grundlagsenlig godtagbar grund för tillämpning av straffbestämmelsen när det gäller att upprätthålla säkerheten och den kan också anses uppfylla kravet på proportionali- tet. Att gärningen beaktas som en grund för körförbud som meddelas tills vidare är likaså förenligt med dessa krav. Påföljderna riktas endast mot dem som har underlåtit att upp- fylla villkoret genom att köra bil efter den tidsfrist som föreskrivits för inlämnande av utbildningsintyg och körretten ska kunna återställas när personen i fråga uppfyller de föreskrivna kraven.

Det föreslås att bestämmelserna om änd- ringssökande i de lagar som ingår i proposi- tionen ändras i överensstämmelse med justi- tieministeriets princip så att ett förfarande med besvärstillstånd införs. Enligt förslagen ska förfarandet med besvärstillstånd tilläm-

pas i andra ärenden än sådana som är särskilt betydande eller vittgående för en part eller samhället. Enligt förslagen ska det inte tillämpas t.ex. när näringsstillstånd återkallas. I enlighet med denna princip föreslås i 95 § i körkortslagen att besvär ska utan besvärstillstånd få anföras över förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd att driva bilskola eller trafiklärartillstånd. På motsvarande sätt ska man enligt 26 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare kunna förfara i ett ärende som gäller återkallande av godkännande av ett utbildningscentrum och återkallande av yrkeskompetensbevis, enligt 38 § i lagen om yrkeskompetens för taxiförare i ett ärende som gäller återkallande av körtillstånd och återkallande av utbildningstillstånd och enligt 14 § i lagen om föreexaminationsverksamhet i

ett ärende som gäller återkallande av kompetensbevis för förarprövare.

Vid bedömningen av tillämpligheten i fråga om bestämmelserna om besvärstillstånd har uppmärksamhet fästs i synnerhet vid beslutets betydelse för den berörda med tanke på hans eller hennes fortsatta näringsverksamhet eller yrkesutövning och vid att hans eller hennes rättsskydd tillgodoses. När det gäller besluten finns det i samtliga fall alltid finns två besvärinstanser, vilket kan anses vara tillräckligt med tanke på personens rättsskydd.

På ovan nämnda grunder kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av körkortslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i körkortslagen (386/2011) 3 § 1 mom. 2 punkten, 23 §, 39 § 1 mom. 5 punkten, 40 § 1 mom. 6 punkten och 97 § 2 mom.,

av dem 3 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 1081/2012, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012 samt 39 § 1 mom. 5 punkten och 40 § 1 mom. 6 punkten sådana de lyder i lag 941/2013,

ändras 5 § 2 mom., 6 § 2 mom. 2 punkten samt 4 och 5 mom., 8–16 §, 17 § 1 mom. 2 och 3 punkten samt 2 mom., 18 § 1 mom. 2 punkten samt 2 mom., 21 § 1 och 5 mom., 22 och 24–27 §, det inledande stycket i 28 § 2 mom. och 28 § 3 mom., 29 och 30 §, 31 a § 2 mom., 38 § 3 mom., 42 § 1 mom., 42 a § 1 mom., 43 §, det inledande stycket i 44 § 1 mom., det inledande stycket i 45 § 1 mom. och 45 § 1 mom. 5 punkten, 54 §, det inledande stycket i 59 § 2 mom. och 59 § 2 mom. 1 punkten samt 4 mom., 61 § 2 mom., 62 §, det inledande stycket i 63 § 1 mom. samt 63 § 3 och 4 mom., 64 § 2 mom. 2 punkten, 65 § 2 mom., 70 § 1 mom. 4 punkten, det inledande stycket i 72 § 4 mom., 76 §, 78 § 2 mom. 2 punkten, 84 §, 85 § 1 mom., 88, 89, 91, 91 a och 95 §, 98 § 2 mom., 100 § och 101 § 1 mom.,

av dem 5 § 2 mom., 17 § 2 mom., 18 § 2 mom., 31 a § 2 mom., 64 § 2 mom. 2 punkten, 65 § 2 mom., 76, 91, 91 a och 100 § samt 101 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1081/2012, 8, 9, 11, 12, 16, 22, 26, 27, 54, 62 och 84 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1081/2012 samt 42 § 1 mom., 42 a § 1 mom. och 43 § sådana de lyder i lag 941/2013, samt

fogas till lagen nya 8 a–8 d och 15 a §, till 47 § ett nytt 2 mom., till 78 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012, ett nytt 5 mom. samt till 106 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012, ett nytt 5 mom. som följer:

2 kap.

Körkortskategorier och körrätt

5 §

Ålderskrav

Av den som genomgår en sådan yrkesutbildning för förare som avses i 6 § i lagen om yrkeskompetens och som ger grundläggande yrkeskompetens samt har ett godkännandedokument enligt 2 mom. i den paragrafen krävs inte den yrkeskompetens för kategorierna C, CE och D som avses i 1 mom. 7 och

9 punkten. För kategorierna C1E, CE, D1 och D krävs det utöver minimiåldern också undervisning inom övningsdelen och fördjupningsdelen enligt 37 § 2 mom. i denna lag.

6 §

Körrätt

Körrätt saknas om

2) körrättsinnehavaren försummar att uppfylla kravet på alkohol enligt 15 a § 2 mom.,

Efter körförbud eller temporärt körförbud börjar körrätten på nytt när polisen återlämnar körkortet till innehavaren eller utfärdar ett temporärt körkort för innehavaren.

Ett intyg över förarexamen ger personen rätt att annanstans i Finland än på Åland i sex månader från avlagd förarexamen köra ett fordon som motsvarar den kategori som examen gäller eller ett fordon i en kategori som ingår i examen. Bestämmelserna i denna lag om skyldigheten att ha körkortet med sig och överlämna det, om myndighetens rätt att omhänderta ett körkort och om skyldigheten att lämna körkortet till myndigheten tillämpas också på intyg över förarexamen.

8 §

Behörighet i anslutning till körkort, körkortstillstånd och vissa andra tillstånd

Trafiksäkerhetsverket beviljar körkort, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel och trafiklärtillstånd, förnyar körkort och trafiklärtillstånd samt fastställer internationellt körkort. Trafiksäkerhetsverket lämnar ut dupletter av körkort och av andra tillstånd samt återkallar körkortstillstånd.

Polisen meddelar körförbud, temporärt körförbud och andra påföljder samt återkallar tillstånd enligt denna paragraf med undantag av körkortstillstånd. Polisen svarar för övervakningen av körrättsinnehavares körförmåga och hälsotillstånd och kan i anslutning därtill besluta om åtgärder som föranleds av övervakningen på det sätt som föreskrivs särskilt i denna lag.

Trafiksäkerhetsverket kan besluta att ett körkort som visas upp i samband med ansökan om körkortstillstånd eller körkort ska tas om hand för undersökning av dess äkthet, om körkortet misstänks vara förfalskat.

8 a §

Serviceuppgifter i anslutning till beviljande av körkortstillstånd, körkort och vissa andra tillstånd

Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster som behövs för att sköta de uppgifter som

avses i 8 § 1 mom. av privata eller offentliga serviceproducenter som är verksamma i Finland. I serviceuppgifterna kan ingå att ta emot ansökningshandlingar och att i register införa de uppgifter som krävs för behandlingen av ansökningarna, tillhandahålla rådgivning i fråga om körkorts- och tillståndsförfarandet, förmedla uppgifter till sökanden, lämna ut det ansökta körkortet eller tillståndet om det inte sänds till sökanden per post, ta emot körkort och tillstånd som ska återlämnas samt sköta andra motsvarande uppgifter i ansökningsförfarandet. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta uppgifter som avses i denna paragraf. De uppgifter som avses i denna paragraf ska skötas i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om underentreprenader. De uppgifter som anges i 1 mom. kan förenas med andra tjänster som Trafiksäkerhetsverket skaffar.

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan personal, samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och andra krav i anslutning till skötseln av dem så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt fullgörs även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att utföra inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt denna paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakningen samt ordna förhållandena så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), person-

uppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

8 b §

Avtal om serviceuppgifter

I ett avtal om skötsel av serviceuppgifter som gäller körkortstillstånd, körkort och andra tillstånd ska förutom serviceuppgifternas omfattning enligt 8 a § 4 mom. överenskommas om åtminstone

- 1) serviceproducentens verksamhetsområde,
- 2) minimiantalet verksamhetsställen i verksamhetsområdet, deras läge och betjäningstider,
- 3) de krav som skötseln av serviceuppgifterna ställer på lokaler, datakommunikationsförbindelser, nivån på datasystemet och datasäkerheten samt på anordningar och utrustning och på verksamheten i allmänhet,
- 4) det förfarande som ska iaktas för att säkerställa att de personer som sköter uppgifterna har tillräcklig yrkesskicklighet,
- 5) det förfarande som ska iaktas när fordonstrafikregistret används och uppgifter registreras i detta för att skyddet för personuppgifter och omsorgsplikten ska uppfyllas när uppgifter behandlas samt hur det data-skydd och den datasäkerhet som krävs av serviceproducenten ska påvisas,
- 6) förvaring och arkivering av de dokument som hänför sig till verksamheten,
- 7) det förfarande som ska iaktas när tillståndsavgifter tas ut och redovisas till Trafiksäkerhetsverket,
- 8) den ersättning som Trafiksäkerhetsverket betalar till serviceproducenten och hur den ska betalas,
- 9) avtalsperioden, inledandet av verksamheten och avslutande av avtalet under avtalsperioden,

10) de krav som övervakningen ställer på serviceproducenten och om påföljder av iaktagna brister och försummelser,

11) serviceproducentens skyldighet att anmäla sådana förändringar i skötseln av uppgifterna som kan ha väsentlig inverkan på möjligheten att sköta uppgifterna på behörigt sätt,

12) omständigheter som är nödvändiga för att uppgifterna ska kunna skötas på behörigt sätt med beaktande av de bestämmelser om datasäkerhet som är förpliktande för myndigheterna.

8 c §

Hur ansökningsärenden som gäller körkortstillstånd, körkort och vissa andra tillstånd inleds samt vissa anmälningar

Ansökningar om körkortstillstånd, körkort och andra tillstånd som nämns i 8 § 1 mom. kan ges in elektroniskt eller till en serviceproducent som Trafiksäkerhetsverket anvisar.

Ansökan om tillstånd att driva bilskola eller i denna lag föreskriven anmälan i anslutning till bilskoleverksamhet ges in till Trafiksäkerhetsverket.

Om ett läkarutlåtande som ska fogas till en ansökan enligt 1 mom. förutom anteckning om att de medicinska kraven är uppfyllda innehåller annan information som beskriver sökandens hälsotillstånd, kan bilagan i stället för att överlämnas till serviceproducenten ges in till Trafiksäkerhetsverket efter det att ansökan har inlett.

8 d §

Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet

En serviceproducent kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 8 a § 3 mom., om serviceproducenten, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en serviceproducent i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta

uppgifter som avses i 8 § 2 mom. Serviceproducenten kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovannämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller och föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses ovan.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till skötseln av tillståndsuppgifter enligt 8 § 2 mom. och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av de tillståndsuppgifter som avses här.

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

9 §

Att ansöka om körkortstillstånd

Det är möjligt att inneha endast ett sådant körkort som är beviljat i en stat som hör till Europeiska unionen (EU-stat) eller till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) eller i någon annan stat och som godkänns i Finland. Om sökanden har ett sådant körkort, kan körkortstillstånd beviljas endast för att ersätta det med ett körkort som avses i denna lag.

Körkortstillstånd får beviljas tidigast ett år innan sökanden uppfyller ålderskravet för körkortskategorin i fråga. Körkortstillstånd för kategori B kan dock beviljas tidigast två år innan ålderskravet är uppfyllt. För körrätt för fordonskombination enligt 7 § 4 mom. ska den som ansöker om körkortstillstånd ha körrätt för kategori B.

Ansökan får göras elektroniskt eller personligen eller genom ombud. Sökanden ska dock styrka sin identitet när han eller hon ansöker om körkortstillstånd eller när körkortet

lämnas ut eller för förarexamensmottagaren vid förarexamen.

En ansökan om körkortstillstånd eller körkort förfaller om den av en orsak som beror på sökanden inte har kunnat behandlas inom ett år efter det att ansökan anlände. Om ansökan förfaller avförs uppgiften om ansökan ur fordonstrafikregistret.

Det som i denna lag föreskrivs om ansökan om körkortstillstånd gäller också ansökan om körkort, om körkortstillstånd inte krävs för körkortet. Närmare bestämmelser om ansökan om körkortstillstånd och körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Bilagor till ansökan

Ansökan ska åtföljas av:

1) ett högst sex månader gammalt läkarutlåtande och dessutom ett utlåtande av en specialistläkare, om ett sådant behövs för att behandla ansökan utifrån läkarutlåtandet eller annars av en orsak som kommit till Trafiksäkerhetsverkets kännedom,

2) ett fotografi som uppfyller kraven på passfoto, med undantag av kravet att fotografiet får vara högst sex månader gammalt, om inte ett sådant fotografi används i det körkort som tidigare har registrerats i fordonstrafikregistret eller om fotografiet enligt 31 § inte behöver bifogas ansökan,

3) sökandens namnteckningsprov, som ska kunna digitaliseras, om inte ett namnteckningsprov som registrerats tidigare i fordonstrafikregistret används i körkortet,

4) information om huruvida sökanden har körkort beviljat i någon annan EU- eller EES-stat och en försäkran om att han eller hon inte har körförbud eller hans eller hennes körkort inte har begränsats, omhändertagits eller för viss tid återkallats i någon annan EU- eller EES-stat,

5) sådana upplysningar från en myndighet, arbetsgivaren eller någon annan motsvarande aktör som gäller grunderna för att bevilja körkort och hur nödvändigt ett körkort är i arbetet, om ansökan gäller körkort för körning enligt 5 § 4 mom.,

6) samtycke från vårdnadshavarna, om minimiåldern för körkortskategorin är 15 eller 16 år och sökanden inte har fyllt 18 år.

Information enligt 1 mom. 1 punkten krävs dock inte om information inte behövs till följd av ett läkarutlåtande eller annars av en orsak som kommit till Trafiksäkerhetsverkets kännedom, om

1) sökanden har giltigt körkort i den grupp som ansökan avser och inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort,

2) sökanden högst två år tidigare vid beväringstjänstgöring inom försvarsmakten har avlagt förarexamen i den kategori som ansökan avser,

3) sökanden har körkort från någon annan EU- eller EES-stat i den kategori som ansökan avser och inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort.

För körkort i grupp 1 godkänns i stället för läkarutlåtande enligt 1 mom. 1 punkten även en kopia av ett giltigt hälsointyg för unga.

I läkarutlåtandet ska vid bedömningen av huruvida de medicinska kraven är uppfyllda beaktas särskilt hur stigande ålder inverkar på förarens hälsotillstånd och uppfyllande av de medicinska kraven om den som ansöker om körkortstillstånd i grupp 1 har fyllt 70 år och den som ansöker om körkortstillstånd i grupp 2 har fyllt 68 år.

Den som ger upplysningar enligt 1 mom. 5 punkten ska enligt bestämmelserna om inlämnande av ansökan i 8 c § 1 mom. underätta Trafiksäkerhetsverket om sådana förändringar i arbetsuppgifterna som har samband med upplysningarna. Närmare bestämmelser om kraven i anslutning till de upplysningar som ska lämnas enligt 1 mom. 5 punkten och, vid behov, om andra krav enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med avvikelse från 2 mom. 3 punkten ska ett läkarutlåtande dock visas upp, om innehavaren av ett körkort i grupp 2 har fyllt 45 år och det har gått minst 5 år sedan körkortet beviljades eller om körkortsinnehavaren har fyllt 70 år och det har gått minst 5 år sedan ett körkort i grupp 1 beviljades eller minst 2 år sedan ett körkort i grupp 2 beviljades.

11 §

Undantag från kravet på körkortstillstånd

Nytt körkortstillstånd behövs inte om

1) någon ansöker om duplett av körkort eller om att ett villkor eller en begränsning enligt 16 § eller yrkeskompetens enligt 3 § 6 punkten ska antecknas på körkortet,

2) någon ansöker om förnyelse av körkort innan körkortets giltighetstid går ut.

Med avvikelse från 1 mom. krävs det körkortstillstånd, om det är fråga om duplett eller förnyelse av körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat.

12 §

Förutsättningar för körkortstillstånd

Körkortstillstånd beviljas om

1) sökanden uppfyller de medicinska kraven för körkortstillstånd,

2) sökanden har vanlig vistelseort i Finland eller om han eller hon studerar här och studierna har pågått i minst sex månader,

3) sökanden inte har meddelats körförbud eller temporärt körförbud i Finland eller i någon annan EU- eller EES-stat och hans eller hennes körkort inte heller har begränsats, omhändertagits eller för viss tid återkallats i någon annan EU- eller EES-stat,

4) sökanden uppvisar ett utbildningsintyg om ett sådant enligt denna lag krävs när avläggande av förarexamen inte förutsätts.

Körkortstillstånd kan beviljas oberoende av 1 mom. 1 punkten, om personen uppfyller kraven då alkohol används. Varje kategori som antecknas i körkortstillståndet ska villkoras med att alkohol ska användas.

När ett körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat byts ut, krävs inte de upplysningar som avses i 10 § 1 mom. 1 punkten, förutsatt att det inte gäller sådan förnyelse av körkort som enligt denna lag kräver att upplysningar lämnas.

13 §

Avgörande av ansökan om körkortstillstånd

En ansökan om körkortstillstånd ska avgöras utan onödigt dröjsmål.

Vid behov ska det kontrolleras med hjälp av Europeiska unionens körkortsverk huruvida förutsättningarna för körkort är uppfyllda.

14 §

Beviljande av körkortstillstånd

Den som ansöker om körkortstillstånd för kategori CE beviljas också tillstånd för kategori D1E eller DE, om han eller hon har körkort i kategori D1 eller D. Den som ansöker om körkortstillstånd för kategori E i grupp 2 beviljas också tillstånd för kategori BE.

Om ett utländskt körkort ska bytas ut utan krav på ny förarexamen, ska det antecknas på körkortet vem som har beviljat det utbytt körkortet. Bestämmelser om de krav som ska uppfyllas för att körkort ska bytas ut och om sättet att införa uppgifterna på det utbytt körkortet i fordonstrafikregistret, anteckning av uppgifterna på körkortet och anteckning av andra uppgifter på körkortet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Körkortstillstånd gäller i två år.

15 §

Återkallelse av körkortstillstånd

Trafiksäkerhetsverket ska återkalla körkortstillståndet, om mottagaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av körkortstillstånd. Körkortstillståndet återkallas dock inte om polisen har meddelat innehavaren körförbud. Har körrätten för någon kategori i körkortstillståndet börjat gälla, ska tillståndet återkallas till den del körrätten ännu inte har börjat gälla.

15 a §

Ändring av körkortskategori

Polisen kan ändra körkortskategorin permanent eller för högst två år till den kategori som körrättsinnehavaren uppfyller förutsättningarna för, om innehavaren inte längre uppfyller de förutsättningar för körkortstill-

stånd som motsvarar körrättskategorin eller motsvarande krav på ålder.

Polisen kan ändra körrätten för en person med alkoholövervakad körrätt så att den gäller körning av fordon som hör till en eller flera kategorier under tiden med alkoholövervakad körrätt och ställa som villkor att alkohol ska användas vid körning. Körrätt för kategorierna i grupp 2 kan fortsätta att gälla även utan körrätt för kategori B, men på körkortet ska då som begränsning antecknas att det är giltigt bara i Finland.

För viss tid ändrad körrätt enligt 1 mom. ska återställas, om körrättsinnehavaren visar för polisen att han eller hon åter uppfyller förutsättningarna för körrätt och polisen återlämnar det körkort som motsvarar körrätten och som är i polisens besittning. Körrätt enligt 2 mom. återställs när den alkoholövervakade körrätten upphör och polisen återlämnar det körkort som motsvarar den tidigare körrätten och som är i polisens besittning.

Innehavaren av ändrad körrätt enligt 1 och 2 mom. ska överlämna sitt körkort till polisen och hämta ett körkort som motsvarar den nya kategorin hos Trafiksäkerhetsverket. I samband med åtgärder som avses i denna paragraf kan polisen utfärda ett temporärt körkort, om inget annat körkort lämnas ut.

16 §

Villkor och begränsningar i körkort

Till ett körkortstillstånd och ett körkort kan utöver villkor och begränsningar enligt 5 § 3 och 4 mom. samt 15 a § 2 mom. också fogas ett villkor om att

1) körrättsinnehavaren vid körning ska använda glasögon eller andra korrigerande linser, hörapparat, alkohol eller protes eller andra ortopediska hjälpmedel, om han eller hon bara genom att använda dem uppfyller föreskrivna medicinska krav eller kan köra ett fordon,

2) det i ett fordon som körs av en körrättsinnehavare ska finnas automatväxel, om inte något annat följer av 7 § 6 mom., eller särskilda manöverorgan godkända av förarexamensmottagaren som innehavaren har använt vid körprovet eller manöverprovet för förarexamen eller vid ett prov på körförmåga som

polisen förordnat och därigenom visat att han eller hon kan köra fordonet,

3) körrättsinnehavaren inom utsatt tid ska lämna in ett intyg av en läkare eller en specialistläkare till polisen,

4) körrättsinnehavaren när han eller hon avlägger det första körkortet för bil senast inom två år efter det att han eller hon har fått körrätt för kategori B till Trafiksäkerhetsverket ska ge in ett intyg över erhållen undervisning för övningsdelen och fördjupningsdelen, om han eller hon kör bil efter att tiden gått ut.

Trafiksäkerhetsverket beslutar om villkoren och begränsningarna. Polisen fattar beslut i fråga om ett villkor eller en begränsning eller en ändring som beror på en åtgärd som hör till polisens behörighet med stöd av denna lag. Förarexamensmottagaren uppställer ett villkor eller en begränsning enligt 1 mom. 2 punkten utifrån det fordon som använts i körprovet, manöverprovet eller provet på körförmåga.

Med undantag för 1 mom. 3 och 4 punkten ska villkoren och begränsningarna antecknas på körkortet i anslutning till den körkortskategori som villkoret eller begränsningen gäller.

17 §

Medicinska krav för körkort i grupp 1

För att få körkortstillstånd för kategorierna i grupp 1 ska följande medicinska krav uppfyllas:

2) sökandens synfält ska uppfylla minimikraven på synfält i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort, nedan *körkortsdirektivet*, så att synfältet inte i någon väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att riskfritt köra ett fordon som hör till denna grupp,

3) sökanden får inte ha något men, någon sjukdom eller någon kroppsskada som nämns i bilaga III till körkortsdirektivet, och som i väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att köra ett fordon i den kategori som avses i detta moment eller, om sökanden har ett men, en sjukdom eller en kroppsskada som påverkar körförmågan får detta inte i någon väsentlig grad försämma förmågan att

köra ett fordon utrustat med automatväxel, alkalås eller särskilda manöverorgan.

Avvikelse kan av särskilda skäl göras från minimikraven i körkortsdirektivet enligt 1 mom. 2 punkten, om kraven i punkten i övrigt uppfylls enligt intyg av en specialistläkare och ett körprov som avläggs vid behov. Trafiksäkerhetsverket utfärdar närmare bestämmelser om hur kraven på synfält enligt 1 mom. 2 punkten uppfylls och om undantag från kraven på synfält med stöd av detta moment samt och om hur övriga medicinska krav enligt 3 punkten uppfylls. Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare bestämmelser om de kontroller som ska göras för att undersöka om de föreskrivna medicinska kraven är uppfyllda och för att bedöma förarens hälsa och om innehållet i kontrollerna så att kraven i körkortsdirektivet och kraven på trafiksäkerhet uppfylls.

18 §

Medicinska krav för körkort i grupp 2

För att få körkortstillstånd för kategorierna i grupp 2 ska följande medicinska krav uppfyllas:

2) synfältet i vardera ögat hos sökanden ska uppfylla minimikraven på synfält i bilaga III till körkortsdirektivet, så att synfältet inte i någon väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att riskfritt köra ett fordon som hör till denna grupp,

Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare bestämmelser om hur kraven på synfält enligt 1 mom. 2 punkten och övriga medicinska krav enligt 4 punkten uppfylls. Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare bestämmelser om de kontroller som ska göras för att undersöka om de föreskrivna medicinska kraven är uppfyllda och för att bedöma förarens hälsa och om innehållet i kontrollerna så att kraven i körkortsdirektivet och kraven på trafiksäkerhet uppfylls.

21 §

Anmälan om förarens hälsotillstånd

Trots sekretessbestämmelserna är en läkare skyldig att göra en anmälan till polisen, om han eller hon konstaterar att den som ansöker om körkortstillstånd eller en körrättsinnehavare inte längre uppfyller de medicinska kraven i 17 eller 18 § på grund av att hälsotillståndet försämrats och försämringen inte är endast tillfällig eller på grund av att personen fortgående missbrukar berusningsmedel.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare bestämmelser om anmälan.

22 §

Körkortens giltighetstid

Körkort i grupp 1 utfärdas för femton år i sänder, men högst för en tid som upphör när sökanden fyller 70 år. Därefter får körkort utfärdas för fem år i sänder. Körkort utfärdas för fem år också om den som ansöker om körkortstillstånd har fyllt 65 år eller, vid förnyelse av körkort, om sökanden fyller 65 år under giltighetstiden för ett körkort som förnyas. Körkortet ska utfärdas för en kortare tid än vad som föreskrivs i detta moment, om detta förutsätts i ett läkarutlåtande.

Körkort för kategorier i grupp 2 utfärdas för fem år i sänder, men högst för en tid som upphör när sökanden fyller 70 år. Därefter ska körkort utfärdas för två år i sänder. Körkort för kategorier i grupp 2 utfärdas dock för två år, om den som ansöker om körkortstillstånd har fyllt 68 år eller, vid förnyelse av körkort, om sökanden fyller 68 år under det tidigare körkortets giltighetstid. Körkort ska utfärdas för en kortare tid än vad som anges i detta moment, om detta förutsätts i läkarutlåtande.

Ett nytt körkort ska utfärdas för en tidsperiod som inte överstiger tiderna enligt 1 eller 2 mom., om den behörighet körkortet ger utvidgas under giltighetstiden. Om ett nytt körkort utfärdas därför att en anteckning som avses i 11 § 1 mom. 3 punkten görs på körkortet, är det giltigt till samma datum som det ursprungliga körkortet.

Körkortet är giltigt under den bestämda tid som avses i 1 och 2 mom. från och med det

att den handling som avses i 6 § 1 mom. lämnas ut eller, om förarexamen inte avläggs, från och med det att förutsättningarna för att lämna ut körkortet uppfylls. Närmare bestämmelser om kraven på giltighetstiden utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

24 §

Förutsättningar för att lämna ut körkort

Körkort får lämnas ut till en sökande:

- 1) som har körkortstillstånd, om det krävs enligt 11 §,
- 2) som uppfyller det föreskrivna ålderskravet,
- 3) som har avlagt förarexamen med godkänt resultat för den aktuella kategorin av körkortstillstånd.

Förarexamen enligt 1 mom. 3 punkten krävs dock inte om

- 1) en körrättsinnehavare för motorcykel som har haft körkort för berörda kategori i minst två år kan visa att han eller hon har fått den utbildning som krävs för att höja körkortskategorin för motorcykel till följande kategori,

- 2) sökanden har ett giltigt körkort i samma kategori utfärdat i en annan EU- eller EES-stat förutsatt att inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort,

- 3) sökanden har något annat giltigt utländskt körkort som med stöd av denna lag kan bytas ut mot ett finländskt körkort utan krav på ny förarexamen.

Att sökanden uppfyller kravet i 1 mom. 3 punkten ska visas genom intyg över förarexamen som får vara avlagd högst två år tidigare när det gäller examen i en körkortskategori i grupp 1 eller högst ett år tidigare när det gäller examen i en körkortskategori i grupp 2. Också motsvarande intyg över avlagd förarexamen i försvarsmakten eller på Åland ska godkännas.

Med avvikelser från 3 mom. får examen för kategorierna C, CE och D som har avlagts i försvarsmakten under beväringstjänsten dock vara avlagd högst tre år tidigare.

Närmare bestämmelser om huruvida fristerna för visande av att förutsättningarna för utlämnande uppfylls och om andra förutsätt-

ningar för att körkort ska lämnas ut får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om den undervisning som avses i 2 mom. 1 punkten och dess minimimängd utfärdas genom förordning av statsrådet.

På ett körkort som utfärdas på grundval av ett körkort enligt 2 mom. 2 och 3 punkten ska det uppges vem som har utfärdat det utbytt körkortet. Bestämmelser om de krav som ska uppfyllas för att körkort ska bytas ut och om uppgifter på det gamla körkortet som ska föras in i fordonstrafikregistret och uppgifter som ska antecknas på körkortet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Hinder för att lämna ut körkort

Ett körkort får inte lämnas ut om

- 1) körkortstillståndet har återkallats,
- 2) det efter beviljat körkortstillstånd kommer fram omständigheter som hindrar att tillstånd beviljas,
- 3) den som har körkortstillstånd har meddelats körförbud eller temporärt körförbud.

Om sökanden redan har körkort, ska han eller hon återlämna det när det nya lämnas ut, om inte något annat föreskrivs. Om sökanden inte återlämnar sitt tidigare i Finland, på Åland eller i utlandet utfärdade körkort, är han eller hon skyldig att uppge hur körkortet har förkommit, förstörts eller försvunnit. Körkortet ska återlämnas till Trafiksäkerhetsverket, om det senare kommer till rätta.

26 §

Utlämnande av körkort

Körkortet sänds till sökanden per post. Trafiksäkerhetsverket lämnar ut körkortet, om det inte kan skickas per post på grund av att myndigheten måste få sökandens gamla körkort eller av någon annan orsak som hänför sig till documentsäkerhet eller till utförande av någon uppgift enligt denna lag. Närmare bestämmelser om vilka körkort som ska sändas per post, förfarandet vid postning och andra krav på postningen samt återlämnande

av sökandens gamla körkort till myndigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om ett körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat återlämnas när ett körkort lämnas ut, ska det återlämnas till utfärdaren och skälen för detta anges.

Närmare bestämmelser om bevarande av ett återlämnat körkort och om återlämnande av ett körkort som avses i 2 mom. till utfärdaren vid utlämnande av körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Förnyelse av körkort

Ansökan om förnyelse av körkort för den tid som anges i 22 § ska göras enligt vad som föreskrivs om ansökan om körkortstillstånd i 9 § 3 mom. Ansökan ska åtföljas av

1) fotografi som avses i 10 § 1 mom. 2 punkten, om det är nödvändigt enligt nämnda punkt,

2) namnteckningsprov som avses i 10 § 1 mom. 3 punkten, om det är nödvändigt enligt nämnda punkt,

3) läkarutlåtande, om den som ansöker om förnyelse av ett körkort i grupp 1 har fyllt 70 år eller fyller 70 år under körkortets giltighetstid eller om den som ansöker om förnyelse av ett körkort för kategorier i grupp 2 har fyllt 45 år eller fyller 45 år under körkortets giltighetstid eller om ett sådant är nödvändigt för att behandla ansökan utifrån av ett läkarutlåtande som visats upp eller av någon orsak som annars kommit till tillståndsmyndighetens kännedom.

I läkarutlåtanden enligt 1 mom. 3 punkten för dem som ansöker om förnyelse av ett körkort i grupp 1 ska det vid bedömningen av huruvida de medicinska kraven uppfylls särskilt beaktas hur stigande ålder inverkar på hälsan när det gäller körförmågan och möjligheterna att uppfylla de medicinska kraven. Detta krävs dock inte när ett sådant körkort i grupp 1 förnyas som gäller tills innehavaren fyller 70 år, om ansökan om förnyelse görs före giltighetstidens utgång. I ett läkarutlåtande som ska fogas till förnyelse av ett körkort i grupp 2 ska ovan avsedda verkningar av stigande ålder beaktas om sökanden har

fyllt 68 år eller fyller 68 år under körkortets giltighetstid.

Om förnyelse söks och beslut fattas inom sex månader innan giltighetstiden för körkortet går ut, är körkortet i kraft den tid som föreskrivs i 22 § från den sista dagen av körkortets giltighetstid. Det körkort som ska förnyas kan i Finland, med undantag för Åland, godkännas som bevis på körkort under högst tre månader från utgången av den giltighetstid som är antecknad på körkortet. Om giltighetstiden för det körkort som ska förnyas har gått ut när ansökan enligt 1 mom. lämnas in, tillämpas på körkortens uppkomst 6 § 1 mom. om körkortens uppkomst eller 29 § om utlämnande av temporärt körkort. Om det då har gått mer än två år från det att giltighetstiden för ett körkort i grupp 1 löpte ut, eller mer än ett år från det att giltighetstiden för ett körkort i grupp 2 löpte ut, förutsätter erhållande av körkort ny förarexamen.

Närmare bestämmelser om förnyelse av körkort för kategorier i grupp 2 med avvikelse från 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet i syfte att samordna giltighetstiden för körkortet och yrkeskompetensen för lastbils- och bussförare.

28 §

Duplett av körkort

 Ansökan om duplett av körkort ska göras om

I ansökan ska uppges orsaken till att man ansöker om en duplett och till ansökan ska vid behov fogas fotografi och namnteckningsprov. Om ett förkommet eller stulet körkort senare hittas, ska det överlämnas till Trafiksäkerhetsverket. När det behövs ska innehavaren lägga fram en tillförlitlig redogörelse för en namnändring eller en ny personbeteckning. Ansökan ska göras senast tre månader efter ändringen.

29 §

Temporärt körkort

Av särskilda skäl kan Trafiksäkerhetsverket lämna ut ett temporärt körkort som motsvarar körkortstillståndet eller någon kategori i tillståndet, om förutsättningarna för att lämna ut körkort uppfylls och inget annat motsvarande körkort lämnas ut. Temporärt körkort får lämnas ut också om nytt körkortstillstånd inte krävs eller om ansökan gäller duplett av körkort.

Polisen kan under de förutsättningar som anges i 1 mom. utfärda ett temporärt körkort i samband med en åtgärd som hör till polisens behörighet enligt denna lag, om körkortens uppkomst eller dess fortsatta giltighet kräver det.

Temporärt körkort får utfärdas för högst tre månader, och det gäller endast i Finland, om inte annat följer av internationella avtal. Ett temporärt körkort får inte lämnas ut till någon som har ansökt om tillfälligt körkort.

Formuläret för blanketten för temporärt körkort fastställs av Trafiksäkerhetsverket. Om det inte finns något fotografi av innehavaren på körkortet, ska innehavaren vid körning medföra en giltig och tillförlitlig identitetshandling. Det temporära körkortet ska återlämnas när det nya körkortet eller dupletten lämnas ut.

30 §

När körkortstillstånd och andra tillstånd förfaller samt förstörande av körkort

Ett körkortstillstånd förfaller två år efter den dag då det beviljades till den del ett körkort eller ett temporärt körkort som motsvarar den kategori som antecknats i tillståndet inte har lämnats ut.

Trafiksäkerhetsverket får förstöra körkortet om det inte har lämnats ut inom tre år från det att körkortstillstånd beviljades. Ett tidigare körkort som lämnas in samtidigt som ett körkort lämnas ut, kan förstöras om inte något annat föreskrivs i 26 § eller 6 kap.

Om ett körkortstillstånd har förfallit, ska sökanden ansöka om nytt tillstånd och styrka att förutsättningarna uppfylls. Närmare bestämmelser om förstörande av körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

31 a §

Serviceuppgifter som gäller körkort och andra tillstånd

Trafiksäkerhetsverket utövar tillsyn över serviceproducentens verksamhet. Verket ska med iakttagande av 8 b § avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och andra krav på serviceuppgifterna så att kraven på god förvaltning uppfylls. Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet som uppgifterna förutsätter.

38 §

Förutsättningar för att få börja i bilskola

Den som börjar i förarutbildning för kategori E ska ha körkort för dragbil.

42 §

Beviljande av undervisningstillstånd

I undervisningstillstånd ska tillståndsinnehavaren, eleven och körrättskategorin anges. I ett undervisningstillstånd för kategori AM ska dessutom anges den fordonstyp som tillståndet ger innehavaren rätt att ge förarutbildning för.

42 a §

Undervisningstillståndets giltighetstid

Undervisningstillstånd för kategori B beviljas för två år och det beviljas tidigast ett år innan eleven uppnår minimiåldern för körkortet. Tillståndet löper ut när den elev som

anges i tillståndet har avlagt förarexamen för kategori B med godkänt resultat.

43 §

Undervisning med undervisningstillstånd

Vid undervisning med undervisningstillstånd ska bestämmelserna om utbildning vid bilskola tillämpas på innehållet i undervisningen och på föraren. På inledande av undervisningen tillämpas 38 §.

Körundervisningen ska ges med ett fordon i den kategori eller, i kategori AM, med ett fordon av den typ körrätten ska gälla för. Ett fordon som används för körundervisning under den grundläggande utbildningen för kategori B ska ha föreskrivna manöverorgan för läraren och det ska ha godkänts som undervisningsfordon i en ändringsbesiktning. Godkännande som undervisningsfordon för körundervisning för andra kategorier krävs endast om det ska ha manöverorgan för läraren. Närmare bestämmelser om de krav som ställs på fordon som används vid undervisning med undervisningstillstånd och andra krav som gäller undervisningstillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

44 §

Återkallelse av undervisningstillstånd

Polisen ska återkalla ett undervisningstillstånd, om

45 §

Övningstillstånd för motorcykel

Trafiksäkerhetsverket får bevilja övningstillstånd för övningskörning utan lärare med en bestämd motorcykel för motorcykelkörkort, om

5) sökanden inte har körförbud eller temporärt körförbud och inte har haft körförbud under en tid av fem år före tillståndsbeslutet.

47 §

Vem som betraktas som förare vid körundervisning

Överskridning av tidsfristen enligt 16 § 1 mom. 4 punkten eller körförbud som meddelats på grund av överträdelse av villkoret i nämnda punkt utgör inte hinder för undervisning enligt 1 mom. 5 punkten i denna paragraf.

54 §

Förutsättningar för att delta i förarexamen

Förutsättningar för att delta i förarexamen är att

1) den som deltar i körprov eller, om endast manöverprov avläggs i stället för körprov, deltar i manöverprov, ska ha körkortstillstånd för examenskategorin och inte får ha körförbud eller temporärt körförbud,

2) den som deltar i examen uppfyller det föreskrivna ålderskravet,

3) den som deltar i examen för grupp 2 har körrätt för kategori B.

Dessutom förutsätts det att den som deltar i examen

1) har fått förarutbildning för examenskategorin eller när det är fråga om examen för kategori B, den grundläggande utbildningen,

2) har gällande yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare med kompletterande förarutbildning,

3) uppfyller kravet på gällande körrätt eller övningskörning, eller

4) har eller tidigare har haft körkort i samma kategori.

Körkortstillstånd enligt 1 mom. 1 punkten krävs inte och körförbud som meddelats tills vidare utgör inte hinder för att avlägga examen, om polisen har ålagt deltagaren att avlägga nytt körprov. Om en person har meddelats körförbud tills vidare på den grunden att han eller hon inte längre uppfyller hälsokraven för körkortstillstånd, utgör körförbudet inte heller hinder för avläggande av examen för att återfå körrätten, om en läkare förutsätter eller rekommenderar det enligt det läkarutlåtande som företes. Med avvikelse från 1

mom. 2 punkten är det tillåtet att delta i teoriprovet en månad innan ålderskravet uppfylls, om det för att avlägga förarexamen och få intyg över förarexamen också krävs ett körprov enligt 53 § 1 mom.

Om tidsfristen enligt 16 § 1 mom. 4 punkten har gått ut utan att ett intyg över erhållen undervisning för övningsdelen och fördjupningsdelen har getts, krävs ett intyg för att en examen som gäller körrätt för bil ska kunna avläggas. Körförbud som meddelats på grund av överträdelse av villkoret i den nämnda punkten utgör ett hinder för att avlägga en examen som gäller körrätt för bil.

Genom förordning av statsrådet utfärdas i fråga om respektive kategorier närmare bestämmelser om de krav som ställs för att få delta i förarexamen och om anmälan till examen samt om kraven på den förarexamen och det körprov som ska avläggas för att körrätten ska förbli i kraft, kunna förnyas och för att ett utländskt körkort ska kunna bytas ut.

59 §

Körkort och andra körtillstånd eller körrättigheter för moped utfärdade i någon annan EU- eller EES-stat

Körrätt saknas och körkort godtas inte om

1) innehavaren av ett körkort har körförbud i Finland eller någon annan EU- eller EES-stat eller om körkortet i övrigt innehåller begränsningar eller har omhändertagits eller för viss tid återkallats i en annan EU- eller EES-stat,

Om ett körkort enligt 1 mom., dock inte ett temporärt körkort, har förkommit, stulits eller förstörts, ges en innehavare som är varaktigt bosatt i Finland eller som studerat här minst sex månader på ansökan ett nytt motsvarande körkort med iakttagande av bestämmelserna om ansökan om körkortstillstånd. I ansökan ska uppges orsaken till att körkortet söks. Trafiksäkerhetsverket ska underrätta den utfärdande myndigheten om att körkortet har ersatts med ett finländskt körkort. Om körkortet senare hittas, ska det överlämnas till Trafiksäkerhetsverket, som

ska återlämna det till den utfärdande myndigheten.

61 §

Annat utländskt körkort

Trafiksäkerhetsverket kan i enlighet med intyg från utrikesministeriet på ansökan bevilja körkortstillstånd för erhållande av ett körkort i Finland som motsvarar ett utländskt körkort och utan att kräva ny förarexamen lämna ut det nya körkortet enligt 24 § 2 mom. 3 punkten till en utlänning som hör till personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation i Finland, vid ett konsulat under ledning av en utsänd konsul och på en internationell organisations verksamhetsställe i Finland om denne har kommit till Finland för det uppdraget samt till en sådan persons familjemedlem.

62 §

Skyldighet att lämna in körkortet i samband med att det byts ut

Om ett utländskt körkort enligt 59 eller 60 § byts ut till ett finländskt körkort, ska det utländska körkortet lämnas in till Trafiksäkerhetsverket. Detta gäller också körkort enligt 59 § som förnyas i enlighet med denna lag.

Trafiksäkerhetsverket ska återlämna ett körkort utfärdat i en annan EU- eller EES-stat till utfärdaren och samtidigt ange skälen för detta.

Andra utländska körkort än de som avses i 2 mom. ska på begäran återlämnas till innehavaren, när han eller hon flyttar från Finland och lämnar in sitt finländska körkort till Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om att återlämna andra utländska körkort till utfärdaren enligt 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

Tillfälligt körkort

Trafiksäkerhetsverket kan bevilja tillfälligt körkort med rätt att köra i Finland enligt följande:

Tillfälligt körkort utfärdas för viss tid, högst ett år, men dock högst för så lång tid som det ursprungliga körkortet är i kraft. Ett tillfälligt körkort enligt 1 mom. 1 punkten får dock utfärdas för längre tid eller dess giltighetstid förlängas, om det ursprungliga körkortet är i kraft. Trafiksäkerhetsverket ska omhänderta det ursprungliga körkortet när det tillfälliga körkortet lämnas ut bara om det är nödvändigt av de skäl som anges i 1 mom. 1 b-punkten.

Det tillfälliga körkortet ska medföras i fordonet tillsammans med det ursprungliga körkortet, om det inte har antecknats på kortet att Trafiksäkerhetsverket har omhändertagit det ursprungliga körkortet.

64 §

Körförbud

Polisen ska meddela en körrättsinnehavare körförbud om

2) han eller hon bryter mot ett villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten, inte har lämnat in läkarutlåtande enligt 20 § 4 mom. eller 112 § 3 mom. inom den lagstadgade tidsfristen eller inte inom den tid som polisen satt ut lämnat in ett i 20 § 1 mom. avsett läkarutlåtande eller ett i 3 mom. avsett optikerintyg eller intyg över ny förarexamen, nytt körprov eller nytt prov på körförmåga som avlagts med godkänt resultat,

65 §

Körförbud på grundval av återkommande förseelser

En innehavare av körrätt för bil ska trots 1 mom. meddelas körförbud, om han eller hon tre gånger inom två år eller två gånger inom ett år från det att han eller hon fick den första körrätten för bil gör sig skyldig till en gär-

ning enligt 1 mom. Detsamma gäller också sådana innehavare av körkort för motorcykel som inte har körkort för bil, i två år efter det att körkorten för motorcykel började.

70 §

Temporärt körförbud

En polisman har rätt att meddela en körkortsinnehavare temporärt körförbud och omhänderta körkortet eller, om körkortet ännu inte har lämnats ut, intyget över förarexamen i följande fall:

4) om det är uppenbart att körkortsinnehavarens körförmåga på grund av sjukdom eller men eller av någon annan liknande orsak har försämrats så mycket att detta vid fortsatt körning skulle orsaka väsentlig fara för den övriga trafiken och det därför inte kan anses vara en tillräcklig åtgärd att utreda hans eller hennes hälsotillstånd i enlighet med 20 § 1 mom.,

72 §

Längden på temporärt körförbud

Polisen ska utan dröjsmål återlämna körkortet eller ge ett tillfälligt körkort och underrätta körkortsinnehavaren om att körkorten fortbestår, om

76 §

När körkort förfaller

Vid körförbud som gäller tills vidare förfaller körkorten inom fem år efter det att beslutet meddelats, förutsatt att den som meddelats körförbudet inte tidigare på ansökan har fått tillbaka sitt körkort.

I samband med en åtgärd som hör till polisens behörighet med stöd av denna lag kan polisen bestämma att körkorten upphör eller begränsa dess omfattning. Trafiksäkerhets-

verket har samma behörighet på grundval av körkortsinnehavarens ansökan.

78 §

Utbildningsansvarig föreståndare

Trafiksäkerhetsverket godkänner en person som utbildningsansvarig föreståndare enligt följande kriterier:

2) han eller hon har avlagt den till specialyrkesexamen för trafiklärare hörande examensdel som gäller ledarskap och företagande inom undervisningsverksamheten,

Det utbildningskrav som avses i 2 mom. 2 punkten uppfylls också av en sökande som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007) om en motsvarande behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvat i en annan EU- eller EES-stat. Beslutet fattas av Trafiksäkerhetsverket.

84 §

Undervisningspersonal

En bilskollärare ska ha trafiklärartillstånd och körkort för det fordon som används i körundervisningen.

Undervisning för körkort för motorcykel får ges av innehavare av trafiklärartillstånd som i samband med specialyrkesexamen för trafiklärare har avlagt examensdelen för motorcykelundervisning och som under minst tre år har haft den körkort för motorcykel som motsvarar undervisningskategorin eller en högre kategori. I kategori A gäller den föreskrivna tiden körkort utan begränsning av den körda motorcykelns effekt. Undervisning för körkort för en kategori i grupp 2 får ges av innehavare av trafiklärartillstånd som i samband med specialyrkesexamen har avlagt examensdelen för utbildare av lastbils- eller bussförare och som i minst tre år har haft den körkort för lastbil eller buss som motsvarar undervisningskategorin eller en högre kategori.

Trafiklärartillståndet kan i fråga om annan undervisning än körundervisning ersättas med pedagogisk utbildning och praktisk erfarenhet om det finns särskilda skäl för det. Den föreexamensmottagare som utövar tillsyn över bilskolan godkänner behörigheten innan undervisningen inleds. Dessutom får även den som uppfyller förutsättningarna för beviljande av undervisningstillstånd för undervisning för mopedkörkort i kategori AM ge teoriutbildning och körundervisning för mopedkörkort i kategori AM.

Den som genomgår en med undervisnings- och kulturministeriets tillstånd ordnad utbildning som förbereder för specialyrkesexamen för trafiklärare får med avvikelse från kravet på trafiklärartillstånd arbeta som lärare på en bilskola om han eller hon har tillstånd för undervisningspraktik och, när det gäller undervisning enligt 2 mom., om studeranden har inlett studier för att avlägga den berörda examensdelen.

Bilskolan ska ha en uppdaterad förteckning där det framgår vem som är utbildningsansvarig föreståndare och vilka andra lärare det finns och deras behörighet för undervisning. Innan en lärare börjar undervisa ska han eller hon visa sin undervisningsbehörighet för den föreexamensmottagare som utövar tillsyn över bilskolan. Behörigheten behöver inte visas om föreexamensmottagaren redan har godkänt behörigheten i enlighet med 3 mom.

På bilskollärare tillämpas lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002).

85 §

Undervisningslokaler, undervisningsmaterial och undervisningsredskap

Teoriutbildning ska ges i bilskolans undervisningslokaler som ska godkännas av föreexamensmottagaren innan de börjar användas. Kravet gäller inte den undervisning inom övningsdelen och fördjupningsdelen som ges för kategori B. Vid undervisning för kategorier i grupp 2 gäller kravet på godkännande bara undervisningslokaler på det huvudsakliga driftstället. Undervisningen kan också ordnas gemensamt av bilskolor. Bilskolans undervisningslokal och andra under-

visningslokaler ska vara lämpliga för undervisningen. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om kraven på undervisningslokaler och undervisning som bilskolorna ordnar gemensamt samt om ordnandet av undervisningen i övrigt.

88 §

Trafiklärartillstånd

Ett trafiklärartillstånd ger rätt att ge förarutbildning för körkort för kategori B. Tillståndshavaren får också ge undervisning för körkort för lätt fyrhjuling i kategori AM. Vid undervisning enligt 84 § 2 mom. ska tillståndshavaren dessutom uppfylla kraven enligt det momentet.

Förutsättningarna för trafiklärartillstånd är att

- 1) sökanden har fyllt 23 år,
- 2) sökanden har slutfört de obligatoriska examensdelar som gäller arbetsuppgifterna i en bilskola och arbetet som trafiklärare inom specialyrkesexamen för trafiklärare,
- 3) sökanden har körrätt för kategori B och har haft den i minst tre år,
- 4) sökanden uppfyller de medicinska kraven för körkort i grupp 2,
- 5) sökanden inte ska anses olämplig som trafiklärare på grund av sina personliga egenskaper,
- 6) sökanden inte har körförbud.

En sökande ska inte anses vara lämplig som trafiklärare på grund av sina personliga egenskaper om

1) han eller hon de fem senaste åren har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller en gärning enligt 23 kap. 1 § i strafflagen som tyder på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten eller har haft körförbud på grund av gärningarna,

2) han eller hon det senaste året annars har meddelats körförbud eller har haft körförbud på grund av andra trafikbrott,

3) han eller hon under de senaste fem åren gjort sig skyldig till brott mot liv och hälsa eller brott som annars tyder på våldsamt uppträdande, sexualbrott eller något annat motsvarande brott och gärningen visar att sökan-

den är uppenbart olämplig att vara trafiklärare,

4) han eller hon utifrån uppgifter i ett av polisens register i övrigt genom sin livsstil eller sina personliga egenskaper har visat sig vara uppenbart olämplig som trafiklärare.

Det utbildningskrav som avses i 2 mom. 2 punkten uppfylls också av en sökande som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer om innehav av en sådan behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat. Beslutet fattas av Trafiksäkerhetsverket.

89 §

Beviljande och förnyelse av trafiklärartillstånd

Till en ansökan om beviljande av trafiklärartillstånd ska fogas ett intyg över att de examensdelar som avses i 88 § 1 mom. 2 punkten har avlagts eller ett beslut enligt 4 mom. i den paragrafen samt ett läkarintyg om sökanden inte har körkort i grupp 2. I det läkarutlåtande som fogas till ansökan ska konsekvenserna enligt 10 § 4 mom. av stigande ålder beaktas när sökanden har fyllt 68 år.

Till ansökan om förnyelse av trafiklärartillstånd ska fogas ett läkarutlåtande enligt 1 mom. om sökanden fyller 45 år så som anges i 27 § 1 mom. 3 punkten under den giltighetstid som antecknats i det tillstånd som förnyas och om sökanden inte har körkort i grupp 2. I det läkarutlåtande som fogas till ansökan ska beaktas konsekvenserna enligt 2 mom. i den paragrafen av stigande ålder beaktas, om sökanden har fyllt 68 år eller under den giltighetstid som antecknats i det tillstånd som förnyas fyller 68 år.

Trafiklärartillstånd beviljas och förnyas för fem år i sänder. Om sökanden har fyllt 68 år eller under den giltighetstid som antecknats i det trafiklärartillstånd som förnyas fyller 68 år, beviljas och förnyas tillståndet för två år i sänder.

Dupletter av ett trafiklärartillstånd ges med iakttagande av bestämmelserna om dupletter av körkort. Bestämmelser om medförande av tillstånd finns i 32 §.

91 §

Tillstånd för undervisningspraktik

Tillstånd för undervisningspraktik beviljas för undervisningspraktik för kategori B om studeranden har blivit godkänd i den examensdel inom specialyrkesexamen för trafiklärare som gäller arbetsuppgifterna i en bilskola och om studeranden uppfyller förutsättningarna för beviljande av trafiklärartillstånd enligt 88 § 2 mom., med undantag av 1 och 2 punkten.

En förutsättning för att undervisningspraktiken ska kunna utvidgas till att gälla undervisning enligt 84 § 2 mom. eller för att tillstånd ska kunna beviljas för annan praktik är att

1) studeranden avlagt de obligatoriska examensdelarna inom specialyrkesexamen eller innehar redan ett trafiklärartillstånd,

2) studeranden har inlett utbildning som förbereder för en valfri examensdel som motsvarar undervisningen eller att studeranden har hänvisats till ett examenstillfälle för examensdelen utan den förberedande utbildningen,

3) studeranden har körrätt som motsvarar undervisningen enligt nämnda moment.

Praktikanten ska ha fyllt 21 år.

91 a §

Beviljande av tillstånd för undervisningspraktik

Tillstånd för undervisningspraktik beviljas av en sådan innehavare av tillstånd att ordna utbildning som avses i 84 § 4 mom., om tillståndet omfattar specialuppgiften att ordna trafiklärarutbildning.

En utbildningsanordnare enligt 1 mom. har rätt att av polisen i det distrikt där sökandens hemkommun finns få utlåtande om sökandens lämplighet som innehavare av trafiklärartillstånd. De uppgifter som gäller förutsättningen enligt 88 § 2 mom. 5 punkten och som behövs för lämplighetsprövning av studerande får behandlas bara av dem som bereder och fattar beslut om antagning av studerande och återkallelse av studierätt. Dessa uppgifter ska förvaras åtskilda från andra

personuppgifter, och de ska avföras ur registret så snart det inte längre finns någon grund enligt personuppgiftslagen för att bevara dem.

95 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som en föreexaminensmottagare meddelat i samband med skötseln av uppgifter som föreskrivs i denna lag får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Om en sökande beviljas körkort eller något annat tillstånd enligt denna lag i enlighet med ansökan utan att villkor eller begränsningar ställs, ska sökanden utöver körkortet eller tillståndet inte meddelas något annat beslut eller ges besväransvisning.

Ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Trots besvär kan ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag verkställas.

Ett beslut av förvaltningsdomstolen i ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd att driva bilskola och återkallelse av trafiklärartillstånd får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

98 §

Internationellt körkort

Internationella körkort fastställs av Trafiksäkerhetsverket.

100 §

Fastställande av blanketter för läkarutlåtande

Trafiksäkerhetsverket fastställer formuläret för läkarutlåtande enligt denna lag, optikerutlåtande enligt 20 § 3 mom. och anmälningar enligt 21 §, med undantag av hälsointyg för unga.

101 §

Anmälan till fordonstrafikregistret

Trots sekretessbestämmelserna ska polisen till fordonstrafikregistret anmäla uppgift om

1) ändrade villkor och begränsningar i körkortet,

2) ändrad körkortskategori,

3) återkallat trafiklärartillstånd,

4) körförbud eller temporärt körförbud eller någon annan påföljd som gäller körrätten, återlämnat körkort efter utgången av körförbud eller temporärt körförbud och att körkortet tagits om hand av polisen eller inte erhållits,

5) återkallat undervisnings- och övnings-tillstånd.

Trots sekretessbestämmelserna ska domstolen till fordonstrafikregistret anmäla uppgift om straff eller körförbud som den meddelat för brott som avses i 64 §, avslag på yrkande om körförbud, meddelande av alkoholövervakad körrätt eller verkställigheten av ett villkorligt körförbud. Fullföljdsdomstolen ska också lämna anmälan om straff som inte påförts eller åtal som förkastats, när domstolen i samband med ändringsökande har upphävt eller undanröjt ett straff som dömts ut eller påförts tidigare och om vilket det finns en anteckning i fordonstrafikregistret. Domstolen ska registrera uppgifterna i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden enligt lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) för förmedling till fordonstrafikregistret.

Närmare föreskrifter om anmälan enligt denna lag till fordonstrafikregistret, med un-

dantag för anmälan enligt 2 mom., får meddelas av Trafiksäkerhetsverket.

106 §

Övergångsbestämmelser om körkort

 Ett körkort som utfärdats i en annan EU- eller EES-stat än Finland i enlighet med de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft enligt 102 § 1 mom. erkänns ömsesidigt så länge körkortet är i kraft, dock högst till och med den 18 januari 2033. Om en person uppfyller förutsättningarna enligt 12 § för beviljande av körkortstillstånd förnyas körkortet med iakttagande av 27 § på ansökan som ett körkort i enlighet med denna lag.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 5 § 2 mom., 38 § 3 mom., 54 § 1 och 2 mom. 3 punkt, inledande stycke i 59 § 2 mom. och 59 § 2 mom. 1 punkt, 70 § 1 mom. 4 punkt, 84 §, 85 § 1 mom., 88 §, 89 § 1–3 mom., 91 och 91 a § samt 106 § 5 mom. träder dock i kraft den 20 .

Om en ansökan om körkort eller tillstånd enligt 8 § 1 mom. eller någon annan ansökan enligt denna lag som lämnats in till polisen före denna lags ikraftträdande och beträffande vilken behörigheten att behandla den överförs från polisen till Trafiksäkerhetsverket vid lagens ikraftträdande, inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska polisen efter ikraftträdandet sända ansökningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket för behandling.

Efter ikraftträdandet ges en sådan innehavare av gällande kortvarig körkort som inte

har meddelats körförbud eller temporärt körförbud ett nytt körkort för samma kategori på grundval av uppgifterna i fordonstrafikregistret. Körkortet är i kraft i enlighet med 22 § från den dag som anges i 1 mom. Till körkortet fogas ett villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten om att innehavaren ska lämna in ett intyg över erhållen undervisning inom utsatt tid från det att han eller hon fått en kortvarig körkort. Bestämmelser om straff för underlåtelse att iaktta villkoret finns i 93 §. Den som får körkort är under två år efter det att han eller hon fått kortvarig körkort underkastad en strängare övervakning av förseelser hos nya förare i enlighet med 65 § 2 mom. Det kortvariga körkortet ska returneras till Trafiksäkerhetsverket i det returkuvert som sänts med körkortet.

Blanketter enligt det formulär som social- och hälsovårdsministeriet fastställt med stöd av 100 § i körkortslagen i enlighet med de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande får under ett år efter ikraftträdandet användas för läkarutlåtanden och läkarintyg och optikerutlåtanden enligt denna lag samt för läkares anmälningar enligt 21 § utöver de blanketter som fastställts med stöd av denna lag. I övrigt tillämpas de tidsfrister som föreskrivs i denna lag på utlåtandena. Ett hälsointyg för unga ska vara giltigt.

Om en specialyrkesexamen för trafiklärare har avlagts med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) i enlighet med de grunder för specialyrkesexamen för trafiklärare som gavs 2010, ger ett trafiklärartillstånd som grundar sig på en yrkesexamen rätt att alltjämt ge undervisning för körkort för moped i kategori AM.

2.

Lag**om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) 24 § 3 mom.,
 sådant det lyder i lag 1315/2009,
ändras 6 § 2 mom., 11 § 4 mom. 15, 20–22 §, 23 § 2 mom. och 26 §,
 av dem 11 och 22 § sådana de lyder i lag 1083/2012, 15 § sådan den lyder delvis ändrad i
 lagarna 1315/2009 och 389/2011, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 532/2008,
 1315/2009 och 1083/2012, 21 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 389/2011, 23 § 2 mom.
 sådant det lyder i lag 1315/2009 samt 26 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1315/2009,
 samt
fogas till lagen nya 20 a–20 e § som följer:

6 §

*Förvärvande av grundläggande yrkeskompe-
 tens i samband med yrkesutbildning för föra-
 re*

 En studerande får under en sådan utbildning som avses i 1 mom. framföra ett fordon eller en fordonskombination i Finland om studeranden har körrätt för fordonet eller fordonskombinationen samt ett godkännandedokument som utbildningscentrumet har gett. Bestämmelser om förarens minimiålder finns i 8 och 9 §. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om godkännandedokumentet och framförande av fordon.

11 §

*Undervisningspersonal och undervisnings-
 material*

 Trots vad som föreskrivs i 2 mom. får den som studerar inom en utbildning som avses i 84 § 4 mom. i körkortslagen som ett led i den

förberedande utbildningen för specialyrkesexamen för trafiklärare inom den examensdel som gäller yrkeskompetensutbildning inom transportbranschen vara lärare inom utbildning för grundläggande yrkeskompetens om han eller hon har tillstånd för undervisningspraktik enligt 91 § i körkortslagen och uppfyller övriga krav på undervisningspraktik.

15 §

Prov

För anordnande och övervakning av prov i anslutning till utbildning som ges vid de utbildningscentrum som är godkända av undervisnings- och kulturministeriet samt för utfärdande av det intyg som avses i 5 § 3 mom. svarar under utbildningsstyrelsens tillsyn de organ med ansvar för planeringen och genomförandet av yrkesprov enligt 25 a § i lagen om yrkesutbildning eller de examenskommissioner som avses i 7 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Trafiksäkerhetsverket svarar för anordnandet och övervakningen av prov i anslutning till utbildning som ges vid de utbildningscentrum som det godkänt. Också försvars-

makten kan ordna och övervaka prov som hänför sig till utbildning enligt 10 § 3 mom.

Den som bedömer prov ska ha den sakkunskap och det yrkeskunnande som uppgiften kräver. Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärdas om behörighetsvillkoren för den som bedömer prov.

Företrädare för den i 1 och 2 mom. nämnda myndigheten har rätt att få följa med prov för att säkerställa att de genomförs och förlöper på behörigt sätt.

20 §

Behörighet i anslutning till yrkeskompetensbevis

Trafiksäkerhetsverket beviljar yrkeskompetensbevis för förare samt duplettexemplar. Trafiksäkerhetsverket kan på ansökan återkalla yrkeskompetensbevis för förare.

Trafiksäkerhetsverket svarar för tillverkningen av yrkeskompetensbevis.

Yrkeskompetensbevis återkallas av polisen.

20 a §

Serviceuppgifter i anslutning till yrkeskompetensbevis

Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster som behövs för att sköta de uppgifter som avses i 20 § 1 och 2 mom. av privata eller offentliga serviceproducenter som är verksamma i Finland. I serviceuppgifterna enligt 20 § 1 mom. kan ingå att ta emot ansökningshandlingar och att i register införa de uppgifter, som krävs för behandlingen av ansökningarna, tillhandahålla rådgivning i fråga om tillståndsförfarandet, förmedla uppgifter till sökanden, lämna ut det ansökta yrkeskompetensbeviset, om det inte sänds till sökanden per post, ta emot bevis som ska återlämnas samt sköta andra motsvarande uppgifter i ansökningsförfarandet. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta uppgifter enligt detta moment i anslutning till beviljande av yrkeskompetensbevis. De uppgifter som avses i 20 § 1 mom. ska skötas i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om under-

entreprenader. De uppgifter som anges i 1 mom. kan förenas med andra tjänster som Trafiksäkerhetsverket skaffar.

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan personal samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och andra krav i anslutning till skötseln av dem så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt fullgörs även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. På det avtal som ingås med serviceproducenten i samband med skötseln av uppgifter som avses i 20 § 1 mom. tillämpas vad som bestäms i körkortslagen om avtal när vissa tillståndsuppgifter sköts som serviceuppgifter. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att utföra inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt denna paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakning samt ordna förhållanden så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

20 b §

Hur ansökningsärenden som gäller yrkeskompetensbevis väcks

Ansökningar om yrkeskompetensintyg för förare kan ges in elektroniskt eller till en serviceproducent som Trafiksäkerhetsverket anvisar.

20 c §

Serviceuppgifter i anslutning till mottagning och övervakning av prov

Trafiksäkerhetsverket kan ordna uppgiften att ta emot och övervaka prov som avses i 15 § 2 mom. samt att utfärda det intyg som avses i 5 § 3 mom. så att uppgiften sköts i anslutning till förarexamensverksamheten eller separat från den, genom att skaffa de behövliga tjänsterna av privata eller offentliga serviceproducenter med iakttagande av vad som i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) föreskrivs om skötsel av förarexamensverksamheten som en serviceuppgift.

20 d §

Beviljande av yrkeskompetensbevis

Yrkeskompetensbevis för förare beviljas sökande som har förvärvat grundläggande yrkeskompetens eller genomgått fortbildning enligt denna lag och som har den i Finland giltiga körrätt som är en förutsättning för yrkeskompetens. Yrkeskompetensbevis beviljas för en tid som upphör samtidigt som yrkeskompetensen.

Bestämmelser om utfärdande av duplettexemplar av yrkeskompetensbevis och om ersättande av bevis som har utfärdats i någon annan EU- eller EES-stat än Finland eller i landskapet Åland med yrkeskompetensbevis för förare enligt denna lag eller med en motsvarande anteckning i körkortet i enlighet med denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Innan det dokument som avses i 18 § 1 mom. lämnas ut, kan en förare av särskilda skäl och för en bestämd tid ges ett tillfälligt dokument för att påvisa yrkeskompetensen. Det tillfälliga dokumentet godkänns som bevis för yrkeskompetensen endast i Finland

med undantag för Åland. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om tillfälliga dokument.

Yrkeskompetensbevis för förare kan sändas till sökanden per post. På sändande av yrkeskompetensbevis tillämpas då bestämmelserna i körkortslagen och med stöd av den om sändande av körkort till sökanden per post. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beviljande av beviset och förfarandet vid beviljande.

20 e §

Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet

En serviceproducent kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 20 a § 3 mom., om serviceproducenten, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en serviceproducent i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses i 20 § 1 mom. Serviceproducenten kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovannämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses ovan.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till skötseln av tillståndsuppgifter enligt 20 a § 3 mom. och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av de tillståndsuppgifter som avses här.

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning

av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

21 §

Återkallande av yrkeskompetensbevis

Yrkeskompetensbevis kan på ansökan av innehavaren återkallas av Trafiksäkerhetsverket.

22 §

Antecknande av yrkeskompetens i körkortet

Yrkeskompetensen kan antecknas i körkortet. Ansökan lämnas till Trafiksäkerhetsverket med iakttagande av vad som föreskrivs om ansökan om körkort och körkortstillstånd i körkortslagen.

23 §

Anmälan av uppgifter om yrkeskompetens till registret

Trafiksäkerhetsverket kan förena uppgiften att ta emot anmälan enligt 1 mom. och att införa uppgifterna i registret med mottagandet och övervakningen av prov enligt 20 c § genom att skaffa de tjänster som behövs så som föreskrivs i nämnda paragraf. Verket kan ordna registreringen av uppgifter i anslutning till serviceuppgifter som gäller yrkeskompetensbevis med iakttagande av 20 a §.

26 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som ett utbildningscentrum som godkänts av Trafiksäkerhetsverket eller en provmottagare som avses i 20 c § meddelat får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

På omprövning av beslut som med stöd av denna lag fattats i ett utbildningscentrum som godkänts av undervisnings- och kulturmini-

steriet tillämpas vad som bestäms om omprövning av beslut om studie-, yrkesprovs- eller examensprestationer i 25 c § i lagen om yrkesutbildning och i 16 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, samt på sökande av ändring vad som i 44 § i lagen om yrkesutbildning bestäms om sökande av ändring i beslut som fattats av en utbildningsanordnare och om förbud att genom besvär söka ändring i beslut om bedömning av en studerande enligt 25 § i nämnda lag eller i beslut med anledning av en begäran om omprövning som gäller bedömning. Beslut som undervisnings- och kulturministeriet fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Om en sökande beviljas yrkeskompetensbevis enligt ansökan ska sökanden inte meddelas något annat beslut eller ges besväransvisning.

Beslut som polisen fattar med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Trots besvär kan ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag verkställas.

Beslut som förvaltningsdomstolen fattar i ett ärende som gäller återkallande av godkännande av ett utbildningscentrum och återkallande av yrkeskompetensbevis får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 20 d § 1 och 4 mom. träder dock i kraft den 20 .

Om en ansökan om antecknande av yrkeskompetens i körkortet som getts in till polisen före denna lags ikraftträdande inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska polisen efter ikraftträdandet sända ansökningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket för behandling.

Om giltighetstiden för ett yrkeskompetensbevis som har beviljats före ikraftträdandet enligt 2 mom. löper ut tidigare än vad som föreskrivs i 7 § 2 mom. på den grunden att körrätten upphör före det, kan föraren på ansökan beviljas ett nytt bevis för den tid som återstår av den yrkeskompetensperiod som avses i nämnda moment utan att utredningar

om fortbildning krävs. Detsamma gäller antecknande av yrkeskompetens i körkortet.

Efter att denna lag trätt i kraft får polisen på begäran och trots körförbud lämna ut ett återkallat yrkeskompetensbevis till innehavaren.

3.

Lag**om ändring av lagen om yrkeskompetens för taxiförare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009) 3 §, det inledande stycket i 4 § 1 mom. och 4 § 1 mom. 1 punkten, 7 § 3 mom., 10 och 14 §, 15 § 1 mom., 17 och 22 §, 24 § 2 mom., 30 § 1 mom. samt 34 och 38 §,

av dem 3, 10 och 17 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 369/2014, 4 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 369/2014, 7 § 3 mom. samt 34 och 38 § sådana de lyder i lag 1320/2009, och

fogas till lagen nya 9 a–9 d § som följer:

3 §

Körtillstånd för taxiförare

För påvisande av den yrkeskompetens som avses i 2 § beviljas på ansökan ett körtillstånd för taxiförare.

Rätten att arbeta som taxiförare börjar när körtillståndet lämnas ut till sökanden.

4 §

Villkor för beviljande av körtillstånd

Villkor för beviljande av körtillstånd för taxiförare är att sökanden har ett körkort för kategori B som berättigar till att köra bil och som utfärdats i Finland eller i en annan medlemsstat i Europeiska unionen (EU-stat) eller i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) och att

1) sökanden har fått undervisning inom övningssdelen och fördjupningsdelen eller, om nämnda undervisning inte krävs enligt lag, att sökanden har haft kör rätt för kategori B i minst tre månader efter det att han eller hon fyllde 18 år,

7 §

Prov

Trafiksäkerhetsverket svarar för anordnande och övervakning av provet. Bestämmelser om Trafiksäkerhetsverkets uppgifter vid ordnande av de tjänster som avses i denna paragraf kan utfärdas genom förordning av statsrådet

9 a §

Skötsel av körtillståndsuppgifter

Trafiksäkerhetsverket beviljar körtillstånd för taxiförare och beslutar om förlängning av körtillståndets giltighetstid. Trafiksäkerhetsverket ger också duplettexemplar av körtillstånd och temporärt körtillstånd samt beslutar om återkallande av körtillstånd helt och hållet.

Trafiksäkerhetsverket svarar för tillverkningen av körtillstånd för taxiförare.

Polisen beslutar om återkallande av körtillstånd för viss tid, temporärt eller tills vidare.

Polisen svarar också för övervakningen av körtillståndsinnehavarens hälsa och körförmåga och kan i anslutning därtill besluta om åtgärder som övervakningen ger anledning till på det sätt som bestäms i denna lag.

9 b §

Skötsel av körtillståndsuppgifter som serviceuppgifter

Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster som behövs för att sköta de uppgifter som avses i 9 a § 1 och 2 mom. av privata eller offentliga serviceproducenter som är verksamma i Finland. I serviceuppgifterna som avses i 9 a § 1 mom. kan ingå att ta emot ansökningshandlingar och att i register införa de uppgifter som krävs för behandlingen av ansökningarna, tillhandahålla rådgivning i fråga om tillståndsförfarandet, förmedla uppgifter till sökanden, lämna ut det ansökta körtillståndet, om det inte sänds till sökanden per post, ta emot körtillstånd som ska återlämnas samt sköta andra motsvarande uppgifter i ansökningsförfarandet. På skötseln av de uppgifter som avses i 9 a § 1 mom. tillämpas inte bestämmelserna om underentreprenad och uppgifterna ska skötas i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om underentreprenad. De uppgifter som anges i 1 mom. kan förenas med andra tjänster som Trafiksäkerhetsverket skaffar.

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan personal samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och krav i anslutning till skötseln av dem så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt fullgörs även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. I fråga om det avtal som ingås med serviceproducenten i samband med skötseln av uppgifter som avses i 9 a § 1 mom. gäller bestämmelserna i körkortslagen

om avtal som gäller skötseln av vissa tillståndsuppgifter som serviceuppgifter. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att utföra inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt denna paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakning samt ordna förhållandena så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttagas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

9 c §

Hur ansökningsärenden som gäller körtillstånd inleds

Ansökningar om körtillstånd för taxiförare kan ges in elektroniskt eller till en serviceproducent som Trafiksäkerhetsverket anvisar.

Om ett läkarutlåtande som ska fogas till ansökan om körtillstånd förutom anteckning om att de medicinska kraven och kraven på funktionsförmåga är uppfyllda innehåller annan information som beskriver sökandens hälsotillstånd, kan bilagan i stället för att överlämnas till serviceproducenten ges in till Trafiksäkerhetsverket efter det att ansökan har inletts.

9 d §

Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet

En serviceproducent kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 9 b § 3 mom., om serviceproducenten, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en serviceproducent i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses i 9 a § 1 mom. Serviceproducenten kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovannämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses ovan.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till skötseln av tillståndsuppgifter enligt 9 b § 3 mom. och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av de tillståndsuppgifter som avses här.

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

10 §

Beviljande av körtillstånd

Körtillstånd beviljas för fem år eller, om sökanden har fyllt 68 år, för två år.

Körtillståndet kan förenas med villkor som gäller framförande av taxi eller tillståndshavarens skyldigheter. Sökanden kan åläggas att lämna in ett intyg över en ny förarexamen, om det är nödvändigt för att behandla ansökan på grund av det läkarutlåtande som visats upp eller av någon orsak som annars

kommit till tillståndsmyndighetens kännedom.

I körtillståndet antecknas bilens stationsplats eller de stationsplatser i fråga om vilka föraren har den lokalkännedom som motsvarar stationsplatsen. Om föraren tidigare har fått ett körtillstånd för taxiförare som är giltigt, ska han eller hon ge detta till tillståndsmyndigheten när ett nytt tillstånd överlämnas. Närmare bestämmelser om sökande, beviljande och förfarandet vid beviljande av körtillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Sökanden får ges ett temporärt körtillstånd som gäller en månad, om sökanden uppfyller villkoren för beviljande av körtillstånd. Ett temporärt körtillstånd får också utfärdas för körningar som avses i 4 § 2 mom. för en av tillståndsmyndigheten med stöd av nämnda moment bestämd tid. Temporära körtillstånd utfärdas på Trafiksäkerhetsverkets blankett. Vad som i övrigt föreskrivs om körtillstånd gäller också temporära körtillstånd.

Körtillstånd kan sändas till sökanden per post med tillämpning av bestämmelserna i körkortslagen om sändande av körkort till sökanden per post.

14 §

Utvidgning av körtillståndets giltighetsområde

Trafiksäkerhetsverket kan på ansökan utvidga giltighetsområdet för ett körtillstånd till en ny stationsplats, om innehavaren av körtillståndet visar att han eller hon i fråga om denna stationsplats har den lokalkännedom som avses i 4 § 1 mom. 5 punkten. Körtillstånd ges för en viss tid som löper ut samtidigt som sökandens tidigare körtillstånd, om han eller hon inte samtidigt ansöker om förnyelse av körtillståndet. Närmare bestämmelser om ansökan om utvidgat körtillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Grunder för återkallande av körtillstånd

Ett körkortstillstånd ska återkallas om tillståndshavaren

- 1) inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av körkortstillstånd,
- 2) inte iakttar uppställda tillståndsvillkor,
- 3) inte iakttar sin skyldighet enligt bestämmelserna eller enligt ett särskilt åläggande att lämna in det utlåtande om hälsotillstånd eller det intyg över körförmåga som avses i denna lag, eller
- 4) själv anhåller om att tillståndet ska återkallas.

17 §

Återkallande av körkortstillstånd tills vidare

Ett körkortstillstånd återkallas tills vidare, om tillståndshavaren

- 1) meddelas körförbud tills vidare,
- 2) inte längre uppfyller hälsokraven för körkortstillstånd, eller
- 3) inte inom utsatt tid har lämnat in ett intyg över att han eller hon med godkänt resultat har avlagt det prov för taxiförare som avses i 4 § 2 mom. eller det prov i lokalkännedom som avses i 8 § 1 mom. eller annan utredning som tillståndsmyndigheten eller polisen med stöd av denna lag bestämt att ska visas upp.

22 §

Varning som körkortstillståndspåföljd

Polisen kan ge en taxiförare en varning i stället för att återkalla körkortstillståndet för viss tid, om återkallandet av körkortstillståndet ska betraktas som en oskälig påföljd och om gärningen inte ska anses tyda på likgiltighet för taxiförarens ansvar och skyldigheter eller i allmänhet för iakttagandet av bestämmelser och föreskrifter eller tidigare påföljder som påförts honom eller henne.

24 §

Duplettexemplar av körkortstillstånd

Om ett förkommet körkortstillstånd senare hittas, ska det överlämnas till Trafiksäkerhetsverket.

30 §

Återkallande av utbildningstillstånd

Tillståndsmyndigheten kan ge innehavare av utbildningstillstånd en skriftlig varning, om de bestämmelser, föreskrifter eller tillståndsvillkor som gäller utbildningen inte följs eller om undervisningen inte sköts på behörigt sätt.

34 §

Skötsel av prov- och övervakningsuppgifter som serviceuppgifter

Trafiksäkerhetsverket kan ordna mottagandet och övervakningen av det prov för taxiförare som avses i 7 § samt den tillsyn över innehavare av utbildningstillstånd som avses i 31 § i anslutning till förarexamensverksamhet eller så att dessa uppgifter sköts separat genom att skaffa de nödvändiga tjänsterna av privata eller offentliga serviceproducenter med iakttagande av vad som i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) föreskrivs om skötsel av förarexamensverksamhet som en serviceuppgift.

Trafiksäkerhetsverket kan förena uppgiften att ta emot anmälan enligt 33 § och att föra in uppgifterna i ett register med mottagandet och övervakningen av prov genom att skaffa de tjänster som behövs så som föreskrivs i nämnda paragraf.

På upphandlingen av tjänster tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling med undantag av bestämmelserna om underentreprenader. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta de uppgifter som avses i denna paragraf.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenterna om att uppgifterna ska skötas så att kraven på god förvaltning uppfylls. Det ska avtalas om anordnande och övervakning av prov så att tillgång till enhetliga tjänster av god kvalitet tryggas i hela landet. I fråga om avtalet samt kraven på ser-

viceproducenten och provmottagare gäller vad som i lagen om förarexamensverksamhet föreskrivs om förarexamensverksamhet och avtal om den. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att företa inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt denna paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakning samt ordna förhållandena så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iaktas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, personuppgiftslagen, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, förvaltningslagen, språklagen och i samiska språklagen. När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

38 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som en innehavare av ett sådant utbildningstillstånd som Trafiksäkerhetsverket beviljat och en examinator som avses i 34 § meddelat får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt

som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Om sökanden beviljas körtillstånd i enlighet med ansökan utan att villkor eller begränsningar ställs, ska sökanden utöver körtillståndet inte meddelas något annat beslut eller ges besvärshanvisning.

Ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ett beslut om återkallande av ett körtillstånd för taxiförare kan verkställas trots besvär.

Ett beslut som förvaltningsdomstolen fattar i ett ärende som gäller återkallande av körtillstånd och återkallande av utbildningstillstånd får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 10 § 5 mom. träder dock i kraft den 20 .

Om en ansökan om körtillstånd som getts in till polisen före denna lags ikraftträdande inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska polisen efter ikraftträdandet överlämna ansökningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket för behandling.

Blanketter för läkarutlåtande enligt det formulär som social- och hälsovårdsministeriet med stöd av 100 § i körkortslagen (386/2001), i den lydelse paragrafen hade innan denna lag trädde i kraft fastställt innan denna lag trädde i kraft, får under ett år efter ikraftträdandet användas för läkarutlåtanden som utvisar uppfyllande av hälsokraven för förare i grupp 2 utöver de blanketter som fastställts med stöd av denna lag, och utlåtandena är i kraft på det sätt som föreskrivs i denna lag.

4.

Lag**om ändring av lagen om förarexamensverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) 17 § sådan den lyder i lag 1295/2009,
ändras 3, 3 a, 4, 5, 7 c, 7 d och 14 §,
 av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 27/2006, 1295/2009 och 706/2011, 3 a § sådan den lyder i lagarna 27/2006 och 1295/2009 samt 7 c, 7 d och 14 § sådana de lyder i lag 706/2011, samt
fogas till lagen en ny 3 b §, till 7 a §, sådan den lyder i lag 706/2011), ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 7 i § som följer:

3 §

Allmänna krav som gäller ordnande av förarexamensverksamhet

Trafiksäkerhetsverket svarar för förarexamensverksamheten.

Förarexamensverksamheten ska ordnas så att en med tanke på trafiksäkerheten tillräcklig tillgång till förarexamenstjänster samt körtillståndsprov tjänster som är enhetliga, av god kvalitet och kostnadseffektiva tryggas i hela landet.

Trafikmiljön där körprov ordnas ska med hänsyn till den kategori som körprovet gäller vara tillräckligt mångsidig för att målen för förarexamen ska uppnås och färdigheterna hos den som avlägger körprovet ska kunna bedömas. Inom varje förarexamensmottagares verksamhetsområde ska dock finnas möjlighet att avlägga förarexamen inom samtliga kategorier samt körtillståndsprov för förare av fordon som transporterar farliga ämnen. Antalet körprov som avläggs inom verksamhetsområdet ska vara tillräckliga inom respektive klass för tryggande av examensverksamhetens enhetlighet, kvalitet och utveckling. Trafiksäkerhetsverket får meddela

närmare föreskrifter om på vilka platser körprov kan avläggas.

3 a §

Skötsel av förarexamensuppgiften som en serviceuppgift

Trafiksäkerhetsverket kan sköta förarexamensverksamheten genom att skaffa nödvändigt tjänster av offentliga eller privata serviceproducenter som är verksamma i Finland. En serviceproducent ska uppfylla kraven på mottagare av förarexamen. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta de uppgifter som avses i denna paragraf. De uppgifter som avses i denna paragraf ska utföras i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om underentreprenader.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgiftens omfattning och krav i anslutning till skötseln av den så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt uppfylls även i serviceproducentens verksamhet

och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

3 b §

Avtal om förarexamensverksamhet

I ett avtal om förarexamensverksamhet ska utöver vad som bestäms i 3 a § 3 mom. dessutom avtalas om

1) det område inom vilket förarexamensmottagaren sköter förarexamensverksamheten,

2) minimiantalet verksamhetsställen i verksamhetsområdet, deras läge och betjäningstider,

3) de förarexamenstjänster-, körtillståndsprövtjänster- och andra tjänster som ingår i förarexamensverksamheten samt de krav som de ställer på lokalerna, datakommunikationsförbindelserna, nivån på datasystemen och datasäkerheten, på anordningar och utrustning samt på verksamheten i allmänhet,

4) det förfarande som ska iakttas för att säkerställa att de uppgifter som ingår i förarexamensverksamheten sköts på behörigt sätt samt att de personer som tar emot körprov för förarexamen och körtillståndspröv för farliga ämnen har tillräcklig yrkesskicklighet,

5) det förfarande som ska iakttas när fordonstrafikregistret används och uppgifter registreras i detta samt hur det dataskydd och den datasäkerhet som krävs av serviceproducenten ska påvisas,

6) förvaring och arkivering av de dokument som hänför sig till examensverksamheten,

7) det förfarande som ska iakttas när avgiften för förarexamensprov och körtillståndspröv tas ut och redovisas till Trafiksäkerhetsverket,

8) den ersättning som Trafiksäkerhetsverket betalar till förarexamensmottagaren och hur den ska betalas,

9) avtalsperioden, inledandet av verksamheten och avslutande av avtalet under avtalsperioden,

10) de krav som en effektiv övervakning ställer på serviceproducenten och om påföljder av iakttagna brister och försummelser,

11) serviceproducentens skyldighet att anmäla sådana förändringar i skötseln av uppgifterna som kan ha väsentlig inverkan på möjligheten att sköta uppgifterna på behörigt sätt,

12) omständigheter som är nödvändiga för att uppgifterna ska kunna skötas på behörigt sätt med beaktande av de bestämmelser om datasäkerhet som är förpliktande för myndigheterna.

4 §

Krav som ställs på förarexamensmottagare

En förarexamensmottagare ska vara tillförlitlig, sakkunnig, oberoende och solvent.

Förarexamensmottagaren ska visa att han eller hon har en tillräcklig personal i förhållande till verksamhetens omfattning samt de övriga resurser som behövs för att verksamheten ska kunna skötas på behörigt sätt. Förarexamensmottagaren ska med hänsyn till verksamhetens omfattning ha sådan personal samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta verksamheten på behörigt sätt samt beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Förarexamensmottagaren ska i sin tjänst ha en person som svarar för förarexamensverksamheten, och denna person ska ha tillräcklig sakkännedom och förtrogenhet med förarexamensverksamhet.

5 §

Bedömning av förarexamensmottagarens tillförlitlighet

En förarexamensmottagare kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 4 § 1 mom., om förarexamensmottagaren, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en förarexamensmottagare i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att bedriva förarexamensverksamhet. Förarexamensmottagaren kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovannämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att bedriva förarexamensverksamhet.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till uppgifter som ska skötas vid bedrivandet av förarexamensverksamhet och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av dessa uppgifter. Bestämmelser om examinatorers tillförlitlighet finns dessutom i 7 a §.

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

7 a §

Tillförlitligheten hos examinatorer

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen.

7 c §

Yrkeskunskap hos den som tar emot körprov

Yrkeskunskapen hos den som tar emot körprov och muntliga teoriprov för förarexamen förutsätter att han eller hon har de kunskaper, färdigheter och insikter om körförmåga och bedömning av den, gällande läroplaner, egen körskicklighet, kundservice, ekonomiskt, miljövänligt och också i andra hänseenden ansvarsfullt körsätt samt fordonsteknik och fordonsfysik som behövs för uppgiften.

Minimikrav för den som tar emot körprov för kategorierna B, C1 och C samt för lätta fyrhjulingar i kategori AM är att han eller hon

- 1) har fyllt 23 år,
- 2) har grundläggande utbildning för förarprovare för förarexamen,
- 3) har trafiklärtillstånd som har varit i kraft i minst ett år,
- 4) har deltagit i fortbildning och kvalitets-säkring på det sätt som föreskrivs i denna lag,

Minimikrav för en förarprovare för kategori B och för lätt fyrhjuling i kategori AM är dessutom att han eller hon har en sådan körrätt för kategori B som han eller hon haft i minst tre år.

Minimikrav för en förarprovare för kategorierna C1 och C är dessutom att han eller hon har en sådan körrätt för kategori C som han eller hon haft i minst tre år.

Den som tar emot körprov för kategori B får också ta emot körprov för kategori T. Den som tar emot manöverprov för kategori LT ska ha behörighet som förarprovare för kategorierna C1 och C.

Kraven för den som tar emot körprov och manöverprov för moped i kategori AM och för andra kategorier än de som avses i 2–5 mom. är förutom vad som föreskrivs i 2 mom. att han eller hon

- 1) har minst tre års erfarenhet av mottagande av körprov för kategorierna B, C1 eller C,

2) har genomgått specialiseringsutbildning som ska gälla

a) en av kategorierna A1, A2 och A i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,

b) kategori AM eller någon av kategorierna i underpunkt a i fråga om mottagande av manöverprov för moped i kategori AM,

c) någonda av kategorierna D och D1 i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,

d) en av kategorierna BE, C1E, CE, D1E och DE i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,

3) har körkort som ger rätt att köra fordon som hör till den kategori för vilken körprov tas emot; i fråga om prov som avses i 2 punkten underpunkt b krävs körkort som ger rätt att köra moped i kategori AM eller motorcykel.

Avvikelse från den treåriga erfarenhet som avses i 6 mom. 1 punkten får göras om förarprövaren har minst fem års erfarenhet av att köra fordon som hör till den kategori för vilken examen tas emot eller Trafiksäkerhetsverket bedömer att hans eller hennes färdigheter i denna kategori är tillräckliga utifrån den yrkeskunskap, annan utbildning eller erfarenhet som inhämtats utöver körkortet i den aktuella kategorin.

7 d §

Grundläggande utbildning för förarprövare

Den grundläggande utbildning för förarprövare som avses i 7 c § 2 mom. 2 punkten är specialyrkesexamen för trafiklärare och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare för förarexamen. Examensdelen måste uppfylla kraven enligt punkterna 3.1.1, 3.2.1 och 3.2.2 i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort.

Det utbildningskrav som avses i 1 mom. uppfylls också av en sökande som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007) om en motsvarande behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvats i en annan EU- eller EES-stat. Beslutet fattas av

Trafiksäkerhetsverket som också bedömer behörighetens överensstämmelse till den del det är fråga om huruvida kravet på specialiseringsutbildning enligt 7 c § 6 mom. 2 punkten uppfylls.

Som sådan grundläggande utbildning som avses i 1 mom. kan också annan lämplig utbildning och examen som godkänts av Trafiksäkerhetsverket betraktas om ordnandet av förarexamensverksamheten undantagsvis på grund av tillgången på arbetskraft eller av någon annan motsvarande orsak kräver det.

Trafiksäkerhetsverket godkänner utbildningsprogrammen inom de specialiseringsutbildningar som avses i 7 c § 6 mom. 2 punkten.

7 i §

Praktik i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet

Den som studerar den examensdel i specialyrkesexamen för trafiklärare som avses i 7 d § 1 mom. kan praktisera i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet om studeranden har tillstånd för undervisningspraktik enligt körkortslagen. På tillstånd för undervisningspraktik och beviljande av tillstånd tillämpas körkortslagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

En förutsättning för praktik är att praktikanten har slutfört de obligatoriska examensdelarna i specialyrkesexamen och inlett studier som förbereder för avläggande av den examensdel som gäller förarprövare eller att studeranden har hänvisats till ett examenstillfälle för den examensdelen utan den förberedande utbildningen. En ytterligare förutsättning är att praktikanten har körrätt för den kategori som motsvarar kategorin för det fordon som används i körprovet, och han eller hon ska ha haft rätten i minst tre år.

Om den som avlägger examensdelen enligt 1 mom. har trafiklärartillstånd, ska han eller hon uppfylla kraven enligt 2 mom. på att inleda förberedande utbildning eller bli hänvisad till ett examenstillfälle för examensdelen utan den utbildningen samt uppfylla kravet på körrätt.

När körprov tas emot ska en person som uppfyller kraven på förarprövare enligt denna

lag vara närvarande. Denna person beslutar om godkännande av körprovet och svarar också i övrigt för att mottagandet av provet sker enligt bestämmelserna.

14 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut om förarexamen eller ADR-tillståndsprov som en förarexamensmottagare har meddelat får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut som förvaltningsdomstolen fattat i ett ärende som gäller återkallande av intyg över behörighet för förarprovare får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i

förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 7 c, 7 d och 7 i § träder dock i kraft den 20 .

Som trafiklärartillstånd enligt denna lag godkänns också trafiklärartillstånd som har beviljats på basis av en trafiklärarexamen som har avlagts före denna lags ikraftträdande.

Den som med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) i enlighet med grunderna från 2010 för specialyrkesexamen för trafiklärare har avlagt den examensdel som gäller grundläggande utbildning för förarprovare, får med avvikelse från bestämmelserna i 7 c § 2 mom. och 4 mom. 2 punkten underpunkt b behörighet att utöver kategori B också ta emot manöverprov för moped och körprov för lätt fyrhjuling i kategori AM.

5.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om Trafiksäkerhetsverket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Trafiksäkerhetsverket (863/2009) 2 § 1 mom. 7 punkten som följer:

2 §
Uppgifter

7) bevilja körkort och utfärda de tillstånd,
godkännanden och andra beslut som krävs
inom verksamhetsområdet,

Trafiksäkerhetsverket ska

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av vägtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen (267/1981) 28 b §, sådan den lyder i lag 117/1992, och
fogas till lagen en ny 28 c §, som följer:

28 b §

Parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning

Med parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning eller med ett motsvarande av behörig utländsk myndighet beviljat tillstånd som är försett med den internationella symbolen för personer med funktionsnedsättning får ett fordon parkeras

1) på avgiftsbelagda parkeringsplatser utan att avgift betalas,

2) på områden där parkering är förbjuden genom vägmärken,

3) på parkeringsplatser där den maximala parkeringstiden har begränsats med vägmärke, för längre tid än begränsningen.

Parkeringstillståndet ska för parkeringstiden placeras på ett synligt ställe, i bilar innanför vindrutan.

Också taxibilar och invalidtaxibilar får stanna på avgiftsbelagda parkeringsplatser utan att avgift betalas, om en passagerare med funktionsnedsättning ska stiga på eller av.

Närmare bestämmelser om de vägmärken enligt 1 mom. 2 punkten inom vars verkningssområde parkering är tillåten utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 c §

Beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning

Parkeringstillstånd kan beviljas sådana personer med grav funktionsnedsättning eller för transport av sådana personer med grav funktionsnedsättning som har en synskada eller en funktionsnedsättning som hämmar rörelseförmågan. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om svårighetsgraden hos den funktionsnedsättning som är en förutsättning för tillstånd och det men som den medför.

Parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning beviljas av Trafiksäkerhetsverket. Till ansökan ska fogas läkarutlåtande om att förutsättningarna enligt 1 mom. är uppfyllda och uppgifter om utlåtandets giltighetstid. Tillståndet beviljas för läkarutlåtandets giltighetstid, dock högst 10 år. Tillståndsmyndigheten kan återkalla parkeringstillståndet på tillståndshavarens ansökan.

Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster som behövs för att sköta uppgifter i anslutning till beviljande av tillstånd av privata eller offentliga serviceproducenter som är verksamma i Finland. I serviceuppgifterna kan ingå att ta emot ansökningar, de uppgifter som förutsätts för att väcka och behandla ansökningarna samt utlämnande av parker-

ingstillstånd, om det inte postas till sökanden. På skötseln av serviceuppgifterna tillämpas vad som i körkortslagen (386/2011) föreskrivs om skötseln av uppgifter i anslutning till beviljande av körkort, körkortstillstånd och vissa andra tillstånd som serviceuppgifter, serviceproducentens tillförlitlighet, avtal om serviceuppgifter samt inledande av ansökningsärenden och inlämnande av läkarutlåtande.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Om en ansökan om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som getts in till polisen före denna lags ikraftträdande inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska polisen efter ikraftträdandet överlämna ansökningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket för behandling.

7.

Lag**om ändring av lagen om fordonstrafikregistret**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) 3 § 2 mom. 4, 5 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 2, 3 och 13 punkten, 6 §, 11 § 1 mom. 5 punkten, 12 § 1 mom. 6 och 7 punkten, 15 § 1 mom. 10 punkten, 17 § 2 mom. 8 och 13 punkten samt 20 § 1 och 2 mom.,

av dem 3 § 2 mom. 4 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 13 punkten, 11 § 1 mom. 5 punkten och 12 § 1 mom. 7 punkten sådana de lyder i lag 698/2009, 3 § 2 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 60/2006, 5 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 859/2005, 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 859/2005, 698/2009 och 1084/2012, 12 § 1 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 276/2007, 15 § 1 mom. 10 punkten sådan den lyder i lag 1084/2012, 17 § 2 mom. 13 punkten sådan den lyder i lag 281/2007, 20 § 1 mom. sådant det lyder i lag 403/2005 och 2 mom. sådant det lyder i lag 1301/2009, samt

fogas till 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 859/2005, 60/2006, 697/2006, 234/2007, 276/2007 och 698/2009, en ny 14 punkt som följer:

3 §

De registrerade

I registret får dessutom föras in uppgifter om fysiska personer som

4) har lämnat in en ansökan som gäller tillstånd att driva bilskola, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, trafiklärartillstånd, yrkeskompetensbevis för förare eller antecknande av yrkeskompetens i körkort, körtillstånd för taxiförare eller som har ett sådant tillstånd eller en sådan anteckning i körkortet,

5) har ansökt om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning eller som har ett sådant tillstånd,

8) har den kompetens som föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) eller lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009) eller har anmält sig till utbildning eller prov som krävs för denna kompetens.

5 §

Andra uppgifter som registreras om fysiska personer

I fråga om fysiska personer får utöver basuppgifter registreras för registrets syfte behövliga

2) uppgifter om den som gett utbildning för ADR-körtillståndsprov enligt 11 b § i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994), uppgifter om körtillståndsprov och beviljande av körtillstånd, uppgifter om den som givit utbildning för examen för säkerhetsrådgivare för landtransport av farliga ämnen, prov i anslutning till examen och examens art, uppgifter om tillstånd att driva bilskola och beviljande av det samt andra motsvarande uppgifter,

3) uppgifter som gäller förarundervisning och förarexamen samt beviljande av undervisningstillstånd eller övningstillstånd för motorcykel,

13) uppgifter om det utbildningscentrum som har meddelat utbildning för yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare, om den innehavare av utbildningstillstånd som meddelat utbildning för körtillstånd för taxiförare, om den erhållna utbildningen och hur länge den räckt, om genomfört prov och intyg över detta, om genomgången fortbildning och intyg över detta samt om beviljande av yrkeskompetensbevis för lastbils- eller bussförare, körtillstånd för taxiförare eller dess duplettexemplar och om anteckningar om lastbils- eller bussförarens yrkeskompetens i körkortet,

14) uppgifter om beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning.

6 §

Registrering av känsliga uppgifter

I registret får dessutom, utöver vad som bestäms i 4, 5 och 5 a §, införas

1) för beslutsfattande och övervakning i fråga om körrätt behövliga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om körkortstillstånd, dem som innehar körrätt och personer som saknar körrätt och för beslutsfattande och övervakning i fråga om körtillstånd för taxiförare, trafiklärartillstånd samt parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning behövliga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om och dem som innehar körtillstånd för taxiförare, trafiklärartillstånd och parkeringstillstånd för funktionsnedsättning,

2) nödvändiga uppgifter om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, befrielse från fordonsskatt och återbäring av bilskatt,

3) för beslutsfattande och övervakning i fråga om körrätt, körtillstånd för taxiförare, trafiklärartillstånd, undervisningstillstånd, tillstånd att driva bilskola, ADR-körtillstånd, behörighetsintyg för förarprövare och andra tillstånd nödvändiga uppgifter om brott som har begåtts vid framförande av ett motordrivet fordon eller ett släpfordon, uppgifter om straff, körförbud och andra påföljder för dessa brott samt uppgifter om andra hinder för

erhållande av körkortstillstånd, körkort, andra tillstånd och intyg och uppgifter om huruvida dessa återkallats eller upphört att gälla.

11 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Utän hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att få uppgifter enligt följande:

5) från polisen uppgifter om tillgrepp av motordrivna fordon och släpfordon samt uppgifter om körrätt och ansökan om sådan, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd, trafiklärartillstånd, körtillstånd för taxiförare, parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, körkort och anteckningar om yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare i körkort, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, körförbud och grunderna för dem, indragning av ADR-körtillstånd, administrativa påföljder i anslutning till körrätt samt körkortstillstånd och andra tillstånd, uppgifter om brott som behövs för lämplighetsprövning i anslutning till beviljande av undervisningstillstånd, körtillstånd för taxiförare och trafiklärartillstånd samt i anslutning till tillstånd att driva bilskola samt uppgifter om överlämnande och omhändertagande av de körkort och tillstånd som avses här,

12 §

Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter

Utän hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att från andra än myndigheter få uppgifter enligt följande:

6) av dem som tillverkar körkort och andra tillstånd som föreskrivs i denna lag uppgifter om tillverkningen och leveransen av körkort och andra tillstånd,

7) av en i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, lagen om yrkeskompetens för taxiförare och vägtrafiklagen (267/1981) avsedd serviceproducent uppgifter om behandlingen av körkortstillstånd, körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, trafiklärtillstånd, yrkeskompetensbevis för förare, körtillstånd för taxiförare och parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning av i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och lagen om yrkeskompetens för taxiförare avsedd meddelare av utbildning eller fortbildning uppgifter om utbildningen samt från provmottagare uppgifter om prov.

15 §

Utlämnande av offentliga uppgifter i elektronisk form

Personuppgifter och andra uppgifter i registret får utlämnas via en teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form

10) till sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen för behandlingen av beviljande av körkortstillstånd, körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel och trafiklärtillstånd, till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare för behandlingen av beviljande av yrkeskompetensbevis för förare eller anteckning om yrkeskompetens i körkortet och till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för taxiförare för behandlingen av beviljande av körtillstånd för taxiförare samt till sådana serviceproducenter som avses i vägtrafiklagen för behandlingen av beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning,

17 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Sekretessbelagda uppgifter i registret får dock utan hinder av sekretessbestämmelserna lämnas ut som följer:

8) till förarexamensmottagare, fotografier för identifiering av personer, uppgifter om en persons hälsotillstånd för förarexamen, uppgifter om körförbud för kontroll av förutsättningarna att få tillträde till examen och för ADR-körtillstånd och uppgifter om omständigheter som utgör ett hinder för erhållande av körkort,

13) fotografi och namnteckningsprov till sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen för behandlingen av beviljande av körkortstillstånd eller körkort, till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare för behandlingen av beviljande av yrkeskompetensbevis för förare och till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för taxiförare för behandlingen av beviljande av körtillstånd för taxiförare, uppgifter om en persons hälsotillstånd till sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för taxiförare och vägtrafiklagen för behandlingen av beviljande av körkortstillstånd, körkort, trafiklärtillstånd, körtillstånd för taxiförare och parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning samt uppgifter om hinder för erhållande av körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, trafiklärtillstånd, yrkeskompetensbevis för förare eller körtillstånd för taxiförare till de serviceproducenter som avses i ovannämnda lagar för behandlingen av beviljande av körkort eller det nämnda tillståndet,

20 §

Andra begränsningar av utlämnande av uppgifter

En person har dessutom, utöver vad som bestäms i 30 § i personuppgiftslagen, rätt att förbjuda att hans eller hennes adressuppgifter lämnas ut per telefon till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, förarexa-

mensmottagare, avtalsregistrerare eller sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för buss- eller lastbilsförare, lagen om yrkeskompetens för taxiförare och vägtrafiklagen eller för någon annan i lag föreskriven användning.

Om en person har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens hälsa eller säkerhet kan komma att hotas, kan Trafiksäkerhetsverket på skriftlig begäran besluta att personuppgifter som gäller honom eller henne inte får lämnas ut ur registret till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, be-

siktningsförrättare, avtalsregistrerare, förar-examensmottagare, till handläggare av kort för färdskrivare vid vägtransporter och sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, lagen om yrkeskompetens för taxiförare och vägtrafiklagen för skötseln av i lag föreskrivna uppgifter. Detta beslut kan första gången gälla högst fem år. Begränsningens giltighetstid kan förlängas med två år i sänder.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 december 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Trafik- och kommunminister *Paula Risikko*

1.

Lag**om ändring av körkortslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i körkortslagen (386/2011) 3 § 1 mom. 2 punkten, 23 §, 39 § 1 mom. 5 punkten, 40 § 1 mom. 6 punkten och 97 § 2 mom.,

av dem 3 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 1081/2012, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012 samt 39 § 1 mom. 5 punkten och 40 § 1 mom. 6 punkten sådana de lyder i lag 941/2013,

ändras 5 § 2 mom., 6 § 2 mom. 2 punkten samt 4 och 5 mom., 8–16 §, 17 § 1 mom. 2 och 3 punkten samt 2 mom., 18 § 1 mom. 2 punkten samt 2 mom., 21 § 1 och 5 mom., 22 och 24–27 §, det inledande stycket i 28 § 2 mom. och 28 § 3 mom., 29 och 30 §, 31 a § 2 mom., 38 § 3 mom., 42 § 1 mom., 42 a § 1 mom., 43 §, det inledande stycket i 44 § 1 mom., det inledande stycket i 45 § 1 mom. och 45 § 1 mom. 5 punkten, 54 §, det inledande stycket i 59 § 2 mom. och 59 § 2 mom. 1 punkten samt 4 mom., 61 § 2 mom., 62 §, det inledande stycket i 63 § 1 mom. samt 63 § 3 och 4 mom., 64 § 2 mom. 2 punkten, 65 § 2 mom., 70 § 1 mom. 4 punkten, det inledande stycket i 72 § 4 mom., 76 §, 78 § 2 mom. 2 punkten, 84 §, 85 § 1 mom., 88, 89, 91, 91 a och 95 §, 98 § 2 mom., 100 § och 101 § 1 mom.,

av dem 5 § 2 mom., 17 § 2 mom., 18 § 2 mom., 31 a § 2 mom., 64 § 2 mom. 2 punkten, 65 § 2 mom., 76, 91, 91 a och 100 § samt 101 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1081/2012, 8, 9, 11, 12, 16, 22, 26, 27, 54, 62 och 84 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1081/2012 samt 42 § 1 mom., 42 a § 1 mom. och 43 § sådana de lyder i lag 941/2013, samt

fogas till lagen nya 8 a–8 d och 15 a §, till 47 § ett nytt 2 mom., till 78 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012, ett nytt 5 mom. samt till 106 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012, ett nytt 5 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

2 kap.

Körkortskategorier och körrätt**Körkortskategorier och körrätt**

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) kortvarigt körkort annat körkort för bil som är giltigt i två år än det som avses i 22 § 2 mom. och med kortvarig körrätt körrätt för samma tid,

5 §

Ålderskrav

Minimiåldern för körkort är

För kategorierna C och CE krävs inte sådan grundläggande yrkeskompetens som avses i 1 mom. 7 punkten, om personen studerar för yrkesinriktad grundexamen i logistik som grundar sig på en läroplan och som ger nämnda yrkeskompetens. För kategorierna C1E, CE, D1 och D krävs det utöver minimiåldern att personen har fått undervisning inom övningsdelen och fördjupningsdelen enligt 37 § 2 mom. Om personen redan har ett utländskt körkort för samma kategori, ska han eller hon ha haft bilkörkort i minst tre månader efter att ha fyllt 18 år.

6 §

Körrätt

Körrätt saknas om

2) körrättsinnehavaren försummar att uppfylla kravet på alkohol enligt 16 § 1 mom. 2 punkten,

Efter körförbud eller temporärt körförbud börjar körrätten på nytt när körkortet återlämnas till innehavaren. Om myndigheten inte har fått körkortet i samband med körförbudet, börjar körrätten på nytt när ett nytt körkort lämnas ut.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

(upphävs 1 mom. 2 punkt)

5 §

Ålderskrav

Minimiåldern för körkort är

Av den som genomgår en sådan yrkesutbildning för förare som avses i 6 § i lagen om yrkeskompetens och som ger grundläggande yrkeskompetens samt har ett godkännandedokument enligt 2 mom. i den paragrafen krävs inte den yrkeskompetens för kategorierna C, CE och D som avses i 1 mom. 7 och 9 punkten. För kategorierna C1E, CE, D1 och D krävs det utöver minimiåldern också undervisning inom övningsdelen och fördjupningsdelen enligt 37 § 2 mom. i denna lag.

6 §

Körrätt

Körrätt saknas om

2) körrättsinnehavaren försummar att uppfylla kravet på alkohol enligt 15 a § 2 mom.,

Efter körförbud eller temporärt körförbud börjar körrätten på nytt när polisen återlämnar körkortet till innehavaren eller utfärdar ett temporärt körkort för innehavaren.

Ett intyg över förarexamen ger personen rätt att annanstans i Finland än på Åland i sex

Ett intyg över förarexamen ger personen rätt att i en månad från avlagd förarexamen köra ett fordon i den kategori som examen gäller eller i en däri ingående kategori i Finland, dock inte på Åland. I övrigt gäller bestämmelserna om körkort i fråga om förarexamensintyg som ett dokument över körrätt, skyldigheten att ha det med sig och överlämna det, polisens rätt att omhänderta intyget, skyldigheten att lämna intyget till polisen vid körförbud och när körkort lämnas ut.

månader från avlagd förarexamen köra ett fordon som motsvarar den kategori som examen gäller eller ett fordon i en kategori som ingår i examen. *Bestämmelserna i denna lag om skyldigheten att ha körkortet med sig och överlämna det, om myndighetens rätt att omhänderta ett körkort och om skyldigheten att lämna körkortet till myndigheten tillämpas också på intyg över förarexamen.*

8 §

Ändring av körkortskategori

(flyttas till 15 a §)

Körkortskategorin kan ändras permanent eller för högst två år till den kategori som körrettsinnehavaren uppfyller villkoren för, om innehavaren inte längre uppfyller kraven på körkortstillstånd som motsvarar körrättskategorin eller motsvarande krav på ålder. För viss tid ändrad körrätt ska återställas, om innehavaren visar att han eller hon åter uppfyller kraven.

Den som meddelas alkoholövervakad körrätt ska ges ett nytt körkort för tiden med övervakad körrätt utan att kategorin i det körkort som han eller hon har från tidigare ändras. På det nya körkortet ska antecknas en eller flera kategorier av fordon som han eller hon har rätt att köra under tiden med alkoholövervakad körrätt och villkoret om att alkohol ska användas. Körkort för kategorierna i grupp 2 kan med avvikelse från denna lag också utfärdas utan kategori B. På körkortet ska då som begränsning antecknas att det är giltigt bara i Finland.

8 §

Behörighet i anslutning till körkort, körkortstillstånd och vissa andra tillstånd

Trafiksäkerhetsverket beviljar körkort, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel och trafiklärartillstånd, förnyar körkort och trafiklärartillstånd samt fastställer internationellt körkort. Trafiksäkerhetsverket lämnar ut dupletter av körkort och av andra tillstånd

samt återkallar körkortstillstånd.

Polisen meddelar körförbud, temporärt körförbud och andra påföljder samt återkallar tillstånd enligt denna paragraf med undantag av körkortstillstånd. Polisen svarar för övervakningen av körrättsinnehavares körförmåga och hälsotillstånd och kan i anslutning därtill besluta om åtgärder som föreskrivs av övervakningen på det sätt som föreskrivs särskilt i denna lag.

Trafiksäkerhetsverket kan besluta att ett körkort som visas upp i samband med ansökan om körkortstillstånd eller körkort ska tas om hand för undersökning av dess äkthet, om körkortet misstänks vara förfalskat.

8 a §

Serviceuppgifter i anslutning till beviljande av körkortstillstånd, körkort och vissa andra tillstånd

Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster som behövs för att sköta de uppgifter som avses i 8 § 1 mom. av privata eller offentliga serviceproducenter som är verksamma i Finland. I serviceuppgifterna kan ingå att ta emot ansökningshandlingar och att i register införa de uppgifter som krävs för behandlingen av ansökningarna, tillhandahålla rådgivning i fråga om körkorts- och tillståndsförfarandet, förmedla uppgifter till sökanden, lämna ut det ansökta körkortet eller tillståndet om det inte sänds till sökanden per post, ta emot körkort och tillstånd som ska återlämnas samt sköta andra motsvarande uppgifter i ansökningsförfarandet. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta uppgifter som avses i denna paragraf. De uppgifter som avses i denna paragraf ska skötas i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om underentreprenader. De uppgifter som anges i 1 mom. kan förenas med andra tjänster som Trafiksäkerhetsverket skaffar.

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan personal, samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs

för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och andra krav i anslutning till skötseln av dem så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt fullgörs även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att utföra inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt denna paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakningen samt ordna förhållandena så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

8 b §

Avtal om serviceuppgifter

I ett avtal om skötsel av serviceuppgifter som gäller körkortstillstånd, körkort och andra tillstånd ska förutom serviceuppgifternas omfattning enligt 8 a § 4 mom. överenskommas om åtminstone

- 1) serviceproducentens verksamhetsområde,*
- 2) minimiantalet verksamhetsställen i verksamhetsområdet, deras läge och betjäningstider,*

3) de krav som skötseln av serviceuppgifterna ställer på lokaler, datakommunikationsförbindelser, nivån på datasystemet och datasäkerheten samt på anordningar och utrustning och på verksamheten i allmänhet,

4) det förfarande som ska iakttas för att säkerställa att de personer som sköter uppgifterna har tillräcklig yrkesskicklighet,

5) det förfarande som ska iakttas när fordonstrafikregistret används och uppgifter registreras i detta för att skyddet för personuppgifter och omsorgsplikten ska uppfyllas när uppgifter behandlas samt hur det dataskydd och den datasäkerhet som krävs av serviceproducenten ska påvisas,

6) förvaring och arkivering av de dokument som hänför sig till verksamheten,

7) det förfarande som ska iakttas när tillståndsavgifter tas ut och redovisas till Trafiksäkerhetsverket,

8) den ersättning som Trafiksäkerhetsverket betalar till serviceproducenten och hur den ska betalas,

9) avtalsperioden, inledandet av verksamheten och avslutande av avtalet under avtalsperioden,

10) de krav som övervakningen ställer på serviceproducenten och om påföljder av iakttagna brister och försummelser,

11) serviceproducentens skyldighet att anmäla sådana förändringar i skötseln av uppgifterna som kan ha väsentlig inverkan på möjligheten att sköta uppgifterna på behörigt sätt,

12) omständigheter som är nödvändiga för att uppgifterna ska kunna skötas på behörigt sätt med beaktande av de bestämmelser om datasäkerhet som är förpliktande för myndigheterna.

8 c §

Hur ansökningsärenden som gäller körkortstillstånd, körkort och vissa andra tillstånd inleds samt vissa anmälningar

Ansökningar om körkortstillstånd, körkort och andra tillstånd som nämns i 8 § 1 mom. kan ges in elektroniskt eller till en serviceproducent som Trafiksäkerhetsverket anvisar.

Ansökan om tillstånd att driva bilskola eller i denna lag föreskriven anmälan i anslutning till bilskoleverksamhet ges in till Trafiksäkerhetsverket.

Om ett läkarutlåtande som ska fogas till en ansökan enligt 1 mom. förutom anteckning om att de medicinska kraven är uppfyllda innehåller annan information som beskriver sökandens hälsotillstånd, kan bilagan i stället för att överlämnas till serviceproducenten ges in till Trafiksäkerhetsverket efter det att ansökan har inletts.

8 d §

Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet

En serviceproducent kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 8 a § 3 mom., om serviceproducenten, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en serviceproducent i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses i 8 § 2 mom. Serviceproducenten kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovannämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller och föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses ovan.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till skötseln av tillståndsuppgifter enligt 8 § 2 mom. och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av de tillståndsuppgifter som avses här.

9 §

Att ansöka om körkortstillstånd

Ansökan om körkortstillstånd eller, om körkortstillstånd inte krävs, körkort ska göras hos polisen.

Körkortstillstånd får beviljas tidigast ett år innan sökanden uppfyller ålderskravet för körkortskategorin i fråga. Körkortstillstånd för kategori B kan dock beviljas tidigast två år innan ålderskravet är uppfyllt. För kör rätt för fordonskombination enligt 7 § 4 mom. ska den som ansöker om körkortstillstånd ha kör rätt för kategori B.

Ansökan får göras personligen eller genom ombud. Sökanden ska dock styrka sin identitet när han eller hon ansöker om körkortstillstånd eller när körkortet lämnas ut eller för förarexamensmottagaren vid förarexamen.

Närmare bestämmelser om körkortstillstånd och ansökan om körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Bilagor till ansökan

Ansökan ska åtföljas av följande:

1) en kopia av ett hälsointyg för unga vid ansökan om körkort för kategorier i grupp 1,

9 §

Att ansöka om körkortstillstånd

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

Det är möjligt att inneha endast ett sådant körkort som är beviljat i en stat som hör till Europeiska unionen (EU-stat) eller till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) eller i någon annat stat och som godkänns i Finland. Om sökanden har ett sådant körkort, kan körkortstillstånd beviljas endast för att ersätta det med ett körkort som avses i denna lag.

Körkortstillstånd får beviljas tidigast ett år innan sökanden uppfyller ålderskravet för körkortskategorin i fråga. Körkortstillstånd för kategori B kan dock beviljas tidigast två år innan ålderskravet är uppfyllt. För kör rätt för fordonskombination enligt 7 § 4 mom. ska den som ansöker om körkortstillstånd ha kör rätt för kategori B.

Ansökan får göras elektroniskt eller personligen eller genom ombud. Sökanden ska dock styrka sin identitet när han eller hon ansöker om körkortstillstånd eller när körkortet lämnas ut eller för förarexamensmottagaren vid förarexamen.

En ansökan om körkortstillstånd eller körkort förfaller om den av en orsak som beror på sökanden inte har kunnat behandlas inom ett år efter det att ansökan anlände. Om ansökan förfaller avförs uppgiften om ansökan ur fordonstrafikregistret.

Det som i denna lag föreskrivs om ansökan om körkortstillstånd gäller också ansökan om körkort, om körkortstillstånd inte krävs för körkortet. Närmare bestämmelser om ansökan om körkortstillstånd och körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Bilagor till ansökan

Ansökan ska åtföljas av:

1) ett högst sex månader gammalt läkarutlåtande och dessutom ett utlåtande av en spe-

ett annat högst sex månader gammalt läkarutlåtande eller, i fall som avses i 27 § 2 mom., ett mer omfattande läkarutlåtande och dessutom ett utlåtande av en specialistläkare, om polisen kräver det,

2) ett fotografi som uppfyller kraven på passfoto, med undantag av kravet att fotografiet får vara högst sex månader gammalt, om inte ett sådant fotografi används i körkortet som tidigare har registrerats i fordonstrafikregistret eller om fotografiet enligt 31 § inte behöver bifogas ansökan,

3) sökandens namnteckningsprov för körkort, som ska kunna digitaliseras,

4) information om huruvida sökanden har körkort beviljat i någon annan *medlemsstat i Europeiska unionen eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EU- och EES-stat)* och en försäkran om att han eller hon inte har körförbud i någon annan EU- eller EES-stat,

5) om ansökan gäller körkort för körning enligt 5 § 4 mom., upplysningar från den behöriga myndigheten, arbetsgivaren eller någon annan liknande om grunderna för att bevilja körkortet och hur nödvändigt körkortet är i arbetet,

6) samtycke från vårdnadshavarna, om minimiåldern för körkortskategorin är 15 eller 16 år och den som ansöker om körkortstillstånd inte har fyllt 18 år.

Någon ny information enligt 1 mom. 1 punkten krävs inte förutsatt att läkarutlåtandet inte ger anledning till det eller polisen inte bestämmer det, om

1) sökanden har giltigt körkort i den kategori som ansökan avser och inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort,

2) sökanden högst två år tidigare har avlagt förarexamen i den kategori som ansökan avser vid beväringsstjänstgöring inom försvarsmakten,

3) sökanden har körkort från någon annan EU- eller EES-stat i den kategori som ansökan avser och inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort.

(Flyttas från 1 mom. 1 punkten)

specialistläkare, om ett sådant behövs för att behandla ansökan utifrån läkarutlåtandet eller annars av en orsak som kommit till Trafiksäkerhetsverkets kännedom,

2) ett fotografi som uppfyller kraven på passfoto, med undantag av kravet att fotografiet får vara högst sex månader gammalt, om inte ett sådant fotografi används i det körkort som tidigare har registrerats i fordonstrafikregistret eller om fotografiet enligt 31 § inte behöver bifogas ansökan,

3) sökandens namnteckningsprov, som ska kunna digitaliseras, om inte ett namnteckningsprov som registrerats tidigare i fordonstrafikregistret används i körkortet,

4) information om huruvida sökanden har körkort beviljat i någon annan EU- eller EES-stat och en försäkran om att han eller hon inte har körförbud eller hans eller hennes körkort inte har begränsats, omhändertagits eller för viss tid återkallats i någon annan EU- eller EES-stat,

5) sådana upplysningar från en myndighet, arbetsgivaren eller någon annan motsvarande aktör som gäller grunderna för att bevilja körkortet och hur nödvändigt ett körkort är i arbetet, om ansökan gäller körkort för körning enligt 5 § 4 mom.,

6) samtycke från vårdnadshavarna, om minimiåldern för körkortskategorin är 15 eller 16 år och sökanden inte har fyllt 18 år.

Information enligt 1 mom. 1 punkten krävs dock inte om *information inte behövs till följd av ett läkarutlåtande eller annars av en orsak som kommit till Trafiksäkerhetsverkets kännedom*, om

1) sökanden har giltigt körkort i den grupp som ansökan avser och inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort,

2) sökanden högst två år tidigare vid beväringsstjänstgöring inom försvarsmakten har avlagt förarexamen i den kategori som ansökan avser,

3) sökanden har körkort från någon annan EU- eller EES-stat i den kategori som ansökan avser och inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort.

För körkort i grupp 1 godkänns i stället för läkarutlåtande enligt 1 mom. 1 punkten även en kopia av ett giltigt hälsointyg för unga.

I läkarutlåtandet ska vid bedömningen av huruvida de medicinska kraven är uppfyllda

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(Flyttas från 27 §)

Den som ger upplysningarna enligt 1 mom. 5 punkten ska underrätta polisen om sådana förändringar i arbetsuppgifterna som har samband med upplysningarna. Närmare bestämmelser om kraven i anslutning till de upplysningar som ska lämnas enligt 1 mom. 5 punkten och, vid behov, om andra krav enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med avvikelse från 2 mom. 3 punkten ska ett läkarutlåtande dock visas upp, om innehavaren av ett körkort i grupp 2 har fyllt 45 år och det har gått minst fem år sedan körkortet beviljades eller om körkortsinnehavaren har fyllt 70 år och det har gått minst fem år sedan körkortet i grupp 1 beviljades eller minst två år sedan körkortet i grupp 2 beviljades.

11 §

Undantag från kravet på körkortstillstånd

Nytt körkortstillstånd behövs inte om

1) något annat körkort än ett nytt kortvarigt körkort lämnas ut efter ett kortvarigt körkort i samma kategori senast sex månader efter det att det kortvariga körkortets giltighetstid gått ut,

2) den som innehar en kortvarig körrätt, innan körrättens giltighetstid går ut, ansöker om körkort motsvarande den körrätt för kategori T eller AM som ingår i körrätten, om sökanden inte tidigare har beviljats körkortstillstånd för dessa kategorier och inte får något annat körkort där körrätten ingår,

3) någon ansöker om duplett av körkort eller om att ett villkor eller en begränsning enligt 16 § eller yrkeskompetens enligt 3 § 6 punkten ska antecknas på körkortet,

4) någon ansöker om förnyelse av körkort innan körkortets giltighetstid går ut.

Med avvikelse från 1 mom. krävs det körkortstillstånd, om *det i de fall som avses i 3*

beaktas särskilt hur stigande ålder inverkar på förarens hälsotillstånd och uppfyllande av de medicinska kraven om den som ansöker om körkortstillstånd i grupp 1 har fyllt 70 år och den som ansöker om körkortstillstånd i grupp 2 har fyllt 68 år.

Den som ger upplysningar enligt 1 mom. 5 punkten ska *enligt bestämmelserna om inlämnande av ansökan i 8 c § 1 mom.* underrätta Trafiksäkerhetsverket om sådana förändringar i arbetsuppgifterna som har samband med upplysningarna. Närmare bestämmelser om kraven i anslutning till de upplysningar som ska lämnas enligt 1 mom. 5 punkten och, vid behov, om andra krav enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med avvikelse från 2 mom. 3 punkten ska ett läkarutlåtande dock visas upp, om innehavaren av ett körkort i grupp 2 har fyllt 45 år och det har gått minst 5 år sedan körkortet beviljades eller om körkortsinnehavaren har fyllt 70 år och det har gått minst 5 år sedan ett körkort i grupp 1 beviljades eller minst 2 år sedan ett körkort i grupp 2 beviljades.

11 §

Undantag från kravet på körkortstillstånd

Nytt körkortstillstånd behövs inte om

(Upphävs)

(Upphävs)

1) någon ansöker om duplett av körkort eller om att ett villkor eller en begränsning enligt 16 § eller yrkeskompetens enligt 3 § 6 punkten ska antecknas på körkortet,

2) någon ansöker om förnyelse av körkort innan körkortets giltighetstid går ut.

Med avvikelse från 1 mom. krävs det körkortstillstånd, om det är fråga om duplett el-

och 4 punkten är fråga om duplett eller förnyelse av körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat.

På ett körkort för kategori AM enligt 1 mom. 2 punkten ska rätten att köra både moped och lätt fyrhjuling antecknas.

12 §

Villkor för körkortstillstånd

Körkortstillstånd beviljas om

1) sökanden uppfyller de medicinska kraven för körkortstillstånd,

2) *sökanden inte ska betraktas som farlig i trafiken på grund av fortgående missbruk av alkohol eller något annat berusningsmedel,*

3) sökanden har vanlig vistelseort i Finland eller om han eller hon studerar här och studierna har pågått i minst sex månader,

4) sökanden inte har meddelats körförbud eller temporärt körförbud i Finland eller någon annan EES-stat,

5) sökanden inte under det senaste året har gjort sig skyldig till förande av motordrivet forskaffningsmedel utan behörighet enligt 23 kap. 10 § i strafflagen (39/1889), förutsatt att det inte finns något särskilt skäl att bevilja körkortstillstånd,

6) sökanden uppvisar ett utbildningsintyg om ett sådant enligt denna lag krävs när avläggande av förarexamen inte förutsätts.

Fortgående missbruk av alkohol enligt 1 mom. 2 punkten är dock inget hinder för att bevilja körkortstillstånd, om körkortet villkoras med att innehavaren ska använda alkohol enligt 16 § 1 mom. 1 punkten. Då beviljas körkortstillstånd bara för den eller de kategorier som villkoras.

När ett körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat byts ut, krävs inte de upplysningar som avses i 10 § 1 mom. 1 punkten, förutsatt att det inte gäller sådan förnyelse av körkort som enligt denna lag kräver att upplysningarna lämnas.

13 §

ler förnyelse av körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat.

(Upphävs)

12 §

Förutsättningar för körkortstillstånd

Körkortstillstånd beviljas om

1) sökanden uppfyller de medicinska kraven för körkortstillstånd,

(Upphävs)

2) sökanden har vanlig vistelseort i Finland eller om han eller hon studerar här och studierna har pågått i minst sex månader,

3) sökanden inte har meddelats körförbud eller temporärt körförbud i Finland i någon annan EU- eller EES-stat och *hans eller hennes körkort inte heller har begränsats, omhändertagits eller för viss tid återkallats i någon annan EU- eller EES-stat,*

(Upphävs)

4) sökanden uppvisar ett utbildningsintyg om ett sådant enligt denna lag krävs när avläggande av förarexamen inte förutsätts.

Körkortstillstånd kan beviljas oberoende av 1 mom. 1 punkten, om personen uppfyller kraven då alkohol används. Varje kategori som antecknas i körkortstillståndet ska villkoras med att alkohol ska användas.

När ett körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat byts ut, krävs inte de upplysningar som avses i 10 § 1 mom. 1 punkten, förutsatt att det inte gäller sådan förnyelse av körkort som enligt denna lag kräver att upplysningar lämnas.

13 §

Avgörande av ansökan om körkortstillstånd

En ansökan om körkortstillstånd ska avgöras utan onödigt dröjsmål.

Om ansökan om körkortstillstånd gäller utbyte av ett körkort utfärdat i en annan EU- eller EES-stat, ska polisen vid behov skaffa kompletterande information om giltighetstiden.

14 §

Beviljande av körkortstillstånd

Körkortstillstånd beviljas av polisen.

Den som ansöker om körkortstillstånd för kategori CE beviljas också tillstånd för kategori D1E eller DE, om han eller hon har körkort i kategori D1 eller D. Den som ansöker om körkortstillstånd för kategori E i grupp 2 beviljas också tillstånd för kategori BE.

Om ett utländskt körkort ska bytas ut utan krav på ny förarexamen, ska det antecknas på körkortet vem som har beviljat det utbytta körkortet. Bestämmelser om villkoren för att byta ut körkort och om sättet att införa uppgifterna på det utbytta körkortet i fordonstrafikregistret, anteckning av uppgifterna på körkortet och anteckning av andra uppgifter på körkortet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Körkortstillstånd för kategori B gäller i två år och andra körkortstillstånd i ett år.

15 §

Återkallelse av körkortstillstånd

Körkortstillstånd ska återkallas, om mottagaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av körkortstillstånd. Om sökanden har fått intyg över avlagd förarexamen eller körkort, ska körrättsinnehavaren meddelas körförbud i stället för att körkortstillståndet återkallas. Har körrätten för någon kategori i körkortstillståndet börjat gälla, ska tillståndet återkallas till den del körrätten ännu inte har börjat gälla.

Avgörande av ansökan om körkortstillstånd

En ansökan om körkortstillstånd ska avgöras utan onödigt dröjsmål.

Vid behov ska det kontrolleras med hjälp av Europeiska unionens körkortverk huruvida förutsättningarna för körkort är uppfyll- da.

14 §

Beviljande av körkortstillstånd

Den som ansöker om körkortstillstånd för kategori CE beviljas också tillstånd för kategori D1E eller DE, om han eller hon har körkort i kategori D1 eller D. Den som ansöker om körkortstillstånd för kategori E i grupp 2 beviljas också tillstånd för kategori BE.

Om ett utländskt körkort ska bytas ut utan krav på ny förarexamen, ska det antecknas på körkortet vem som har beviljat det utbytta körkortet. Bestämmelser om de krav som ska uppfyllas för att körkort ska bytas ut och om sättet att införa uppgifterna på det utbytta körkortet i fordonstrafikregistret, anteckning av uppgifterna på körkortet och anteckning av andra uppgifter på körkortet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Körkortstillstånd gäller i två år.

15 §

Återkallelse av körkortstillstånd

Trafiksäkerhetsverket ska återkalla körkortstillståndet, om mottagaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av körkortstillstånd. Körkortstillståndet återkallas dock inte om polisen har meddelat innehavaren körförbud. Har körrätten för någon kategori i körkortstillståndet börjat gälla, ska tillståndet återkallas till den del körrätten ännu inte har börjat gälla.

15 a §

Ändring av körkortskategori

(Flyttas från 8 §)

Polisen kan ändra körkortskategorin permanent eller för högst två år till den kategori som körättsinnehavaren uppfyller förutsättningarna för, om innehavaren inte längre uppfyller de förutsättningar för körkortstillstånd som motsvarar körättskategorin eller motsvarande krav på ålder.

Polisen kan ändra körätten för en person med alkoholövervakad körrett så att den gäller körning av fordon som hör till en eller flera kategorier under tiden med alkoholövervakad körrett och ställa som villkor att alkohol ska användas vid körning. Körrett för kategorierna i grupp 2 kan fortsätta att gälla även utan körrett för kategori B, men på körkortet ska då som begränsning antecknas att det är giltigt bara i Finland.

För viss tid ändrad körrett enligt 1 mom. ska återställas, om körättsinnehavaren visar för polisen att han eller hon åter uppfyller förutsättningarna för körrett och polisen återlämnar det körkort som motsvarar körätten och som är i polisens besittning. Körrett enligt 2 mom. återställs när den alkoholövervakade körätten upphör och polisen återlämnar det körkort som motsvarar den tidigare körätten och som är i polisens besittning.

Innehavaren av ändrad körrett enligt 1 och 2 mom. ska överlämna sitt körkort till polisen och hämta ett körkort som motsvarar den nya kategorin hos Trafiksäkerhetsverket. I samband med åtgärder som avses i denna paragraf kan polisen utfärda ett temporärt körkort, om inget annat körkort lämnas ut.

16 §

Villkor och begränsningar i körkort

Genom beslut av polisen kan till ett körkortstillstånd och ett körkort utöver villkor och begränsningar enligt 5 § 3 och 4 mom. och 8 § 2 mom. också fogas ett villkor om att

1) körättsinnehavaren vid körning ska använda glasögon eller andra korrigerande linser, hörapparat, alkohol eller protes eller andra ortopediska hjälpmedel, om han eller

16 §

Villkor och begränsningar i körkort

Till ett körkortstillstånd och ett körkort kan utöver villkor och begränsningar enligt 5 § 3 och 4 mom. samt 15 a § 2 mom. också fogas ett villkor om att

1) körättsinnehavaren vid körning ska använda glasögon eller andra korrigerande linser, hörapparat, alkohol eller protes eller andra ortopediska hjälpmedel, om han eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

hon bara genom att använda dem uppfyller föreskrivna medicinska krav eller kan köra ett fordon,

2) det i ett fordon som körs av körrechtsinnehavaren ska finnas automatväxel eller särskilda manöverorgan godkända av förarexamensmottagaren som innehavaren har använt vid körprovet eller manöverprovet för förarexamen och därigenom visat att han eller hon kan köra fordonet,

3) körrechtsinnehavaren inom utsatt tid ska lämna in ett intyg av en läkare eller en specialläkare till polisen.

Villkor och begränsningar som fogats till körretten kan ändras genom beslut av polisen, om det finns anledning till det.

Med undantag för 1 mom. 3 punkten ska villkoren och begränsningarna antecknas på körkortet i anslutning till den körkortskategori som villkoret eller begränsningen gäller.

17 §

Medicinska krav för körkort i grupp 1

För att få körkortstillstånd för kategorierna i grupp 1 ska följande medicinska krav uppfyllas:

2) sökandens synfält ska uppfylla kraven för körkort,

hon bara genom att använda dem uppfyller föreskrivna medicinska krav eller kan köra ett fordon,

2) det i ett fordon som körs av en körrechtsinnehavare ska finnas automatväxel, *om inte något annat följer av 7 § 6 mom.*, eller särskilda manöverorgan godkända av förarexamensmottagaren som innehavaren har använt vid körprovet eller manöverprovet för förarexamen *eller vid ett prov på körförmåga som polisen förordnat* och därigenom visat att han eller hon kan köra fordonet,

3) körrechtsinnehavaren inom utsatt tid ska lämna in ett intyg av en läkare eller en specialläkare till polisen,

4) körrechtsinnehavaren när han eller hon avlägger det första körkortet för bil senast inom två år efter det att han eller hon har fått körkort för kategori B till Trafiksäkerhetsverket ska ge in ett intyg över erhållen undervisning för övningsdelen och fördjupningsdelen, om han eller hon kör bil efter att tiden gått ut.

Trafiksäkerhetsverket beslutar om villkoren och begränsningarna. Polisen fattar beslut i fråga om ett villkor eller en begränsning eller en ändring som beror på en åtgärd som hör till polisens behörighet med stöd av denna lag. Förarexamensmottagaren uppställer ett villkor eller en begränsning enligt 1 mom. 2 punkten utifrån det fordon som använts i körprovet, manöverprovet eller provet på körförmåga.

Med undantag för 1 mom. 3 och 4 punkten ska villkoren och begränsningarna antecknas på körkortet i anslutning till den körkortskategori som villkoret eller begränsningen gäller.

17 §

Medicinska krav för körkort i grupp 1

För att få körkortstillstånd för kategorierna i grupp 1 ska följande medicinska krav uppfyllas:

2) sökandens synfält ska uppfylla *minimikraven på synfält i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort, nedan körkortsdirektivet*, så att

3) sökanden får inte ha något men, någon sjukdom eller någon kroppsskada som nämns i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort, nedan *körkortsdirektivet*, och som i väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att köra ett fordon i den kategori som avses i detta moment eller, om sökanden har ett men, en sjukdom eller en kroppsskada som påverkar körförmågan får detta inte i någon väsentlig grad försämra förmågan att köra ett fordon utrustat med automatväxel, alkoholås eller särskilda manöverorgan.

Närmare bestämmelser om hur kraven på synfält enligt 1 mom. 2 punkten uppfylls, om undantag från kraven på synfält utifrån ett utlåtande av en specialistläkare och vid behov ett körprov och om hur övriga medicinska krav enligt 3 punkten uppfylls utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Bestämmelser om de kontroller som ska göras för att undersöka att de föreskrivna medicinska kraven är uppfyllda och för att bedöma förarens hälsa och om innehållet i kontrollerna utfärdas likaledes genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

18 §

Medicinska krav för körkort i grupp 2

För att få körkortstillstånd för kategorierna i grupp 2 ska följande medicinska krav uppfyllas:

2) synfältet på sökandens båda ögon ska uppfylla kraven för körkort,

Närmare bestämmelser om hur kraven på synfält enligt 1 mom. 2 punkten och övriga

synfältet inte i någon väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att riskfritt köra ett fordon som hör till denna grupp,

3) sökanden får inte ha något men, någon sjukdom eller någon kroppsskada som nämns i bilaga III till *körkortsdirektivet*, och som i väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att köra ett fordon i den kategori som avses i detta moment eller, om sökanden har ett men, en sjukdom eller en kroppsskada som påverkar körförmågan får detta inte i någon väsentlig grad försämra förmågan att köra ett fordon utrustat med automatväxel, alkoholås eller särskilda manöverorgan.

Avvikelse kan av särskilda skäl göras från minimikraven i körkortsdirektivet enligt 1 mom. 2 punkten, om kraven i punkten i övrigt uppfylls enligt intyg av en specialistläkare och ett körprov som avläggs vid behov. Trafiksäkerhetsverket utfärdar närmare bestämmelser om hur kraven på synfält enligt 1 mom. 2 punkten uppfylls och om undantag från kraven på synfält med stöd av detta moment samt och om hur övriga medicinska krav enligt 3 punkten uppfylls. Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare bestämmelser om de kontroller som ska göras för att undersöka om de föreskrivna medicinska kraven är uppfyllda och för att bedöma förarens hälsa och om innehållet i kontrollerna så att kraven i körkortsdirektivet och kraven på trafiksäkerhet uppfylls.

18 §

Medicinska krav för körkort i grupp 2

För att få körkortstillstånd för kategorierna i grupp 2 ska följande medicinska krav uppfyllas:

2) synfältet i vardera ögat hos sökanden ska uppfylla *minimikraven på synfält i bilaga III till körkortsdirektivet, så att synfältet inte i någon väsentlig grad försämrar hans eller hennes förmåga att riskfritt köra ett fordon som hör till denna grupp,*

Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare bestämmelser om hur kraven på synfält enligt

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

medicinska krav enligt 4 punkten uppfylls utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Bestämmelser om de kontroller som ska göras för att undersöka om de föreskrivna medicinska kraven är uppfyllda och för att bedöma förarens hälsa och om innehållet i kontrollerna utfärdas likaledes genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

1 mom. 2 punkten och övriga medicinska krav enligt 4 punkten uppfylls. *Trafiksäkerhetsverket meddelar närmare bestämmelser* om de kontroller som ska göras för att undersöka om de föreskrivna medicinska kraven är uppfyllda och för att bedöma förarens hälsa och om innehållet i kontrollerna *så att kraven i körkortsdirektivet och kraven på trafiksäkerhet uppfylls.*

21 §

21 §

*Anmälan om förarens hälsotillstånd**Anmälan om förarens hälsotillstånd*

Trots sekretessbestämmelserna är en läkare skyldig att göra en anmälan till polisen, om han eller hon konstaterar att hälsotillståndet hos den som ansöker om körkortstillstånd eller en körkärttsinnehavare inte bara är tillfälligt försämrat och att personen därför inte längre uppfyller de medicinska kraven i 17 eller 18 §.

Trots sekretessbestämmelserna är en läkare skyldig att göra en anmälan till polisen, om han eller hon konstaterar att den som ansöker om körkortstillstånd eller en körkärttsinnehavare inte längre uppfyller de medicinska kraven i 17 eller 18 § på grund av att hälsotillståndet *försämrats och försämringen inte är endast tillfällig eller på grund av att personen fortgående missbrukar berusningsmedel.*

Närmare bestämmelser om anmälan får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare bestämmelser om anmälan.

22 §

22 §

*Körkortens giltighetstid**Körkortens giltighetstid*

Körkort i grupp 1 utfärdas för femton år i sänder, men längst för en tid som upphör när sökanden fyller 70 år. Därefter får körkort utfärdas för fem år i sänder. Körkort utfärdas för fem år också om den som ansöker om körkortstillstånd har fyllt 65 år eller, vid förnyelse av körkort, om sökanden har fyllt 65 år innan giltighetstiden för körkortet har gått ut. Körkortet ska utfärdas för en kortare tid än vad som föreskrivs i detta moment, om det är nödvändigt på grund av ett läkarutlåtande.

Körkort för kategorier i grupp 2 utfärdas för fem år i sänder, men längst för en tid som upphör när sökanden fyller 70 år. Därefter ska körkort utfärdas för två år i sänder. Körkort för kategorier i grupp 2 utfärdas dock för två år, om den som ansöker om körkortstillstånd har fyllt 68 år eller, vid förnyelse av

Körkort i grupp 1 utfärdas för femton år i sänder, men högst för en tid som upphör när sökanden fyller 70 år. Därefter får körkort utfärdas för fem år i sänder. Körkort utfärdas för fem år också om den som ansöker om körkortstillstånd har fyllt 65 år eller, vid förnyelse av körkort, om sökanden *fyller* 65 år *under giltighetstiden för ett körkort som förnyas.* Körkortet ska utfärdas för en kortare tid än vad som föreskrivs i detta moment, om detta förutsätts i ett läkarutlåtande.

Körkort för kategorier i grupp 2 utfärdas för fem år i sänder, men högst för en tid som upphör när sökanden fyller 70 år. Därefter ska körkort utfärdas för två år i sänder. Körkort för kategorier i grupp 2 utfärdas dock för två år, om den som ansöker om körkortstillstånd har fyllt 68 år eller, vid förnyelse av

körkort, om sökanden har fyllt 68 år innan giltighetstiden för körkortet har gått ut. Körkort ska utfärdas för en kortare tid än vad som anges i detta moment, om det är nödvändigt på grund av ett läkarutlåtande.

Ett nytt körkort ska utfärdas för en tidsperiod som inte överstiger tiderna enligt 1 eller 2 mom., om behörigheten utvidgas under giltighetstiden. Om ett nytt körkort utfärdas för att en anteckning som avses i 11 § 1 mom. 3 punkten görs på körkortet, är det giltigt till samma datum som det ursprungliga körkortet.

Körkortet är giltigt under den bestämda tid som avses i 1 och 2 mom. från och med det att den handling som avses i 6 § 1 mom. lämnas ut eller, om förarexamen inte avläggs, från och med det att förutsättningarna för att lämna ut körkortet uppfylls. Om förnyelse av körkortet ansöks inom utsatt tid innan giltighetstiden för det tidigare körkortet går ut, är körkortet dock giltigt den ovan nämnda bestämda tiden från och med den tidpunkt då det tidigare körkortet går ut. Närmare bestämmelser om kraven på giltighetstiden utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

23 §

Giltighetstiden för kortvarigt körkort

Körkort för kategori B utfärdas först bara för två år med avvikelse från 22 §. Då övningsdelen och fördjupningsdelen enligt 37 § 2 mom. har genomgått är följande körkort giltigt på det sätt som anges i 22 §. Förfarandet är detsamma, om sökanden sedan tidigare har ett bilkörkort som utfärdats utomlands och har haft det i mindre än tre månader från det att han eller hon har uppnått den i denna lag föreskrivna minimiåldern på 18 år för framförande av bil.

Även om sökanden redan tidigare har fått körkort för andra kategorier i grupp 1, är det nya körkortet med körrätt för bil ett kortvarigt körkort. Det nya körkortet utfärdas för den återstående tiden av giltighetstiden enligt 1 mom., om behörigheten för ett körkort enligt denna paragraf med körrätt för bil utvidgas med en ny kategori, förutsatt att villkoren för något annat körkort än kortvarigt körkort inte uppfylls för det körkort som följer efter

körkort, om sökanden *fyller* 68 år *under det tidigare körkortets giltighetstid*. Körkort ska utfärdas för en kortare tid än vad som anges i detta moment, om detta förutsätts i ett läkarutlåtande.

Ett nytt körkort ska utfärdas för en tidsperiod som inte överstiger tiderna enligt 1 eller 2 mom., om den behörighet körkortet ger utvidgas under giltighetstiden. Om ett nytt körkort utfärdas därför att en anteckning som avses i 11 § 1 mom. 3 punkten görs på körkortet, är det giltigt till samma datum som det ursprungliga körkortet.

Körkortet är giltigt under den bestämda tid som avses i 1 och 2 mom. från och med det att den handling som avses i 6 § 1 mom. lämnas ut eller, om förarexamen inte avläggs, från och med det att förutsättningarna för att lämna ut körkortet uppfylls. Närmare bestämmelser om kraven på giltighetstiden utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

(flyttas till 27 §)

(upphävs)

kortvarigt körkort.

Gör körrättsinnehavaren sig skyldig till trafikbrott under giltighetstiden för ett i denna paragraf avsett körkort så att kriterierna för körförbud uppfylls, ska också följande körkort vara ett kortvarigt körkort om det inte finns särskilda skäl till något annat.

24 §

Villkor för att lämna ut körkort

Körkort får lämnas ut till en sökande

1) som har körkortstillstånd, om inte annat följer av 11 §,

2) som uppfyller det föreskrivna ålderskravet,

3) som har avlagt förarexamen med godkänt resultat för den aktuella kategorin av körkortstillstånd.

Ny förarexamen enligt 1 mom. 3 punkten krävs inte om

1) *den som har kortvarig körrätt inte har gjort sig skyldig till trafikbrott under körrättens giltighetstid så att kriterierna för körförbud uppfylls och senast sex månader efter det att den kortvariga körrätten har gått ut visar upp ett intyg över genomgången övningsdel och fördjupningsdel,*

2) *den som har kortvarig körrätt får ett nytt kortvarigt körkort i samma kategori av någon annan orsak än körförbud och det är befogat att utfärda körkortet utan krav på ny förarexamen på grund av att personen är sjuk eller har vistats en längre tid i utlandet eller av någon annan likvärdig orsak,*

3) en körrättsinnehavare för motorcykel som har haft körkort för berörda kategori i minst två år kan visa att han eller hon har fått den utbildning som krävs för att höja körkortskategorin för motorcykel till nästa kategori,

4) *sökanden får körkort för kategori AM eller T enligt 11 § 1 mom. 2 punkten när bilkörkortet går ut utan att han eller hon samtidigt får något annat körkort med körrätt i dessa kategorier,*

5) sökanden har ett giltigt körkort i samma kategori utfärdat i en annan EU- eller EES-stat förutsatt att inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort,

6) sökanden har något annat giltigt ut-

24 §

Förutsättningar för att lämna ut körkort

Körkort får lämnas ut till en sökande:

1) som har körkortstillstånd, om det krävs enligt 11 §,

2) som uppfyller det föreskrivna ålderskravet,

3) som har avlagt förarexamen med godkänt resultat för den aktuella kategorin av körkortstillstånd.

Förarexamen enligt 1 mom. 3 punkten krävs dock inte om

(upphävs)

(upphävs)

1) en körrättsinnehavare för motorcykel som har haft körkort för berörda kategori i minst två år kan visa att han eller hon har fått den utbildning som krävs för att höja körkortskategorin för motorcykel till följande kategori,

(upphävs)

2) sökanden har ett giltigt körkort i samma kategori utfärdat i en annan EU- eller EES-stat förutsatt att inget annat följer av bestämmelserna om förnyelse av körkort,

3) sökanden har något annat giltigt ut-

ländskt körkort som med stöd av denna lag kan bytas ut mot ett finländskt körkort utan krav på ny förarexamen.

Att sökanden uppfyller kravet i 1 mom. 3 punkten ska visas genom intyg över förarexamen som får vara avlagd högst två år tidigare när det gäller examen i en körkortskategori i grupp 1 eller högst ett år tidigare när det gäller examen i en körkortskategori i grupp 2. Också motsvarande intyg över avlagd förarexamen i försvarsmakten eller på Åland ska godkännas.

Med avvikelse från 3 mom. får examen för kategori C som har avlagts i försvarsmakten under beväringstjänsten dock vara avlagd högst tre år tidigare.

Den utbildning som krävs enligt 2 mom. 1 punkten ska också kunna påvisas genom intyg över genomgången övningsdel eller fördjupningsdel i samband med förarutbildning i försvarsmakten.

Närmare bestämmelser om fristerna för visande av att förutsättningarna för utlämnande uppfylls och om andra villkor för att körkort ska lämnas ut får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om den undervisning som avses i 2 mom. 3 punkten och dess minimimängd utfärdas genom förordning av statsrådet.

På ett körkort som utfärdas på grundval av ett körkort enligt 2 mom. 5 och 6 punkten ska det uppges vem som har utfärdat det utbytt körkortet. Bestämmelser om villkoren för att byta ut körkort och om uppgifter på det gamla körkortet som ska föras in i fordonstrafikregistret och uppgifter som ska antecknas på körkortet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Hinder för att lämna ut körkort

Ett körkort får inte lämnas ut om

- 1) körkortstillståndet har återkallats,
- 2) det efter beviljat körkortstillstånd kommer fram omständigheter som hindrar att tillstånd beviljas,
- 3) det efter beviljat körkortstillstånd kommer fram grunder för att meddela körförbud eller temporärt körförbud.

ländskt körkort som med stöd av denna lag kan bytas ut mot ett finländskt körkort utan krav på ny förarexamen.

Att sökanden uppfyller kravet i 1 mom. 3 punkten ska visas genom intyg över förarexamen som får vara avlagd högst två år tidigare när det gäller examen i en körkortskategori i grupp 1 eller högst ett år tidigare när det gäller examen i en körkortskategori i grupp 2. Också motsvarande intyg över avlagd förarexamen i försvarsmakten eller på Åland ska godkännas.

Med avvikelse från 3 mom. får examen för kategorierna C, CE och D som har avlagts i försvarsmakten under beväringstjänsten dock vara avlagd högst tre år tidigare.

(upphävs)

Närmare bestämmelser om huruvida fristerna för visande av att förutsättningarna för utlämnande uppfylls och om andra förutsättningar för att körkort ska lämnas ut får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om den undervisning som avses i 2 mom. 1 punkten och dess minimimängd utfärdas genom förordning av statsrådet.

På ett körkort som utfärdas på grundval av ett körkort enligt 2 mom. 2 och 3 punkten ska det uppges vem som har utfärdat det utbytt körkortet. Bestämmelser om de krav som ska uppfyllas för att körkort ska bytas ut och om uppgifter på det gamla körkortet som ska föras in i fordonstrafikregistret och uppgifter som ska antecknas på körkortet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Hinder för att lämna ut körkort

Ett körkort får inte lämnas ut om

- 1) körkortstillståndet har återkallats,
- 2) det efter beviljat körkortstillstånd kommer fram omständigheter som hindrar att tillstånd beviljas,
- 3) den som har körkortstillstånd har meddelats körförbud eller temporärt körförbud.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Annat körkort än ett kortvarigt körkort får lämnas ut högst ett år innan den kortvariga körrätten som sökanden har går ut.

Om sökanden redan har körkort, ska han eller hon återlämna det när det nya lämnas ut, om inte något annat föreskrivs. Om sökanden inte återlämnar sitt tidigare i Finland, på Åland eller i utlandet utfärdade körkort, är han eller hon skyldig att uppge hur körkortet har förkommit, förstörts eller försvunnit. Körkortet ska återlämnas till polisen, om det senare kommer till rätta.

(upphävs)

Om sökanden redan har körkort, ska han eller hon återlämna det när det nya lämnas ut, om inte något annat föreskrivs. Om sökanden inte återlämnar sitt tidigare i Finland, på Åland eller i utlandet utfärdade körkort, är han eller hon skyldig att uppge hur körkortet har förkommit, förstörts eller försvunnit. Körkortet ska återlämnas till *Trafiksäkerhetsverket*, om det senare kommer till rätta.

26 §

Utlämnande av körkort

Körkortet skickas till sökanden per post. Polisen lämnar ut körkortet, om det inte kan skickas per post på grund av att myndigheten måste få sökandens gamla körkort eller av någon annan orsak som hänför sig till dokumentssäkerhet eller till utförande av någon uppgift enligt denna lag. Närmare bestämmelser om vilka körkort som ska skickas per post, förfarandet vid postning och andra krav på postningen samt återlämnande av sökandens gamla körkort till myndigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om ett körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat återlämnas när ett körkort lämnas ut, ska det återlämnas till utfärdaren och skälen för detta anges.

Närmare bestämmelser om bevarande av ett återlämnat körkort, återlämnande av ett körkort som avses i 2 mom. till utfärdaren och återlämnande i fall som avses i 3 mom. vid utlämnande av körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Utlämnande av körkort

Körkortet sänds till sökanden per post. *Trafiksäkerhetsverket* lämnar ut körkortet, om det inte kan skickas per post på grund av att myndigheten måste få sökandens gamla körkort eller av någon annan orsak som hänför sig till dokumentssäkerhet eller till utförande av någon uppgift enligt denna lag. Närmare bestämmelser om vilka körkort som ska sändas per post, förfarandet vid postning och andra krav på postningen samt återlämnande av sökandens gamla körkort till myndigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om ett körkort utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat återlämnas när ett körkort lämnas ut, ska det återlämnas till utfärdaren och skälen för detta anges.

Närmare bestämmelser om bevarande av ett återlämnat körkort och om återlämnande av ett körkort som avses i 2 mom. till utfärdaren vid utlämnande av körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Förnyelse av körkort

Ansökan om förnyelse av körkort för den tid som anges i 22 § ska göras hos polisen enligt vad som föreskrivs om ansökan om körkortstillstånd i 9 § 3 mom. Ansökan ska åtföljas av

1) fotografi som avses i 10 § 1 mom. 2 punkten, om det är nödvändigt enligt 31 §,

2) namnteckningsprov som avses i 10 § 2 mom. 3 punkten,

3) läkarutlåtande, om en körrättsinnehavare i grupp 1 har fyllt 70 år innan giltighetstiden för körkortet har gått ut eller en körrättsinnehavare för kategorier i grupp 2 har fyllt 45 år innan giltighetstiden för körkortet har gått ut eller om polisen förordnar att utlåtande ska visas upp,

4) intyg över avlagd ny förarexamen, om det när förnyelse söks har gått mer än två år sedan giltighetstiden för körkortet gick ut eller, om ansökan gäller körkort i grupp 2, mer än ett år sedan körrätten upphörde att gälla.

I läkarutlåtandet ska det vid bedömning av hur de medicinska kraven uppfylls särskilt beaktas hur hälsan när det gäller körförmågan och möjligheterna att uppfylla de medicinska kraven påverkas med stigande ålder enligt följande:

1) vid ansökan om körkortstillstånd eller förnyelse av körkort för grupp 2 från och med 70 års ålder,

2) vid ansökan om körkortstillstånd eller förnyelse av körkort för grupp 2, om körkortet utfärdas för högst två år på grund av att sökanden har fyllt 68 år,

3) vid ansökan om körkortstillstånd i grupp 1, om sökanden har fyllt 70 år,

4) vid förnyelse av ett körkort i grupp 1 som har utfärdats för högst fem år, från och med 70 års ålder eller för denna tid på grund av att sökanden har fyllt 65 år.

27 §

Förnyelse av körkort

Ansökan om förnyelse av körkort för den tid som anges i 22 § ska göras enligt vad som föreskrivs om ansökan om körkortstillstånd i 9 § 3 mom. Ansökan ska åtföljas av

1) fotografi som avses i 10 § 1 mom. 2 punkten, om det är nödvändigt enligt nämnda punkt,

2) namnteckningsprov som avses i 10 § 1 mom. 3 punkten, om det är nödvändigt enligt nämnda punkt,

3) läkarutlåtande, om den som ansöker om förnyelse av ett körkort i grupp 1 har fyllt 70 år eller fyller 70 år under körkortets giltighetstid eller om den som ansöker om förnyelse av ett körkort för kategorier i grupp 2 har fyllt 45 år eller fyller 45 år under körkortets giltighetstid eller om ett sådant är nödvändigt för att behandla ansökan utifrån av ett läkarutlåtande som visats upp eller av någon orsak som annars kommit till tillståndsmyndighetens kännedom.

(flyttas till 3 mom.)

I läkarutlåtanden enligt 1 mom. 3 punkten för dem som ansöker om förnyelse av ett körkort i grupp 1 ska det vid bedömningen av huruvida de medicinska kraven uppfylls särskilt beaktas hur stigande ålder inverkar på hälsan när det gäller körförmågan och möjligheterna att uppfylla de medicinska kraven. Detta krävs dock inte när ett sådant körkort i grupp 1 förnyas som gäller tills innehavaren fyller 70 år, om ansökan om förnyelse görs före giltighetstidens utgång. I ett läkarutlåtande som ska fogas till förnyelse av ett körkort i grupp 2 ska ovan avsedda verkningar av stigande ålder beaktas om sökanden har fyllt 68 år eller fyller 68 år under körkortets giltighetstid.

Om förnyelse söks och beslut fattas inom

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Körkortet fortsätter att gälla från och med den tidpunkt då giltighetstiden för det gamla körkortet går ut, om förnyelse söks högst sex månader innan giltighetstiden för sökandens körkort går ut och alla bilagor och utredningar som behövs för att avgöra ansökan samtidigt visas upp. Närmare bestämmelser om förnyelse av körkort för kategorier i grupp 2 får även med avvikelse från detta utfärdas genom förordning av statsrådet för att samordna giltighetstiden för körkortet och för yrkeskompetensen för lastbils- och bussförare.

Om villkoren för förnyelse av körkort uppfylls, kan det körkort som ska förnyas, i stället för att man utfärdar ett temporärt körkort, godkännas som bevis på körrätt i Finland, med undantag för Åland, dock högst för en tid av tre månader efter det att den i körkortet angivna giltighetstiden löpt ut. I övrigt tillämpas på utlämnande av körkort bestämmelserna i 26 §.

sex månader innan giltighetstiden för körkortet går ut, är körkortet i kraft den tid som föreskrivs i 22 § från den sista dagen av körkortets giltighetstid. Det körkort som ska förnyas kan i Finland, med undantag för Åland, godkännas som bevis på körrätt under högst tre månader från utgången av den giltighetstid som är antecknad på körkortet. Om giltighetstiden för det körkort som ska förnyas har gått ut när ansökan enligt 1 mom. lämnas in, tillämpas på körrättens uppkomst 6 § 1 mom. om körrättens uppkomst eller 29 § om utlämnande av temporärt körkort. Om det då har gått mer än två år från det att giltighetstiden för ett körkort i grupp 1 löpte ut, eller mer än ett år från det att giltighetstiden för ett körkort i grupp 2 löpte ut, förutsätter erhållande av körrätt ny förarexamen.

Närmare bestämmelser om förnyelse av körkort för kategorier i grupp 2 med avvikelse från 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet i syfte att samordna giltighetstiden för körkortet och yrkeskompetensen för lastbils- och bussförare.

28 §

Duplett av körkort

Ansökan om duplett av körkort ska göras hos polisen om

Körkortet ska fogas till ansökan, om det finns kvar, och vid behov ska också ett fotografi bifogas. Om ett körkort har förkommit eller förstörts, ska en skriftlig redogörelse om detta lämnas. Om ett förkommet eller stulet körkort senare hittas, ska det överlämnas till polisen. När det behövs ska innehavaren lägga fram en tillförlitlig redogörelse om namnändringen eller den nya personbeteckningen, och ansökan ska göras senast tre månader efter ändringen.

28 §

Duplett av körkort

Ansökan om duplett av körkort ska göras om

I ansökan ska uppges orsaken till att man ansöker om en duplett och till ansökan ska vid behov fogas fotografi och namnteckningsprov. Om ett förkommet eller stulet körkort senare hittas, ska det överlämnas till Trafiksäkerhetsverket. När det behövs ska innehavaren lägga fram en tillförlitlig redogörelse för en namnändring eller en ny personbeteckning. Ansökan ska göras senast tre månader efter ändringen.

29 §

Temporärt körkort

Av särskilda skäl kan polisen lämna ut ett temporärt körkort som motsvarar körkortstillståndet eller någon kategori i tillståndet, om villkoren för att lämna ut körkort uppfylls och inget annat motsvarande körkort lämnas ut. Temporärt körkort får lämnas ut också om nytt körkortstillstånd inte krävs eller om ansökan gäller duplett av körkort.

Temporärt körkort får utfärdas för högst tre månader, och det gäller i Finland, om inte annat följer av internationella avtal. Ett temporärt körkort får inte lämnas ut till någon som har ansökt om tillfälligt körkort.

Temporärt körkort ska utfärdas på en blankett från Trafiksäkerhetsverket. Om det inte finns något fotografi av innehavaren på körkortet, ska innehavaren vid körning medföra en tillförlitlig identitetshandling. Det temporära körkortet ska återlämnas när det nya körkortet eller dupletten lämnas ut.

30 §

När körkortstillstånd och andra tillstånd förfaller samt förstörande av körkort

Ett körkortstillstånd för kategori B förfaller två år och övriga körkortstillstånd ett år efter den dag då det beviljades till den del ett körkort eller ett temporärt körkort i den aktuella kategorin inte har lämnats ut. Övriga tillstånd från polisen som avses i denna lag förfaller ett år efter ansökan.

Polisen får förstöra följande:

- 1) körkort för kategori B, om det inte har lämnats ut inom tre år från det att körkortstillstånd beviljades,
- 2) ett annat än ett kortvarigt körkort som följer på och hör till samma kategori som ett

29 §

Temporärt körkort

Av särskilda skäl kan Trafiksäkerhetsverket lämna ut ett temporärt körkort som motsvarar körkortstillståndet eller någon kategori i tillståndet, om förutsättningarna för att lämna ut körkort uppfylls och inget annat motsvarande körkort lämnas ut. Temporärt körkort får lämnas ut också om nytt körkortstillstånd inte krävs eller om ansökan gäller duplett av körkort.

Polisen kan under de förutsättningar som anges i 1 mom. utfärda ett temporärt körkort i samband med en åtgärd som hör till polisens behörighet enligt denna lag, om körrätens uppkomst eller dess fortsatta giltighet kräver det.

Temporärt körkort får utfärdas för högst tre månader, och det gäller endast i Finland, om inte annat följer av internationella avtal. Ett temporärt körkort får inte lämnas ut till någon som har ansökt om tillfälligt körkort.

Formuläret för blanketten för temporärt körkort fastställs av Trafiksäkerhetsverket. Om det inte finns något fotografi av innehavaren på körkortet, ska innehavaren vid körning medföra en giltig och tillförlitlig identitetshandling. Det temporära körkortet ska återlämnas när det nya körkortet eller dupletten lämnas ut.

30 §

När körkortstillstånd och andra tillstånd förfaller samt förstörande av körkort

Ett körkortstillstånd förfaller två år efter den dag då det beviljades till den del ett körkort eller ett temporärt körkort som motsvarar den kategori som antecknats i tillståndet inte har lämnats ut.

Trafiksäkerhetsverket får förstöra körkortet om det inte har lämnats ut inom tre år från det att körkortstillstånd beviljades. Ett tidigare körkort som lämnas in samtidigt som ett körkort lämnas ut, kan förstöras om inte något annat föreskrivs i 26 § eller 6 kap.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kortvarigt körkort, om det inte har lämnats ut inom ett år från det att den kortvariga körrätten upphörde att gälla,

3) andra körkort som inte har lämnats ut inom ett år från det att körkortstillstånd beviljades,

4) ett gammalt körkort som lämnas in samtidigt som ett körkort lämnas ut, om inte något annat föreskrivs i 26 § eller 6 kap.

Om ett av polisen beviljat körkortstillstånd har förfallit, ska sökanden ansöka om nytt tillstånd och styrka att villkoren uppfylls. Närmare bestämmelser om förstörande av körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om ett körkortstillstånd har förfallit, ska sökanden ansöka om nytt tillstånd och styrka att förutsättningarna uppfylls. Närmare bestämmelser om förstörande av körkort får utfärdas genom förordning av statsrådet.

31 a §

Serviceuppgifter som gäller körkort och andra tillstånd

Trafiksäkerhetsverket utövar tillsyn över serviceproducentens verksamhet. Verket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och övriga tillhörande krav så att kraven på god förvaltning uppfylls. Serviceproducenten ska vara pålitlig och ha de telekommunikationsförbindelser, den standard på datasystemet och övriga tekniska, ekonomiska och verksamhetsmässiga färdigheter som krävs för att sköta uppgifterna och färdigheter att sörja för den datasäkerhet som uppgifterna förutsätter.

31 a §

Serviceuppgifter som gäller körkort och andra tillstånd

Trafiksäkerhetsverket utövar tillsyn över serviceproducentens verksamhet. Verket ska *med iakttagande av bestämmelserna av 8 b §* avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och andra krav på serviceuppgifterna så att kraven på god förvaltning uppfylls. Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet som uppgifterna förutsätter.

38 §

Förutsättningar för att få börja i bilskola

För att få börja på förarutbildningen för kategorier i grupp 2 måste eleven ha minst bilkörkort i kategori B eller körrätt för kategori B som har beviljats på grundval av ett intyg över förarexamen utfärdat enligt denna lag. Den som börjar förarutbildning för kategori E ska ha körkort för dragbil.

38 §

Förutsättningar för att få börja i bilskola

Den som börjar förarutbildning för kategori E ska ha körkort för dragbil.

39 §

Undervisningstillstånd för körkort för kategori B

För undervisningstillstånd för förarutbildning för körkort för kategori B krävs det att

5) *det fordon som används i undervisningen under den grundläggande utbildningen har behövliga manöverorgan för läraren och att det har godkänts som övningsfordon vid ändringsbesiktning.* (flyttas till 43 §)

40 §

Undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B

På beviljande av undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B tillämpas bestämmelserna i 39 § med följande undantag:

6) *godkännande som övningsfordon enligt 39 § 1 mom. 5 punkten krävs bara om övningsfordonet måste ha manöverorgan för läraren.* (flyttas till 43 §)

42 §

Beviljande av undervisningstillstånd

Undervisningstillstånd beviljas av polisen. I tillståndet ska tillståndsinnehavaren, eleven och körrättskategorin anges. I ett undervisningstillstånd för kategori AM ska det dessutom anges den fordonstyp som tillståndet ger innehavaren rätt att ge förarutbildning för.

42 a §

Undervisningstillståndets giltighetstid

Undervisningstillstånd för kortvarigt körkort för kategori B beviljas för två år och det

42 §

Beviljande av undervisningstillstånd

I undervisningstillstånd ska tillståndsinnehavaren, eleven och körrättskategorin anges. I ett undervisningstillstånd för kategori AM ska dessutom anges den fordonstyp som tillståndet ger innehavaren rätt att ge förarutbildning för.

42 a §

Undervisningstillståndets giltighetstid

Undervisningstillstånd för kategori B beviljas för två år och det beviljas tidigast ett år

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

beviljas tidigast ett år innan eleven uppnår minimiåldern för körkortet. Tillståndet löper ut när den elev som anges i tillståndet har avlagt förarexamen för kategori B med godkänt resultat.

innan eleven uppnår minimiåldern för körkortet. Tillståndet löper ut när den elev som anges i tillståndet har avlagt förarexamen för kategori B med godkänt resultat.

43 §

Undervisningen med undervisningstillstånd

Vid undervisning med undervisningstillstånd ska bestämmelserna om utbildning vid bilskola tillämpas på innehållet i undervisningen och på föraren. I fråga om inledande av undervisningen gäller 38 §.

Körundervisningen ska ges med ett fordon i den kategori eller, i kategori AM, med ett fordon av den typ körrätten ska gälla för. Körundervisningen ska ges med ett fordon som godkänts som övningsfordon i en ändringsbesiktning, om godkännande krävs enligt 39 § 1 mom. 5 punkten eller 40 § 1 mom. 6 punkten. Närmare bestämmelser om de krav som ställs på fordon som används vid undervisning med undervisningstillstånd och övriga krav som gäller undervisningstillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

43 §

Undervisning med undervisningstillstånd

Vid undervisning med undervisningstillstånd ska bestämmelserna om utbildning vid bilskola tillämpas på innehållet i undervisningen och på föraren. På inledande av undervisningen tillämpas 38 §.

Körundervisningen ska ges med ett fordon i den kategori eller, i kategori AM, med ett fordon av den typ körrätten ska gälla för. *Ett fordon som används för körundervisning under den grundläggande utbildningen för kategori B ska ha föreskrivna manöverorgan för läraren och det ska ha godkänts som undervisningsfordon i en ändringsbesiktning. Godkännande som undervisningsfordon för körundervisning för andra kategorier krävs endast om det ska ha manöverorgan för läraren.* Närmare bestämmelser om de krav som ställs på fordon som används vid undervisning med undervisningstillstånd och andra krav som gäller undervisningstillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

44 §

Återkallelse av undervisningstillstånd

Undervisningstillstånd ska återkallas, om

44 §

Återkallelse av undervisningstillstånd

Polisen ska återkalla ett undervisningstillstånd, om

45 §

Övningstillstånd för motorcykel

Polisen får bevilja övningstillstånd för övningskörning utan lärare med en bestämd motorcykel för motorcykelkörkort, om

45 §

Övningstillstånd för motorcykel

Trafiksäkerhetsverket får bevilja övningstillstånd för övningskörning utan lärare med en bestämd motorcykel för motorcykelkörkort, om

5) sökanden inte har körförbud och inte har haft körförbud under en tid av fem år före tillståndsbeslutet.

5) sökanden inte har körförbud *eller temporärt körförbud* och inte har haft körförbud under en tid av fem år före tillståndsbeslutet.

47 §

Vem som betraktas som förare vid körundervisning

Överskridning av tidsfristen enligt 16 § 1 mom. 4 punkten eller körförbud som meddelats på grund av överträdelse av villkoret i nämnda punkt utgör inte hinder för undervisning enligt 1 mom. 5 punkten i denna paragraf.

54 §

Villkor för att delta i förarexamen

Följande villkor gäller för deltagande i förarexamen:

1) deltagaren ska ha körkortstillstånd för examenskategorin och får inte ha körförbud eller temporärt körförbud, och

2) deltagaren ska uppfylla det föreskrivna ålderskravet,

3) dessutom ska deltagaren

a) ha fått förarutbildning för examenskategorin, grundläggande utbildning när det gäller kategori B eller ha föreskriven grundläggande yrkeskompetens med kompletterande förarutbildning eller uppfylla kravet på gällande kör rätt, övningskörning eller körerfarenhet, eller

b) ha eller tidigare haft körkort i samma kategori.

Körkortstillstånd enligt 1 mom. 1 punkten

54 §

Förutsättningar för att delta i förarexamen

Förutsättningar för att delta i förarexamen är att

1) *den som deltar i körprov eller, om endast manöverprov avläggs i stället för körprov, deltar i manöverprov*, ska ha körkortstillstånd för examenskategorin och inte får ha körförbud eller temporärt körförbud,

2) den som deltar i examen uppfyller det föreskrivna ålderskravet,

3) *den som deltar i examen för grupp 2 har körrätt för kategori B.*

Dessutom förutsätts det att den som deltar i examen

1) har fått förarutbildning för examenskategorin eller när det är fråga om examen för kategori B är grundläggande utbildning,

2) har *gällande yrkeskompetens* för lastbils- eller bussförare med kompletterande förarutbildning,

3) uppfyller kravet på gällande körrätt eller övningskörning, eller

4) har eller tidigare haft körkort i samma kategori.

Körkortstillstånd enligt 1 mom. 1 punkten

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

krävs inte och körförbud som meddelats tills vidare utgör inte hinder för att avlägga examen, om deltagaren har ålagts av polisen att avlägga nytt körprov. Trots 1 mom. 2 punkten är det tillåtet att delta i teoriprov en månad innan ålderskravet uppfylls, om det för att avlägga förarexamen och få intyg över förarexamen också krävs ett körprov enligt 53 § 1 mom.

krävs inte och körförbud som meddelats tills vidare utgör inte hinder för att avlägga examen, om polisen har ålagt deltagaren att avlägga nytt körprov. *Om en person har meddelats körförbud tills vidare på den grunden att han eller hon inte längre uppfyller hälsokraven för körkortstillstånd, utgör körförbudet inte heller hinder för att avlägga examen för att återfå körretten, om en läkare förutsätter eller rekommenderar det enligt det läkarutlåtand som företes.* Med avvikelse från 1 mom. 2 punkten är det tillåtet att delta i teoriprov en månad innan ålderskravet uppfylls, om det för att avlägga förarexamen och få intyg över förarexamen också krävs ett körprov enligt 53 § 1 mom.

Om tidsfristen enligt 16 § 1 mom. 4 punkten har gått ut utan att ett intyg över erhållen undervisning för övningsdelen och fördjupningsdelen har gets, krävs ett intyg för att en examen som gäller körrett för bil ska kunna avläggas. Körförbud som meddelats på grund av överträdelse av villkoret i den nämnda punkten har förbrutits utgör hinder för att avlägga examen som gäller körrett för bil.

Genom förordning av statsrådet utfärdas i fråga om respektive kategorier närmare bestämmelser om de krav som ställs för att få delta i förarexamen och om anmälan till examen samt om kraven på den förarexamen och det körprov som ska avläggas för att körretten ska förbli i kraft, kunna förnyas och för att ett utländskt körkort ska kunna bytas ut.

Närmare bestämmelser om villkoren för att få delta i förarexamen för respektive kategorier och anmälan till examen samt om kraven på förarexamen och körprov för att hålla körretten i kraft och för att byta ut utländskt körkort utfärdas genom förordning av statsrådet.

59 §

Körkort och andra körtillstånd eller körretigheter för moped utfärdade i någon annan EU- eller EES-stat

Körrett saknas om

1) innehavaren av körkortet har körförbud i Finland eller någon annan EU- eller EES-stat,

Om ett körkort enligt 1 mom., dock inte ett temporärt körkort, har förkommit, stulits eller

59 §

Körkort och andra körtillstånd eller körretigheter för moped utfärdade i någon annan EU- eller EES-stat

Körrett saknas och körkort godtas inte om

1) innehavaren av ett körkort har körförbud i

Finland eller någon annan EU- eller EES-stat eller om körkortet i övrigt innehåller begränsningar eller har omhändertagits eller för viss tid återkallats i en annan EU- eller EES-stat,

förstörts, ges innehavaren som är varaktigt bosatt i Finland eller som studerat här minst sex månader på ansökan ett nytt motsvarande körkort med iakttagande av bestämmelserna om körkortstillstånd. Till ansökan ska bifogas en skriftlig redogörelse för hur körkortet har förkommit, stulits eller förstörts. Polisen ska underrätta den utfärdande myndigheten om att körkortet har ersatts med ett finländskt körkort. Om körkortet senare hittas, ska det överlämnas till polisen, som ska återlämna det till den utfärdande myndigheten.

Om ett körkort enligt 1 mom., dock inte ett temporärt körkort, har förkommit, stulits eller förstörts, ges en innehavare som är varaktigt bosatt i Finland eller som studerat här minst sex månader på ansökan ett nytt motsvarande körkort med iakttagande av bestämmelserna om *ansökan om körkortstillstånd*. I *ansökan ska uppges orsaken till att körkort söks*. *Trafiksäkerhetsverket* ska underrätta den utfärdande myndigheten om att körkortet har ersatts med ett finländskt körkort. Om körkortet senare hittas, ska det överlämnas till *Trafiksäkerhetsverket*, som ska återlämna det till den utfärdande myndigheten.

61 §

Annat utländskt körkort

Polisen kan med intyg från utrikesministeriet på ansökan bevilja körkortstillstånd för erhållande av ett körkort i Finland som motsvarar det utländska körkortet och utan att kräva ny förarexamen lämna ut det nya körkortet enligt 24 § 2 mom. 6 punkten till en utlänning som hör till personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation i Finland, vid ett konsulat under ledning av en utsänd konsul och på en internationell organisations verksamhetsställe i Finland och som har kommit till Finland för det uppdraget samt till en sådan persons familjemedlem.

61 §

Annat utländskt körkort

Trafiksäkerhetsverket kan i enlighet med intyg från utrikesministeriet på ansökan bevilja körkortstillstånd för erhållande av ett körkort i Finland som motsvarar ett utländskt körkort och utan att kräva ny förarexamen lämna ut det nya körkortet enligt 24 § 2 mom. 3 punkten till en utlänning som hör till personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation i Finland, vid ett konsulat under ledning av en utsänd konsul och på en internationell organisations verksamhetsställe i Finland om denne har kommit till Finland för det uppdraget samt till en sådan persons familjemedlem.

62 §

När utländskt körkort ska lämnas in till polisen

Om ett utländskt körkort enligt 59 eller 60 § byts ut till ett finländskt körkort, ska det utländska körkortet lämnas in till polisen när

62 §

Skyldighet att lämna in körkortet i samband med att det byts ut

Om ett utländskt körkort enligt 59 eller 60 § byts ut till ett finländskt körkort, ska det utländska körkortet lämnas in till *Trafiksä-*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

det finländska körkortet lämnas ut. Detta gäller också körkort enligt 59 § som förnyas i enlighet med denna lag.

Polisen ska återlämna ett körkort utfärdat i en annan EU- eller EES-stat till utfärdaren och samtidigt ange skälen för detta.

Andra utländska körkort än de som avses i 2 mom. ska på begäran återlämnas till innehavaren, när han eller hon flyttar från Finland och lämnar in sitt finländska körkort till polisen. Bestämmelser om att återlämna andra utländska körkort till utfärdaren enligt 2 mom. får dock utfärdas genom förordning av statsrådet.

kerhetsverket. Detta gäller också körkort enligt 59 § som förnyas i enlighet med denna lag.

Trafiksäkerhetsverket ska återlämna ett körkort utfärdat i en annan EU- eller EES-stat till utfärdaren och samtidigt ange skälen för detta.

Andra utländska körkort än de som avses i 2 mom. ska på begäran återlämnas till innehavaren, när han eller hon flyttar från Finland och lämnar in sitt finländska körkort till *Trafiksäkerhetsverket*. Bestämmelser om att återlämna andra utländska körkort till utfärdaren enligt 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

63 §

*Tillfälligt körkort**Tillfälligt körkort*

Polisen kan lämna ut ett tillfälligt körkort med rätt att köra i Finland enligt följande:

Trafiksäkerhetsverket kan *bevilja* tillfälligt körkort med rätt att köra i Finland enligt följande:

Tillfälligt körkort utfärdas för viss tid, högst ett år, men dock högst för så lång tid som det ursprungliga körkortet är i kraft. Ett tillfälligt körkort enligt 1 mom. 1 punkten ovan får dock utfärdas för längre tid eller dess giltighetstid förlängas, förutsatt att det ursprungliga körkortet är i kraft. Polisen ska omhänderta det ursprungliga körkortet när det tillfälliga körkortet lämnas ut bara om det är nödvändigt av de skäl som anges i 1 mom. 1 b-punkten.

Det tillfälliga körkortet ska medföras i fordonet tillsammans med det ursprungliga körkortet, om det inte har antecknats på kortet att polisen har omhändertagit det ursprungliga körkortet.

Tillfälligt körkort utfärdas för viss tid, högst ett år, men dock högst för så lång tid som det ursprungliga körkortet är i kraft. Ett tillfälligt körkort enligt 1 mom. 1 punkten får dock utfärdas för längre tid eller dess giltighetstid förlängas, om det ursprungliga körkortet är i kraft. *Trafiksäkerhetsverket* ska omhänderta det ursprungliga körkortet när det tillfälliga körkortet lämnas ut bara om det är nödvändigt av de skäl som anges i 1 mom. 1 b-punkten.

Det tillfälliga körkortet ska medföras i fordonet tillsammans med det ursprungliga körkortet, om det inte har antecknats på kortet att *Trafiksäkerhetsverket* har omhändertagit det ursprungliga körkortet.

64 §

64 §

*Körförbud**Körförbud*

Polisen ska meddela en körrättsinnehavare körförbud om

2) han eller hon inte har lämnat in läkarutlåtande enligt 20 § 4 mom. eller 112 § 3 mom. inom den lagstadgade tidsfristen eller inte inom den tid som polisen satt ut lämnat in ett i 20 § 1 eller 3 mom. avsett utlåtande av läkare eller optiker eller intyg över ny förarexamen, nytt körprov eller nytt prov på körförmåga som avlagts med godkänt resultat,

Polisen ska meddela en körrättsinnehavare körförbud om

2) han eller hon *bryter mot ett villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten*, inte har lämnat in läkarutlåtande enligt 20 § 4 mom. eller 112 § 3 mom. inom den lagstadgade tidsfristen eller inte inom den tid som polisen satt ut lämnat in ett i 20 § 1 mom. avsett läkarutlåtande eller ett i 3 mom. avsett optikerintyg eller intyg över ny förarexamen, nytt körprov eller nytt prov på körförmåga som avlagts med godkänt resultat,

65 §

Körförbud på grundval av återkommande förseelser

En innehavare av kortvarig körrätt ska trots 1 mom. meddelas körförbud, om han eller hon tre gånger inom två år eller två gånger inom ett år gör sig skyldig till en gärning enligt 1 mom. *Om ett körkort som avses i 22 § lämnas ut till en innehavare av kortvarig körrätt innan giltighetstiden för den kortvariga körrätten gått ut, ska dock sådan uppföljning av förseelser som avses i detta moment fortsätta i två år från det att den kortvariga körrätten börjat*. I detta moment avsedd uppföljning av förseelser gäller också sådana innehavare av körrätt för motorcykel som inte har körrätt för bil, i två år efter det att körrätten för motorcykel började.

70 §

Temporärt körförbud

En polisman har rätt att meddela en körrättsinnehavare temporärt körförbud och omhänderta körkortet eller, om körkortet ännu inte har lämnats ut, intyget över förarexamen

65 §

Körförbud på grundval av återkommande förseelser

En innehavare av *körrätt för bil* ska trots 1 mom. meddelas körförbud, om han eller hon tre gånger inom två år eller två gånger inom ett år från det att han eller hon fick *den första körrätten för bil* gör sig skyldig till en gärning enligt 1 mom. Detsamma gäller också sådana innehavare av körrätt för motorcykel som inte har körrätt för bil, i två år efter det att körrätten för motorcykel började.

70 §

Temporärt körförbud

En polisman har rätt att meddela en körrättsinnehavare temporärt körförbud och omhänderta körkortet eller, om körkortet ännu inte har lämnats ut, intyget över förarexamen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

i följande fall:

i följande fall:

4) om det är uppenbart att körrättsinnehavarens körförmåga på grund av sjukdom eller men eller av någon annan liknande orsak har försämrats så mycket att detta vid fortsatt körning skulle orsaka väsentlig fara för den övriga trafiken och det därför inte kan anses vara en tillräcklig åtgärd att utreda hans eller hennes hälsotillstånd i enlighet med 20 § 2 mom.,

4) om det är uppenbart att körrättsinnehavarens körförmåga på grund av sjukdom eller men eller av någon annan liknande orsak har försämrats så mycket att detta vid fortsatt körning skulle orsaka väsentlig fara för den övriga trafiken och det därför inte kan anses vara en tillräcklig åtgärd att utreda hans eller hennes hälsotillstånd i enlighet med 20 § 1 mom.,

72 §

72 §

*Längden på temporärt körförbud**Längden på temporärt körförbud*

Polisen ska utan dröjsmål återlämna körkortet, eller om personen i fråga ännu inte har fått körkortet eller det inte har omhändertagits av polisen, ge ett nytt körkort och underrätta körrättsinnehavaren om att körrätten fortbestår, om

Polisen ska utan dröjsmål återlämna körkortet eller *ge ett tillfälligt körkort* och underrätta körrättsinnehavaren om att körrätten fortbestår, om

76 §

76 §

*När körrätt förfaller**När körrätt förfaller*

Vid körförbud som gäller tills vidare förfaller körrätten fem år efter det att beslutet meddelats, förutsatt att den som meddelats körförbudet inte tidigare på ansökan har fått tillbaka sitt körkort. *Polisen kan bestämma att körrätten eller en kategori som den gäller upphör också om körrättsinnehavaren begär det.*

Vid körförbud som gäller tills vidare förfaller körrätten inom fem år efter det att beslutet meddelats, förutsatt att den som meddelats körförbudet inte tidigare på ansökan har fått tillbaka sitt körkort.

I samband med en åtgärd som hör till polisens behörighet med stöd av denna lag kan polisen bestämma att körrätten upphör eller begränsa dess omfattning. Trafiksäkerhetsverket har samma behörighet på grundval av körrättsinnehavarens ansökan.

78 §

78 §

*Utbildningsansvarig föreståndare**Utbildningsansvarig föreståndare*

Trafiksäkerhetsverket godkänner en person som utbildningsansvarig föreståndare enligt följande kriterier:

2) personen har avlagt studier för ansvarig föreståndare,

Trafiksäkerhetsverket godkänner en person som utbildningsansvarig föreståndare enligt följande kriterier:

2) han eller hon har avlagt den till specialyrkesexamen för trafiklärare hörande examensdel som gäller ledarskap och företagande inom undervisningsverksamheten,

Det utbildningskrav som avses i 2 mom. 2 punkten uppfylls också av en sökande som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007) om en motsvarande behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvat i en annan EU- eller EES-stat. Beslutet fattas av Trafiksäkerhetsverket.

84 §

Undervisningspersonal

Lärare i annan förarutbildning än för körkort för moped i kategori AM ska ha trafiklärartillstånd och dessutom annan behörighet som krävs enligt 88 § 2 mom. plus kör rätt för det fordon som används i körundervisningen. För körundervisning för moped i kategori AM ska körläraren uppfylla villkoren för beviljande av undervisningstillstånd för kategori AM för utbildning för mopedkörkort. I stället för trafiklärartillstånd får dock lärare som inte ger körundervisning ha sådan pedagogisk utbildning och praktisk erfarenhet som den förarexamensmottagare som utövar tillsyn över bilskolan har godkänt innan undervisningen inleds.

(flyttas från 88 § 2 mom.)

84 §

Undervisningspersonal

En bilskollärare ska ha trafiklärartillstånd och kör rätt för det fordon som används i körundervisningen.

Undervisning för körkort för motorcykel får ges av innehavare av trafiklärartillstånd som i samband med specialyrkesexamen för trafiklärare har avlagt examensdelen för motorcykelundervisning och som under minst tre år har haft den kör rätt för motorcykel som motsvarar undervisningskategorin eller en högre kategori. I kategori A gäller den föreskrivna tiden kör rätt utan begränsning av den körda motorcykelns effekt. Undervisning för körkort för en kategori i grupp 2 får ges av innehavare av trafiklärartillstånd som i samband med specialyrkesexamen har avlagt examensdelen för utbildare av lastbils- eller bussförare och som i minst tre år har haft den kör rätt för lastbil eller buss som motsvarar undervisningskategorin eller en högre kategori.

Trafiklärartillståndet kan i fråga om annan undervisning än körundervisning ersättas med pedagogisk utbildning och praktisk erfarenhet om det finns särskilda skäl för det. Den förarexamensmottagare som utövar tillsyn över bilskolan godkänner behörigheten innan undervisningen inleds. Dessutom får även den som uppfyller förutsättningarna för

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Som ett led i utbildningen för specialyrkesexamen för trafiklärare får den som studerar vid en inrättning som utbildar trafiklärare vara lärare utan trafiklärartillstånd på en bilskola som är godkänd för undervisningspraktik, om han eller hon har tillstånd för undervisningspraktik.

Bilskolan ska ha en uppdaterad förteckning där det framgår vem som är utbildningsansvarig föreståndare och vilka andra lärare det finns och vad de har för behörighet för undervisning. Innan en lärare börjar undervisa ska han eller hon visa sin undervisningsbehörighet för den förarexamensmottagare som utövar tillsyn över bilskolan. Behörigheten behöver inte visas separat om förarexamensmottagaren redan har godkänt läraren som behörig för annan undervisning än körundervisning i enlighet med 1 mom.

På dem som ger förarutbildning i bilskolor tillämpas lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002).

beviljande av undervisningstillstånd för undervisning för mopedkörkort i kategori AM ge teoriutbildning och körundervisning för mopedkörkort i kategori AM.

Den som genomgår en med undervisnings- och kulturministeriets tillstånd ordnad utbildning som förbereder för specialyrkesexamen för trafiklärare får med avvikelse från kravet på trafiklärartillstånd arbeta som lärare på en bilskola om han eller hon har tillstånd för undervisningspraktik och, när det gäller undervisning enligt 2 mom., om studenten har inlett studier för att avlägga den berörda examensdelen.

Bilskolan ska ha en uppdaterad förteckning där det framgår vem som är utbildningsansvarig föreståndare och vilka andra lärare det finns och deras behörighet för undervisning. Innan en lärare börjar undervisa ska han eller hon visa sin undervisningsbehörighet för den förarexamensmottagare som utövar tillsyn över bilskolan. Behörigheten behöver inte visas om förarexamensmottagaren redan har godkänt behörigheten i enlighet med 3 mom.

På *bilskollärare* tillämpas lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002).

85 §

85 §

*Undervisningslokaler, undervisningsmaterial och undervisningsredskap**Undervisningslokaler, undervisningsmaterial och undervisningsredskap*

Teoriutbildning ska ges i bilskolans undervisningslokaler, och lokalerna ska godkännas av förarexamensmottagaren innan de börjar användas. Vid undervisning för kategorier i grupp 2 gäller kravet på godkännande bara undervisningslokaler på det huvudsakliga driftstället. Bilskolans undervisningslokaler och andra lokaler där undervisning ges ska lämna sig för undervisningen. I en lokal enligt detta moment kan bilskolorna ordna annan undervisning än undervisning för kategori B gemensamt. Närmare bestämmelser om kraven på undervisningslokaler och undervisning som bilskolorna ordnar gemensamt och om andra undervisningsarrangemang får ut-

Teoriutbildning ska ges i bilskolans undervisningslokaler som ska godkännas av förarexamensmottagaren innan de börjar användas. *Kravet gäller inte den undervisning inom övningsdelen och fördjupningsdelen som ges för kategori B.* Vid undervisning för kategorier i grupp 2 gäller kravet på godkännande bara undervisningslokaler på det huvudsakliga driftstället. *Undervisningen kan också ordnas gemensamt av bilskolor.* Bilskolans undervisningslokal och andra undervisningslokaler ska vara lämpliga för undervisningen. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om kraven på undervisningslokaler och undervis-

färdas genom förordning av statsrådet.

ning som bilskolorna ordnar gemensamt samt om ordnandet av undervisningen i övrigt.

88 §

Villkor för trafiklärartillstånd

I förarutbildning för kategori B är villkoren för trafiklärartillstånd att

1) sökanden har fyllt 23 år,
2) sökanden har avlagt specialyrkesexamen för trafiklärare och tillhörande undervisningspraktik enligt 84 § 2 mom.,

3) sökanden har körkort för kategori B och har haft det i minst tre år,

4) sökanden uppfyller de medicinska kraven för körkort i grupp 2,

5) sökanden inte ska anses olämplig som trafiklärare på grund av sina personliga egenskaper.

I rätten att ge förarutbildning för kategori B ingår också rätt att ge förarutbildning för mopedkörkort. Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. krävs det för trafiklärartillstånd med rätt att ge förarutbildning i de andra kategorierna att

1) sökanden för förarutbildning för motorcykelkörkort visar att han eller hon har avlagt avsnittet för motorcykelutbildning i grunderna för den examen som avses i 1 mom. 2 punkten samt dels har ett körkort enligt 3 punkten i det momentet, dels har ett körkort för motorcykel utan begränsning av den körda motorcykelns effekt och har haft det i minst tre år,

2) sökanden för förarutbildning för kategorierna i grupp 2 visar att han eller hon som en del av grunderna för den examen som avses i 1 mom. 2 punkten har avlagt avsnittet som lärare vid bilskola för undervisning av lastbils- och bussförare eller avsnittet som lärare inom

88 §

Trafiklärartillstånd

Ett trafiklärartillstånd ger rätt att ge förarutbildning för körkort för kategori B. Tillståndshavaren får också ge undervisning för körkort för lätt fyrhjuling i kategori AM. Vid undervisning enligt 84 § 2 mom. ska tillståndshavaren dessutom uppfylla kraven enligt det momentet.

Förutsättningarna för trafiklärartillstånd är att

1) sökanden har fyllt 23 år,
2) sökanden har slutfört de obligatoriska examensdelar som gäller arbetsuppgifterna i en bilskola och arbetet som trafiklärare inom specialyrkesexamen för trafiklärare,

3) sökanden har körrätt för kategori B och har haft den i minst tre år,

4) sökanden uppfyller de medicinska kraven för körkort i grupp 2,

5) sökanden inte ska anses olämplig som trafiklärare på grund av sina personliga egenskaper,

6) sökanden inte har körförbud.

(flyttas till 84 §)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

yrkesutbildningen på andra stadiet och att sökanden har körkort i den kategori som undervisningen gäller och har haft det i minst tre år.

En sökande ska inte anses vara lämplig som trafiklärare enligt 1 mom. 5 punkten på grund av sina personliga egenskaper, om

1) han eller hon de fem senaste åren har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller en gärning enligt 23 kap. 1 § i strafflagen som tyder på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten eller har haft körförbud på grund av gärningarna,

2) han eller hon det senaste året annars har meddelats körförbud eller har haft körförbud på grund av andra trafikbrott,

3) han eller hon under de senaste fem åren gjort sig skyldig till brott mot liv och hälsa eller brott som annars tyder på våldsamt uppträdande, sexualbrott eller något annat motsvarande brott och gärningen visar att sökanden är uppenbart olämplig att vara trafiklärare,

4) han eller hon utifrån uppgifter i ett av polisens register i övrigt genom sin livsstil eller sina personliga egenskaper har visat sig vara uppenbart olämplig som trafiklärare.

Trafiklärartillstånd ska sökas hos polisen. Ansökan ska åtföljas av en kopia av examensintyg enligt 1 mom. 2 punkten och vid behov dessutom av information enligt 2 mom. samt ett läkarintyg, om sökanden inte har körkort för en kategori i grupp 2.

89 §

Beviljande av trafiklärartillstånd

Trafiklärartillstånd beviljas av polisen.

En sökande ska inte anses vara lämplig som trafiklärare på grund av sina personliga egenskaper om

1) han eller hon de fem senaste åren har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller en gärning enligt 23 kap. 1 § i strafflagen som tyder på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten eller har haft körförbud på grund av gärningarna,

2) han eller hon det senaste året annars har meddelats körförbud eller har haft körförbud på grund av andra trafikbrott,

3) han eller hon under de senaste fem åren gjort sig skyldig till brott mot liv och hälsa eller brott som annars tyder på våldsamt uppträdande, sexualbrott eller något annat motsvarande brott och gärningen visar att sökanden är uppenbart olämplig att vara trafiklärare,

4) han eller hon utifrån uppgifter i ett av polisens register i övrigt genom sin livsstil eller sina personliga egenskaper har visat sig vara uppenbart olämplig som trafiklärare.

(flyttas till 89 §)

89 §

Beviljande och förnyelse av trafiklärartillstånd

Till en ansökan om beviljande av trafiklärartillstånd ska fogas ett intyg över att de examensdelar som avses i 88 § 1 mom. 2 punkten har avlagts eller ett beslut enligt 4 mom. i den paragrafen samt ett läkarutlåtande.

de om att kraven enligt 2 mom. 4 punkten i den paragrafen uppfylls om sökanden inte har körkort i grupp 2. I det läkarutlåtande som fogas till ansökan ska konsekvenserna enligt 10 § 4 mom. av stigande ålder beaktas när sökanden har fyllt 68 år.

Till ansökan om förnyelse av trafiklärtillstånd ska fogas ett läkarutlåtande enligt 1 mom. om sökanden fyller 45 år så som anges i 27 § 1 mom. 3 punkten under den giltighetstid som antecknats i det tillstånd som förnyas och om sökanden inte har körkort i grupp 2. I det läkarutlåtande som fogas till ansökan ska beaktas konsekvenserna enligt 2 mom. i den paragrafen av stigande ålder beaktas, om sökanden har fyllt 68 år eller under den giltighetstid som antecknats i det tillstånd som förnyas fyller 68 år.

Trafiklärtillstånd beviljas och förnyas för fem år i sänder. Om sökanden har fyllt 68 år eller under den giltighetstid som antecknats i det trafiklärtillstånd som förnyas fyller 68 år, beviljas och förnyas tillståndet för två år i sänder.

Dupletter av trafiklärtillstånd ges med iakttagande av bestämmelserna om dupletter av körkort. Bestämmelser om medförande av tillstånd finns i 32 §.

Tillståndet beviljas till dess att innehavaren fyller 70 år. Efter det ska tillståndet förnyas vart femte år.

Trafiklärtillstånd utfärdas på en blankett från Trafiksäkerhetsverket och lämnas ut av polisen. Dupletter av tillståndet får ges med iakttagande av bestämmelserna om dupletter av körkort.

I fråga om medförande av tillstånd föreskrivs i 32 §.

91 §

Undervisningspraktik i anslutning till trafiklärtillstånd

Utöver vad som föreskrivs i 84 § 2 mom. kan undervisningspraktiken, i fråga om lämpliga delar av specialyrkesexamen för trafiklärare, även avläggas vid ett utbildningscentrum som ger utbildning för grundläggande yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och inom förarutbildning som försvarsmakten ger för körkort i en kategori i grupp 2.

Tillstånd för undervisningspraktik utfärdas av en i 84 § 2 mom. avsedd läroanstalt vars tillstånd att ordna utbildning inbegriper specialuppdraget att ordna trafiklärtillstånd. Tillstånd utfärdas, om studeranden har blivit godkänd i den del av specialyrkesexamen för trafiklärare som gäller arbetsuppgifterna i en bilskola, uppfyller villkoren för trafiklärtill-

91 §

Tillstånd för undervisningspraktik

(upphävs)

Tillstånd för undervisningspraktik beviljas för undervisningspraktik för kategori B om studeranden har blivit godkänd i den examensdel inom specialyrkesexamen för trafiklärare som gäller arbetsuppgifterna i en bilskola och om studeranden uppfyller förutsättningarna för beviljande av trafiklärtillstånd enligt 88 § 2 mom., med undantag av 1

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

stånd enligt 88 § 1 mom., med undantag av 1 och 2 punkten i det momentet, och övriga krav som gäller undervisningspraktik. Praktikanten ska ha fyllt 21 år.

En utbildningsanordnare enligt 2 mom. har rätt att få utlåtande om sökandens lämplighet som innehavare av trafiklärtillstånd av polisen i det distrikt där sökandens hemkommun finns. I 88 § 1 mom. 5 punkten avsedda uppgifter som behövs för lämplighetsprövning av studerande får behandlas bara av dem som bereder och fattar beslut om antagning av studerande och återkallelse av studierätt. Uppgifterna ska förvaras åtskilda från andra personuppgifter, och de ska avföras ur registret så snart det inte längre finns någon grund enligt personuppgiftslagen för att bevara dem.

Bestämmelser om medförande av tillståndet för undervisningspraktik vid övningskörning finns i 32 §. Närmare bestämmelser om undervisningspraktik, tillstånd för undervisningspraktik och andra krav som gäller genomförandet av undervisningspraktik utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

91 a §

Beviljande av tillstånd för undervisningspraktik

Flyttats från 91 § 1 mom.

Flyttats från 91 § 3 mom.

och 2 punkten.

En förutsättning för att undervisningspraktiken ska kunna utvidgas till att gälla undervisning enligt 84 § 2 mom. eller för att tillstånd ska kunna beviljas för annan praktik är att

1) studeranden avlagt de obligatoriska examensdelarna inom specialyrkesexamen eller att innehar redan ett trafiklärtillstånd,

2) studeranden har inlett utbildning som förbereder för en valfri examensdel som motsvarar undervisningen eller att studeranden har hänvisats till ett examenstillfälle för examensdelen utan den förberedande utbildningen,

3) studeranden har kör rätt som motsvarar undervisningen enligt nämnda moment.

Praktikanten ska ha fyllt 21 år.

91 a §

Beviljande av tillstånd för undervisningspraktik

Tillstånd för undervisningspraktik beviljas av en sådan innehavare av tillstånd att ordna utbildning som avses i 84 § 4 mom., om tillståndet omfattar specialuppgiften att ordna trafiklärtutbildning.

En utbildningsanordnare enligt 1 mom. har rätt att av polisen i det distrikt där sökandens hemkommun finns få utlåtande om sökandens lämplighet som innehavare av trafiklärtillstånd. De uppgifter som gäller förutsättningen enligt 88 § 2 mom. 5 punkten och som behövs för lämplighetsprövning av studerande får behandlas bara av dem som bereder och fattar beslut om antagning av studerande och återkallelse av studierätt. Dessa uppgifter ska förvaras åtskilda från andra personuppgifter, och de ska avföras ur registret så

snart det inte längre finns någon grund enligt personuppgiftslagen för att bevara dem.

95 §

Bestämmelser om omprövning och överklagande

(flyttas från 3 mom.)
(flyttas från 4 mom.)

Ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag får överklagas genom besvär enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut som en förarexamensmottagare enligt avtal med Trafiksäkerhetsverket fattat med stöd av denna lag får inte överklagas genom besvär. Omprövning av beslutet får dock begäras hos Trafiksäkerhetsverket på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003).

Ett beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av begäran om omprövning eller i övrigt med stöd av denna lag får överklagas genom besvär enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Om en sökande beviljas körkort enligt denna lag eller något annat tillstånd enligt ansökan utan villkor eller begränsningar, meddelas sökanden utöver körkortet eller tillståndet inte något annat beslut eller anvisning om hur man begär omprövning eller anför besvär. Trots besvär kan ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag verkställas.

98 §

Internationellt körkort

Internationella körkort fastställs av polisen.

95 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som en förarexamensmottagare meddelat i samband med skötseln av uppgifter som föreskrivs i denna lag får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Om en sökande beviljas körkort eller något annat tillstånd enligt denna lag i enlighet med ansökan utan att villkor eller begränsningar ställs, ska sökanden utöver körkortet eller tillståndet inte meddelas något annat beslut eller ges besvärshanvisning.

Ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Trots besvär kan ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag verkställas.

Ett beslut av förvaltningsdomstolen i ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd att driva bilskola och återkallelse av trafiklärartillstånd får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

98 §

Internationellt körkort

Internationella körkort fastställs av Trafiksäkerhetsverket.

100 §

Fastställande av blanketter för läkarintyg

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer formuläret för läkarintyg och läkarutlåtanden enligt denna lag, optikerutlåtande enligt 20 § 3 mom. och anmälningar enligt 21 § efter att ha hört kommunikationsministeriet.

101 §

Anmälan till fordonstrafikregistret

Trots sekretessbestämmelserna ska polisen till fordonstrafikregistret anmäla uppgift om

- 1) en avgjord ansökan om körkortstillstånd,
- 2) körkort som sökanden har fått i någon EU- eller EES-stat, den stat som har beviljat körkortet eller, om körkortet har utfärdats på grundval av ett körkort som är utfärdat av någon annan än en ovan avsedd stat, den utfärdande staten enligt körkortet, datum då körkortet beviljades enligt körkortet och villkor och begränsningar i körrätten separat för varje kategori,
- 3) utlämnande av körkortet eller sändande av det per post,
- 4) ändrade villkor och begränsningar i körkortstillståndet,
- 5) ändrad körkortskategori,
- 6) beviljat och återkallat trafiklärlärtillstånd,
- 7) duplett som utfärdats eller förstörts,
- 8) körförbud eller temporärt körförbud eller någon annan påföljd som gäller körrätten, återlämnat körkort efter utgången av körförbud eller temporärt körförbud och att körkortet tagits om hand av polisen eller inte erhållits,
- 9) beslut om undervisnings- och övnings-tillstånd.

Trots sekretessbestämmelserna ska domstolen till fordonstrafikregistret anmäla uppgift om straff eller körförbud som den meddelat för brott som avses i 64 §, avslag på yrkande om körförbud, meddelande av alkoholövervakad körrätt eller verkställigheten av ett villkorligt körförbud. Fullföljdsdomstolen ska också lämna anmälan om straff som inte på-

100 §

Fastställande av blanketter för läkarutlåtande

Trafiksäkerhetsverket fastställer formuläret för läkarutlåtande enligt denna lag, optikerutlåtande enligt 20 § 3 mom. och anmälningar enligt 21 §, med undantag av hälsointyg för unga.

101 §

Anmälan till fordonstrafikregistret

Trots sekretessbestämmelserna ska polisen till fordonstrafikregistret anmäla uppgift om

- 1) ändrade villkor och begränsningar i körkortet,
- 2) ändrad körkortskategori,
- 3) återkallat trafiklärlärtillstånd,
- 4) körförbud eller temporärt körförbud eller någon annan påföljd som gäller körrätten, återlämnat körkort efter utgången av körförbud eller temporärt körförbud och att körkortet tagits om hand av polisen eller inte erhållits,
- 5) återkallat undervisnings- och övnings-tillstånd.

Trots sekretessbestämmelserna ska domstolen till fordonstrafikregistret anmäla uppgift om straff eller körförbud som den meddelat för brott som avses i 64 §, avslag på yrkande om körförbud, meddelande av alkoholövervakad körrätt eller verkställigheten av ett villkorligt körförbud. Fullföljdsdomstolen ska också lämna anmälan om straff som inte

förts eller åtal som förkastats, när domstolen i samband med överklagande har upphävt eller undanröjt ett straff som dömts ut eller påförts tidigare och om vilket det finns en anteckning i fordonstrafikregistret. Domstolen ska registrera uppgifterna i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden enligt lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) för förmedling till fordonstrafikregistret.

Närmare föreskrifter om anmälan enligt denna lag till fordonstrafikregistret, med undantag för anmälan enligt 2 mom., får meddelas av Trafiksäkerhetsverket.

påförts eller åtal som förkastats, när domstolen i samband med ändringssökande har upphävt eller undanröjt ett straff som dömts ut eller påförts tidigare och om vilket det finns en anteckning i fordonstrafikregistret. Domstolen ska registrera uppgifterna i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden enligt lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) för förmedling till fordonstrafikregistret.

Närmare föreskrifter om anmälan enligt denna lag till fordonstrafikregistret, med undantag för anmälan enligt 2 mom., får meddelas av Trafiksäkerhetsverket.

106 §

Övergångsbestämmelser om körkort

Ett körkort som utfärdats i en annan EU- eller EES-stat än Finland i enlighet med de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft enligt 102 § i mom. erkänns ömsesidigt så länge körkortet är i kraft, dock högst till och med den 18 januari 2033. Om en person uppfyller förutsättningarna enligt 12 § för beviljande av körkortstillstånd förnyas körkortet med iakttagande av 27 § på ansökan som ett körkort i enlighet med denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 5 § 2 mom., 38 § 3 mom., 54 § 1 och 2 mom. 3 punkt, inledande stycke i 59 § 2 mom. och 59 § 2 mom. 1 punkt, 70 § 1 mom. 4 punkten, 84 §, 85 § 1 mom., 88 §, 89 § 1–3 mom., 91 och 91 a § samt 106 § 5 mom. träder dock i kraft den 20 .

Om en ansökan om körkort eller tillstånd enligt 8 § 1 mom. eller någon annan ansökan enligt denna lag som lämnats in till polisen före denna lags ikraftträdande och beträffande vilken behörigheten att behandla den överförs från polisen till Trafiksäkerhetsverket vid lagens ikraftträdande, inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska polisen efter ikraftträdandet sända ansökningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket för behand-

ling.

Efter ikraftträdandet ges en sådan innehavare av gällande kortvarig körkort som inte har meddelats körförbud eller temporärt körförbud ett nytt körkort för samma kategori på grundval av uppgifterna i fordonstrafikregistret. Körkortet är i kraft i enlighet med 22 § från den dag som anges i 1 mom. Till körkortet fogas ett villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten om att innehavaren ska lämna in ett intyg över erhållen undervisning inom utsatt tid från det att han eller hon fått en kortvarig körkort. Bestämmelser om straff för underlåtenhet att iaktta villkoret finns i 93 §. Den som får körkort är under två år efter det att han eller hon fått kortvarig körkort underkastad en strängare övervakning av förseelser hos nya förare på det sätt som avses i 65 § 2 mom. Det kortvariga körkortet ska returneras till Trafiksäkerhetsverket i det returkuvert som sänts med körkortet.

Blanketter enligt det formulär som social- och hälsovårdsministeriet fastställt med stöd av 100 § i körkortslagen i enlighet med de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande får under ett år efter ikraftträdandet användas för läkarutlåtanden och läkarintyg och optikerutlåtanden enligt denna lag samt för läkares anmälningar enligt 21 § utöver de blanketter som fastställts med stöd av denna lag. I övrigt tillämpas de tidsfrister som föreskrivs i denna lag på utlåtandena. Ett hälsointyg för unga ska vara giltigt.

Om en specialyrkesexamen för trafiklärare har avlagts med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) i enlighet med de grunder för specialyrkesexamen för trafiklärare som gavs 2010, ger ett trafiklärartillstånd som grundar sig på en yrkesexamen rätt att alljämt ge undervisning för körkort för moped i kategori AM.

2.

Lag

om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) 24 § 3 mom.,
sådant det lyder i lag 1315/2009,
ändras 6 § 2 mom., 11 § 4 mom. 15, 20–22 §, 23 § 2 mom. och 26 §,
av dem 11 och 22 § sådana de lyder i lag 1083/2012, 15 § sådan den lyder delvis ändrad i
lagarna 1315/2009 och 389/2011, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 532/2008,
1315/2009 och 1083/2012, 21 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 389/2011, 23 § 2 mom.
sådant det lyder i lag 1315/2009 samt 26 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1315/2009,
samt

fogas till lagen nya 20 a–20 e § som följer:

Gällande lydelse

6 §

*Förvärvande av grundläggande yrkeskompe-
tens i samband med yrkesutbildning för föra-
re*

En studerande får, *på det sätt som närmare
bestäms genom förordning av statsrådet*, under
en sådan utbildning som avses i 1 mom.
framföra ett fordon eller en fordonskombina-
tion i Finland, om studeranden har kör rätt för
fordonet eller fordonskombinationen. I fråga
om förarens minimiålder gäller vad som före-
skrivs i 8 och 9 §.

11 §

*Undervisningspersonal och undervisningsma-
terial*

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. får den
som studerar vid en läroanstalt som avses i
84 § 2 mom. i körkortslagen som ett led i den
förberedande utbildningen för specialyrkes-
examen för trafiklärare inom den examensdel
som gäller yrkeskompetensutbildning inom

Föreslagen lydelse

6 §

*Förvärvande av grundläggande yrkeskompe-
tens i samband med yrkesutbildning för föra-
re*

En studerande får under en sådan utbild-
ning som avses i 1 mom. framföra ett fordon
eller en fordonskombination i Finland om
studeranden har kör rätt för fordonet eller for-
donskombinationen *samt ett godkännande-
dokument som utbildningscentrumet har gett.*
*Bestämmelser om förarens minimiålder finns
i 8 och 9 §. Genom förordning av statsrådet
utfärdas närmare bestämmelser om godkän-
nandedokumentet och framförande av for-
don.*

11 §

*Undervisningspersonal och undervisnings-
material*

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. får den
som studerar *inom en utbildning* som avses i
84 § 4 mom. i körkortslagen som ett led i den
förberedande utbildningen för specialyrkes-
examen för trafiklärare inom den examensdel
som gäller yrkeskompetensutbildning inom

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

transportbranschen vara lärare inom utbildning för grundläggande yrkeskompetens, om han eller hon har tillstånd för undervisningspraktik enligt 91 § i körkortslagen och uppfyller övriga krav på undervisningspraktik.

transportbranschen vara lärare inom utbildning för grundläggande yrkeskompetens om han eller hon har tillstånd för undervisningspraktik enligt 91 § i körkortslagen och uppfyller övriga krav på undervisningspraktik.

15 §

15 §

*Prov**Prov*

För anordnandet och övervakningen av prov i anslutning till utbildning som ges vid de utbildningscentrum som är godkända av undervisningsministeriet samt för utfärdande av det intyg som avses i 5 § 3 mom. svarar under utbildningsstyrelsens tillsyn de organ med ansvar för planeringen och genomförandet av yrkesprov som avses 25 a § i lagen om yrkesutbildning eller de examenskommissioner som avses i 7 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

För anordnande och övervakning av prov i anslutning till utbildning som ges vid de utbildningscentrum som är godkända av undervisnings- och kulturministeriet samt för utfärdande av det intyg som avses i 5 § 3 mom. svarar under utbildningsstyrelsens tillsyn de organ med ansvar för planeringen och genomförandet av yrkesprov enligt 25 a § i lagen om yrkesutbildning eller de examenskommissioner som avses i 7 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Trafiksäkerhetsverket svarar för anordnandet och övervakningen av prov i anslutning till utbildning som ges vid de utbildningscentrum som det godkänt. Också försvarsmakten kan ordna och övervaka prov som hänför sig till utbildning enligt 10 § 3 mom. *Trafiksäkerhetsverket kan ordna uppgiften att ta emot och övervaka proven samt att utfärda det intyg som avses i 5 § 3 mom. så att uppgiften sköts i anslutning till förarexamina, genom att skaffa de behövliga tjänsterna av privata eller offentliga serviceproducenter genom avtal som ingås med dem i enlighet med 4 § 1 mom. i lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort (629/2004). På verksamhet som utförs enligt avtal tillämpas vad som i 4–12 och 16 § i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) föreskrivs om de krav som ställs på verksamheten och ordnandet av den.*

Trafiksäkerhetsverket svarar för anordnandet och övervakningen av prov i anslutning till utbildning som ges vid de utbildningscentrum som det godkänt. Också försvarsmakten kan ordna och övervaka prov som hänför sig till utbildning enligt 10 § 3 mom.

(flyttas till 20 c §)

Den som bedömer provet skall ha den sakkunskap och det yrkeskunnande som uppgiften kräver. Angående behörighetsvillkoren för den som bedömer provet bestäms vid behov genom förordning av statsrådet.

Den som bedömer prov ska ha den sakkunskap och det yrkeskunnande som uppgiften kräver. Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärda om behörighetsvillkoren för den som bedömer prov.

Företrädare för den i 1 och 2 mom. nämnda myndigheten och för dem som enligt avtal sköter uppgiften har rätt att få följa med provet för att säkerställa att det genomförs och förlöper på behörigt sätt.

Företrädare för den i 1 och 2 mom. nämnda myndigheten har rätt att få följa med prov för att säkerställa att de genomförs och förlöper på behörigt sätt.

Genom förordning av statsrådet kan det fö-

reskrivas om Trafiksäkerhetsverkets uppgifter när det ordnar de tjänster som avses i 2 mom.

20 §

Beviljande av yrkeskompetensbevis

Yrkeskompetensbevis för förare beviljas sökande som har förvärvat grundläggande yrkeskompetens eller genomgått fortbildning enligt denna lag och som har sådan i Finland gällande körrätt som yrkeskompetensen förutsätter.

Yrkeskompetensbevis beviljas för en tid som upphör samtidigt som yrkeskompetensen, dock högst för den tid som sökandens körrätt gäller. Närmare bestämmelser om beviljande av beviset och förfarandet vid beviljandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Innan det dokument som avses i 18 § 1 mom. utlämnas, kan en förare av särskilda skäl och för en bestämd tid ges ett tillfälligt dokument för att påvisa yrkeskompetensen på det sätt som bestäms närmare genom förordning av statsrådet. Det tillfälliga dokumentet godkänns som bevis för yrkeskompetensen endast i Finland med undantag för Åland.

Bestämmelser om utfärdande av duplettexemplar av yrkeskompetensbevis och om ersättande av bevis som har utfärdats i någon annan EES-stat än Finland eller i landskapet Åland med yrkeskompetensbevis för förare enligt denna lag eller med en motsvarande anteckning i körkortet i enlighet med denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Trafiksäkerhetsverket beviljar yrkeskompetensbevis samt duplettexemplar. Verket kan ingå avtal om skötseln av beviljande av bevis och de registreringsuppgifter som avses i 23 § med en privat eller offentlig serviceproducent med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs om avtal om utfärdande av färdskrivarkort och andra krav för verksamheten i 2 kap. och 16 § i lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort. Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas om Trafiksäkerhetsverkets uppgifter när det ordnar tjänsterna.

20 §

Behörighet i anslutning till yrkeskompetensbevis

(flyttas till 20 d §)

Trafiksäkerhetsverket beviljar yrkeskompetensbevis för förare samt duplettexemplar. Trafiksäkerhetsverket kan på ansökan återkalla yrkeskompetensbevis för förare.

Trafiksäkerhetsverket svarar för tillverkningen av yrkeskompetensbevis.

Yrkeskompetensbevis återkallas av polisen.
(flyttas till 20 a §)

20 a §

Serviceuppgifter i anslutning till yrkeskompetensbevis

(flyttas från 20 § 5 mom.)

Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster som behövs för att sköta de uppgifter som avses i 20 § 1 och 2 mom. av privata eller offentliga serviceproducenter som är verk samma i Finland. I serviceuppgifterna enligt 20 § 1 mom. kan ingå att ta emot ansökningshandlingar och att i register införa de uppgifter, som krävs för behandlingen av ansökningarna, tillhandahålla rådgivning i fråga om tillståndsförfarandet, förmedla uppgifter till sökanden, lämna ut det ansökta yrkeskompetensbeviset, om det inte sänds till sökanden per post, ta emot bevis som ska återlämnas samt sköta andra motsvarande uppgifter i ansökningsförfarandet. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta uppgifter enligt detta moment i anslutning till beviljande av yrkeskompetensbevis. De uppgifter som avses i 20 § 1 mom. ska skötas i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om underentreprenader. De uppgifter som anges i 1 mom. kan förenas med andra tjänster som Trafiksäkerhetsverket skaffar.

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan personal samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och andra krav i anslutning till skötseln av dem så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt fullgörs även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. På det avtal som ingås med serviceproducenten i samband med skötseln av uppgifter som avses i 20 § 1 mom. tillämpas vad som bestäms i körkortslagen om avtal när vissa tillståndsuppgifter sköts

som serviceuppgifter. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att utföra inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt denna paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakning samt ordna förhållandena så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

20 b §

Hur ansökningsärenden som gäller yrkeskompetensbevis väcks

Ansökningar om yrkeskompetensintyg för förare kan ges in elektroniskt eller till en serviceproducent som Trafiksäkerhetsverket anvisar.

20 c §

Serviceuppgifter i anslutning till mottagning och övervakning av prov

Trafiksäkerhetsverket kan ordna uppgiften att ta emot och övervaka prov som avses i 15 § 2 mom. samt att utfärda det intyg som avses i 5 § 3 mom. så att uppgiften sköts i anslutning till förarexamensverksamheten eller separat från den, genom att skaffa de behövliga tjänsterna av privata eller offentliga serviceproducenter med iakttagande av vad som

i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) föreskrivs om skötsel av förarexamensverksamheten som en serviceuppgift.

(paragrafen flyttas från 20 § 1–4 mom.)

20 d §

Beviljande av yrkeskompetensbevis

Yrkeskompetensbevis för förare beviljas sökande som har förvärvat grundläggande yrkeskompetens eller genomgått fortbildning enligt denna lag och som har den i Finland giltiga körrätt som är en förutsättning för yrkeskompetens. Yrkeskompetensbevis beviljas för en tid som upphör samtidigt som yrkeskompetensen.

Bestämmelser om utfärdande av duplettexemplar av yrkeskompetensbevis och om ersättande av bevis som har utfärdats i någon annan EU- eller EES-stat än Finland eller i landskapet Åland med yrkeskompetensbevis för förare enligt denna lag eller med en motsvarande anteckning i körkortet i enlighet med denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Innan det dokument som avses i 18 § 1 mom. lämnas ut, kan en förare av särskilda skäl och för en bestämd tid ges ett tillfälligt dokument för att påvisa yrkeskompetensen. Det tillfälliga dokumentet godkänns som bevis för yrkeskompetensen endast i Finland med undantag för Åland. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om tillfälliga dokument.

Yrkeskompetensbevis för förare kan sändas till sökanden per post. På sändande av yrkeskompetensbevis tillämpas då bestämmelserna i körkortslagen och med stöd av den om sändande av körkort till sökanden per post. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beviljande av beviset och förfarandet vid beviljande.

20 e §

Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet

En serviceproducent kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 20 a § 3

mom., om serviceproducenten, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en serviceproducent i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses i 20 § 1 mom. Serviceproducenten kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovannämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses ovan.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till skötseln av tillståndsuppgifter enligt 20 a § 3 mom. och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av de tillståndsuppgifter som avses här.

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

21 §

Återkallande av yrkeskompetensbevis

Ett yrkeskompetensbevis för förare ska återkallas för en bestämd tid eller tills vidare, om innehavaren inte längre uppfyller villkoren för beviljande av beviset. Beviset kan också återkallas på innehavarens begäran. Beviset kan återkallas temporärt, om det föreligger förutsättningar för meddelande av temporärt körförbud enligt körkortslagen.

Yrkeskompetensbevis återkallas av polisen. I fråga om polisens omhändertagande av beviset och återlämnande av det till innehavaren

21 §

Återkallande av yrkeskompetensbevis

Yrkeskompetensbevis kan på ansökan av innehavaren återkallas av Trafiksäkerhetsverket.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

föreskrivs i körkortslagen.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas närmare om återkallande av yrkeskompetensbevis och förfarandet vid återkallandet.

22 §

Antecknande av yrkeskompetens i körkortet

Yrkeskompetensen kan antecknas i körkortet. Ansökan lämnas till polisen med iakttagande av vad som föreskrivs om ansökan om körkort i körkortslagen.

22 §

Antecknande av yrkeskompetens i körkortet

Yrkeskompetensen kan antecknas i körkortet. Ansökan lämnas till *Trafiksäkerhetsverket* med iakttagande av vad som föreskrivs om ansökan om körkort *och körkortstillstånd* i körkortslagen.

23 §

Anmälan av uppgifter om yrkeskompetens till registret

Trafiksäkerhetsverket kan förena uppgiften att ta emot anmälan enligt 1 mom. och att införa uppgifterna i registret med mottagandet och övervakningen av prov enligt 15 § genom att skaffa de tjänster som behövs så som föreskrivs i 2 mom. i nämnda paragraf. Verket kan också ordna registreringen av uppgifter i anslutning till beviljandet av yrkeskompetensbevis i enlighet med 20 § 5 mom.

23 §

Anmälan av uppgifter om yrkeskompetens till registret

Trafiksäkerhetsverket kan förena uppgiften att ta emot anmälan enligt 1 mom. och att införa uppgifterna i registret med mottagandet och övervakningen av prov enligt 20 c § genom att skaffa de tjänster som behövs så som föreskrivs i nämnda paragraf. Verket kan ordna registreringen av uppgifter i anslutning till *serviceuppgifter som gäller yrkeskompetensbevis med beaktande av 20 a §*.

26 §

Rättelse och sökande av ändring

I fråga om rättelse av beslut som med stöd av denna lag fattats i ett utbildningscentrum som godkänts av undervisningsministeriet gäller vad som bestäms om rättelse av beslut om studie-, yrkesprovs- eller examensprestationer i 25 c § i lagen om yrkesutbildning och i 16 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, samt i fråga om sökande av ändring vad som i 44 § i lagen om yrkesutbildning bestäms om sökande av ändring i beslut som fattats av en utbildningsanordnare och förbud att genom besvär söka ändring i beslut om

26 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som ett utbildningscentrum som godkänts av Trafiksäkerhetsverket eller en provmottagare som avses i 20 c § meddelat får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

På omprövning av beslut som med stöd av denna lag fattats i ett utbildningscentrum som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet tillämpas vad som bestäms om omprövning av beslut om studie-, yrkesprovs-

bedömning av en studerande enligt 25 § i nämnda lag och i beslut med anledning av ett rättelseyrkande som gäller bedömning. I beslut som undervisningsministeriet fattat med stöd av denna lag får ändring sökas på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

(flyttas från 3 mom.)

I beslut som ett av Trafiksäkerhetsverket godkänt utbildningscentrum har fattat med stöd av denna lag och i beslut som fattats av en provmottagare eller den som beviljar yrkeskompetensbevis enligt avtal med Trafiksäkerhetsverket får ändring inte sökas genom besvär. Rättelse av sådana beslut får sökas hos Trafiksäkerhetsverket. Rättelseyrkande ska framställas skriftligen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Bestämmelser om sökande av ändring i Trafiksäkerhetsverkets beslut med anledning av ett rättelseyrkande finns i 3 mom.

I beslut som Trafiksäkerhetsverket har fattat med anledning av ett rättelseyrkande eller i övrigt med stöd av denna lag liksom i beslut om återkallande av yrkeskompetensbevis för förare som fattats av polisen får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ett beslut om återkallande av yrkeskompetensbevis kan verkställas även om det överklagas.

eller examensprestationer i 25 c § i lagen om yrkesutbildning och i 16 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, samt på sökande av ändring vad som i 44 § i lagen om yrkesutbildning bestäms om sökande av ändring i beslut som fattats av en utbildningsanordnare och om förbud att genom besvär söka ändring i beslut om bedömning av en studerande enligt 25 § i nämnda lag eller i beslut med anledning av en begäran om omprövning som gäller bedömning. Beslut som undervisnings- och kulturministeriet fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (434/2003). Om en sökande beviljas yrkeskompetensbevis enligt ansökan ska sökanden inte meddelas något annat beslut eller ges besvärshanvisning.

Beslut som polisen fattar med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Trots besvär kan ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag verkställas.

Beslut som förvaltningsdomstolen fattar i ett ärende som gäller återkallande av godkännande av ett utbildningscentrum och återkallande av yrkeskompetensbevis får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 20 d § 1 och 4 mom. träder dock i kraft den 20 .

Om en ansökan om antecknande av yrkeskompetens i körkortet som getts in till polisen före denna lags ikraftträdande inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska polisen efter ikraftträdandet sända ansökningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket för behandling.

Om giltighetstiden för ett yrkeskompetens-

bevis som har beviljats före ikraftträdandet enligt 2 mom. löper ut tidigare än vad som föreskrivs i 7 § 2 mom. på den grunden att körrätten upphör före det, kan föraren på ansökan beviljas ett nytt bevis för den tid som återstår av den yrkeskompetensperiod som avses i nämnda moment utan att utredningar om fortbildning krävs. Detsamma gäller antecknande av yrkeskompetens i körkortet.

Efter att denna lag trätt i kraft får polisen på begäran och trots körförbud lämna ut ett återkallat yrkeskompetensbevis till innehavaren.

3.

Lag

om ändring av lagen om yrkeskompetens för taxiförare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009) 3 §, det inledande stycket i 4 § 1 mom. och 4 § 1 mom. 1 punkten, 7 § 3 mom., 10 och 14 §, 15 § 1 mom., 17 och 22 §, 24 § 2 mom., 30 § 1 mom. samt 34 och 38 §,
av dem 3, 10 och 17 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 369/2014, 4 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 369/2014, 7 § 3 mom. samt 34 och 38 § sådana de lyder i lag 1320/2009, och
fogas till lagen nya 9 a–9 d § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

3 §

Körtillstånd för taxiförare

Körtillstånd för taxiförare

För påvisande av den yrkeskompetens som avses i 2 § beviljar *polisen* på ansökan ett körtillstånd för taxiförare.

Rätten att arbeta som taxiförare börjar när körtillståndet lämnas ut till sökanden, *om inte något annat följer av 10 eller 13 §.*

För påvisande av den yrkeskompetens som avses i 2 § beviljas på ansökan ett körtillstånd för taxiförare.

Rätten att arbeta som taxiförare börjar när körtillståndet lämnas ut till sökanden.

4 §

4 §

Villkor för beviljande av körtillstånd

Villkor för beviljande av körtillstånd

Villkor för beviljande av körtillstånd för taxiförare är att sökanden

1) har en gällande, annan än kortvarig kör rätt för bil eller ett körkort för bil som utfärdats i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att han eller hon uppfyller närmare krav för nämnda körrätt eller körkort,

Villkor för beviljande av körtillstånd för taxiförare är att sökanden *har ett körkort för kategori B som berättigar till att köra bil och som utfärdats i Finland eller i en annan medlemsstat i Europeiska unionen (EU-stat) eller i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) och att*

1) *sökanden har fått undervisning inom övningsdelen och fördjupningsdelen eller, om nämnda undervisning inte krävs enligt lag, att sökanden har haft körrätt för kategori B i minst tre månader efter det att han eller hon fyllde 18 år,*

7 §

Prov

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa ko-
keen järjestämisestä ja valvonnasta.

(flyttas från 34 §)

7 §

Prov

Trafiksäkerhetsverket svarar för anordnan-
de och övervakning av provet. *Bestämmelser
om Trafiksäkerhetsverkets uppgifter vid ord-
nandet av de tjänster som avses i denna pa-
ragraf kan utfärdas genom förordning av
statsrådet.*

9 a §

Skötsel av körtillståndsuppgifter

*Trafiksäkerhetsverket beviljar körtillstånd
för taxiförare och beslutar om förlängning av
körtillståndets giltighetstid. Trafiksäkerhets-
verket ger också duplettexemplar av körtill-
stånd och temporärt körtillstånd samt beslu-
tar om återkallande av körtillstånd helt och
hållet.*

*Trafiksäkerhetsverket svarar för tillverk-
ningen av körtillstånd för taxiförare.*

*Polisen beslutar om återkallande av kör-
tillstånd för viss tid, temporärt eller tills vi-
dare. Polisen svarar också för övervakningen
av körtillståndsinnehavarens hälsa och kör-
förmåga och kan i anslutning därtill besluta
om åtgärder som övervakningen ger anled-
ning till på det sätt som bestäms i denna lag.*

9 b §

*Skötsel av körtillståndsuppgifter som servi-
ceuppgifter*

*Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster
som behövs för att sköta de uppgifter som av-
ses i 9 a § 1 och 2 mom. av privata eller of-
fentliga serviceproducenter som är verk-
samma i Finland. I serviceuppgifterna som
avses i 9 a § 1 mom. kan ingå att ta emot an-
sökningshandlingar och att i register införa
de uppgifter som krävs för behandlingen av*

ansökningarna, tillhandahålla rådgivning i fråga om tillståndsförfarandet, förmedla uppgifter till sökanden, lämna ut det ansökta körtillståndet, om det inte sänds till sökanden per post, ta emot körtillstånd som ska återlämnas samt sköta andra motsvarande uppgifter i ansökningsförfarandet. På skötseln av de uppgifter som avses i 9 a § 1 mom. tillämpas inte bestämmelserna om underentreprenad och uppgifterna ska skötas i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om underentreprenad. De uppgifter som anges i 1 mom. kan förenas med andra tjänster som Trafiksäkerhetsverket skaffar.

Serviceproducenten ska vara tillförlitlig och ha sådan personal samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta uppgifterna och beredskap att sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgifternas omfattning och krav i anslutning till skötseln av dem så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt fullgörs även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. I fråga om det avtal som ingås med serviceproducenten i samband med skötseln av uppgifter som avses i 9 a § 1 mom. gäller bestämmelserna i körkortslagen om avtal som gäller skötseln av vissa tillståndsuppgifter som serviceuppgifter. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att utföra inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt denna paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakning samt ordna förhållandena så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verk-

samhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

9 c §

Hur ansökningsärenden som gäller körtillstånd inleds

Ansökningar om körtillstånd för taxiförare kan ges elektroniskt eller till en serviceproducent som Trafiksäkerhetsverket anvisar.

Om ett läkarutlåtande som ska fogas till ansökan om körtillstånd förutom anteckning om att de medicinska kraven och kraven på funktionsförmåga är uppfyllda innehåller annan information som beskriver sökandens hälsotillstånd, kan bilagan i stället för att överlämnas till serviceproducenten ges in till Trafiksäkerhetsverket efter det att ansökan har inletts.

9 d §

Bedömning av serviceproducentens tillförlitlighet

En serviceproducent kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 9 b § 3 mom., om serviceproducenten, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en serviceproducent i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses i 9 a § 1 mom. Serviceproducenten kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovannämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av

näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att sköta uppgifter som avses ovan.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till skötseln av tillståndsuppgifter enligt 9 b § 3 mom. och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av de tillståndsuppgifter som avses här.

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

10 §

Beviljande av körtillstånd

Körtillstånd beviljas för fem år eller, om sökanden har fyllt 68 år, för två år.

Körtillståndet kan förenas med villkor som gäller framförandet av taxi eller tillståndshavarens skyldigheter. Om det finns skäl att misstänka att sökanden inte har upprätthållit sin körskicklighet, kan polisen innan körtillståndet beviljas ålägga sökanden att lämna in ett intyg över en ny förarexamen.

I körtillståndet antecknas bilens stationsplats eller de stationsplatser i fråga om vilka föraren har den lokalkännedom som motsvarar stationsplatsen. Om föraren tidigare har fått ett körtillstånd för taxiförare som är giltigt, ska han eller hon ge detta till tillståndsmyndigheten när ett nytt tillstånd överlämnas. Närmare bestämmelser om sökande, beviljande och förfarandet vid beviljande av körtillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Polisen får utfärda ett temporärt körtillstånd som gäller en månad, om sökanden uppfyller villkoren för beviljande av körtillstånd. Ett temporärt körtillstånd får också utfärdas för körningar som avses i 4 § 2 mom. och det utfärdas för en av tillståndsmyndigheten med stöd av nämnda moment bestämd tid. Tempo-

10 §

Beviljande av körtillstånd

Körtillstånd beviljas för fem år eller, om sökanden har fyllt 68 år, för två år.

Körtillståndet kan förenas med villkor som gäller framförande av taxi eller tillståndshavarens skyldigheter. *Sökanden åläggas att lämna in ett intyg över en ny förarexamen, om det är nödvändigt för att behandla ansökan på grund av det läkarutlåtande som visats upp eller någon orsak som ammars kommit till tillståndsmyndighetens kännedom.*

I körtillståndet antecknas bilens stationsplats eller de stationsplatser i fråga om vilka föraren har den lokalkännedom som motsvarar stationsplatsen. Om föraren tidigare har fått ett körtillstånd för taxiförare som är giltigt, ska han eller hon ge detta till tillståndsmyndigheten när ett nytt tillstånd överlämnas. Närmare bestämmelser om sökande, beviljande och förfarandet vid beviljande av körtillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Sökanden får ges ett temporärt körtillstånd som gäller en månad, om sökanden uppfyller villkoren för beviljande av körtillstånd. Ett temporärt körtillstånd får också utfärdas för körningar som avses i 4 § 2 mom. för en av tillståndsmyndigheten med stöd av nämnda moment bestämd tid. Temporära körtillstånd

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

rära körkortstillstånd utfärdas på Trafiksäkerhetsverkets blankett. Vad som i övrigt föreskrivs om körkortstillstånd gäller också temporära körkortstillstånd.

utfärdas på Trafiksäkerhetsverkets blankett. Vad som i övrigt föreskrivs om körkortstillstånd gäller också temporära körkortstillstånd.

Körkortstillstånd kan sändas till sökanden per post med tillämpning av bestämmelserna i körkortslagen om sändande av körkort till sökanden per post.

14 §

14 §

*Utvidgning av körkortstillståndets giltighetsområde**Utvidgning av körkortstillståndets giltighetsområde*

Giltighetsområdet för ett körkortstillstånd kan på ansökan utvidgas till en ny stationsplats, om innehavaren av körkortstillståndet visar att han eller hon i fråga om denna stationsplats har den lokalkännedom som avses i 4 § 1 mom. 5 punkten. Bestämmelser om ansökan och om ansökningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Trafiksäkerhetsverket kan på ansökan utvidga giltighetsområdet för ett körkortstillstånd till en ny stationsplats, om innehavaren av körkortstillståndet visar att han eller hon i fråga om denna stationsplats har den lokalkännedom som avses i 4 § 1 mom. 5 punkten. Körkortstillstånd ges för en viss tid som löper ut samtidigt som sökandens tidigare körkortstillstånd, om han eller hon inte samtidigt ansöker om förnyelse av körkortstillståndet. Närmare bestämmelser om ansökan om utvidgat körkortstillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

15 §

*Grunder för återkallande av körkortstillstånd**Grunder för återkallande av körkortstillstånd*

Ett körkortstillstånd ska återkallas om tillståndshavaren

Ett körkortstillstånd ska återkallas om tillståndshavaren

1) inte längre uppfyller villkoren för beviljande av körkortstillstånd,

1) inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av körkortstillstånd,

2) inte iakttar uppställda tillståndsvillkor,

2) inte iakttar uppställda tillståndsvillkor,

3) inte iakttar sin skyldighet enligt bestämmelserna eller enligt ett särskilt åläggande av polisen att lämna in det utlåtande om hälsotillståndet eller det intyg över körförmågan som avses i denna lag, eller

3) inte iakttar sin skyldighet enligt bestämmelserna eller enligt ett särskilt åläggande att lämna in det utlåtande om hälsotillståndet eller det intyg över körförmåga som avses i denna lag, eller

4) själv anhåller om att tillståndet ska återkallas.

4) själv anhåller om att tillståndet ska återkallas.

17 §

Återkallande av körtillstånd tills vidare

Ett körtillstånd återkallas tills vidare, om tillståndshavaren

- 1) meddelas körförbud tills vidare,
- 2) inte längre uppfyller hälsokraven för körtillstånd, eller
- 3) inte inom utsatt tid har lämnat in ett intyg över att han eller hon med godkänt resultat har avlagt det prov för taxiförare som avses i 2 § 2 mom. eller det prov i lokalkännedom som avses i 8 § 1 mom. eller annan utredning som polisen med stöd av denna lag bestämt att ska visas upp.

17 §

Återkallande av körtillstånd tills vidare

Ett körtillstånd återkallas tills vidare, om tillståndshavaren

- 1) meddelas körförbud tills vidare,
- 2) inte längre uppfyller hälsokraven för körtillstånd, eller
- 3) inte inom utsatt tid har lämnat in ett intyg över att han eller hon med godkänt resultat har avlagt det prov för taxiförare som avses i 4 § 2 mom. eller det prov i lokalkännedom som avses i 8 § 1 mom. eller annan utredning som *tillståndsmyndigheten* eller polisen med stöd av denna lag bestämt att ska visas upp.

22 §

Varning som körtillståndspåföljd

En taxiförare kan ges en varning i stället för att körtillståndet återkallas för viss tid, om återkallandet av körtillståndet ska betraktas som en oskälig påföljd och om inte gärningen ska anses tyda på likgiltighet för taxiförarens ansvar och skyldigheter eller i allmänhet för iakttagandet av bestämmelser och föreskrifter eller tidigare påföljder som påförts honom eller henne.

22 §

Varning som körtillståndspåföljd

Polisen kan ge en taxiförare en varning i stället för att återkalla körtillståndet för viss tid, om återkallandet av körtillståndet ska betraktas som en oskälig påföljd och om gärningen inte ska anses tyda på likgiltighet för taxiförarens ansvar och skyldigheter eller i allmänhet för iakttagandet av bestämmelser och föreskrifter eller tidigare påföljder som påförts honom eller henne.

24 §

Duplettexemplar av körtillstånd

Om ett förkommet körtillstånd senare hittas, ska det överlämnas till polisen.

24 §

Duplettexemplar av körtillstånd

Om ett förkommet körtillstånd senare hittas, ska det överlämnas till *Trafiksäkerhetsverket*.

30 §

Återkallande av utbildningstillstånd

Innehavare av utbildningstillstånd kan ges en skriftlig varning, om de bestämmelser, föreskrifter eller tillståndsvillkor som gäller ut-

30 §

Återkallande av utbildningstillstånd

Tillståndsmyndigheten kan ge innehavare av utbildningstillstånd en skriftlig varning, om de bestämmelser, föreskrifter eller till-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

bildningen inte följs eller om undervisningen inte sköts på behörigt sätt.

ståndsvillkor som gäller utbildningen inte följs eller om undervisningen inte sköts på behörigt sätt.

34 §

Skötsel av vissa myndighetsuppgifter

Trafiksäkerhetsverket kan sköta anordnandet och övervakningen av det prov för taxiförare som avses i 7 § 3 mom. samt den tillsyn över innehavare av utbildningstillstånd som avses i 31 § i anslutning till mottagandet av förarexamina genom att skaffa de nödvändiga tjänsterna av privata eller offentliga serviceproducenter genom avtal som ingås med dem. På avtalen tillämpas bestämmelserna om avtal i lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort (629/2004). På verksamhet som utförs enligt avtal tillämpas bestämmelserna om krav som ställs på verksamheten och ordnandet av den i 4–12 och 16 § i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998).

Trafiksäkerhetsverket kan förena uppgiften att ta emot anmälan enligt 33 § och att införa uppgifterna i registret så att uppgiften sköts i samband med den uppgift att anordna prov som avses i 1 mom.

34 §

Skötsel av prov- och övervakningsuppgifter som serviceuppgifter

Trafiksäkerhetsverket kan ordna mottagandet och övervakningen av *det prov för taxiförare som avses i 7 § 3 mom. samt den tillsyn över innehavare av utbildningstillstånd som avses i 31 § i anslutning till förarexamensverksamhet eller så att dessa uppgifter sköts separat genom att skaffa de nödvändiga tjänsterna av privata eller offentliga serviceproducenter med iakttagande av vad som i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) föreskrivs om skötsel av förarexamensverksamhet som en serviceuppgift.*

Trafiksäkerhetsverket kan förena uppgiften att ta emot anmälan enligt 33 § och att föra in uppgifterna i ett register *med mottagandet och övervakningen av prov genom att skaffa de tjänster som behövs så som föreskrivs i nämnda paragraf.*

På upphandlingen av tjänster tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling med undantag av bestämmelserna om underentreprenader. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta de uppgifter som avses i denna paragraf.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenterna om att uppgifterna ska skötas så att kraven på god förvaltning uppfylls. Det ska avtalas om anordnande och övervakning av prov så att tillgång till enhetliga tjänster av god kvalitet tryggas i hela landet. I fråga om avtalet samt kraven på serviceproducenten och provmottagare gäller vad som i lagen om förarexamensverksamhet föreskrivs om förarexamensverksamhet och avtal om den. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet och verket har rätt att företa inspektioner på ställen där serviceverksamhet enligt den-

na paragraf bedrivs. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Serviceproducenten ska ge information som behövs vid övervakning samt ordna förhållandena så att tillsyn kan utövas och inspektioner utföras på behörigt sätt.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, personuppgiftslagen, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, förvaltningslagen, språklagen och i samiska språklagen. När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Bestämmelser om Trafiksäkerhetsverkets uppgifter när det ordnar de tjänster som avses i denna paragraf kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

(flyttas till 7 §)

38 §

Rättelse och sökande av ändring

I beslut som en av Trafiksäkerhetsverket godkänd innehavare av utbildningstillstånd har fattat med stöd av denna lag och i beslut som fattats av en provmottagare enligt avtal med Trafiksäkerhetsverket får ändring inte sökas genom besvär. Rättelse i sådana beslut får sökas hos Trafiksäkerhetsverket. Rättelseyrkande ska framställas skriftligen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

I beslut som Transportsäkerhetsverket har fattat med anledning av ett rättelseyrkande eller i ett beslut som verket i övrigt har fattat med stöd av denna lag liksom i beslut som fattats av polisen med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut om återkallande av ett körtillstånd för taxiförare kan verkställas även om det överklagas.

38 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som en innehavare av ett sådant utbildningstillstånd som Trafiksäkerhetsverket beviljat och en examiner som avses i 34 § meddelat får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Om sökanden beviljas körtillstånd i enlighet med ansökan utan att villkor eller begränsningar ställs, ska sökanden utöver körtillståndet inte meddelas något annat beslut eller ges besväransvisning.

Ett beslut som polisen fattar med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ett beslut om återkallande av ett körtillstånd för taxifö-

rare kan verkställas trots besvär.

Ett beslut som förvaltningsdomstolen fattar i ett ärende som gäller återkallande av kör-tillstånd och återkallande av utbildningstill-stånd får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överkla-gas genom besvär endast om högsta förvalt-ningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10 § 5 mom. träder dock i kraft den 20 .

Om en ansökan om körtillstånd som getts in till polisen före denna lags ikraftträdande inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska po-lisen efter ikraftträdandet överlämna ansök-ningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket för behandling.

Blanketter för läkarutlåtande enligt det formulär som social- och hälsovårdsministe-riet med stöd av 100 § i körkortslagen (386/2011), i den lydelse paragrafen hade innan denna lag trädde i kraft, får under ett år efter ikraftträdandet användas för läkarut-låtanden som utvisar uppfyllande av hälso-kraven för förare i grupp 2 utöver de blan-ketter som fastställts med stöd av denna lag, och utlåtandena är i kraft på det sätt som fö-reskrivs i denna lag.

4.

Lag**om ändring av lagen om förarexamensverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998) 17 § sådan den lyder i lag 1295/2009,
ändras 3, 3 a, 4, 5, 7 c, 7 d och 14 §,
 av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 27/2006, 1295/2009 och 706/2011, 3 a § sådan den lyder i lagarna 27/2006 och 1295/2009 samt 7 c, 7 d och 14 § sådana de lyder i lag 706/2011, samt
fogas till lagen en ny 3 b §, till 7 a §, sådan den lyder i lag 706/2011), ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 7 i § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

*Ordnanande av förarexamensverksamhet**Allmänna krav som gäller ordnande av förarexamensverksamhet*

Trafiksäkerhetsverket svarar för förarexamensverksamheten.

Trafiksäkerhetsverket svarar för förarexamensverksamheten.

(flyttas från 3 a §)

Förarexamensverksamheten ska ordnas så att en med tanke på trafiksäkerheten tillräcklig tillgång till förarexamenstjänster samt körtillståndsprovjänster som är enhetliga, av god kvalitet och kostnadseffektiva tryggas i hela landet.

(flyttas från 3 a §)

Trafikmiljön där körprov ordnas ska med hänsyn till den kategori som körprovet gäller vara tillräckligt mångsidig för att målen för förarexamen ska uppnås och färdigheterna hos den som avlägger körprovet ska kunna bedömas. Inom varje förarexamensmottagares verksamhetsområde ska dock finnas möjlighet att avlägga förarexamen inom samtliga kategorier samt körtillståndsprov för förare av fordon som transporterar farliga ämnen. Antalet körprov som avläggs inom verksamhetsområdet ska vara tillräckliga inom respektive klass för tryggande av examensverksamhetens enhetlighet, kvalitet och utveckling. Trafiksäkerhetsverket får meddela närmare föreskrifter om på vilka platser körprov kan avläggas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(flyttas till 3 a §)

Trafiksäkerhetsverket ordnar förarexamensverksamhet genom att anskaffa behövliga tjänster hos offentliga eller privata serviceproducenter och genom att sköta uppgifter själv. I de fall där verket är mottagare av examen gäller i fråga om verket vad som bestäms om examensmottagare.

På upphandling av tjänster tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling (348/2007).

3 a §

Allmänna krav som gäller ordnande av förarexamensverksamhet

Förarexamensverksamheten skall ordnas så att en med tanke på trafiksäkerheten tillräcklig tillgång till förarexamenstjänster samt körtillståndsprovstjänster som är enhetliga och av god kvalitet tryggas i hela landet.

Trafiksäkerhetsverket bestämmer på vilka orter körprov för förarexamen får ordnas. Vid bestämmandet av orterna ska det beaktas att trafikmiljön med hänsyn till den klass som körprovet gäller är tillräckligt mångsidig för att målen för förarexamen ska uppnås och färdigheterna hos den som avlägger körprovet ska kunna bedömas samt att antalet körprov och antalet körtillståndsprov för förare av fordon som transporterar farliga ämnen är tillräckliga inom respektive klass för tryggandet av examensverksamhetens enhetlighet, kvalitet och utveckling. Inom varje förarexamensmottagares verksamhetsområde ska det dock finnas möjlighet att avlägga förarexamen inom samtliga klasser samt körtillståndsprov för förare av fordon som transporterar farliga ämnen.

(flyttas från 3 §)

(flyttas från 3 §)

3 a §

Skötsel av förarexamensuppgiften som en serviceuppgift

(flyttas till 3 §)

(flyttas till 3 §)

Trafiksäkerhetsverket kan sköta förarexamensverksamheten genom att skaffa nödvändiga tjänster av offentliga eller privata serviceproducenter som är verksamma i Finland. En serviceproducent ska uppfylla kraven på mottagare av förarexamen. Underleverantörer får inte anlitas för att sköta de uppgifter som avses i denna paragraf. De uppgifter som avses i denna paragraf ska utföras i Finland.

På upphandlingen av tjänster tillämpas be-

(flyttas från 3 §)

stämmelserna i lagen om offentlig upphandling (348/2007) med undantag av bestämmelserna om underentreprenader.

Trafiksäkerhetsverket ska avtala med serviceproducenten om serviceuppgiftens omfattning och krav i anslutning till skötseln av den så att den registeransvariges ansvar för att personuppgifter behandlas lagenligt uppfylls även i serviceproducentens verksamhet och så att kraven på god förvaltning uppfylls även i övrigt. Trafiksäkerhetsverket ska övervaka serviceproducentens verksamhet.

Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna paragraf finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och i samiska språklagen (1086/2003). När serviceproducenten och dennes anställda sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

3 b §

Avtal om förarexamensverksamhet

I ett avtal om förarexamensverksamhet ska utöver vad som bestäms i 3 a § 3 mom. dessutom avtalas om

1) det område inom vilket förarexamensmottagaren sköter förarexamensverksamheten,

2) minimiantalet verksamhetsställen i verksamhetsområdet, deras läge och betjäningstider,

3) de förarexamenstjänster-, körtillståndsprovttjänster- och andra tjänster som ingår i förarexamensverksamheten samt de krav som de ställer på lokalerna, datakommunikationsförbindelserna, nivån på datasystemen och datasäkerheten på anordningar och utrustning samt på verksamheten i allmänhet,

4) det förfarande som ska iakttas för att säkerställa att de uppgifter som ingår i förarexamensverksamheten sköts på behörigt sätt

samt att de personer som tar emot körprov för förarexamen och körtillståndsprov för farliga ämnen har tillräcklig yrkesskicklighet,

5) det förfarande som ska iakttas när fordonstrafikregistret används och uppgifter registreras i detta samt hur det dataskydd och den datasäkerhet som krävs av serviceproducenten ska påvisas,

6) förvaring och arkivering av de dokument som hänför sig till examensverksamheten,

7) det förfarande som ska iakttas när avgiften för förarexamensprov och körtillståndsprov tas ut och redovisas till Trafiksäkerhetsverket,

8) den ersättning som Trafiksäkerhetsverket betalar till förarexamensmottagaren och hur den ska betalas,

9) avtalsperioden, inledandet av verksamheten och avslutande av avtalet under avtalsperioden,

10) de krav som en effektiv övervakning ställer på serviceproducenten om påföljder av iakttagna brister och försummelser,

11) serviceproducentens skyldighet att anmäla sådana förändringar i skötseln av uppgifterna som kan ha väsentlig inverkan på möjligheten att sköta uppgifterna på behörigt sätt,

12) omständigheter som är nödvändiga för att uppgifterna ska kunna skötas på behörigt sätt med beaktande av de bestämmelser om datasäkerhet som är förpliktande för myndigheterna.

4 §

Krav som uppställts för förarexamensmottagare

En förarexamensmottagare skall vara tillförlitlig, sakkunnig, oberoende och solvent.

Förarexamensmottagaren skall visa att han har en tillräcklig personal i förhållande till verksamhetens omfattning samt de övriga resurser som behövs för att verksamheten skall kunna skötas på behörigt sätt.

4 §

Krav som ställs på förarexamensmottagare

En förarexamensmottagare ska vara tillförlitlig, sakkunnig, oberoende och solvent.

Förarexamensmottagaren ska visa att han eller hon har en tillräcklig personal i förhållande till verksamhetens omfattning samt de övriga resurser som behövs för att verksamheten ska kunna skötas på behörigt sätt. Förarexamensmottagaren ska med hänsyn till verksamhetens omfattning ha sådan personal samt sådan teknisk, ekonomisk och operativ beredskap som krävs för att sköta verksamheten på behörigt sätt samt beredskap att

Förarexamensmottagaren skall i sin tjänst ha en person som ansvarar för förarexamensverksamheten, och denna person skall ha tillräcklig sakkännedom och förtrogenhet med förarexamensverksamhet.

5 §

Bedömning av förarexamensmottagarens tillförlitlighet

En förarexamensmottagare kan anses tillförlitlig, om inte konsessionsinnehavaren eller en medlem eller suppleant i dess styrelse eller förvaltningsråd, verkställande direktören, en ansvarig bolagsman eller någon annan i dominerande ställning genom sitt agerande har visat att han är uppenbart olämplig för uppgiften att utöva förarexamensverksamhet.

sörja för den datasäkerhet och det dataskydd som uppgifterna förutsätter.

Förarexamensmottagaren ska i sin tjänst ha en person som svarar för förarexamensverksamheten, och denna person ska ha tillräcklig sakkännedom och förtrogenhet med förarexamensverksamhet.

5 §

Bedömning av förarexamensmottagarens tillförlitlighet

En förarexamensmottagare kan inte betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i 4 § 1 mom., om förarexamensmottagaren, eller en medlem eller ersättare i styrelsen eller förvaltningsrådet, verkställande direktören eller en ansvarig bolagsman hos en förarexamensmottagare i bolagsform eller en bolagsman i ett öppet bolag, eller en person som utövar bestämmande inflytande genom sin verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att bedriva förarexamensverksamhet. Förarexamensmottagaren kan åtminstone inte anses vara tillförlitlig, om en ovan nämnd person genom en lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de tre senaste åren till böter för ett allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller anställningsförhållande, idkande av näring, bokföring, skuldförhållande, bedrivande av trafik, förarexamensverksamhet, registrering eller besiktning av fordon eller andra bestämmelser eller föreskrifter som gäller trafiksäkerhet och gärningen kan anses visa att personen är uppenbart olämplig att bedriva förarexamensverksamhet.

Serviceproducenten svarar för att de som är anställda hos producenten känner till de krav och det ansvar som hänför sig till uppgifter som ska skötas vid bedrivandet av förarexamensverksamhet och har förmåga att handla därefter samt för att de är tillförlitliga enligt vad som krävs för skötseln av dessa uppgifter. Bestämmelser om examinatorers tillförlitlighet finns dessutom i 7 a §.

Bestämmelser om rätt för myndigheterna

att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen (770/1993).

7 a §

Tillförlitligheten hos examinatorer

Bestämmelser om rätt för myndigheterna att få straffregisteruppgifter för bedömning av tillförlitligheten finns i straffregisterlagen.

7 c §

Yrkeskunskap hos förarprövare

Yrkeskunskapen hos den som tar emot körprov och muntliga teoriprov för förarexamen förutsätter att han eller hon har de kunskaper, färdigheter och insikter om körförmåga och bedömning av den, gällande läroplaner, egen körskicklighet, kundservice, ekonomiskt, miljövänligt och också i andra hänseenden ansvarsfullt körsätt samt fordonsteknik och fordonsfysik som behövs för uppgiften.

Minimikrav för förarprövaren för kategori B är att han eller hon

- 1) har fyllt 23 år,
- 2) har körkort för kategori B och har haft detta i minst tre år,
- 3) har grundläggande utbildning för förarprövare för förarexamen,
- 4) har deltagit i fortbildning och kvalitets-säkring på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Behörighet för kategori B ger även rätt till mottagande av körprov och manöverprov för kategori AM. Den som har behörighet för kategori B får också ta emot körprov för kategori T, om ett sådant undantagsvis krävs.

7 c §

Yrkeskunskap hos den som tar emot körprov

Yrkeskunskapen hos den som tar emot körprov och muntliga teoriprov för förarexamen förutsätter att han eller hon har de kunskaper, färdigheter och insikter om körförmåga och bedömning av den, gällande läroplaner, egen körskicklighet, kundservice, ekonomiskt, miljövänligt och också i andra hänseenden ansvarsfullt körsätt samt fordonsteknik och fordonsfysik som behövs för uppgiften.

Minimikrav för den som tar emot körprov för kategorierna B, C1 och C samt för lätta fyrhjulingar i kategori AM är att han eller hon

- 1) har fyllt 23 år,
- 2) har grundläggande utbildning för förarprövare för förarexamen,
- 3) har trafiklärtillstånd som har varit i kraft i minst ett år,
- 4) har deltagit i fortbildning och kvalitets-säkring på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Minimikrav för en förarprövare för kategori B och för lätt fyrhjuling i kategori AM är dessutom att han eller hon har en sådan körrätt för kategori B som han eller hon haft i minst tre år.

Minimikrav för en förarprövare för kategorierna C1 och C är dessutom att han eller hon har en sådan körrätt för kategori C som han eller hon haft i minst tre år.

Den som tar emot körprov för kategori B får också ta emot körprov för kategori T. Den som tar emot manöverprov för kategori LT

Minimikrav för den som tar emot körprov och manöverprov för andra kategorier än de som avses i 2 och 3 mom. är att han eller hon

- 1) har minst tre års erfarenhet av mottagande av körprov för kategori B,
- 2) har fullgjort de studier som motsvarar examen för kategorin i fråga,
- 3) har körkort som berättigar till att köra fordon som hör till den kategori för vilken körprov tas emot.

(Flyttas från 7 d §)

Avvikelse från den treåriga erfarenhet som avses i 4 mom. 1 punkten får göras, om förarprövaren har minst fem års erfarenhet av att köra fordon som hör till den kategori för vilken examen tas emot eller Trafiksäkerhetsverket bedömer att hans eller hennes färdigheter i denna kategori är tillräckliga utifrån den yrkeskunskap, annan utbildning eller erfarenhet som inhämtats utöver körkortet i kategorin i fråga.

7 d §

Grundläggande utbildning för förarprövare

Den grundläggande utbildning för förarprövare som avses i 7 c § 2 mom. 3 punkten är avlagd specialyrkesexamen för trafiklärare och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare för förarexamen. Examensdelen måste uppfylla kraven i

ska ha behörighet som förarprövare för kategorierna C1 och C.

Kraven för den som tar emot körprov och manöverprov för moped i kategori AM och för andra kategorier än de som avses i 2–5 mom. är förutom vad som föreskrivs i 2 mom. att han eller hon

- 1) har minst tre års erfarenhet av mottagande av körprov för kategorierna B, C1 eller C,
- 2) har genomgått specialiseringsutbildning som ska gälla
 - a) en av kategorierna A1, A2 och A i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,
 - b) kategori AM eller någon av kategorierna i underpunkt a i fråga om mottagande av manöverprov för moped i kategori AM,
 - c) någondera av kategorierna D och D1 i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,
 - d) en av kategorierna BE, C1E, CE, D1E och DE i fråga om mottagande av körprov för dessa kategorier,
- 3) har körkort som ger rätt att köra fordon som hör till den kategori för vilken körprov tas emot; i fråga om prov som avses i 2 punkten underpunkt b krävs körkort som ger rätt att köra moped i kategori AM eller motorcykel.

Avvikelse från den treåriga erfarenhet som avses i 6 mom. 1 punkten får göras om förarprövaren har minst fem års erfarenhet av att köra fordon som hör till den kategori för vilken examen tas emot eller Trafiksäkerhetsverket bedömer att hans eller hennes färdigheter i denna kategori är tillräckliga utifrån den yrkeskunskap, annan utbildning eller erfarenhet som inhämtats utöver körkortet i den aktuella kategorin.

7 d §

Grundläggande utbildning för förarprövare

Den grundläggande utbildning för förarprövare som avses i 7 c § 2 mom. 2 punkten är specialyrkesexamen för trafiklärare och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare för förarexamen. Examensdelen måste uppfylla kraven enligt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort *på grundläggande utbildning för förarprovare.*

punkterna 3.1.1, 3.2.1 och 3.2.2 i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort.

Det utbildningskrav som avses i 1 mom. uppfylls också av en sökande som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007) om en motsvarande behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvat i en annan EU- eller EES-stat. Beslutet fattas av Trafiksäkerhetsverket som också bedömer behörighetens överensstämmelse till den del det är fråga om huruvida kravet på specialiseringsutbildning enligt 7 c § 6 mom. 2 punkten uppfylls.

De krav som avses i 7 c § 4 mom. 2 punkten för mottagande av andra körprov än för kategorierna B och AM är de specialiseringsutbildningar som fastställs av Trafiksäkerhetsverket.

(flyttas till 7 c §)

Körprov för kategorierna A1, A2 och A kan tas emot av den som har förvärvat den grundläggande kompetensen i någon av dessa kategorier. Körprov för kategorierna C1, C, D1 och D kan tas emot av den som har förvärvat den grundläggande kompetensen i någon av dessa kategorier. Körprov för kategorierna BE, C1E, CE, D1E och DE kan tas emot av den som har förvärvat den grundläggande kompetensen i någon av dessa kategorier.

Som sådan grundläggande utbildning som avses i 1 mom. kan vid behov anses även annan lämplig utbildning eller erfarenhet som godkänts av Trafiksäkerhetsverket, om ordnandet av förarexamensverksamhet nödvändigtvis kräver det. *Genom förordning av kommunikationsministeriet utfärdas bestämmelser om sådan auskultering i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet som hänför sig till avläggande av den del i examen som nämns i 1 mom.*

Som sådan grundläggande utbildning som avses i 1 mom. kan också *annan lämplig utbildning och examen som godkänts av Trafiksäkerhetsverket betraktas om ordnandet av förarexamensverksamheten undantagsvis på grund av tillgången på arbetskraft eller av någon annan motsvarande orsak kräver det.*

(Flyttas från 7 d § 2 mom.)

Trafiksäkerhetsverket godkänner utbildningsprogrammen inom de specialiseringsutbildningar som avses i 7 c § 6 mom. 2 punkten.

7 i §

Praktik i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet

Den som studerar den examensdel i specialyrkesexamen för trafiklärare som avses i 7 d § 1 mom. kan praktisera i ett företag som bedriver förarexamensverksamhet om studeranden har tillstånd för undervisningspraktik enligt körkortslagen. På tillstånd för undervisningspraktik och beviljande av tillstånd tillämpas körkortslagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

En förutsättning för praktik är att praktikanten har slutfört de obligatoriska examensdelarna i specialyrkesexamen och inlett studier som förbereder för avläggande av den examensdel som gäller förarprövare eller att studeranden har hänvisats till ett examenstillfälle för den examensdelen utan den förberedande utbildningen. En ytterligare förutsättning är att praktikanten har körrätt för den kategori som motsvarar kategorin för det fordon som används i körprovet, och han eller hon ska ha haft rätten i minst tre år.

Om den som avlägger examensdelen enligt 1 mom. har trafiklärartillstånd, ska han eller hon uppfylla kraven enligt 2 mom. på att inleda föreberedande utbildning eller bli hänvisad till ett examenstillfälle för examensdelen utan den utbildningen samt uppfylla kravet på körrätt.

När körprov tas emot ska en person som uppfyller kraven på förarprövare enligt denna lag vara närvarande. Denna person beslutar om godkännande av körprovet och svarar också i övrigt för att mottagandet av provet sker enligt bestämmelserna.

14 §

Omprövningsbegäran och ändringssökande

I beslut som fattats av en förarexamensmottagare och som gäller förarexamen eller ADR-körtillståndsprov får ändring inte sökas genom besvär. Omprövning av beslutet får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Begäran om omprövning ska göras inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Bestämmelser om förfarandet i övrigt finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i ett omprövningsbeslut eller annat beslut som Trafiksäkerhetsverket har fattat med stöd av

14 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut om förarexamen eller ADR-tillståndsprov som en förarexamensmottagare har meddelat får begäras hos Trafiksäkerhetsverket. Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i förvaltningslagen (434/2003).

Beslut som Trafiksäkerhetsverket fattat med anledning av begäran om omprövning och andra beslut som verket fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

denna lag finns i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

(586/1996).

Ett beslut som förvaltningsdomstolen fattat i ett ärende som gäller återkallande av intyg över behörighet för förarprovare får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

17 §

17 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om ordnande av förarexamensverksamhet och om Trafiksäkerhetsverkets verksamhet enligt 3 § 2 mom. som mottagare av förarexamina och körtillståndsproven utfärdas genom förordning av statsrådet. Kommunikationsministeriet kan utfärda närmare bestämmelser om förarexamens-tjänsternas och körtillståndsprov-tjänsternas omfattning, de allmänna förutsättningarna för mottagande av förarexamina och körtillståndsproven, behörighetsvillkoren för den personal som utövar förarexamensverksamhet samt om andra detaljer i ordnandet av förarexamensverksamheten.

(upphävs)

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 7 c, 7 d och 7 i § träder dock i kraft den 20 .*

Som trafiklärartillstånd enligt denna lag godkänns också trafiklärartillstånd som har beviljats på basis av en trafiklärarexamen som har avlagts före denna lags ikraftträdande.

Den som med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) i enlighet med grunderna från 2010 för specialyrkesexamen för trafiklärare har avlagt den examensdel som gäller grundläggande utbildning för förarprovare, får med avvikelse från bestämmelserna i 7 c § 2 mom. och 4 mom. 2 punkten underpunkt b behörighet att utöver kategori B också ta emot manöverprov för moped och körprov för lätt fyrhjuling i kategori AM.

5.**Lag****om ändring av 2 § i lagen om Trafiksäkerhetsverket**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Trafiksäkerhetsverket (863/2009) 2 § 1 mom. 7 punkten som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

Uppgifter

Uppgifter

Trafiksäkerhetsverket ska

Trafiksäkerhetsverket ska

7) utfärda de tillstånd, godkännanden och andra beslut som krävs inom verksamhetsområdet,

7) *bevilja körkort och* utfärda de tillstånd, godkännanden och andra beslut som krävs inom verksamhetsområdet,

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av vägtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen (267/1981) 28 b §, sådan den lyder i lag 117/1992 och
fogas till lagen en ny 28 c §, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 b §

28 b §

Parkeringstillstånd för handikappade

Parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning

Polisen kan bevilja parkeringstillstånd för gravt handikappade eller för transport av gravt handikappade. Genom förordning bestäms närmare om arten och svårighetsgraden av handikappet. Med detta tillstånd eller med ett motsvarande av behörig utländsk myndighet beviljat tillstånd som är försett med den internationella handikappsymbolen får ett fordon parkeras

Med parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning eller med ett motsvarande av behörig utländsk myndighet beviljat tillstånd som är försett med den internationella symbolen för personer med funktionsnedsättning får ett fordon parkeras

1) på avgiftsbelagda parkeringsplatser utan att avgift erläggs,

1) på avgiftsbelagda parkeringsplatser utan att avgift betalas,

2) på områden där parkering är förbjuden genom vägmärken, enligt vad som närmare stadgas genom förordning,

2) på områden där parkering är förbjuden genom vägmärken,

3) på parkeringsplatser där den maximala parkeringstiden har begränsats med vägmärke, för längre tid än begränsningen.

3) på parkeringsplatser där den maximala parkeringstiden har begränsats med vägmärke, för längre tid än begränsningen.

Parkeringstillståndet skall för parkeringstiden placeras på ett synligt ställe, i bilar innanför vindrutan.

Parkeringstillståndet ska för parkeringstiden placeras på ett synligt ställe, i bilar innanför vindrutan.

Också taxibilar och invalidtaxibilar får stanna på avgiftsbelagda parkeringsplatser utan att avgift betalas, om en passagerare med funktionsnedsättning ska stiga på eller av.

Också taxibilar och invalidtaxibilar får stannas på avgiftsbelagda parkeringsplatser utan att avgift erläggs, om en handikappad passagerare skall stiga på eller av.

Närmare bestämmelser om de vägmärken enligt 1 mom. 2 punkten inom vars verkningssområde parkering är tillåten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om parkering som nämns i 1 mom. medför uppenbar olägenhet, skall fordonet på polisens uppmaning flyttas till en lämplig plats som polisen anvisar.

28 c §

Beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning

Parkeringstillstånd kan beviljas sådana personer med grav funktionsnedsättning eller för transport av sådana personer med grav funktionsnedsättning som har en synskada eller en funktionsnedsättning som hämmar rörelseförmågan. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om svårighetsgraden hos den funktionsnedsättning som är en förutsättning för tillstånd och det men som den medför.

Parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning beviljas av Trafiksäkerhetsverket. Till ansökan ska fogas läkarutlåtande om att förutsättningarna enligt 1 mom. är uppfyllda och uppgifter om utlåtandets giltighetstid. Tillståndet beviljas för läkarutlåtandets giltighetstid, dock högst 10 år. Tillståndsmyndigheten kan återkalla parkeringstillståndet på tillståndshavarens ansökan.

Trafiksäkerhetsverket får skaffa de tjänster som behövs för att sköta uppgifter i anslutning till beviljande av tillstånd av privata eller offentliga serviceproducenter som är verksamma i Finland. I serviceuppgifterna kan ingå att ta emot ansökningar, de uppgifter som förutsätts för att väcka och behandla ansökningarna samt utlämnande av parkeringstillstånd, om det inte postas till sökanden. På skötseln av serviceuppgifterna tillämpas vad som i körkortslagen (386/2011) föreskrivs om skötseln av uppgifter i anslutning till beviljande av körkort, körkortstillstånd och vissa andra tillstånd som serviceuppgifter, serviceproducentens tillförlitlighet, avtal om serviceuppgifter samt inledande av ansökningsärenden och inlämnande av läkarutlåtande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om en ansökan om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som getts in till polisen före denna lags ikraftträdande inte har avgjorts före ikraftträdandet, ska po-

Gällande lydelse

RP 313/2014 rd

211

Föreslagen lydelse

lisen efter ikraftträdandet överlämna ansökningshandlingarna till Trafiksäkerhetsverket, för behandling.

7.

Lag**om ändring av lagen om fordonstrafikregistret**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) 3 § 2 mom. 4, 5 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 2, 3 och 13 punkten, 6 §, 11 § 1 mom. 5 punkten, 12 § 1 mom. 6 och 7 punkten, 15 § 1 mom. 10 punkten, 17 § 2 mom. 8 och 13 punkten samt 20 § 1 och 2 mom.,

av dem 3 § 2 mom. 4 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 13 punkten, 11 § 1 mom. 5 punkten och 12 § 1 mom. 7 punkten sådana de lyder i lag 698/2009, 3 § 2 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 60/2006, 5 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 859/2005, 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 859/2005, 698/2009 och 1084/2012, 12 § 1 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 276/2007, 15 § 1 mom. 10 punkten sådan den lyder i lag 1084/2012, 17 § 2 mom. 13 punkten sådan den lyder i lag 281/2007, 20 § 1 mom. sådant det lyder i lag 403/2005 och 2 mom. sådant det lyder i lag 1301/2009, samt

fogas till 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 859/2005, 60/2006, 697/2006, 234/2007, 276/2007 och 698/2009, en ny 14 punkt som följer:

Gällande lydelse

3 §

De registrerade

I registret får dessutom föras in uppgifter om fysiska personer som

4) har körtillstånd för taxiförare eller trafiklärartillstånd,

5) har parkeringstillstånd för handikappade,

8) har den kompetens som föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) eller lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009) eller har anmält sig till utbildning som krävs för denna kompetens.

Föreslagen lydelse

3 §

De registrerade

I registret får dessutom föras in uppgifter om fysiska personer som

4) *har lämnat in en ansökan som gäller tillstånd att driva bilskola, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, trafiklärartillstånd, yrkeskompetensbevis för förare eller antecknande av yrkeskompetens i körkort, körtillstånd för taxiförare eller som har ett sådant tillstånd eller en sådan anteckning i körkortet,*

5) *har ansökt om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning eller som har ett sådant tillstånd,*

8) har den kompetens som föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) eller lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009) eller har anmält sig till utbildning *eller prov* som krävs för denna kompetens.

5 §

Andra uppgifter som registreras om fysiska personer

I fråga om fysiska personer får utöver basuppgifter registreras för registrets syfte behövliga

2) uppgifter om den som givit utbildning för ADR-körtillståndsprov, uppgifter om körtillståndsprov och beviljande av körtillstånd samt uppgifter om den som givit utbildning för examen för säkerhetsrådgivare för landtransport av farliga ämnen, prov i anslutning till examen och examens art samt andra motsvarande uppgifter,

3) uppgifter som gäller förarundervisning och förarexamen,

13) uppgifter om det utbildningscentrum som har meddelat utbildning för yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare, om den innehavare av utbildningstillstånd som meddelat utbildning för körtillstånd för taxiförare, om den erhållna utbildningen och hur länge den räckt, om genomfört prov och intyg över detta, om genomgången fortbildning och intyg över detta samt om beviljande av yrkeskompetensbevis för lastbils- eller bussförare, körtillstånd för taxiförare eller dess duplett-exemplar och om anteckningar om lastbils- eller bussförarens yrkeskompetens i körkortet.

6 §

Registrering av känsliga uppgifter

5 §

Andra uppgifter som registreras om fysiska personer

I fråga om fysiska personer får utöver basuppgifter registreras för registrets syfte behövliga

2) uppgifter om den som gett utbildning för ADR-körtillståndsprov enligt 11 b § i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994), uppgifter om körtillståndsprov och beviljande av körtillstånd, uppgifter om den som givit utbildning för examen för säkerhetsrådgivare för landtransport av farliga ämnen, prov i anslutning till examen och examens art, *uppgifter om tillstånd att driva bilskola och beviljande av det* samt andra motsvarande uppgifter,

3) uppgifter som gäller förarundervisning och förarexamen *samt beviljande av undervisningstillstånd eller övningstillstånd för motorcykel,*

13) uppgifter om det utbildningscentrum som har meddelat utbildning för yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare, om den innehavare av utbildningstillstånd som meddelat utbildning för körtillstånd för taxiförare, om den erhållna utbildningen och hur länge den räckt, om genomfört prov och intyg över detta, om genomgången fortbildning och intyg över detta samt om beviljande av yrkeskompetensbevis för lastbils- eller bussförare, körtillstånd för taxiförare eller dess duplett-exemplar och om anteckningar om lastbils- eller bussförarens yrkeskompetens i körkortet,

14) uppgifter om beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning.

6 §

Registrering av känsliga uppgifter

I registret får dessutom, utöver vad som bestäms i 4, 5 och 5 a §, införas

1) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körkort behövliga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om körkortstillstånd, dem som innehar körkort och personer som saknar körkort och för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körkortstillstånd för taxiförare behövliga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om och dem som innehar körkortstillstånd för taxiförare,

2) nödvändiga uppgifter om parkeringstillstånd för handikappade, befrielse från fordonsskatt och återbäring av bilskatt,

3) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körkort och körkortstillstånd uppgifter om brott som har begåtts vid framförande av ett motordrivet fordon eller ett släpfordon, uppgifter om straff, körförbud och andra påföljder för dessa brott, uppgifter om hinder för erhållande av körkortstillstånd och körkort och uppgifter om upphörande av körkorten samt för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om ADR-körkortstillstånd, körkortstillstånd för taxiförare och andra tillstånd uppgifter om hinder för erhållande av tillstånd, uppgifter om återkallelse av tillstånd, varning och andra tillståndspåföljder och uppgifter om den gärning eller den misstänkta gärning som utgör grunden för dessa.

11 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att få uppgifter enligt följande:

5) från polisen uppgifter om tillgrepp av motordrivna fordon och släpfordon samt uppgifter om körkort och ansökan om sådan, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd, trafiklärartillstånd, körkortstillstånd för taxiförare, parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, körkort och an-

I registret får dessutom, utöver vad som bestäms i 4, 5 och 5 a §, införas

1) för beslutsfattande och övervakning i fråga om körkort behövliga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om körkortstillstånd, dem som innehar körkort och personer som saknar körkort och för beslutsfattande och övervakning i fråga om körkortstillstånd för taxiförare, trafiklärartillstånd samt parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning behövliga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om och dem som innehar körkortstillstånd för taxiförare, trafiklärartillstånd och parkeringstillstånd för funktionsnedsättning,

2) nödvändiga uppgifter om parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, befrielse från fordonsskatt och återbäring av bilskatt,

3) för beslutsfattande och övervakning i fråga om körkort, körkortstillstånd för taxiförare, trafiklärartillstånd, undervisningstillstånd, tillstånd att driva bilskola, ADR-körkortstillstånd, behörighetsintyg för förarprövare och andra tillstånd nödvändiga uppgifter om brott som har begåtts vid framförande av ett motordrivet fordon eller ett släpfordon, uppgifter om straff, körförbud och andra påföljder för dessa brott samt uppgifter om andra hinder för erhållande av körkortstillstånd, körkort, andra tillstånd och intyg och uppgifter om huruvida dessa återkallats eller upphört att gälla.

11 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att få uppgifter enligt följande:

5) från polisen uppgifter om tillgrepp av motordrivna fordon och släpfordon samt uppgifter om körkort och ansökan om sådan, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd, trafiklärartillstånd, körkortstillstånd för taxiförare, parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, körkort och

Gällande lydelse

teckningar om yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare i körkort, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, körförbud och grunderna för dem, indragning av ADR-körtillstånd, administrativa påföljder i anslutning till körrätt samt körkortstillstånd och andra tillstånd samt uppgifter om överlämnande och omhändertagande av de körkort och tillstånd som avses här,

Föreslagen lydelse

anteckningar om yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare i körkort, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, körförbud och grunderna för dem, indragning av ADR-körtillstånd, administrativa påföljder i anslutning till körrätt samt körkortstillstånd och andra tillstånd, uppgifter om brott som behövs för lämplighetsprövning i anslutning till beviljande av undervisningstillstånd, körtillstånd för taxiförare och trafiklärartillstånd samt i anslutning till tillstånd att driva bilskola samt uppgifter om överlämnande och omhändertagande av de körkort och tillstånd som avses här,

12 §

Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att från andra än myndigheter få uppgifter enligt följande:

6) från dem som tillverkar körkort uppgifter om tillverkningen och leveransen av körkort,

7) från i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och lagen om yrkeskompetens för taxiförare avsedd meddelare av utbildning eller fortbildning uppgifter om utbildningen, från provmottagare uppgifter om prov samt från beviljare av yrkeskompetensbevis för förare eller körtillstånd för taxiförare uppgifter om beviljandet.

12 §

Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att från andra än myndigheter få uppgifter enligt följande:

6) av dem som tillverkar körkort *och andra tillstånd som föreskrivs i denna lag* uppgifter om tillverkningen och leveransen av körkort *och andra tillstånd*,

7) av *en i körkortslagen*, lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, lagen om yrkeskompetens för taxiförare *och vägtrafiklagen (267/1981)* avsedd *serviceproducent* uppgifter om *behandlingen av körkortstillstånd, körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, trafiklärartillstånd, yrkeskompetensbevis för förare, körtillstånd för taxiförare och parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning* av i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare *och lagen om yrkeskompetens för taxiförare avsedd meddelare av utbildning eller fortbildning uppgifter om utbildningen samt från provmottagare uppgifter om prov.*

15 §

Utlämnande av offentliga uppgifter i elektronisk form

Personuppgifter och andra uppgifter i registret får utlämnas via en teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form

10) till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare för behandlingen av yrkeskompetensbevis för förare,

15 §

Utlämnande av offentliga uppgifter i elektronisk form

Personuppgifter och andra uppgifter i registret får utlämnas via en teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form

10) till sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen för behandlingen av beviljande av körkortstillstånd, körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel och trafiklärartillstånd, till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare för behandlingen av beviljande av yrkeskompetensbevis för förare eller anteckning om yrkeskompetens i körkortet och till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för taxiförare för behandlingen av beviljande av körtillstånd för taxiförare samt till sådana serviceproducenter som avses i vägtrafiklagen för behandlingen av beviljande av parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning,

17 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Sekretessbelagda uppgifter i registret får dock utan hinder av sekretessbestämmelserna lämnas ut som följer:

8) till föreexamens mottagare, fotografier för identifiering av personer, uppgifter om en persons hälsotillstånd för föreexamen, uppgifter om körförbud för kontroll av körerfarenhet och för ADR-körtillstånd och uppgifter om omständigheter som utgör ett hinder för erhållande av körkort,

13) till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare ett fotografi av personen och personens namnteckningsprov för behandlingen av yrkeskompetensbevis för förare,

17 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Sekretessbelagda uppgifter i registret får dock utan hinder av sekretessbestämmelserna lämnas ut som följer:

8) till föreexamensmottagare, fotografier för identifiering av personer, uppgifter om en persons hälsotillstånd för föreexamen, uppgifter om körförbud för kontroll av förutsättningarna att få tillträde till examen och för ADR-körtillstånd och uppgifter om omständigheter som utgör ett hinder för erhållande av körkort,

13) fotografi och namnteckningsprov till sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen för behandlingen av beviljande av körkortstillstånd eller körkort, till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yr-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

keskompetens för lastbils- och bussförare för behandlingen av beviljande av yrkeskompetensbevis för förare och till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för taxiförare för behandlingen av beviljande av körtillstånd för taxiförare, uppgifter om en persons hälsotillstånd till sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för taxiförare och vägtrafiklagen för behandlingen av beviljande av körkortstillstånd, körkort, trafiklärartillstånd, körtillstånd för taxiförare och parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning samt uppgifter om hinder för erhållande av körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, trafiklärartillstånd, yrkeskompetensbevis för förare eller körtillstånd för taxiförare till de serviceproducenter som avses i ovannämnda lagar för behandlingen av beviljande av körkort eller det nämnda tillståndet,

20 §

Andra begränsningar av utlämnande av uppgifter

En person har dessutom, utöver vad som bestäms i 30 § i personuppgiftslagen, rätt att förbjuda att hans eller hennes adressuppgifter lämnas ut per telefon till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, förarexamensmottagare eller avtalsregistrerare eller för någon annan i lag föreskriven användning.

Om en person har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens hälsa eller säkerhet kan komma att hotas, kan Trafiksäkerhetsverket på skriftlig begäran besluta att personuppgifter som gäller honom eller henne inte får lämnas ut ur registret till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, avtalsregistrerare, förarexamensmottagare och till handläggare av

20 §

Andra begränsningar av utlämnande av uppgifter

En person har dessutom, utöver vad som bestäms i 30 § i personuppgiftslagen, rätt att förbjuda att hans eller hennes adressuppgifter lämnas ut per telefon till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, förarexamensmottagare, avtalsregistrerare eller sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för buss- eller lastbilsförare, lagen om yrkeskompetens för taxiförare och vägtrafiklagen eller för någon annan i lag föreskriven användning.

Om en person har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens hälsa eller säkerhet kan komma att hotas, kan Trafiksäkerhetsverket på skriftlig begäran besluta att personuppgifter som gäller honom eller henne inte får lämnas ut ur registret till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, avtalsregistrerare, förarexamensmottagare, till handläggare av kort

kort för färdskrivare vid vägtransporter för skötseln av i lag föreskrivna uppgifter. Detta beslut kan första gången gälla högst fem år. Begränsningens giltighetstid kan förlängas med två år i sänder.

för färdskrivare vid vägtransporter *och sådana serviceproducenter som avses i körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, lagen om yrkeskompetens för taxiförare och vägtrafiklagen för skötseln av i lag föreskrivna uppgifter.* Detta beslut kan första gången gälla högst fem år. Begränsningens giltighetstid kan förlängas med två år i sänder.

Denna lag träder i kraft den 20 .
